

Sto let šole v Šentpetru v Rožu

V Zgoniku je bil v petek koncert »Alkohol? Ne hvala!«

V Števerjanu počastili 60-letnico spomenika

Razlastitve in vplivi na okolje vznemirjajo občane Sovodenj

Primorski dnevnik

NEDELJA, 2. NOVEMBRA 2008

št. 261 (19.351) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA V SLOVENIJI 0,90 €

Kdo pa naj bo kriv, če ne komunisti

DUŠAN UDOVIČ

Po množičnih manifestacijah dijakov, študentov, učnega osebja in staršev, ki so glasno izpričali odpor do vsiljenega vladnega odloka o šolstvu, je bilo logično, da mora vlada dobiti pretvezo za represivne posege. Predvsem pa mora imeti argumente, da kot po napisanem scenariju zvrne krivdo na demonstrante in diskreditira dijaško in študentsko gibanje. To je transparentno ozadje neredov izpred par dni na rimskem trgu Navona, kjer je fašistična banda po pričevanjih stotin očitvidcev, filmskih in fotografskih posnetkov s toporišči krampov, ovitimi v trikoloro, surovo napadla dijake, brez vsakršne provokacije. Uradna verzija je sedaj takaka, kot jo je bilo mogoče natančno napovedati: policija je posegla, da zagotovi mir in loči »rdeče od črnih«, ki so se med seboj spopadli. Na koncu so seveda krivi vedno isti »komunisti«.

Tisti, ki smo dovolj stari, da smo doživeli vroča leta prve republike, smo videli to in drugo. Pa ne enkrat in vedno po istem scenariju, ko se je državni represivni aparat postavil v položaj, da »je prisiljen« braniti red in mir. Če za to ni pogojev, jih je treba umetno ustvariti, kot nas je v teh dneh transparentno poučil nekdanji predsednik republike Cossiga, ko se je v intervjuju pohvalil, kako je bil kot notranji minister spreten pri vrinjanju provokatorjev v razne povorke. Ni kaj, res krepkosto pričevanje ene od sivih eminenc in nekdanjega šefa države. Zgledna lekcija državljanske vzgoje mladim, kako naj zaupajo v republiko in njene institucije. Cossigi pa smo vseeno lahko hvaležni, če ravno ne za njegovo moralno držo, vsaj za to, da je povedal resnico.

ALITALIA - Potem ko je družba CAI vložila zavezujočo prevzemno ponudbo

Poleg pilotov problem tudi premostitveno posojilo

Bruselj bo 12. novembra pojasnil, kdo ga mora plačati

GONARS, TRST, GORICA - Spomin na mrtve

Počastili preminule

V Gonarsu doživeta slovesnost na svetišču koncentracijskega taborišča

GONARS, TRST, GORICA - Kot običajno se tudi v naših krajih te dni spominjamo preminulih. V Gonarsu so se slovesnosti na spominskem svetišču koncentracijskega taborišča udeležili slovenska delegacija pod vodstvom podpred-

sednika državnega zbora Vasje Klavore, podpredsednica deželnega sveta FJK Annamaria Menosso in borčevske organizacije iz Italije, Slovenije in Hrvaške. Na Goriškem so spominske svečanosti potekale po vaseh in na glavnem goriškem

pokopališču ob udeležbi podpredsednika slovenskega parlamenta. V Trstu so domačini počastili spomin borcev pred spomenikom padlim v NOB iz Šklednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca.

Na 2., 6., 12. in 13. strani

RIM - Čeprav je družba CAI tik pred iztekom roka vložila zavezujočo prevzemno ponudbo za Alitalia, problemi s tem še niso rešeni. Poleg tega, da manjka pristanek avtonomnih sindikatov pilotov in asistentov letenja na novo kolektivno pogodbo, je v igri še 300 milijonov evrov, ki jih je vlada kot premostitveno posojilo namenila Alitalii spomladi. Evropska komisija bi morala 12. novembra odgovoriti na vprašanje, kdo naj odplača to posojilo, stara Alitalia v rokah komisarja Fantozzija, ali novi lastnik CAI. Za sporazum o kolektivni pogodbi je časa do konca meseca, piloti in stewardi pa se bodo jutri na sindikalnih skupščinah odločili, kako naprej.

Na 4. strani

Okusi Krasa zadišali v tržaškem Malabaru

Na 7. strani

Danes v Gropadi odkritje spomenika padlim v 1. sv. vojni

Na 9. strani

Goriška občina javno uporabila slovenščino

Na 14. strani

Doberdobski krvodajalci utrjujejo stike s pobratenima Kranjem in Kamnikom

Na 16. strani

Ekskluzivni spomini iz prve svetovne vojne

Na 22. do 25. strani

ZDA - V torek predsedniške volitve

V dvoboju z McCainom ima Obama več možnosti

WASHINGTON - V Združenih državah Amerike bodo v torek volili novega 44. predsednika v zgodovini ZDA. Kandidatov je preko 60, možnosti za izvolitev pa imata le 47-letni temnopolti demokratski senator Barack Obama in 72-letni republikanec John McCain. Vse predvolilne napovedi, dajejo prednost Obami, ki bi v primeru zmage postal prvi temnopolti predsednik Združenih držav Amerike.

Volivcev je več kot 200 milijonov, prvi rezultati pa bodo znani v sredo v zgodnjih jutranjih urah po srednjeevropskem času.

Na 5. strani

- Prodaja novih in rabljenih vozil
- Skladišče nadomestnih delov in originalne opreme
- Delavnica in pooblaščen karoserija
- Servis in tehnični pregled

Edini pooblaščen prodajalec za Tržaško pokrajino
Ulica Flavia, 47 - TRST Tel. 040/637373 FAX 040/637545

Lord & Lady

OBUTVE, USNJENA IN ŠPORTNA OBLAČILA, PROSTI ČAS

Velika promocijska prodaja do 22.11.2008

Jutri, v ponedeljek odprti 8.30-12.30 / 15.30-18.30

od 10 do 50% popusta

TRST - Korzo Saba, 26 - Ul. Carducci, 41
Tel/Fax 040 636038

GONARS - Slovesnost v spomin na žrtve koncentracijskega taborišča

V novi Evropi mora sprava sloneti na zgodovinskih dejstvih

Osrednji govorniki Vasja Klavora, Ivan Cignola in Annamaria Menosso - Deželno upravo »suplirala« levosredinska podpredsednica

GONARS - V kraju, kjer je med letoma 1942 in 1943 v neznoznih razmerah izgubilo življenje med 400 in 500 internirancev, vključno z ženskami in otroki, zaprtih pa je bilo okrog 10 tisoč ljudi, stoji od leta 1973 spominsko svetišče s kostnico (v njej ležijo ostanki 471 žrtev, 410 od katerih je umrlo v Gonarsu), ki priča o vojnih grozotah. Občina Gonars, ki je od nekdaj zelo pozorna na to temno plat zgodovine, je tudi letos brezhibno organizirala spominsko svečanost za počastitev žrtev fašističnega koncentracijskega taborišča. Včerajšnje komemoracije se je udeležilo veliko število ljudi, zlasti iz Slovenije in Hrvaške, spregovorili pa so župan Gonarsa Ivan Cignola, podpredsednik državnega zbora RS in vodja slovenske delegacije Vasja Klavora, predstavniki italijanskih, slovenskih in hrvaških borbenskih organizacij ter podpredsednica deželnega sveta Furlanije-Julijske krajine Annamaria Menosso. Občina Gonars je ob tej priložnosti izdala koristno štirjezično brošuro o koncentracijskem taborišču.

Župan Gonarsa Ivan Cignola je uvodoma dejal, da se v teh dneh spominjamo pozabljene tragedije, ki je bila posledica italijanskega vdora v Jugoslavijo: »Italijanska vojska je plenila in požigala vase ter deportirala moške, ženske in otroke. Mussolini in general Roatta sta imela v mislih pravo etnično čiščenje.« Italijanski taborišč je bilo 116, o trpljenju deportirancev pa pričajo vsega skupaj štirje spomeniki: v Rimu, San Sepolcru, Barletti in Gonarsu. Cignola je poudaril, da je italijanski narodni spomin močno okrnjen. V Nemčiji pojmujejo dneve spomina kot dneve kesanja, Španija doživlja te dni »svoj Nürnberg« (sodnik Baltasar Garzon je pred kratkim ukazal odpreti 19 množičnih grobišč), italijanski politiki pa se še niso oprostili za zločine v bivši Jugoslaviji, Albaniji, Grčiji, severni in vzhodni Afriki ter Španiji.

Marko Pavković, predsednik Zveze antifašističnih borcev in antifašistov (SABA) Primorsko-goranske županije je v svojem kratkem pozdravu izjavil, da je pokazal italijanski narod svoje pravo lice v povojnem času s slovesnostmi v Gonarsu. Federico Vincenti (VZPI-ANPI iz Vidma) je z občutkom izrazil svojo zaskrbljenost nad zgodovinskim revizionizmom in skrajno desničarskimi gibanji, ki so se okrepila v Evropi: »Politiki ponovno vrednotijo fašizem, mnogi točijo solze za pokojnim Haiderjem, na južnotirolskih volitvah so se izkazali svobodnjaki, v Nemčiji pa se množijo shodi neonacistov.« Ob koncu je citiral nobelovca in nekdanjega deportiran-

ca Eliea Wiesla, ki meni, da pozaba povzroči žrtvam drugo smrt.

Deželno upravo FJK je na pomembni svečanosti navadno zastopal predsednik deželnega sveta (do lani je bil to Alessandro Tesini), desnosredinska deželna vlada pa je ta običaj prekinila in čast je doletela podpredsednica Annamario Menosso, sicer članico opozicijske Demokratske stranke. Slednja je povedala, da Furlani še pred nekaj leti niso vedeli, da so fašistična taborišča sploh obstajala. »Zgodovine ne smemo potvarjati, moramo pa gledati naprej. Z integracijo v okviru brezmejnega prostora se bomo naučili sodelovati, nova Evropa pa se ne more izogniti lastni zgodovini,« je zaključila.

Podpredsednik državnega zbora Vasja Klavora je svoj poseg obarval z zgodovinskimi navedbami in podatki, ki so mu dokaj domači. »Spomin blede, živih prič je vse manj, upam pa, da bomo v prihodnje znali primerno vrednotiti te dogodke,« je dejal in podčrtal, da sta Slovenija in Italija prijateljski državi z bogatimi medsebojnimi odnosi. Spomnil je še, da so se italijanski, hrvaški in slovenski ljudje skupaj uprli fašizmu in nacizmu, na teh temeljih pa je nastala nova Evropa, v kateri mora sprava sloneti na zgodovinskih dejstvih.

Ob koncu je Štefan Cigoj v imenu Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije (ZZB-NOB) podelil zlati plakete županu Ivanu Cignoli in zgodovinarici Alessandri Kersevan. Prvi si je zaslužil priznanje z zglednim odnosom do zgodovinskega spomina in z vsakoletnim prizadevanjem za organizacijo svečanosti, dru-

Osrednji govorniki so bili podpredsednik Državnega zbora Vasja Klavora, podpredsednica deželnega sveta FJK Annamaria Menosso in župan Gonarsa Ivan Cignola (na posnetku od leve proti desni); slednji je od Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije prejel častno priznanje, tako kot zgodovinarica Alessandra Kersevan (spodaj)

JP

ga pa z dragocenimi raziskavami, ki so pomagale razkriti resnico o taborišču. Pred obeležje sovence položili predstavniki Slovenije in Hrvaške, SSO, SGKZ, SSK, Zveza slovenske katoliške prosvete, občine Vrhnika, Borovnica in Nova Gorica, ZZB-NOB, VZPI-ANPI in SABA.

Aljoša Fonda

VIDEM - Nesreča pri delu

Smrt v tovarni ivernih plošč

VIDEM - V noči na soboto je prišlo do nove, srhljive smrtna nesreče pri delu. 56-letni Severino Zinzoni iz Mortegiana pri Vidmu je izgubil življenje v domačem podjetju Lombardo, ki proizvaja iverne plošče.

Po prvih podatkih, ki so jih posredovali gasilci iz Vidma (ki so skupaj s karabinjerji prihiteli na kraj nesreče), kaže, da je bil moški zadolžen za pregled strojev v silosu podjetja. Zinzoni naj bi sprožil stroj, ki melje lubje, in se nadenj sklonil, da bi preveril, ali naprava pravilno deluje. Najbrž je takrat izgubil ravnotežje in zgrmel v silos, kjer ga je stroj nečloveško vsrkal vase in zmlel. V podjetju se je sicer tedaj mudilo še nekaj Zinzonijevih kolegov, vsak od njih pa je bil dežuren v različnih oddelkih. Ko se prijatelj dalj časa ni oglašal, so ga

kolegi okrog 2. ure poiskali v oddelku; ob pogledu na odprt pokrov silosa, so doumeli, kaj se je najbrž pripetilo in nemudoma sprožili alarm.

Sodnik je naročil preiskavo, podjetje pa so trenutno zasegli.

Voznika tovornjaka še vedno pogrešajo

Dve ekipi videmskih gasilcev sta včeraj zjutraj spet začeli iskati 39-letnega Fabia Girardija, ki je s svojim tovornjakom v četrtek zjutraj po prometni nesreči zgrmel v narasel potok Fella. Ker ga v vozilu niso našli, gasilci domnevajo, da je močan tok njegovo truplo odnesel v dolino ali pa so ga prekrile naplavine. Slabe vremenske razmere pa močno ovirajo korenito iskanje.

PORDENON - Včeraj okrog 17. ure

Eksplוזija na strelišču

Sinoči so poročali o štirih poškodovanih s hudimi opeklinami - Vzrok še neznan

PORDENON - V pordenonsko bolnišnico so včeraj popoldne sprejeli tri osebe s hudimi opeklinami, četrto pa so prepeljali v Padovo. Okrog 17. ure je prišlo namreč do nenadne eksplozije na strelišču, ki se nahaja v predmestju La Comina. Vzroke eksplozije, ki je povzročila požar, so včeraj šele raziskovali, jasno pa

je, da se je ogenj hitro razširil zaradi strelnih plinov, ki so zapolnili prostore strelišča. Center upravlja nek zasebni klub.

Pordenonski pokrajinski poveljnik karabinjerjev Agatino Carrolo je razložil, da so eksplozijo ojačili mali prostori, ki so tipični za tovrstne poligone. Kakih dvajset gasilcev je pogasilo požar in dalj časa pregledovalo prostore, poleg karabinjerjev pa si je strelišče ogledala policija. Na tleh so po požaru ležale razbitine, pod ruševinami pa ni drugih oseb. Sodstvo je zagledalo celotno zgradbo.

Vsi štirje poškodovani so v trenutku eksplozije streljali na poligonu. Najhuje se je poškodoval 54-letni Fernando Toffolo iz Fontanafredde, član strelskega kluba v La Comini. V času eksplozije je imel na sebi pas z naboji, ki so eksplodirali na njem. Prepeljali so ga v specializiran oddelek bolnišnice v Padovi. Ostali trije so 60-letni Ettore Mei iz Pordenona, 45-letni Liano Grizzo iz kraja Montereale Valcellina in 39-letni Daniele Moras iz Sacileja. Trojico zdravijo v pordenonski bolnišnici.

TREVISO

Splinsko bombo iz prve vojne tvegala pokol

TREVISO - Poskus 33-letnega delavca Alessandra Santovita iz kraja Arcade v pokrajini Treviso, da bi v garaži razgradil topniško bombo iz prve svetovne vojne, bi bil lahko povzročil pravi pokol. Ni šlo namreč za navadno bombo, ampak za smrtonosen metek, napolnjen s plinom fosgen, dušljivcem, ki v pljučih hidrolizira v solno kislino. Santovito, ki ga je plin zajel le delno, je zdaj hudo poškodovan v bolnišnici v Montebelluni, povrh pa je tudi v arestu in obdolžen hranjenja vojaškega orožja. Zaradi tveganja, da bi bomba eksplodirala, so evakuirali 40 družin.

SDZ URES

Finančna kriza - razni vidiki

Torek, 4. novembra ob 18.00 - Dvorana ZKB – ul. Ricreatorio 2

Slovensko deželno gospodarsko združenje prireja informativno srečanje o posledicah finančne krize za gospodarstvo in varčevalce

- prof. STEFANO MIANI, docent bančništva na ekonomski fakulteti Videmske univerze
- finančni svetovalec IVAN GRUDEN ustanovni član Copernico SIM
- in odbornik sekcije svobodnih poklicev SDGZ
- Predstavniki ZADRUŽNE KRAŠKE BANKE

Vabljeni vsi člani, gospodarstveniki in varčevalci

INFO: tajništvo sekcij MTS (tel. 0406724828) in svobodnih poklicev SDGZ (0406724824)

SLOVENSKA SKUPNOST
zbirna stranka Slovencev v Italiji

Vljudno Vas vabimo na

13. Deželni kongres

SLOVENSKE SKUPNOSTI
zbirne stranke Slovencev v Italiji

DNEVNI RED

Petek, 7. novembra 2008 ob 17.00 uri

- Gorica - Kulturni Center Lojze Bratuž, Drevored XX. Septembra, 85
- Uvodni pozdrav deželnega predsednika
- Izvolitev predsedstva kongresa in volilne komisije
- Poročilo deželnega tajnika
- Pozdravi gostov
- Družabnost

Sobota, 8. novembra 2008 ob 9.30 uri

- Podbonesec (Pulfero), Hotel "Al Vescovo - Pri Škofu"
- Poročila in splošna razprava
- Volitve deželnega sveta, deželnega nadzornega odbora in deželnega razsodišča
- Glasovanje o resolucijah
- Volitve deželnega tajništva, tajnika, predsednika, podtajnika in podpredsednika
- Zaključek kongresa

Za vse nas.

KOROŠKA - 100 let šole v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu

Šola, ki je ves ta čas ohranila in še krepila slovenski jezik

Slavnostna prireditev s številnimi gosti ob visokem jubileju zasebne šole konventa šolskih sester

CELOVEC - Ena prvih slovenskih zasebnih šol na Koroškem, današnja Višja šola za gospodarske poklice v Šentpetru pri Šentjakobu v Rožu, je s slavnostno prireditvijo praznovala 100. obletnico svoje ustanovitve leta 1908. Slavje se je začelo z mašo krškega škofa Aloisa Schwarza, nato so se številni gostje srečali v Ražunovi dvorani šole. Pester kulturni spored pa je sledil v farni dvorani v Šentjakobu. Izobraževalni ustanovi, ki jo letos obiskuje 132 učenek in učencev s Koroške in iz Slovenije in ki je mnogo prispevala k ohranitvi in

krepitvi slovenskega jezika na tem območju Koroške, pa je bila na predlog Slovenske gospodarske zveze (SGZ) ob jubileju podeljena tudi pravica do vodenja občinskega grba občine Šentjakob v Rožu.

Občina Šentjakob v Rožu je bila na začetku 20. stoletja še povsem slovensko govoreča občina, saj je pri popisu leta 1900 od 2902 občanov samo 26 oseb uporabljalo nemščino kot pogovorni jezik. Kljub temu si je takratni šentjakobski župnik Matej Ražun prizadeval za razvoj slovenske narodne skupnosti,

čeprav tudi tedanje oblasti temu niso bile nujno naklonjene.

Vsekakor je leta 1908 blagoslovil dograjeno šolsko poslopje današnje Višje šole za gospodarske poklice in še v istem letu vpeljal triletno Narodno šolo v slovenskem jeziku. Prva ravnateljica sta bila Gregor Burger iz Škofič pri Vrbi ob Vrbskem jezeru in Franc Aichholzer iz Loč ob Baškem jezeru. Na Ražunovo željo so v naslednjih letih v Šentpetru prišle šolske sestre iz Maribora, ki so opravljale pedagoško in vzgojno delo. »To je bila osnova za to, da je bila na no-

vo ustanovljena šola dobro sprejeta,« je v pogledu nazaj na začetke ustanove ugotovil zgodovinar Hanzi Filipič, eden izmed govornikov na jubilejni prireditvi.

Slovesnosti ob 100-letnici slovenske šolske ustanove v farni dvorani v Šentjakobu so se poleg številnih častnih

gostov udeležili tudi nekdanji dijaki in gojenci, sestre in učitelji šole. Med častnimi gosti je bil tudi svetovalec ministrstva za šolstvo in šport Republike Slovenije Roman Gruđen, ki je posebej postavil, da je prav šentpetrska šola veliko prispeva k podiranju pregrad.

Ivan Lukan

Ob 100-letnici obstoja šole v Šentpetru so v farni dvorani v Šentjakobu v Rožu priredili pester kulturni spored

SDZPI Irsip

VIŠJE USPOSABLJANJE

2008/09

SEDEŽ V TRSTU

- PROMOVIRATI TURISTIČNI RAZVOJ TRŽAŠKEGA KRASA** (60 ur, tor. in čet. 18-20, začetek 20/11)
- TEHNIKE VODENJA PROJEKTOV** (80 ur, pon. in sre. 18-20, sobota od 9-13, začetek 17/11)

SEDEŽ V GORICI

- TEHNIKE IZDELOVANJA PROJEKTOV** (80 ur, zvečer po dve uri dvakrat tedensko, prične se novembra)
- METODOLOGIJE POUČEVANJA SLOVENŠČINE KOT TUJEGA JEZIKA** (60 ur, zvečer po dve uri dvakrat tedensko, prične se novembra)

- Namenjeni** so tako brezposelnim kot zaposlenim osebam z univerzitetno izobrazbo stalno bivačim v deželi Furlaniji-Juljski krajini
- Tečaji** so brezplačni
- Sedeži:** TRST, Ul. Ginnastica 72, tel.: 040 566360, ts@sdzpi-irsip.it, GORICA, Korzo Verdi 51, tel.: 0481 81826, go@sdzpi-irsip.it
- Vpisovanje:** od ponedeljka do petka 9-18

naložba za tvojo prihodnost
www.sdzpi-irsip.it

Ponudbe veljajo do 12. novembra 2008

emisfero
pot do ugodnosti

NEVERJETNE KUPČIJE

€8,40 Sir Montasio
LATTERIE FRIULANE
postaran 60 dni, cena za kg

Mleko
Friuli UHT
LATTERIE
FRIULANE
delno posneto
1 liter

€0,99

Ekstra
deviško
oljčno olje
MARASCIULO
1 liter

€3,60

Pecivo
saccottino
MULINO
BIANCO
z marelkami,
čokolado
8 kosov, 336 g,
5,89 € / kg

€1,98

COCA
COLA
2 litra
0,63 € / liter

€1,25

Prašek
za pralni
stroj
GENERAL
45 pranj

€4,90

Motorno olje za bencinske motorje VS MAX
• mineralno multigradno mazivo visoke kakovosti in zanesljivosti za bencinske motorje vseh znamk, zmogljivosti in prostornine
• najbolje izraža lastnosti v avtomobilih z omejeno zmogljivostjo kot so npr. citycar
• primerno tudi za vozila s katalizatorjem ali s pogonom na "eko" gorivom
• 4 litri

€13,90

DANES ODPRTO

Hipermarketi Emisfero

MONFALCONE/TRŽIČ (GO) - Kraj San Polo, ulica Pocar - Tel. 0481/416740

Ponedeljek 14.30 - 20.30, od torka do sobote NEPREKINJEN URNIK 9.00 - 20.30 - NEDELJA 9.30 - 20.00

EMISFERO NAJDETE TUDI V KRAJIH: VICENZA, FIUME VENETO (PN), BELLUNO, PERUGIA, SCORZE' (VE), SILEA (TV), VITTORIO VENETO (TV), ZANÈ (VI)

ALITALIA - Za pogajanja s piloti naj bi bil čas vse do konca meseca

CAI bolj kot sindikati skrbi premostitveno posojilo

Opazovalci: Colaninno od Berlusconija izsilil obljubo, da ne bo plačal 300 milijonov

RIM - Med neodpovedljivimi po goji ponudbe družbe CAI za Alitalia je ena, ki morda najboljše ponazarja dejanske skrbi Colaninna in njegovih družbenikov. Ponudba naveze, ki je ne bo mogoče preklicati do 30. novembra, je namreč veljavna le pod pogojem, da italijanska vlada pridobi od Evropske komisije zagotovilo, da t.i.m. premostitveno posojilo, ki ga je Alitalia prejela spomladi in torej pred ponudbo za prevzem s strani CAI, ne bo šlo v breme družbe prevzemnice. Z drugimi besedami, Colaninnno in njegovi družbeniki nimajo nobenega namena, da bi prevzeli nase odplačilo 300 milijonov evrov državnega posojila.

Privolitev v operacijo, ki jo je Berlusconi v petek zvečer skoraj izsilil od Colaninna, sloni torej tudi na zagotovitvi, da nihče ne bo terjal od CAI tistih famoznih tristo milijonov. Po mnenju številnih opazovalcev je v petek zvečer grozilo razdrtje posla bolj zaradi tega dolga kot zaradi zavrtnitve podpisa delovne pogodbe s strani pilotov in asistentov letenja. Vsaj v smislu, da je CAI po zagotovitvi glede teh milijonov in še o kaki drugi točki, izjavila, da je mogoče iti naprej tudi zgolj s podpisi konfederalnih sindikatov Cgil, Cisl, Uil in Ugl. In to kljub temu, da ostali štirje avtonomni sindikati (Anpac, Up, Avia in Sdl) zastopajo več kot polovico nekaj čez 12 tisoč zaposlenih, ki jih zadeva nova kolektivna pogodba.

Prevzemna ponudba je naposled le prišla, vendar letalska družba brez pilotov nima nobenega smisla, zato je realno pričakovati, da se bodo pogajanja s piloti in asistenti letenja nadaljevala v prihodnjih dneh. Za sporazum je časa še ves mesec, piloti in stevardi pa so napovedali, da bodo jutri sklicali sindikalna zborovanja in članom orisali nastali položaj. Nadaljevanje te zgodbe bo v veliki meri odvisno od odgovora, ki bo prišel s sindikalnih skupščin, na katerih pa zborovalci gotovo ne bodo skoparili s kritikami na račun Cgil, Cisl, Uil in Ugl, ki so sporazum podpisali.

Politična kronika je včeraj v zvezi z Alitalia zabeležila besede predsednika poslanske zbornice Gianfranca Finija, ki je pilote in asistente poletov pozval, naj prevzamejo svoj del odgovornosti. »Moje upanje je, da piloti in letelce osebje, ki so nedvomno bogastvo, prevzamejo svojo odgovornost, kot so to storili drugi, in omogočijo rojstvo nove letalske družbe oziroma vzlet te nove faze letalskega transporta,« je izjavil.

Prevzemnike Alitalie bolj kot sindikalni zaplet skrbi premostitveni kredit

ANSA

TRG NAVONA - Še o incidentih med študentsko demonstracijo

»Pretepali so otroke«

Spletni dnevnik Repubblica objavil pričevanje profesorice, ki postavlja na glavo vladno poročilo

RIM - Polemikam, ki so se vnele po tem, ko se je nekaj sto študentov spopadlo na rimskem Trgu Navona, ni videti konca. V petek je podtajnik na notranjem ministrstvu Francesco Nitto Palma o tem poročal parlamentu in izjavil, da so incidente sprožili levičarski študentje in predstavniki skrajne levice.

Včeraj je spletna stran dnevnika La Repubblica objavila pričevanje profesorice nemščine, ki se je udeležila srednjih množičnih demonstracij proti ukrepom ministrice Gelmini. Njeno pričevanje potrjuje, da so neofašisti napadli dijake in študente veliko pred tistim »spopadom«. Videla je somišljenike skupine Blocco universitario, zbrane okrog belega tovarnjaka, ki so se s pasovi in lesenimi palicami spravili nad nedolžne najstnike. »Kje je policija? Tu pretepajo otroke,« je zaman spraševala. Na svoje oči je videla fante z okrvavljenimi obrazi, pomiriti je skušala prestrašene dijakinje okrog sebe. Ko se je situacija delno umirila, je opazila skupino elegantno oblečenih moških, ki so se v več presledkih podali do belega tovarnjaka in pogovarjali s pretepači. A tudi ducat športno oblečenih moških (vsi so imeli voki-tokije), ki so prav tako postajali v družbi neofašistov. Tovornjak se je nato v spremstvu rešilca pomaknil na drug konec trga, profesorica pa se sprašuje, zakaj ga niso sile javnega reda prisilile, da zapusti trg. Nekaj minut pozneje so se namreč neofašisti spopadli s skupino levičarjev, šele nato je policija posegla. In na koncu aretirala dva protestnika, po enega na vsako »frakcijo«.

Na italijanskih cestah za halloween pravi pokol

RIM - Alkohol, mamila in pobeg z mesta nesreče so glavni vzroki cele vrste prometnih nesreč, ki so na mokrem asfaltu v »noči čarovnic« pustile več kot deset mrtvih in številne poškodovane ljudi. V bližini Astija v Piemontu so trije fantje umrli v požaru avtomobila, s katerim so se zaleteli v steber cestnega nadvoza. V bližini Pecare je življenje izgubil kolesar, ki ga je neznani avtomobilist zbil na obalni cesti in pobeignil, v okolici Foggie pa je mladeniča ob odhodu iz diskoteke do smrti povozil drveči avtomobil, ki se ni ustavil.

Nemčija se bo pritožila zaradi odškodnin

BERLIN - Eden od glasnikov nemške vlade je včeraj potrdil pisanje tednika Der Spiegel, da se bo Berlin pritožil na mednarodno sodišče v Haagu proti nedavni razsodbi italijanskega sodišča glede odškodnine žrtvam nacizma. Italijansko sodišče je namreč obsodilo Nemčijo na plačilo odškodnin devetim sorodnikom žrtev pokola, ki so ga nacisti izvedli junija 1944 na območju Arezza v Toskani. Nemčija se očitno boji, da bi plačilo devetih odškodnin sprožilo plaz podobnih zahtev potomcev nacističnih žrtev.

Umrli raziskovalec morskih globin Jacques Piccard

ŽENEVA - Na svojem domu na obali Ženevskega jezera je včeraj v 87. letu starosti umrl švicarski izumitelj in raziskovalec morskih globin Jacques Piccard. Znan je bil predvsem po tem, da se je skupaj s kolegom Donom Walshom v podmornici z imenom Trst spustil na dno Marianskega jarka pri Filipinih, ki s skoraj 11.000 metri velja za najglobljo podmorsko točko. Veljal je za enega zadnjih velikih raziskovalcev 20. stoletja, pravi kapitan Nemo, ki je šel globlje kot katerikoli drugi človek. Piccard se je rodil 28. julija 1922 v Bruslju, v Ženevi je doštudiral ekonomijo, nato pa se je povsem posvetil raziskovanju morskih globin.

Kmalu jugoti in stoenke iz Konga

KRAGUJEVAC - Družba Fiat avtomobili Srbija, ki je nov lastnik kragujevske tovarne avtomobilov Zastava, se je odločila, da bo v začetku novembra ukinila proizvodnjo modelov zastava 101, jugo in jugo florida, večdesetletnih paradnih konjev tovarne v Kragujevcu. Proizvodnja naj bi se nadaljevala v Afriki, največ možnosti pa ima Kongo. Za proizvodnjo v tej afriški državi se zanima Zastavin glavni partner na afriški celine egiptovska družba Elnasko, ki ima proizvodne zmogljivosti v Kongu.

AFRIKA - Zunanja ministra Kouchner in Miliband v Kinšasi

V Kongu nova humanitarna kriza, najbolj izpostavljene ženske in otroci

V osrčju Afrike je po podatkih ZN že 250 tisoč beguncev ANSA

KINŠASA - Francoski in britanski zunanji minister, Bernard Kouchner in David Miliband, sta se v okviru diplomatskih prizadevanj za umiritev najnovejšega izbruha nasilja na vzhodu DR Kongo sestala s predsednikom te tretje največje afriške države Josephom Kabilo. Srečanje sta ocenila kot dobro, poudarek pa je bil na uresničevanju obstoječih mirovnih dogovorov. Srečanje s Kabilo v Kinšasi je trajalo 90 minut, ministra pa naj bi obiskala še glavno mesto province Severni Kivu Gomo, ter glavno mesto sosednje Ruande Kigali, kjer se bosta srečala z ruandskim predsednikom Paulom Kagamejem.

Odkar so na vzhodu te velikanske države v osrčju Afrike nedavno znova izbruhnili siloviti spopadi med vojsko DR Kongo in uporniki, zvestimi nekdanjemu generalu Laurentu Nkundi, sicer pripadniki plemena Tutsijev, je bilo v begu pred nasiljem razseljenih že več deset tisoč ljudi. Po podatkih Sklada ZN za pomoč otrokom (Unicef) naj bi bilo na begu kar 250 tisoč ljudi.

Nujno pomoč po navedbah Unicefa potrebujejo predvsem otroci in ženske. Številne ženske in dekleta so žrtve posilstev, mnogi otroci so ločeni od svojih staršev, taborišča razseljenih ljudi pa naj bi uporniki napadali in zažigali. Poleg tega človekoljubne organizacije tudi vladne sile obtožujejo posilstev, ubojev in ropov. Otroci brez spremstva so še posebej izpostavljeni različnim zlorabam in prisilnem rekrutiranju za otroške vojske, sicer pa večina beguncev potrebuje hrano, bivališče in psihosocialno pomoč. (STA)

ITALIJA - V Abrucih 30. novembra

Za Evropski parlament bomo volili 7. junija 2009

RIM - V Italiji bodo volitve za Evropski parlament (EP) 7. junija 2009. Datum je včeraj razkril generalni sekretar EP Harald Romer, ki je dodal, da je datum edina zanesljiva stvar pri teh volitvah, medtem ko ostalo, kot volilna pravila in število izvoljenih, še ni določeno. Število evroparlamentarcev, ki pripadajo Italiji, je namreč določeno (in nekoliko znižano) z Lizbonsko pogodbo, vendar ni rečeno, da jo bodo do konca leta ratificirale vse države članice EU.

Po Romerjevih besedah se bodo morali o tem, kako nadaljevati ratificiranje pogodbe, odločiti Irci. Na zadnjem svetu EU so predstavniki Irske - ki je kot znano z referendumom zavrnila Lizbonsko pogodbo - napovedali, da bodo na decembrskem vrhu predstavili svoj predlog, predsedujoči svetu EU Sarkozy pa je zagotovil, da bo od decembra naprej treba določiti koledar za odobritev lizbonske listine. Če bo tako, to pomeni, da je dokument z reformo evropskih institucij še možno odobriti pred volitvami v Evropski parlament, je

ocenil Harald Romer.

Zadnji dan tega meseca, torej 30. novembra, pa bodo deželne volitve v Abrucih, ki so zaradi sočnih afer sedanjega predsednika Ottaviana Del Turca in njegovih sodelavcev že lep čas brez deželne uprave. Na volitvah bo kandidiralo sedem volilnih list, na katerih je zelo malo žensk. Glavni spopad bo med listo Ljudstva svoboščin (PDL), ki za predsednika Dežele kandidira nekdanjega župana Terama Giannija Chiodij, podpirajo pa jo še Liberalsocialisti, južnjaško avtonomistično gibanje MPA in civilna lista Rialzati Abruzzo (Dvignite se Abruci), in med Demokratsko stranko, ki ji je tik pred zdajci le uspelo doseči dogovor z Di Pietrom. Kandidata njegove Italije vrednot (IDV), odvetnika Carla Costantini, pa bo podprlo sedem list, poleg demokratske še liste skrajne levice, ki je ostala zunaj parlamenta. Casinijeva UDC bo šla na volitve sama, enako kot Storacejeva La Destra in še nekaj manjših lokalnih strank oziroma civilnih list.

ZDA - V torek bo več kot 200 milijonov polnoletnih Američanov volilo novega predsednika

Temnopolti demokrat Barack Obama ima več možnosti kot republikanec John McCain

Zgodovinske volitve ne glede na zmagovalca - Prvi rezultati bodo znani že zgodaj zjutraj v sredo

WASHINGTON - V torek bo imelo več kot 200 milijonov polnoletnih Američanov priložnost, da sodelujejo pri pisanju novega zgodovinskega poglavja predsedniških volitev, saj bodo predsednika prvič doslej izbirali med aktivnima senatorjema. V primeru zmage bo 72-letni John McCain postal najstarejši predsednik ZDA, Barack Obama pa prvi temnopolti.

Kandidatov, ki za položaj 44. predsednika ZDA kandidirajo v najmanj eni zvezni državi, je sicer letos kar okrog 65. Za zmago se potegujejo samostojno ali pa na listi katere izmed 50 političnih strank. Med njimi so Stranka prohibicije, Stranka neodvisnosti Aljaske, Socialistična delavska stranka, Stranka Bostonske čajanke, Stranka socializma in osvoboditve, Gorska stranka, Zelena stranka in druge.

Resnične možnosti za zmago pa imata le demokrat Obama in republikanec McCain. Ankete sicer vse od poglobitve finančne krize sredi septembra vztrajno kažejo na prednost prvega. 47-letnemu senatorju iz Illinoisa tako bolje kaže tudi v moderni zgodovini tradicionalno republikanskih državah, kjer je leta 2004 brez težav v boju za drugi mandat zmagal sedanjí predsednik George Bush mlajši.

Volitve se bodo začele na vzhodu ZDA, ponekod že ob 6. uri zjutraj po krajevnem času oziroma ob 12. uri po srednjeevropskem času (New York, Connecticut...), zadnje volišče pa se bo zaprlo ob 6. uri zjutraj po srednjeevropskem času 5. novembra na Aljaski. Ameriške televizije bodo zmagovalca začele napovedovati po zaprtju volišč po državah. Če se ankete izkažejo za verodostojne, bi lahko bil zmagovalec letos znan že dokaj zgodaj v sredo, 5. novembra, po srednjeevropskem času.

Letošnje predvolilno ozračje je, kot kaže, bolj naklonjeno demokratu, ki se jim obeta zmaga tudi na kongresnih volitvah, predvsem s pomočjo glavnega predvolilnega gesla Obame, in sicer obljube sprememb. McCain si je z izbiro podpredsedniške kandidatke, guvernerke Sarah Palin v začetku septembra sicer nekoliko opomogel in celo povedel v anketah, vendar Palinova ni prepričala zadostnega števila dotlej neopredeljenih volivcev, McCain težiave pa so se poglobile s finančno krizo.

Obama tako zanesljivo vodi v skoraj vseh državah, ki jih je leta 2004 osvojil demokrat John Kerry. Ankete mu na tej podlagi kažejo najmanj 252 elektorskih glasov, za zmago pa jih potrebuje 270. Demokrat vodi tudi v Pensilvaniji in New Hampshireu z 21 oziroma 5 elektorskimi glasovi, čeprav se McCainova kampanja tema država še ni odpovedala. Republikanec bi moral zmagati v obeh in nato še v skoraj vseh osmih državah, ki jih je leta 2004 osvojil Bush in kjer Obama vodi z večjo ali manjšo razliko (Ohio, Florida, Kolorado, Nevada, Nova Mehika, Virginija, Severna Karolina, Missouri).

V ZDA sicer že potekajo predčasne volitve in volitve po pošti. Zvezna država Oregon, kjer volijo izključno po pošti, je proces začela 21 dni pred 4. novembrom. Že dva tedna pa volijo tudi v večini od preostalih 31 držav, kjer je možno predčasno glasovanje osebno ali po pošti. Letos bo na tak način volila tretjina registriranih volivcev oziroma 22 odstotkov več kot leta 2004. Anketa časopisa Washington Post in televizije ABC je v sredo pokazala, da je doslej Obama volilo 72 odstotkov zgodnjih volivcev, McCaina pa 26 odstotkov. Med tistimi, ki bodo šli volit 4. novembra, pa Obama vodi za 7 odstotkov.

V vsakem primeru bodo letošnje volitve zgodovinske, saj prvič po letu 1952 na kandidatni listi ni predsednika ali podpredsednika ZDA iz iztekajočega se mandata, kar se je Dick Cheney že leta 2000 odpovedal predsedniškimi ambicijam, predsedniku Bushu pa se iztekla že drugi mandat in po ustavi ne more več kandidirati. Prvič doslej se bosta pomerila dva aktivna senatorja, kar obenem pomeni, da bo prvič po letu 1960 na predsedniških volitvah zmagal zvezni senator.

V boju za mesto predsednika ima temnopolti demokrati kandidat Barack Obama (desno) v vseh predvolilnih anketah pred republikancem Johnom McCainom (levo)

ANSA

Obama in McCain sta med kampanjo doživela številne padce in vzpone. McCaina so analitiki decembra lani že odpisali, ker je odločno podpiral vojno v Iraku, Obama pa se je moral spopasti z neyorško senatorko Hillary Clinton, ki je imela sprva denar, organizacijo in podporo večjega dela stranke. V začetku tega leta je Obami začela rasti podpora v anketah, pri republikancih pa nekdanjemu guvernerju Arkansasa Mikeu Huckabeeju. Oba sta zmagala na prvih strankarskih zborovanjih v Iowi ter morala takoj nato v New Hampshireu priznati poraz Clintonovi oziroma McCainu. Slednji je 4. marca že osvojil republikansko nominacijo z umikom Huckabeeja, Obama pa se je moral po presenetljivem izenačenju na "veliki torek", 5. februarja, ko so bile volitve in zborovanja v 24 državah, boriti vse do junija, ko je poraz priznala tudi Clintonova.

Dolgotrajen dvoboj znotraj demokratske stranke je Obami po mnenju političnih analitikov pomagal, da je postal boljši kandidat. Tabor Clintonove je namreč proti njemu poskusil z negativnimi napadi, ki so tako do spopada z McCainom že nekoliko izvenili, in ta način boja republikancem ni veliko pomagal. McCainova kampanja je z izbiro Palinove tik pred konvencijo v St. Paulu oživela, vendar nato, deloma tudi zaradi Palinove, spet padla, ker se kandidatka ni znašla v pogovorih z mediji in je prevzela vlogo kritične napadalke, kar neodvisnim volivcem ni všeč.

Obamov podpredsedniški kandidat, senator iz Delawarea Joseph Biden, je večino volivcev pustil ravnodušno, Obamova izbira pa se je, kot kaže, pokazala za ustrezno, ker Biden po večinskem prepričanju izpolnjuje najpomembnejši kriterij za ta položaj, in sicer da lahko v kateremkoli trenutku prevzame položaj predsednika ZDA. Tudi Biden je sicer v kampanji izustil nekaj neprimernih izjav, vendar dinamike tekme to ni spremenilo.

Predvolilna kampanja se je v zadnjih tednih pred volitvami vrtela okoli obtožb republikanca, da namerava demokrat zvišati davke, slednji pa je odgovarjal, da jih bo povišal le najbogatejšim. Obama je McCaina ves čas povezoval z nepriljubljenim predsednikom Bushem, od katerega je v ZDA ta čas manj popularen le še kongres, McCain pa je v zadnjih tednih poskusil tudi s povezovanjem Obame z radikalci iz 60. let prejšnjega stoletja. Prevladujoča tema je bila sicer finančna kriza, kjer so ankete več podpore in zaupanja glede reševanja tega problema pokazale Obami. McCain pa v kampanjo ni vpletal rasne osti, s katero bi bele Američane strasil pred morebitnim temnopoltim predsednikom Obamo.

Robi Poredoš/STA

AMERIŠKE PREDSEDNIŠKE VOLITVE

Novega predsednika ZDA bodo izglasovali elektorji

NEW YORK - Čeprav velik del Američanov živi v prepričanju, da svojega predsednika volijo neposredno, pa je sistem takšen, da v resnici volijo delegate, imenovane elektorji. Zvezni kongres bo zmagovalca letošnjih volitev, ki bodo 4. novembra, na podlagi glasovanja elektorjev uradno razglasil 6. januarja 2009, novi predsednik pa bo prisegel 20. januarja.

Elektorji se bodo, kot določa zvezni zakon, "prvi ponedeljek po drugi sredi v decembru" - letos je to 15. december - zbrali na različnih krajih v svojih zveznih državah (kongresih, sodiščih, guvernerskih uradih) in oddali svoj glas za predsednika in podpredsednika. Število elektorjev prilagodi vsakih deset let po številu prebivalstva.

Zadnje štetje je bilo leta 2000, po katerem je bilo v ZDA 282 milijonov prebivalcev (med njimi npr. 5975 slovenskega izvora). Danes je po ocenah Urada za štetje prebivalstva v ZDA že 305 milijonov prebivalcev vendar vsi ne bodo volili, ker so bodisi premladi, niso državljani, imajo kriminalno preteklost ali pa se niso potrudili za registracijo. Na zadnjih predsedniških volitvah leta 2004 je bilo v ZDA 216 milijonov prebivalcev, starejših od 18 let, od česar se jih je za volitve registriralo 142 milijonov, volilo pa 126 milijonov oziroma 64 odstotkov. Leta 2000 jih je volilo 59,5 odstotka, leta 1996 pa 58,4 odstotka.

Vsaka zvezna država ima pravico do toliko elektorjev, do kolikor predstavnikov je upravičena v zveznem kongresu. To je najmanj dva, ker ima vsaka država po dva senatorja, k temu pa se prišteje število članov predstavniškega doma iz vsake države, kar pa je odvisno od števila prebivalcev države.

Poseben primer je prestolnica Washington oziroma "District of Columbia" (Okrožje Kolumbija), ki ima v zveznem predstavniškem domu le enega člana brez pravice do glasovanja, na predsedniških volitvah pa je upravičen do treh elektorskih glasov. Prav toliko na primer kot države Aljaska, Delaware, Montana, Severna

in Južna Dakota, Vermont in Wyoming. Washington je to pravico dobil s 23. ustavnim amandmajem, sprejetim leta 1961, ki pravi, da ne sme imeti večjega števila elektorjev kot država z najmanjšim številom. Največ elektorjev imajo države Kalifornija (55), Teksas (34), New York (31) in Florida (27). Sledita Illinois in Pensilvanija s po 21 elektorji pred Michiganom s 17.

Zmagovalec volitev v 48 zveznih državah in Okrožju Kolumbija pobera celotno število elektorjev. Izjemi sta zvezni državi Nebraska in Maine s petimi oziroma štirimi elektorji, ki dajeta elektorske glasove mešano. V Nebraskau dobi zmagovalec države dva elektorja, preostali trije pa se razdelijo glede na zmago v vsakem od treh kongresnih okrožij. Nebraska ima tak sistem šele od leta 1996. Enako velja za državo Maine, ki je uvedla tak sistem leta 1972, a s to razliko, da sta tam le dve kongresni okrožji.

Elektorji sicer v vseh državah niso po zakonu obvezni podpreti zmagovalca, je pa na volilnem lističu ob kandidatu ponekod napisano ime elektorja, ki bo šel na elektorski kolidž, če zmaga njegov kandidat, ta elektor pa je ponavadi že član ene od strank.

Za zmago bo potreben večji del od skupne "pogače" 538 elektorjev, torej najmanj 270 elektorskih glasov. Če bi za oba kandidata glasovalo po 269 elektorjev, pa bi zmagovalca odločil zvezni kongres. Predsednika ZDA bi izmed treh kandidatov, ki so dobili največ glasov 4. novembra, izbral predstavniški dom, pri čemer bi imela vsaka država enega število elektorskih glasov, predstavniški dom pa je za predsednika izvolil Adamsa. Če predstavniškemu domu ne uspe, senatu pa uspe izbrati, potem je podpredsednik vršilec dolžnosti predsednika, dokler

se zadeve ne uredijo v predstavniškem domu.

Način izbire ameriškega predsednika sega v čase oblikovanja ZDA, ko so potekali prepiri, ali bodo nekdanje britanske kolonije sploh imele izvršno oblast. Sistem elektorjev je z leti dozoreval, ker pa je večinoma deloval brez zapletov, nikoli ni bil spremenjen tako, da bi odpravili pomanjkljivost, da lahko na volitvah zmaga kandidat, ki prejme manj ljudskih glasov. To se je nazadnje zgodilo leta 2000, ko je republikanec George Bush mlajši premagal demokrata Ala Gorea po številu elektorskih glasov, čeprav je zanj glasovalo okoli 500.000 manj volivcev ZDA.

Predsedniške volitve leta 2000 so se končale šele po mesecu dni ponovnega preštevanja glasovnic in sodnih bojov, ki ga je prekinilo vrhovno sodišče ZDA s prekinitvijo ponovnega preštevanja in s tem podelitvijo zmage Bushu. Ta je osvojil 271 elektorskih glasov proti Goreovim 266. En elektor je oddal prazno glasovnico. Leta 2004, na 55. predsedniških volitvah, ni bilo težav, saj je Bush osvojil 286 elektorskih glasov, demokrat John Kerry pa 252, pri čemer je zmagovalec dobil dobrih 62 milijonov glasov volivcev, porazenec pa dobrih 59 milijonov glasov.

Elektorski glasovi so po posameznih zveznih državah razdeljeni takole: Alabama 9, Aljaska 3, Arizona 10, Arkansas 6, Kalifornija 55, Kolorado 9, Connecticut 7, Delaware 3, Florida 27, Georgija 15, Havaji 4, Idaho 4, Illinois 21, Indiana 11, Iowa 7, Kansas 6, Kentucky 8, Louisiana 9, Maine 4, Maryland 10, Massachussets 12, Michigan 17, Minnesota 10, Mississippi 6, Missouri 11, Montana 3, Nebraska 5, Nevada 5, New Hampshire 4, New Jersey 15, New Mexico 5, New York 31, Severna Karolina 15, Severna Dakota 3, Ohio 20, Oklahoma 7, Oregon 7, Pensilvanija 21, Rhode Island 4, Južna Karolina 8, Južna Dakota 3, Tennessee 11, Teksas 34, Utah 5, Vermont 3, Virginija 13, Zahodna Virginija 5, Washington 11, Washington D.C. 3, Wisconsin 10 in Wyoming 3. (STA)

KOMEMORACIJA - Pred spomenikom padlim v NOB iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca

Furlanič: Človeška pieteta da, a krvnik ne more biti enakopraven žrtvi!

Govora tržaškega občinskega svetnika SKP in svetnika Občanov Roberta Decarlija

Mrtvi niso vsi enaki. »Pieteta nam omogoča, da se lahko vseh mrtvih spominjamo, a to ne pomeni, niti šestdeset ali sedemdeset let kasneje, da vse mrtve kar tako enačimo. Zgodovinski revizionizem ima kot končni cilj, da v imenu pietete ne samo enačimo vse mrtve, a da enačimo tudi razloge, zakaj so te osebe dale življenje, in ideje, ki so jih te osebe širile. S takim razmišljanjem pa pieteta ni več pozitivna lastnost, človeška dobrročnost. Pieteta postane kot neko orožje, ki se ga uporablja, da se omogoči krvniku postati povsem enakopraven žrtvi.«

Na dan mrtvih je tržaški občinski svetnik Stranke komunistične prenove Iztok Furlanič med komemoracijo pred spomenikom padlim v NOB iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca tako jasno, skoraj surovo začrtal prepad, ki zeva med dolžnostnim človeškim sočutjem do umrlih, in tem, kar so mrtvi v življenju bili, kar so storili, za kar so živeli. »Tudi potem, ko nekoga ni več v svetu živih, o njem vsekakor ostaja med nami spomin. Spomin na to, kar je tista oseba v življenju naredila, za kaj se je borila in celo, čemu je umrla, lahko ostane živ desetletja po njegovi smrti. Telo se spremeni v prah, a človek ni zgolj telo oziroma telo je le ena, in manj pomembna sestavina človeka. In prav zaradi tega se tudi mrtvi med seboj razlikujejo.«

Besede, izrečene pred spomenikom ljudem, ki so svoja življenja darovali za svobodo sočloveka, so bile pomembne za današnji, s plazečim se zgodovinskim revizionizmom zaznamovan čas.

Tudi drugi govornik na komemoraciji, tržaški občinski svetnik Občanov Roberto Decarli, se je obregnil ob vse bolj očitne revizionistične skomine italijanske desnice in pri tem citiral prispevek Claudia Magrisa v vsedržavnem dnevniku, v katerem je tržaški pisatelj in esejist poudaril, da se je treba za antifašizem znova močno zavzeti, ker so vrednote, ki jih izraža, že spet pod udarom.

Komemoracijo je priredil Odbor za spomenik padlim v NOB iz Škednja, od Sv. Ane in s Kolonkovca in s tem obnovil vsakoletni poklon domačim borcem in borkam. Krajevne organizacije in dru-

štva ter politične stranke so položile ob vznožju spomenika vence zahvale; ženski pevski zbor Ivan Grbec je pod vodstvom Marjetke Popovski zapel niz pesmi, Maria Coccolo in Devana Pizziga sta recitirala vrsto pesmi v italijanščini in slovenščini. Na prireditvi, ki sta jo povezovala Sandi Volk in Roberto Filipaz je bil osrednji del odmerjen govoroma.

Furlanič se je - potem ko je pojasnil, kako pojmuje človeško pieteto - spomnil tistih, »ki so se borili za svobodo in na strani svobode, ki so jim posvečeni številni spomeniki, žal nobenega še v samem mestnem središču.« Od takrat so se stvari precej spremenile: »Živel naj bi v demokratični družbi, v kateri naj bi bile določene pravice že del vsakdana,« je namignil, a takoj pristavil: »Brezplačno šolstvo, redna služba in še mnogo drugega so pravice, ki so si jih prejšnje generacije izborile in vsi so mislili, da so postale dane, nedotakljive. A ni tako: boj za uveljavitev temeljnih pravic mora biti zato stalen, brez popuščanja,« je opomnil Furlanič.

Tržaški občinski svetnik Stranke komunistične prenove Iztok Furlanič med govorom pred spomenikom padlim od Sv. Ane, iz Škednja in s Kolonkovca

KROMA

SV. IVAN IN KATINARA - Šola sv. Cirila in Metoda

Nižješolci na pokopališču

Pri Sv. Ani so se poklonili Bazoviškemu junakom, Kugyju, Ravnikarju in družini Tomažič

Učenci Nižje srednje šole sv. Cirila in Metoda od Sv. Ivana in s Katinare so ob dnevu spomina na mrtve obiskali pokopališče pri Sv. Ani, da bi se poklonili padlim in nekaterim vidnim slovenskim osebnostim.

Ustavili so se ob grobovih štirih Bazoviških junakov in se spomnili tudi 100-letnice rojstva Franja Bidovca, pisatelja in alpinista Juliusa Kugyja ob 150-letnici rojstva, tržaško-koprškega škofa Matevža Ravnikarja, znanca največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna in grobnice družine Tomažič.

Ustavili so se tudi pri spomeniku padlim v NOB s Kolonkovca in iz Škednja ter s cvetjem in enominutnim molkom počastili njihov spomin. (G.E.A.)

NARODNI DOM

Danes komemoracija pri Sv. Ivanu

Pri Sv. Ivanu se bodo danes poklonili spominu padlim za svobodo. Komemoracijo prireja odbor za proslavo padlih v odporu od Sv. Ivana in s Kolonje ter Slovensko kulturno društvo Slavko Škamperle. Udeleženci se bodo zbrali ob 11. uri pred poslopjem nekdanjega Narodnega doma na Vrdeški cesti, kjer bodo društva in organizacije položile vence ob tamkajšnjo spominsko ploščo, sledili bodo govori in pričevanja.

Cvetje spomina bodo položili tudi na Kolonji, in sicer ob ploščo nekdanjega kulturnega krožka Zeffirino Pisoni v Ul. Orsenigo.

KATINARA - Poklon na domačem pokopališču

Cvetje in pesem spomina učencev osnovne šole Milčinski

Spomin na padle so ob prazniku vseh svetih in dnevu mrtvih počastili tudi učenci Osnovne šole Frana Milčinskega s Katinare, ki so se v petek dopoldne v družbi učiteljc podali na katinarsko pokopališče, kjer so položili cvetje na tamkajšnjo

grobnico in spomenik padlim za svobodo in slednje počastili z minuto molka. Krajšo svečanost, ki so se je udeležili tudi sorodniki otrok, krajani in mladi iz Lonjerja in s Katinare, so obogatili z recitacijami, petjem in priložnostnimi mislimi.

REPENTABRSKA OBČINA - Polaganje vencev

Poklon domačinov padlim za svobodo

Repentabska občina se je včeraj popoldne z veneci spomina poklonila svojim padlim. Predstavniki občinske uprave, društev in številni krajani so se najprej podali pred spomenik padlim v Repnu in se z enominutnim molkom spomnili domačih padlih. Zatem so

položili venec ob naravni spomenik pri Stenah na Colu, ki ga je občina poimenovala za občinski spomenik vsem žrtvam fašizma, nazadnje pa so se občinski upravitelji na pokopališču poklonili še spominu komandanta Bazoviške brigade Francu Nemgarju.

ZGONIK - V petek na prireditvenem prostoru pred županstvom

»Brezalkoholni« koncert ni privabil množice mladih ...

Na prireditvi treh kraških občin, tržaške pokrajine in zadruga La Quercia so nastopile 3 skupine

Petnajst odstotkov tistih, ki se danes v Italiji zdravijo zaradi odvisnosti od alkohola, je starih manj kot trideset let; leta 2003 so predstavljali 9,6% vseh pacientov, torej dobrih pet odstotkov manj. Iz poročila, ki ga je prof. Emanuele Scafato prebral na nedavni vsedravnici konferenci o alkoholu, je razvidno, da med mladimi nenehno narašča prekomerno uživanje alkohola. Med tremi italijanskimi deželami, kjer je uživanje alkohola tako med mladimi kot med odraslimi najbolj razširjeno, je Furlanija-Juljska krajina.

V petek zvečer je na prireditvenem prostoru pred zgoniškim županstvom potekal koncert Alkohol? Ne hvala!, ki so ga priredile občine Devin-Nabrežina, Repentabor in Zgonik v sodelovanju z zadrugo La Quercia in Pokrajino Trst. Namen koncerta je bil ponuditi mladim alternativno obliko druženja: splet glasbenih in nealkoholnih užтков. Na pomoč so jim prišli skavti in taborniki ter udeležencem delili brezalkoholne pijače, medtem ko so operaterji projekta Overnight, ki so poleti že osveščali mlade v Seslanskem zalivu, delili priložnostna darila vsem, ki so pozitivno prestali alkotest.

Žal pa glasbenim skupinam Tino and the band, Kraški ovčarji in Sunrise band ni prislunila množica ljudi. Svoje je najbrž prispevalo vreme, ki je bilo v petek v Zgoniku hladno in vlažno, po 22. uri pa tudi deževno. Eden izmed prostovoljcev, šestnajstletni tabornik Rudi Balzano, je opozoril, da izbira datuma ni bila najbolj primerna, saj je bilo v petek na Krasu veliko zabav: Halloween je namreč vse bolj popularen tudi pri nas. Rudiju se zdi vsekakor pobuda zanimiva, saj so tudi med njegovimi vrstniki taki, »ki pijejo preveč. Redki se sploh ne dotaknejo alkohola, ostali pijejo normalno.« Kaj je za vas normalno? »Če piješ samo na feštah in razmeroma malo.«

Med tistimi, ki so bili nad zamisljivo navdušeni, je bil zdravnik Danjel Žerjal. Taki dogodki so po njegovem mnenju dobrodošli, saj je prekomerno uživanje alkohola zelo prisotno, »skoraj v krvi naše družbe. Je dejstvo, problem, ki se ga je treba zavedati, čeprav v prohibicijo ne verjamem.« Kako torej sobivati z njim? »Zavedati se moramo, da je vse, kar lahko uživamo, lepo in prijetno le dokler nam daje užitek. V nasprotnem primeru se je užitek spremenil v problem.« (pd)

Tudi Kraški ovčarji so si med zgoniškim koncertom nadeli oranžne čepice z napisom Alkohol? Ne hvala

KROMA

VINOTEKA MALABAR - Večer v sklopu pobude Okusi Krasa

Ob »stojnici brez meja« tudi priložnost za okusen prigrizek in kakovostno vino

Udeleženci večera Okusov krasa pred tržaško vinoteko Malabar

KROMA

ŠOLE

V soboto prvo srečanje ob 60-letnici »klasične«

Na Liceju Franceta Prešerna se pripravljajo na proslavljanje 60-letnice začetka delovanja klasične gimnazije, ki je zažvela jeseni leta 1948 s prvim razredom oz. četrto višjo gimnazijo. Na liceju se za to priložnost niso odločili za kako veliko proslavo, ampak za vrsto pobud, s katerimi bodo počastili ta pomemben okrogli jubilej. Prva pobuda bo stekla že prihodnjo soboto, 8. novembra, ko bodo ob 10.30 na liceju Prešeren gostili prvo generacijo dijakin in dijakov klasične gimnazije in liceja: tako je napovedana prisotnost Marije Raunik, Erike Pojavnik Zupančič, Ines Tence Kostnapfel, Marte Legiša, Anice Šturm Žabkar, Dušana Grudna, Milana Gregoriča, Leandra Cunje in Saše Martelanca. Gostje bodo današnjim »klasikom« podali svoje spomine na dijaška leta in takratne okoliščine.

Sobotno srečanje pa seveda ne bo vse, saj decembra načrtujejo objavo krajske raziskave o delovanju klasičnega oddelka liceja Prešeren, v februarju pa bodo 60-letnici klasičnega liceja posvetili tudi Prešernovo proslavo.

Petkov večer v osrčju mesta je minil v znamenju Okusov Krasa. V večkulturnem objemu popularne tržaške vinoteke Malabar na Trgu S.Giovanni je namreč upravitelj Walter Cusmich gostil drugi osrednji večer te tradicionalne enogastronske pobude, ki je odlično promovirala in ovrednotila tipične kraške proizvode.

Za uvodne besede je poskrbel Davorin Devetak, ki je v imenu prireditelja - Slovenskega deželne gospodarskega združenja - najprej predstavil t.i. »stojnico brez meja«, na kateri so kraljevali pristni domači proizvodi. Claudio Marchesich, ki upravlja trgovino z zelenjavo Il Frutteto na Trgu Piave, je radovednežem predstavil cvetače, ohrovt, špinac, solato in raznorazna zelišča s Kolonkovca, Milij ali Lonjerja. »Gre za domačo zelenjavo, ki raste na našem koncu in ima v primerjavi s tisto, ki jo kupujemo v veleblagovnici, povsem različen okus, lahko bi rekel pristen okus zemlje,« je poudaril Claudio. Ob njem je Katja Fabrizi, upraviteljica trgovine Self-service s sadjem, zelenjavo in bio hrano z Opčin razstavljala ohrovt, zelje, koromač in buče iz Gropade. »Slednje sicer niso tipični pridelek našega teritorija, vemo pa, da so jih naši nonoti uporabljali predvsem za živino, danes pa smo jih mi vključili v našo prehrano in jih ovrednotili,« nam je zaupala Katja. Svoje pridelke so ponujali tudi lastniki sadjarske kmetije Pečar iz Prešnice pri Kozini, ki se ukvarjajo z integrirano pridelavo in predelavo jabolk. Iz svojega sadovnjaka v bližini Beke so prinesli več vrst jabolk, jabolčne kralje, naravni jabolčni sok, kis in pa žganje.

Same protagoniste večera, se pravi vinogradnike in proizvajalce pa je predstavil lastnik Malabara Walter Cusmich. Že 835. degustacijsko srečanje v tržaški enoteki so obogatila odlična kraška vina Edija Kanteta (malvazija '05), Silvana Ferluge (lajnarji '05), Sandija Škerka (vitovska '06), Vitiana Sancina (glara '07) in pa Joška Renčela iz Dutovelj (teran '07); gostom pa je bilo ob kozarčku postreženo še z okusnim prigrizkom, in sicer s sirom z zelišči Žepok Daria Zidarica iz Praprota, s supo z radičem Gabriela Ferluge iz tržaškega obrata Repen na Ul. Carducci, kruhom z zelišči (majaronom, žajbljem, rožmarinom, koromačem in brinom) peka Davorina Starca s Proseka in pa kančkom olja Auliar Tržaške kmetijske zadruge pri Dolini, ki je ravno pred nekaj tedni zasedel prestižno prvo mesto na meddeželnem tekmovanju Aipo v kraju Riva del Garda. (sas)

JUTRI V DSI - Ob Pavlovem letu

Edvard Kovač o Pavlovem obratu od morale k etiki

Od 28. junija letos do 29. junija prihodnjega leta obhaja katoliška Cerkev Pavlovo leto. Jubilej je proglasil papež Benedikt XVI. za praznovanje dvatisočletnice rojstva tako imenovanega 13.apostola, ki je s svojimi deli, ta so danes še posebej aktualna, postavil nove temelje krščanstva, a je v preteklosti sprožil tudi veliko pomislekov in nasprotovanj. Društvo slovenskih izobražencev se jubileju pridružuje s predavanjem dr.Edvarda Kovača, profesorja filozofije na univerzah v Ljubljani in Toulouse. Svoje predavanje, z naslovom "Pavlov obrat od morale k etiki" je jutrišnji gost DSI takole napovedal:

"Danski filozof je dejal, da je potrebno za preraščanje togih moralnih predpisov imeti smisel za humor. Najmanj, kar lahko rečemo, je to, da Savel iz Tarsa ni imel nikakršnega smisla za šalo. Njegova morala gorečega farizeja je bila sicer daleč od dvoičnosti, toda bila je presneto do-

sledna, dosledna prav do zapiranja žensk in otrok, celo do odobravanja umora.

Vendar kot vemo, je prišlo do velikega padca v puščavi in do izjemnega obrata: Savel postane Pavel in opusti nečloveško moralo. Odslej bo oznanjal le temeljno etiko evangeljske vere in ljubezni. Pridobi si celo več kot smisel za humor, sposoben je ironije do samega sebe in do svoje morale: sam sebe odslej imenuje človeški "izloček" ali "iztrebek".. Čistost vere in njene etike vsekakor ni čistost morale, ki vodi do dogodkov 11. septembra.

Toda ali je res mogoče živeti na zemlji brez morale, samo v mistični veri in v nebeški ljubezni? Pavel vidi, da rešitve le niso tako enostavne in zato bo iskal izvirne rešitve." Te bo skušal z njim najti tudi predavatelj dr. Edvard Kovač. Jutri zvečer v Peterlinovi dvorani, ulica Donizetti,3. Ob 20.30.

PROSEK - Večdnevni praznik sv. Martina

Že v petek sklop koncertov v spomin na Walterja Bulla

Na Proseku se v okviru praznovanja zavetnika sv. Martina pripravlja zanimiva ponudba za vse okuse. Višek praznovanj bo sicer v torek, 11. novembra, že od petka, 7. novembra, dalje pa bo pod šotorom na Balancu (pri Kulturnem domu na Proseku) raznolik program, ki ga letos prireja nogometni klub Primorje in bivši člani Mladinskega krožka Prosek Kontovel s podporo Zahodnokraškega rajonskega sveta in Odbora za ločeno upravljanje jusarskega premoženja Prosek.

Petkov večer bo namenjen Walterju Bullu, preminulemu fantu s Kontovele, ki je bil aktiven pri vaških organizacijah. V spomin na še ne 25-letnega prijatelja so organizatorji pripravili (s pričetkom ob 18.30) sklop glasbenih koncertov. V odru šotora na Balancu bodo nastopili 5 stonzi al vento, Kolektiv 4+1, Frak Waves, Doctor D. & Gimma Spliffa, Pork Chop express in DJ Set. Izkupiček od večera bo namenjen društvu, v katerih je bil Walter posebno aktiven.

V soboto 8. novembra bo otroški

ex-tempore. Od 10. do 12. ure bodo otroci v okviru projekta S pravljico na mavrico prislunili na temo. Svojni predali risanju na njeni. Protokolni program bo popestril koncert skupine The Electric freaKToneS.

Sobotne otroške risarske izdelke bodo nagradili v nedeljo, 9. novembra, ob 17.30. Nagrajevanju bo sledil krajši kulturni program. Ob 14.00 pa bo iz »Kaučevih orehov« na začetku strani startal voz s furmansko vprego z novim vinom, ki bo krenil po proseških ulicah.

Martinovanje na Proseku se bo zaključilo v torek 11. novembra, ko bodo proseške ulice zasedle stojnice z raznoliko ponudbo. V šotoru na Balancu bo od 21. ure dalje koncert Kraških ovčarjev. Kulinarično ponudbo s tipičnimi jedmi bodo ponujale vaše osmice: od petka bo na Proseku delovala osmica nogometnega društva Primorje (v krožku ob šotoru), od sobote osmica Godbenega društva v Soščevi hiši in že od četrta pa osmica »v Kutu«.

GLEDALIŠČE VERDI - Na predstavitvi prve letošnje predstave, Puccinijeve Tosce

V ospredju kriza, ki grozi vsem italijanskim gledališčem

Predsednik Verdija Zanfagnin začel novo operno sezono s »poročilokm s fronte«

Predsednik gledališča Verdi v Trstu Giorgio Zanfagnin začel sezono s »poročilom s fronte«, ki odraža situacijo vseh italijanskih gledališč. Po vsedravnji seji na ministrstvu septembra meseca so ravnatelj osrednjih državnih opernih ustanov morali sprejeti, da bo država močno poslegla v prispevke, kar pomeni, da bodo zmanjkala sredstva za izvedbo že načrtovanih sezon in za izplačevanje že opravljenega dela in da bo FUS (državni sklad za gledališke dejavnosti) v prihodnji sezoni dosegel najnižjo stopnjo v tridesetletni zgodovini. To seveda pomeni popoln zlom za italijanski gledališki sistem; nekatere ustanove so zmanjšale število predstav, druge so spremenile zasedbe ali obliko izvajanja, na primer s koncertnimi različicami opernih izvedb, govori se celo o zaprtju v najhujših primerih. Konkretno bo gledališče Verdi prikrajšano za 6 milijonov evrov. Kljub temu pa Zanfagnin zagotavlja, da se je vodstvo že pripravljalo na krizo in je pravočasno začelo z izvajanjem podjetniških strategij za preživetje, na primer s povezavami in koprodukcijami za delitev stroškov.

V zadnjem mesecu se je veliko govorilo o posledicah krize, predvsem v zvezi s spremenjeno otvoritvijo operne sezone (opero Francesca da Rimini so nadomestili s Puccinijevo Tosco). Vodstvo gledališča Verdi je zato sklicalo tiskovno konferenco za novinarje in publiko, da bi dokončno pojasnilo položaj gledališča in pomirilo duhove glede prihodnosti. V prvi vrsti so predstavniki gledališča zagotovili, da ne bo drugih sprememb razen otvoritvene predstave in da bo kvaliteta uprizoritvev in zasedb ostala na nivoju. V prvi predstavi bosta nastopila v glavnih vlogah zvezdnika Daniela Dessi in Fabio Armiliato, ki naj bi nastopila v predvideni Zandonajevi operi. Priznani par opernih pevcev bo nastopil tudi na novoletnem gala večeru opernih arij. V načrtu so tudi drugi izvenabonmajski koncerti opernih arij in gostovanje največjega korejskega opernega gledališča z opero Traviata. Tudi gledališče Verdi si bo privoščilo izmenjavo z gostovanjem v Južni Koreji marca meseca z opero Madame Butterfly (stroške bodo v celoti krili gostitelji).

Zanfagnin in njegovi sodelavci skušajo vsekakor ohraniti konstruktiven pristop. Po dobri abonmajski kampanji predlagajo še možnost posebnih ugodnosti za abonente (na primer kdor pripelje novega abonenta, lahko dobi brezplačen abonma za naslednjo simfonično sezono) in si želijo aktivnega odziva in dialoga s svojo publiko.

Pogovor se je dotaknil tudi preživetja dvorane Tripovich, ki je del gledališča Verdi in je nujno potrebna za vaje, vzporedne predstave in kot dokaz produktivnosti gledališča (odkar obstaja dvorana, ki je nastala s prizadevanjem in podporo mecen De Banfielda, je gledališče znatno povečalo število dejavnosti), kar je bistvenega pomena tudi za dodelitev sredstev.

Gledališče Verdi se s solidarnim pristopom gostov, požrtvovalnostjo gledaliških delavcev in ne nazadnje z lucidnostjo superintendanta maksimalno trudi, da bi premostilo vse težave, zato bo letošnja premiera v torek, 18. novembra, pridobila posebno vrednost kot dokaz skupne želje po nemoteni ohranitvi delovanja. Uprizoritev je nastala leta 2004 v gledališču Filarmonico iz Verone in v gledališču Delle Muse v Anconi. Tradicionalno režijo je podpisal Giovanni Agostinucci (prisoten na tiskovni konferenci), ki se je poglobil v življenjske zgodbe likov v zvezi s kulturnimi in umetniškimi izrazi sodobnega časa.

ROP

Predsednik gledališča Verdi Zanfagnin je ob predstavitvi otvoritvene predstave največ časa namenil finančnim težavam

SLOVENSKI SPORED RAI - Drevi ob 20.50 takoj po TV dnevniku

Predstava SSG Samomorilec z Jankom Petrovcem v glavni vlogi

Nocoj na RAI STV vabijo v gledališče na ogled predstave Samomorilec moskovskega dramatika Nikolaja Robertoviča Erdmana. Komedijska priča o absurdnem manipuliranju s človekovo voljo, o človekovi nemoči in nesvobodi, in je aktualna družbena farsa, ki je doživela ostro, za življenje in delo njenega avtorja usodno cenzuro. Humor, družbenopolitični angažma, razmišljanje o človekovih vrednotah, so v enaki meri prisotni v tekstu Samomorilec, ki ga je na tržaški oder v lanskoli sezoni Slovenskega stalnega gledališča postavil režiser Eduard Miler. Nosilec glavne vloge Semjona Semjonoviča Podsekalknikova je igralec Janko Petrovec (**na posnetku skupaj z Niklo Petruško Panizon**), ki je prav pred nekaj dnevi zanj prejel nagrado na letošnjem Borštnikovem srečanju. Petrovčev Semjon je mali človek, ki bi se rad uveljavil v družbi. Deloma mu to uspe, ko se razširi glas o njegovem domnevnem samomorilskem poskusu, kar paradoksalno ovrednoti njegovo bedno življenje. Kar naenkrat se zanj, ali bolje za njegovo smrt, začne zanimati cela vrsta ljudi.

Erdmanovega Samomorilca si lahko na Slovenski televiziji Rai ogledate drevi ob 20.50 in v četrtek ob istem času.

IN MEMORIAM

Dragemu Riccardu v spomin

Riccardo Baldassari je bil aktiven član Društva za umetnost KONS, sodeloval pa tudi z drugimi kulturnimi ustanovami in sredinami

Náš Riccardo - Tetrarca ne bo več raztresal svoje ustvarjalnosti, polne sodobnosti, pestrosti in inovativnosti. In ne bo več vedno na razpolago s svojo prijaznostjo in srčno kulturo.

Spominjamo se ga v vseh njegovih nenadomestljivih umetniških biserčkah.

KD za umetnost KONS

Riccardo B.

Vrata, skozi katera si nas povabil, da stopimo v mehke in vznemirljive pokrajine tvojega ustvarjalnega sveta, ostajajo odprta in presvetljena, kakor toplo zavetišče za vse tiste, ki verjamejo v človekovo izpovedno moč, edino, ki nas lahko še zastopa.

Hvala, da smo lahko prestopili prag tvojega sveta, ki bo prebival v nas, tih, ranljiv in lep.

Odbora Sklada Sergij Tončič in Nagrade Zlato zrna

Pridružuje se umetniško vodstvo Slovenskega stalnega gledališča s sodelavci

Ena od številnih umetniških kompozicij tržaškega fotografa Riccarda Baldassarija

Skupina 85: izlet v Nemčijo po Trubarjevih poteh 2008

Skupina 85 organizira izlet z avtobusom v Nemčijo po Trubarjevih poteh. Odhod v četrtek, 11. decembra, ob 6. uri s Trga Oberdan, povratek pa v nedeljo, 14. decembra, v večernih urah. Pot bo izletnike vodila v München, Tübingen, Derendingen, Rothenburg an der Tauber, Urach, Kempten, Innsbruck. Cena izleta je 390 evrov (prenočišče in pol penzion, vodeni obiski). Doplačilo za enoposteljno sobo 75 evrov za 3 noči. Rezervacije sprejemajo do jutri (ponedeljek, 3. novembra) 9. Za dodatne informacije kličite na 348-5289452 ali 040-772545.

Tečaj o filmski teoriji in praksi

Filmski krožek Lumiere nadaljuje danes tečaj filmski teoriji in praksi. V kinodvorani Ariston bo od 10. do 13. ure in od 15. do 19. ure Eugenio Premuda vodil delovno skupino o scenariju, ob 21. uri bodo predvajali film Josepha Loseya Nereča.

Znanstveni imaginarij za otroke

Znanstveni imaginarij v Grljanu bo danes in jutri odprt od 10. do 20. ure. Danes ob 15.30 bo organiziral laboratorijske dejavnosti za otroke od 4. do 11. leta starosti, imenovan Nedeljski znanstveniki.

Jutri v gledališču Bobbio koncert ob sv. Justu

Mestni pihalni orkester Giuseppe Verdi bo priredil jutri v gledališču Orazio Bobbio tradicionalni koncert ob sv. Justu. V prvem delu bo godba zaigrala italijansko himno, marš iz Verdijeve opere Aida, skladbo Finska Jana Sibeliusa in Elgarjevo Pomp and Circumstance ter izbor glasb iz Disneyevih filmov. V drugem delu pa bodo na sporedu modernejši ritmi. Začetek ob 18.30.

Večer v spomin na Vittoria Foa

V Ljudskem domu Giorgio Caniani v Ul. Masaccio 24 se bodo v torek spomnili pred kratkim preminulega italijanskega sindikalista in političnega delavca Vittoria Foa. Večer prirejata filmski krožek Charlie Chaplin in sindikat CGIL. Po uvodnem nagovoru pokrajinskega tajnika CGIL Adriana Sinovicha bodo predvajali dokumentarni film Pietra Mediolija Spomin je dolg, katerega protagonist je - preko svojih spominov - prav Vittorio Foa. Začetek ob 19. uri.

Komedija Anvedi Goethe v mali dvorani gledališča Rossetti

V dvorani Bartoli gledališča Rossetti bo v torek italijanski avtor, režiser in igralec predstavil občinstvu komedijo Anvedi Goethe, ki jo je sam napisal in v kateri tudi sam nastopa, skupno s komikom Stefanom Vigilantejem in Natalie Wilhelm. Začetek ob 21. uri, ponovitev do nedelje, 9. novembra.

Pupkin kabarett v gledališču Miela

V gledališču Miela bo od 4. do 7. novembra nastopil Pupkin Kabarett s predstavo Tingeltanz, razlikovati se med bedaki v času občutenega idiotstva. Nastopajo Laura Bussani, Stefano Dongetti, Alessandro Mizzi, Ivan Zerbinati, Giuseppe Battiston in glasbeniki Flavio Davanzo (trobenta), Riccardo Morspurgo (klavir) in Luca Colussi (bobni). Začetek ob 21. uri.

GROPADA - Danes ob 15. uri na dvorišču kulturnega doma

Odkritje spomenika padlim vaščanom v 1. svetovni vojni

Spomenik iz kraškega kamna je delo Marka Milkoviča - Pripravili tudi kulturni program

Danes bo v Gropadi res nevsakdanje slavlje, na dvorišču Kulturnega doma Skala bodo namreč ob 15. uri odkrili spomenik padlim vaščanom v 1. svetovni vojni. Tako se bodo po 90. letih končno poklonili spominu tudi teh že skoraj pozabljenih junakov. Prva svetovna vojna je bila najbolj strašna in krvava vojna doslej in tudi po naših vaseh je terjala ogromen krvni davek. Kar dvanajst vaških fantov in mož se ni nikoli več vrnilo k svojim družinam. Padli so za sabo pustili starše, žene, otroke, zarotnike... Dvanajst žalostnih zgodb, dvanajst družinskih tragedij. Izguba teh ljudi, ki se jim je nit življenja utrgala v najboljših letih, je bila za vaško skupnost in za svojce težka in boleča, hkrati pa je napovedovala hude čase in nove tragedije z novimi žrtvami za celotno našo narodno skupnost.

Slovesnost bo uvedel domačin Marko Milkovič, ki je spomenik zasnoval in tudi izklesal iz bloka kraškega kamna. V kulturnem programu bodo nastopili Aleksij Pregarc z recitalom pesmi naših pesnikov iz obdobja med in po 1. svetovni vojni, prof. Samo Pahor iz Gropade in Padrič. Sledila bo družabnost. Ob tej priliki bo v dvorani kulturnega doma na ogled tudi zbirka neobjavljenih fotografij in pisem vaških vojakov iz tistega obdobja ter razstava uniform in drugih predmetov zbiratelja Marka Simiča iz Opčin.

V dvorani kulturnega doma v Gropadi bodo na ogled tudi fotografije iz tistega obdobja

V Krogljah gorel hlev, hiša ostala nedotaknjena

V Krogljah je včeraj popoldne zaudarjalo po dimu, saj je gorel hlev, ki so ga lastniki preuredili v garažo. Več domačinov je takoj poklicalo gasilce, ki so prišli iz Milj in Trsta v Kroglje okrog 14.30. Ogenj se je širil v 40 kvadratnih metrov veliki garaži, ob kateri stoji hiša. Osem gasilcev (dospeli so s tremi vozili) je pogasilo požar, nakar so nekateri pregledali pogorišče, drugi pa so preverili, da sosednja hiša ni bila poškodovana. Včeraj še ni bilo jasno, kako se ogenj vnel. Gasilci so odšli nekaj pred 17.30.

Prireditve ob 90. obletnici konca prve svetovne vojne

V Trstu so se včeraj nadaljevale prireditve ob 90. obletnici konca prve svetovne vojne in prihoda Italije v Trst. Začel se je shod vojaških združenj, na podvečer so alpinci priredili baklado pri Sv. Justu. Danes dopoldne bo po nabrežju mimohod članov vojaških združenj, ki mu bo prisostvoval tudi italijanski obrambni minister Ignazio La Russa.

Jutri popoldne bo v občinski palači izredna seja tržaškega občinskega sveta, med katero bodo podelili častno meščanstvo 7. in 11. regimentu bersaljerjev.

JUBILEJ - Praznovanje skupaj z verniki

Trebenški župnik Ivo Miklavc 70-letnik

Ponedeljek, 27. oktobra, je bil za vernike v Trebach poseben dan. Gospod župnik Ivo Miklavc (na posnetku) je z nami praznoval svoj 70. rojstni dan. Pridružili so se nam njegovi prijatelji in verniki iz ankaranske župnije. Slavnost se je začela ob 18. uri z zahvalno mašo v polno zasedeni domači cerkvi. Po maši smo odšli v župnišče, kjer smo mu člani ŽPS Trebče in Ankarana pripravili manjšo slovesnost. Domačini so mu zapeli voščilno pesem »Bog Vas živi!«. V imenu vseh je o njem dr. Oskar Fritz povedal takole:

»Pred davnimi leti se je v preprosti družini v Lovrencu na Pohorju rodil sin Ivo. Srečna mati in oče si takrat nista niti v sanjah predstavljala, v kako veliko osebnost se bo razvil ta njihov mali Ivo. Brezskrbno otroštvo je preživel v gozdovih in na travnikih zelenega Pohorja. Bil je žilav in živahen, hkrati pa razmišljujoč in duhoven. Tako nismo daleč od spoznanja, zakaj se je odločil postati duhovnik. Učitelji in nadrejeni so že zgodaj opazili njegove duhovne in organizacijske sposobnosti. Leta 1967 so ga mladega, neizkušenega imenovali za župnika v Ankaranu. Tako je vstopil v cerkveni stan, večno župnik, nikoli kaplan. Zeleno Štajersko je zamenjal za sončno Primorsko. Prvi dokaz, da ga ima Bog rad. Pol prazna cerkev mu ni bila po godu, pa je začel pridobivati vernike. Obiskoval je verne in manj verne s filozofijo: cenim te, ker si drugačen, vendar sem prepričan, da mi boš sledil. Z nevsiljivimi dejanji se nam je približeval in nas osvajal.

Tako je napolnil cerkev na Sv. Bridi in ko je postala premajhna, se je odločil, da bo sezidal novo cerkev in župnišče v Ankaranu. Postal je gradbeni delavec, se spopadel s silno birokracijo, uspešno zbiral denar, v molitvi prosil Boga za pomoč in včasih potihlo bentil (ker vljuden župnik je bil). Dobili smo novo cerkev in župnišče. Gospod Ivo pa ne bi bil pravi salezijanec in športnik, če ne bi ob cerkvi zgradil še športna igrišča za mlade. Skratka večnamenski prostor, namenjen raznim prireditvam ter druženju vseh krajanov ne glede na starost ali pripadnost.

Nadrejeni so z budnim očesom spremljali življenje in delo gospoda Iva Miklavca. Pustili so ga še nekaj let, da uživa sadove svojega dela. Po 30 letih dela v Ankaranu pa so ga premestili kot izkušenega župnika v Trebče. Gospod I. Miklavc je vsekakor zanimiva osebnost, in bistvu arhitekt, ki gradi tako na medsebojnih odnosih stanja duha, kot na realnih temeljih modernega sveta. Pa bom zaključil s stavkom: Če bi se še enkrat rodil, gospod župnik Ivo bi rad bil.«

Trebenci lahko samo potrdimo pripovedi dr. Oskarja Fritza, kajti tudi v naši cerkvi so stalno na tekočem traku obnovitvena dela, za katera se g. župnik zelo zavzeto trudi, da jih lepo izpelje do konca. Nevtrudno se zavzema za katehezo prvoobhajencev in birmancev. Ob slovesnih praznikih pa smo verniki izrecno povabljeni k vsesplošnemu sodelovanju, da vse lepo uspe.

Sledilo je skupno darilo, ki ga je izročil g. Lojze Tomažič in zdravica Količkor kapljic, toliko let ter postrežba z domačimi dobrotami. Po prijetnem druženju smo se odpravili domov, obogateni z novimi vedenji in poznanstvi.

Še na mnoga leta gospod Ivo in hvala Vam, da smo z Vami lahko preživeli ta prečudoviti dan.

Župnijski pastoralni svet Trebče
Župnijski pastoralni svet Ankaran

STIKI - Učenci dolinskega ravnateljstva in OŠ O. Kovačiča s Škofij Dolgoletno sodelovanje utrdili s poučnim dnevom v naravi

Na osnovi večletnega sodelovanja, ki se je še dodatno okrepilo v lanskem šolskem letu v okviru čezmejnega načrta Ekonavade, so se v četrtek, 23. oktobra, srečali učenci dolinskega ravnateljstva in osnovne šole Oskarja Kovačiča s Škofij in skupaj preživeli dan v naravi.

Pot jih je vodila v Bazovico. Ob prihodu so najprej obiskali spomenik bazoviškim žrtvam, kjer so prisluhnili zgodbi o mladih fantih, ki so se med prvimi uprli fašizmu. Po postanku za malico ob Kalu (**na posnetku**) pa so se v spremstvu gozdnih stražarjev podali na sprehod po Resslerovi pešpoti. Gozdna stražarka Anastasia Purič je učencem podrobno orisala značilnosti Krasa. Opisala je rastline in živali kraškega gozda ter posebnosti tega ekosistema tudi v povezavi s človekovim življenjem in

delom v tem okolju.

Še posebej so otroci ob tej razlagi in ob sproščenem sprehodu zaznali, ka-

ko je pomembno spoštovati ravnovesje v naravi in kako prijetno je doživljati skupaj naš skupni naravni prostor.(GK)

ČASOVNA BANKA - Brezplačna prireditev

V Briščikih danes gledališka predstava za otroke

Pravljice pod posteljo je naslov gledališki predstavi, ki bo danes ob 16. uri živela v Domu Briščiki. Dogodek spada med tiste, ki jih kraške občine, vključene v zdravstveni okraj 1.1, pripravljajo, da bi pro-

movirale tako imenovano Časovno banko; svojevrstno banko, v kateri bodo starši namesto denarja zbirali čas, ki so ga pripravljeno dati na voljo otrokom.

Današnjo pravljico bo uprizorila Sil-

via Benedini, gre pa za produkcijo goriškega gledališkega središča CTA. V nedeljo, 15. novembra, bo v športnem centru v Vižvcljah na sporedu predstava Letni časi, s katere je tudi posnetek, ki ga danes objavljamo.

prireja

SMUČANJE V NABREŽINI JESEN 2008

na plastični stezi z društvenimi učitelji

od septembra do decembra
vsako soboto in nedeljo
9.00 - 11.00

Možni datumi

3. izmena sobote od 8.11. do 29.11.
3. izmena nedelje od 9.11. do 30.11.

Možnost najema opreme

Za informacije in vpisovanja:
info@skdevin.it - 338 8621592 ali
ALTERNATIVA SPORT, ŠTIVAN
tel. 040 209873, 335 8416657
www.alternativasport.com
alternativasport@alternativasport.com

Društvo slovenskih izobražencev

vabi JUTRI na srečanje.

Dr. EDI KOVAČ,
profesor na univerzi v Ljubljani
in Toulousu, bo predaval na temo**»Pavlov obrat
od morale k etiki«****Začetek ob 20.30**
Peterlinova dvorana, ul. Donizetti 3

Šolske vesti

**UČENCI IN UČITELJI OŠ FRAN MIL-
ČINSKI NA KATINARI** vabijo v so-
boto, 8. novembra, ob 11. uri na ot-
voritev novih šolskih prostorov, ki
bo v Športno-kulturnem centru v
Lonjerju.

Obvestila

DRUŠTVO NOE' obvešča, da tečaj
nemščine poteka ob sredah od 19. do
21.15 v Škerkovi hiši v Šempolaju. In-
fo: 3498419497.**ZDRUŽENJE ZA ZDRAVLJENJE AL-
KOHOLNE ODVISNOSTI ASTRA**
sporoča, da je posvetovalnica v na-
brežinskem zdravstvenem okraju
(1.nadstropje, zadnja soba desno) na
voljo ob četrtkih, od 11. do 12. ure.**OBČINE DEVIN-NABREŽINA, ZGO-
NIK IN REPENTABOR** v sodelovanju
s konzorcijem Fhocus in zadrugo La
CO.S.T.I.E.RA organizirajo danes, 2.
novembra, ob 16. uri, v domu Bri-
ščiki (Zgonik) brezplačno gledališko
predstavo za otroke »Favole sotto il
letto« - gledališka družina CTA in
Gorice.**Sant'Anna**
Impresa Trasporti FunebriPogrebno podjetje
...v Trstu od leta 1908**Devin Nabrežina**
Nabrežina, 166
Tel. 040/200342Pogrebne storitve, prevoz s
pogrebnim vozilom tudi v tujino,
upepeljevanje,
pokopališka dela**Trst**
Ul. Torrebianca, 34
Ul. dell'Istria, 129

1 9 5 8 - 2 0 0 8

50 letnica Slovenskih športnih iger

Združenje slovenskih športnih društev v Italiji
v sodelovanju z Zgodovinskim odsekom NSK
vabi na
slavnostni večer in spominsko razstavo**v petek, 7. novembra ob 19. uri
v Narodnem domu v Trstu,
ul. Filzi 14**Založništvo
tržaškega tiska

vabi

na predstavitev knjige

Ivanke Hergold
**Ponikalnice
Paracels****v sredo, 5. novembra, ob 18.00**
v gostilno „Antico spazzacamino“
ul. Settefontane 66ob avtorici bodo na srečanju prisotni
**Loredana Umek, Ace Mermolja,
Marko Sosič in Igor Škamperle****ODBOR ZA POČASTITEV PADLIH V
OSVOBODILNEM BOJU SV.IVAN -
KOLONJA** in KD Slavko Škamperle
sporočata, da bomo počastili spomin
padlim v NOB danes, 2. novembra: ob
11. uri bomo postavili vence na spo-
menik pred Narodnim domom v ul.
Guardiella 25. Predvidena je tudi slo-
vesnost pri bivšem ljudskem krožku
Zeffirino Pisoni pri Kolonji, ul. Orse-
nigo.**SKD VIGRED** vabi v Štalco v Šem-
polaju na razstavo »Galicija - naši nonoti
v vojni 1914-1918« danes 2., v pone-
deljek 3., v petek 7., v soboto 8. in v
nedeljo 9. novembra, ob 18. do 21.
ure. V četrtek, 6. novembra, ob 20. uri
večer s Pierpaolom Russianom »Vo-
jne votline 1914-1918«.**DRUŠTVO SLOVENSКИH IZOBRA-
ŽENCEV** vabi v ponedeljek, 3. no-
vembra, na srečanje v Peterlinovi
dvorani, Donizettijeva 3. Dr. Edi Ko-
vač, profesor na univerzi v Ljubljani
in Toulousu, bo predaval na temo
»Pavlov obrat od morale k etiki«. Za-
četek ob 20.30.**V PONEDELJEK, 3. NOVEMBRA** bo
Naravoslovni didaktični center v Ba-
zovici odprt od 10. do 17. ure. Na
ogled je tudi razstava »Ko so se v Ba-
zovici rojevale ladje«, del razstave
»Cosulich - dinastija adriatica«. Vstop
prost. Telefonska številka za infor-
macije je 040-3773677.**V ŠEMPOLAJU** se bo v htič z obiskom
vaščanov nadaljeval v ponedeljek, 3.
novembra.**SOCIALNO SKRBTSTVO OKRAJ 1.1
(OBČINA DEVIN -NABREŽINA, RE-
PENTABOR IN ZGONIK)** obvešča, da
bodo zaradi izrednih vzdrževalnih del
uradi socialnega skrbstva v Naselju Sv.
Mavra 124 - Sesljan, zaprti od pone-
deljka, 3. do petka, 7. novembra. Za
informacije tel.: 040-2017389.**TPPZ PINKO TOMAŽIČ** obvešča da bo
v torek, 4. novembra, ob 20.45, na se-
dežu na Padričah, redna pevska vaja.**ONAV (VSEDRŽAVNA ORGANIZA-
CIJA POKUŠEVALCEV VIN)** vas ob-
vešča, da je odprto vpisovanje za eno-
dnevni obisk »Salone del Vino No-
vello« v Verono, ki se bo vršil v sre-
do, 5. novembra. Odhod avtobusa iz
Trsta ob 7. uri in Gorice ob 8. uri.
ANAG, Organizacija Pokuševalcev
žganj, prireja tečaj (5 srečanj), ki se bo
pričel 12. novembra v Krminu na se-
dežu videmske univerze. Vsi toplo va-
bljeni. Za katerokoli informacijo in
vpis na tel.št.: 0481-32283 Daniela
Markovič ali E-mail: daniel-
la_onav@yahoo.com.**SKD FRANCE PREŠEREN - PILATES:**
v sredo, 5. novembra, bo od 18. do 19.
ure v telovadnici (Trubarjevi dvorani)
nižje srednje šole S. Gregorčič v Do-lini nov tečaj Pilatesa za začetnice, sle-
dila bo (od 19. do 20. ure) telovadba
za zdravo hrbtenico in razgibavanje na
podlagi Pilatesa. Za informacije, vsak
dan od 12. do 13. ure na tel. št. 333-
3616411 - Sonja. Vabljenje.**SLOVENSKI FILATELISTIČNI KLUB
L. KOŠIR** vabi svoje člane in prijate-
lje filatelije na redno sejo, ki bo v sre-
do, 5. novembra, ob 19. uri v Gre-
gorčičevi dvorani v ulici S. Franciška
20. Poleg tega sporočamo, da bodo po
naročilu, na sedežu kluba na redno
razpolago znamke, zveščki ter pole
pošte Slovenije.**ZDRUŽENJE PROSTOVOLJCEV HO-
SPICE ADRIA ONLUS** vabi v skupino
za samopomoč žalujočim po izgubi
drage osebe. Prvo srečanje bo v sre-
do, 5. novembra, ob 16.30 v centru za
prostovoljce FJK (centro servizi vo-
lontariato), ul. Torrebianca 21, v
Trstu. Predvideno je 8 brezplačnih
srečanj.**AŠD-SK BRDINA** organizira novembra
sejem rabljene smučarske opreme po
sledečih datumih in urnikih: samo v
četrtek, 6. novembra, ob 18. do 21. ure
zbiranje opreme; sejem bo potekal v
petek, 7. novembra, ob 18. do 21. ure,
v soboto, 8. novembra, ob 16. do 21.
ure in v nedeljo, 9. novembra, ob 10.
do 12. ter od 16. do 20. Sejem bo v
prostorih doma Brdina na trgu Brdi-
na na Opčinah. Zainteresirane ob-
veščamo, da sprejemamo samo teh-
nična oblačila v dobrem stanju in da
bo vsa oprema sortirana s strani or-
ganizatorjev. Za informacije lahko kli-
čete na štev. 347-5292058.**SKD PRIMOREC** vabi na Praznik ko-
stanjev, novega vina in... klobas v pe-
tek, 7. novembra, ob 20.30, v Ljudski
dom v Trebče. Poleg tombole bodo
večer popestrili Mladi kraški muzi-
kanti.**TRADICIONALNI PROIZVODI V
TRŽAŠKI POKRAJINI** - Spoštovani,
vkljudno Vas vabimo, da se udeležite
predstavitev vodnika »Tradicionalni
proizvodi v tržaški pokrajini«, ki bo:
v petek, 7. novembra, ob 18. uri, v ve-
ži na trgu Marconi v Miljah po po-
svetu o kmetijstvu v Miljah in v po-
nedeljek, 10. novembra, ob 18. uri, v
Društveni gostilni na Proseku. Sode-
lovali bodo: Antonio Paoletti - Pred-
sednik Tržaške trgovinske zbornice;
prof. Boris Pangerc - urednik; gospa
Vesna Guštin - izvedenka; dr. Rober-
to Cuzzi - direktor Pokrajinskega
kmetijskega nadzorništva za Gorico in
Trst; dr. Mario Gregori - strokovnjak
Kmečke zveze - Associazione Agri-
coltori.**35-LETNIKI!!!!** Za praznično večerjo z
zabavo, ki bo 8. novembra ob 20. uri
v restavraciji Križman v Repnu, bomo
odšteli 35,00 evrov na osebo - all in-
clusive! Vsi, ki ste se že prijaviili, ste va-
bljeni, da svojo prisotnost potrdite z
akontacijo 20,00 evrov. Navodila do-
bite preko e-maila: »vecer-
ja1973@yahoo.it« ali tel. št. 329-
8012528 in 338-9436142. Ostali ste pa
še vedno toplo vabljeni, da se prijavi-
te!**SINDIKAT SPI-CGIL** pri Domju (Cesta
za Glinščico 58) obvešča, da nudimo
strokovno pomoč ob izpolnitvi obraz-
ca, ki ga je podjetje Enel poslalo upo-
rabenikom prebivalcem Dolinske in
Miljske Občine v katerega morajo
vnesti katastrske podatke ter ga nato
poslati omenjenemu podjetju. vablje-
ni. Tel.: 040829681.**TRŽAŠKO ESPERANTSKO ZDRUŽE-
NJE** razpisuje 3.Mednarodni natečaj
na temo »Božič v podobi in pesmi«
namenjen otrokom vsega sveta od 6.
do 14. leta. Vsak lahko pošlje več iz-
delkov na omenjeno temo in sicer: ris-
bo, ki naj ne presega velikosti lista A4
in/ali pesem. Vsa dela morajo dospe-
ti do 10. novembra, na sledeči naslov:»Esperanto Trieste C.P. 601, Trieste
Centro, IT-34132, Trieste-IT«. V po-
šiljki naj bo listek z imenom in pri-
imkom avtorja/ice, naslov, starost, ime
šole in razreda. Vsa dobljena dela bo-
do razstavljena v božičnem času 2008.
Zmagovalce bodo proglasili na javni
svečanosti. Za nadaljnja navodila:
noredv@tele2.it ali testu-
do.ts@gmail.com**»BARVANJE NA SVILO«** je naslov no-
vega tečaja, ki bo stekel pri Krut-u dne
11. novembra 2008 ob 16.30. Vpiso-
vanje in informacije na tel. št. 040-
360072.**FOTOVIDEO TRST 80** organizira za-
četniški tečaj fotografije, ki ga bosta
vodila prof. Samo Onič in Borut Ho-
čevlar. Odvijal se bo enkrat tedensko
ob sredah v večernih urah na sedežu
društva, ul. San Francesco 20 in pred-
videva 5 -6 lekcij po 2 uri ter skupni
izhod z delom na terenu. Prva lekcija
bo 12. novembra ob 20. uri. Info in
vpisovanje: 347-7937748 (Mirna).**ODBOR ZA SPOMENIK PADLIM V
NOB IZ ŠKEDNJA, OD SV. ANE IN
S KOLONKOVC** - Spoštovani član,
cenjena članica, obveščamo Vas, da
bo v petek, 14. novembra, v dvora-
ni KD Ivan Grbec (Škedenjska uli-
ca,124) občni zbor ob 18.30 uri v
prvem sklicanju, ob 19. uri v drugem
sklicanju. Na dnevnem redu so: pre-
gled članstva in pooblastil, imeno-
vanje tajnika občnega zbora in vo-
lilne komisije, poročilo predsednika,
poročilo blagajnika, poročilo nad-
zornega odbora, predstavitev kan-
didatov, volitve za novi odbor, izidi
volitev in razglasitev članov novega
odbora, razno. Člani so naprošeni,
da pred občnim zborom pooblašče-
nim pokažejo člansko izkaznico (ali
prosiijo za duplikat). Vsak član ima
lahko le eno pooblastilo.**OBČINA REPENTABOR** zbira gradivo
za naslednjo številko občinskega čas-
opisa Glasilo občine Repentabor.
Članke, obvestila, opozorila, fotogra-
fije ipd. lahko oddate v občinskem taj-
ništvu (tel. 040 -327122) do 14. no-
vembra.**SC MELANIE KLEIN IN DEŽELNA
ZBORNICA KLINIČNIH PEDAGO-
GOV** prireja tečaj v bazenu za do-
jenčke od 2. do 8. meseca starosti. Te-
čaj bo potekal od 21. novembra do 10.
decembra. Srečanja bodo ob sredah in
petkih zjutraj na Opčinah. Za infor-
macije in prijave pokličite na tel. št.
328-4559414. Mesta so omejena.**SC MELANIE KLEIN** prireja delavnico
draguljev z biserčki Swarovsky. Pri-
pravili bomo čisto osebni nakit pri-
meren za vsak dan ali za posebne pri-
ložnosti. Delavnica je namenjena
odraslim osebam in bo potekala v so-
boto, 22. novembra, ob 16. do 18. ure
na društvenem sedežu. Za prijave po-
kličite na tel. št. 328-4559414.**RADIJSKI ODER** organizira za abo-
nente gledališkega vrtiljaka ogled lu-
tkovne predstave, ki bo v nedeljo, 23.
novembra, ob 11. uri v Ljubljanskem
lutkovnem gledališču. Odhod z avto-
busom s trga Oberdan ob 8.30 in po-
vratek ob 15. uri. Vpise sprejema urad
Slovenske prosvete na tel. 040 370846
od ponedeljka do petka med 9. in 17.
uro. Število mest omejeno!**DRUŠTVO TAO** organizira v soboto,
29. in v nedeljo, 30. novembra, tečaj
reiki 1. stopnje. Za informacije pokli-
čite na tel. št.: 340-1607908 (Donatella).

Prireditve

SKD IGO GRUDEN obvešča, da je še
danes, 2. novembra, ob 10. do 12.ure,
na ogled razstava Anice Pahor »Ob-
čutljivi stiki«. Za informacije 349-
8430222 (A.Pahor).**GLASBENA MATICA** vabi na koncert v
okviru mednarodnega festivala »Ko-
gojevi dnevi 2008«, ki bo v četrtek, 6.
novembra, ob 20.30 v dvorani Nem-
škega dobrodelnega društva v Trstu.
Nastopili bodo baritonist Markus
Fink, sopranistka Olga Kaminska in
pianistka Nataša Valant.**ANTROPOZOFSKO DRUŠTVO** vabi v
petek, 7. novembra, ob 20. uri v kul-
turno društvo Ivan Grbec, Škedenjska
ul. 124, na predavanje: »Planeti v zna-
kih in ozvezdijh - astronomski polo-
žaj v planetih 2009«. Predava inž. Da-
rio Anderle. Vstop prost.**SKD, MZ LONJER-KATINARA IN KK
ADRIA** vabita v petek, 7. novembra,
ob 20.uri, v ŠKC v Lonjer na kul-turno srečanje z naslovom »Kitajska
in Olimpijske igre v očeh Nataše
Gombač«.**KD ROVTE- KOLONKOVEC** ul. Mon-
tesernio 27, vabi v soboto, 8. novem-
bra, ob 19.30, na večer z moško pev-
sko skupino Kraški Dom iz Repna.
Vodi Vesna Guštin Grilanc.† V štiriindevetdesetem letu je
zaspala draga

Pavla Gerlanc vd. Ravbar

Žalostno vest sporoča

sin Bogdan z vsem sorodstvomPogreb bo v četrtek, 6. novembra, ob
13.00 z ulice Costalunga na pokopališ-
če na Colu.

Col, 2. novembra 2008

Kraško pogrebno podjetje Lipa

ZAHVALA

Svojci

Tarcisia Limoncina

se iskreno zahvaljuje vsem
prijateljem in znanecem, ki so na
katerikoli način počastili njegov
spomin.

Opčine, 2. novembra 2008

Kraško pogrebno podjetje Lipa

Leander Hrovatin (Nani)

Ob 25. obletnici smrti se te
z ljubeznijo spominja

tvoja družina

2.11.2001 2.11.2008

Pepi Petelin

Z ljubeznijo se te spominjamo

tvoji dragi

2.11.2007 2.11.2008

Franc Crismani

Vedno v naših srcih.

Vsi tvoji

Bazovica, 2. novembra 2008

3.11.2007 3.11.2008

Ob prvi obletnici smrti

Zofke Zahar vd. Gregori

se je spominjajo

vsi njeni dragi

Bazovica, 2. novembra 2008

PRVI NOVEMBER - Komemoracije pred spomeniki po slovenskih vaseh in na goriškem pokopališču

»Pozabimo na nesoglasja in skupaj gradimo novo Evropo«

Predstavili knjigo Štandrež v duhu NOB - V Doberdobu spet stoji marmornata spominska plošča

Marmornata plošča na stavbi doberdobske knjižnice in nižje srednje šole (levo); minuta molka pred partizanskim spomenikom na goriškem pokopališču (desno); svečanost s predavitvijo knjige v Štandrežu (spodaj)

BUMBACA

Ob dnevu mrtvih so se včeraj na Goriškem zvrstile številne svečanosti pred spomeniki padlim in žrtvam vojnega nasilja. Posebno slovesno je bilo v Štandrežu, kjer so vaščanom, padlim v osvobodilnem boju, posvetili knjigo. Predstavili so jo med komemoracijo pred spomenikom, pred katerim se je zbrala množica domačinov.

Publikacija, ki so ji dali pomenljiv naslov Štandrež v duhu NOB, je nastala iz želje štandreške sekcije VZPI-ANPI, da bi vrednote odpornosti ne tonile v pozabo in da bi postale vodilo mladim rodovom. Knjigo je napisal in uredil Vili Prinčič, pobudo za njeno izdajo pa je dal Dino Roner. Včerajšnja svečanost je uvedla predsednica štandreške sekcije VZPI-ANPI Vilma Brajnik, ki je predlagala enominutni molk v spomin na padle, zatem pa je zapela vokalna skupina Sraka. Pesem V goriški poljani Andreja Budala sta recitali Elena Marvin in Lara Čej, za njunim nastopom pa je Tamara Butkovič predstavila avtorja knjige Vilija Prinčiča, ki je bil tudi osrednji govornik včerajšnje svečanosti. »O Štandrežu, njegovi zgodovini ter o vaških kulturnih, športnih in gospodarskih krožkih je bilo napisanih že veliko knjig. Publikacija, ki danes prihaja v javnost, skuša po drugi strani predstaviti in obravnavati Štandrež iz vidika bivših borcev in vseh tistih, ki se prepoznajo v vrednotah NOB,« je poudaril Prinčič in pojasnil, da so v knjigi poglobljeno o zadnjih dneh vojne, o prvih povojnih mesecih, o ustanovitvi štandreške sekcije VZPI-ANPI sredi sedemdesetih let prejšnjega stoletja, o gradnji spomenika in o svečanostih, ki so jih prirejali vse do današnjih dni. Člani štandreške sekcije VZPI-ANPI vlagajo vsak dan veliko truda v ohranitev in negovanje demokratičnih vrednot, strpnosti in socialne pravičnosti, zato pa je Prinčič pozval mlade, da naj tudi sami vstopijo v borčevsko zvezo. Mlajše generacije morajo namreč prevzeti od starejših skrb za utrjevanje sožitja in prijateljstva med narodi in jo podkrepiti z novimi pogledi in sodobnejšimi prijemi.

Svečanosti sta potekali tudi v Pevmi in Podgori. Pred pevskim spomenikom padlim v NOB je po recitalu osnovnošolskih otrok zapel zbor Štnaver. Govornika sta bila Slavica Radinja, ki je poudarila, da naj bo spomenik opomin in zgled bodočim rodovom, in Silvano Poletto. Le-ta se je spomnil tudi na 90. obletnico konca prve svetovne vojne in na posledice konflikta za naše kraje. Po svečanosti pred spomenikom, ki je potekala pod gostim dežjem, so položili vence na

grobno padlih partizanov na pokopališču ter na grobova dolgoletnega pevmškega župnika Antona Rutarja in prve medicinske sestre na Slovenskem Angele Boškin.

Pred podgorskim spomenikom sta zapela pevska zbor Podgora pod vodstvom Sabine Antoni in Soča pod taktirko Mirana Rustje. Luciano Pelizzo, član domače sekcije VZPI-ANPI, je pozdravil delegacijo novogoriških borcev in člane

pobratene sekcije Rastislav Delpin Zmago. V imenu goriške občine je nekaj besed izrekel podžupan Fabio Gentile. »Danes se klanjamo spominu padlih vseh vrst. V tukajšnji vaški skupnost se ob tem spominu obnavljajo vrednote, ki jih vsi priznavamo. Sporočilo miru in bratstva pa naj prihodnjim rodovom prinašajo mladi, ki so tudi tu danes prisotni,« je dejal podžupan. Pokrajinski odbornik Maurizio je pozdravil tudi v slovenščini in spomnil na junaštvo vseh teh, ki so z lastno žrtvijo zlomili nacifašizem in pomagali zgraditi demokratično družbo. Podpredsednica krajevne skupnosti Podgora Caterina Ambrosi je nazadnje pozvala, naj kljub minevanju časa ne dovolimo, da spomin in poduk teh žrtev zbledita.

Vence so položili pred obeležja padlim tudi v sovodenjski občini. Delegacija občinskih odbornikov in svetnikov ter predstavnikov društev in borčevskih organizacij je vodil župan Igor Petejan; pred spomenikom na Vrhu je zapel ženski pevski zbor Danica, v Sovodnjah so nastopila Sovodenjska dekleta, in Rupi in na

Peči pa pevski zbor Rupa-Peč. V doberdobski občini je delegacijo vodil podžupan Nordinio Gergolet. Potem ko so obšli vse spomenike v vaseh, so predstavniki uprave, društev in sekcij VZPI-ANPI postali pred poslopjem knjižnice in nižje srednje šole, na katerem po novem stoji marmornata spominska plošča. Pred leti je bila postavljena na sedežu kulturnega društva Jezero; potem ko so doberdobski kulturni delavci dobili prenovljen sedež, pa se je občinska uprava odločila, da ploščo ponovno postavi na vidno mesto. Po dogovoru z borčevsko organizacijo so izbrali poslopje nižje srednje šole in občinske knjižnice, tako da tabla spet stoji v samem središču vasi. Na plošči so vklesana imena padlih, pogrešanih, talcev, žrtev taborišč in umrlih za posledicami vojne iz Doberdoba.

Osrednja svečanost v Gorici je bila na splošnem pokopališču. Pred občinskim spomenikom padlim v odporništvu sta prisotne nagovorila predsednik AVL Mario Merni in Igor Komeč, ki je poudaril vlogo slovenske manjšine pri spodbujanju so-

delovanja med Slovenijo in Italijo. Svečanosti so se udeležili podpredsednik slovenskega državnega zbora Vasja Klavara, goriška prefektinja Maria Augusta Marrosu, načelnica novogoriške upravne enote Bojana Kompare, konzulka na generalnem konzulatu Republike Slovenije v Trstu Bojana Cipot, goriški podžupan Fabio Gentile, novogoriški podžupan Vojko Fon, pokrajinski odbornik Maurizio Di Matteo, goriški občinski svetniki Božidar Tabaj, Silvan Primosig in Aleš Waltritsch ter delegacije partizanskega združenja VZPI-ANPI, stranke Slovenske skupnosti, krovnih organizacij SKGZ in SSO. Svečanost se je nadaljevala pred spomenikom padlim jugoslovanskim partizanom, kjer je prisotne nagovoril goriški predsednik VZPI-ANPI Silvano Poletto. Za njim je prevzel besedo Klavara in izpostavil, da nova Evropa temelji na protifašističnem in protinacističnem boju, sploh pa je poudaril velik pomen svečanosti, na katerih se Slovenci in Italijani skupaj poklanjajo padlim. Klavara je povedal, kako so se pred dnevi v Kobaridu skupaj počastili vo-

jake, ki so pokopani v italijanski kostnici, nato pa še padle partizane, katerih grobnica stoji na kobariškem pokopališču. Prisotne je nagovoril tudi podžupan Gentile in poudaril, da se je treba spominjati nekdanjih dogodkov, hkrati pa je treba svoj pogled upreti v prihodnost. Po njegovih besedah si Slovenci in Italijani na Goriškem niso nikoli želeli meja, sploh pa je padec mejnih pregrad ustvaril velike razvojne prilike. Zaradi tega je »treba pozabiti na nesoglasja iz preteklosti in skupaj graditi novo Evropo,« je poudaril Gentile. Da je treba negovati vrednote svobode in demokracije, za katere so se borili partizani, je izpostavil odbornik Di Matteo, medtem ko je Poletto sklenil svečanost s pozivom k raziskovanju krajevne zgodovine in k odkrivanju še neraziskanih priložnosti osvobodilnega boja.

Člani SSO so se na goriškem pokopališču šli pokloniti na grob Lojzeta Bratuža in Ljubke Šorli, delegacija slovenske knjižnice Damir Feigl iz Gorice pa je položila šop cvetja na Feiglov grob v Dornberku. (dr)

KOMEMORACIJE Napolitano in La Russa v Redipulji

V Gorici se bodo danes nadaljevale komemoracije ob dnevu mrtvih. Prefektinja Maria Augusta Marrosu bo položila vence k obeležju deportirancem na kvesturi ob 8.50, k obeležju padlim policistom v spominskem parku ob 9.15, pred kostnico na Oslavju ob 9.50, na vojaško grobnico na glavnem pokopališču ob 10.55, v spominskem parku ob 11.30, pred lapidarij ob 11.35 in pred spomenik deportirancem v nacističnih taboriščih ob 11.50. Goriški župan Ettore Romoli bo ob 9. uri pri maši v kapeli grofov Coronini, nato pa se bo pri polaganju vencev pridružil delegaciji s prefektinjo na čelu. Občinski odbornik Sergio Cosma se bo ob 11.30 udeležil ceremonije pred kostnico na Oslavju, ki jo prireja združenje vojnih invalidov.

Na svečanosti, ki bo v torek, 4. novembra, ob 10.30 v Redipulji, bosta prisotna predsednik republike Giorgio Napolitano in obrambni minister Ignazio La Russa. Med svečanostjo bodo počastili spomin petnajstih vojakov, katerih posmrtno ostanke bodo pripeljali v Italijo iz Ukrajine. Dne 4. novembra bo svečanost tudi v Šlovrencu; ob 11.15 bo maša, ob 11.45 pa polaganje vencev pred spomenikom.

NOVA GORICA - V Parku spomina na Trnovem osrednja komemoracija v mestni občini

Iz »goriške nekropole« se je rojevala skupnost narodov

»Tu so pokopani predstavniki treh etničnih skupin, Evropa v malem« - Iz Gorice slovenska svetnika

»Stojimo na mestu, ki bi mu lahko rekli goriška nekropola. Kraj, kjer so tu navedeni padli, bili mučeni, pobiti, ki so darovali svoja življenja zato, da danes mi živimo bolje, gotovo zasluži to ime. To je zagotovo eden izjemnih krajev za nas, ki živimo v tem prostoru,« je zbrane na osrednji komemoraciji ob prvem novembru v novogoriški mestni občini, ki je potekala v Parku spomina na Trnovem, nagovoril direktor Goriškega muzeja Andrej Malnič. Pred polnim avditorijem je nato potekala že tradicionalna slovesnost z blagoslovom in polaganjem vencev v spomin padlim v drugi svetovni vojni. Delegacijo novogoriške mestne občine so tokrat zastopali direktorica občinske uprave Elvira Šušmelj in svetnika Valter Vodopivec ter Silvester Plesničar, z vencem sta se poklonila tudi slovenska svetnika pri goriški občini Silvan Primosig in Božidar Tabaj, medtem ko kljub povabilu drugih predstavnikov goriške občine in pokrajine ni bilo.

Malnič je v nadaljevanju nagovora spomnil, da letos mineva natančno 50 let, odkar je bil na griču Kobilnik nad Trnovim prvič postavljen spomenik v spomin žrtvam NOB. Nastal je na pobudo novogoriške Zveze borcev in v sodelovanju z arhitektom Ravnikarjem leta 1958. »Žalna in slovesna povorka se je tu vila, ko so prenesli prekopane ostanke padlih borcev iz tega področja,« je obujal spomin Malnič. Pred 25 leti pa so se končala dela preureditve spomenika, ki so mu dala današnjo podobo. Tudi ta je nastala na pobudo novogoriške zveze borcev, tedaj pod vodstvom arhitekta Izidorja Simčiča in že pokojnega umetnika iz Bilj, Negovana Nemca.

»Zakaj pravim, da kraj za ta spomenik ne bi mogel biti bolje izbran? Ker se od tod vidi vsa naša Primorska - od morja do Alp. Od tu vidimo, kaj so nam priborili naši partizani,« je dejal Malnič in nadaljeval: »Če nam je Trubar dal jezik, so nam Primorcem partizani dali to, kar pove en sam stavek: Na svoji zemlji. Tega dejstva ne smemo nikoli pozabiti in to vrednoto moramo prenašati kot dragocenost našim potomcem. V vojno so šli za boljši jutri in zato, da bomo imeli narodno svobodo. To jim je uspelo. Simbolika tega kraja je izredno velika. Na tem mestu niso pokopani le Slovenci, temveč tudi pripadniki drugih narodov takratnih jugoslovanskih enot: tu so Srbi, Hrvati, Črnogorci, tudi nekaj Rusov, angleški poveljnik, španski borec... Tukaj so pokopani tudi garibaldinci. Evropa v malem. Vsi predstavniki treh etničnih skupin Evrope: Germani, Slovani in Romani. Takrat se je rojevala nova Evropa. V teh gozdovih, na tem mestu. Partizani so skupaj s partizani iz Furlanije bili veličasten boj proti nacifašizmu in zmagali.«

Slovesnost se je nadaljevala s kulturnim programom, ki so ga oblikovali Goriški pihalni orkester, mešani pevski zbor Trnovo in dramski igralec Janez Starina. Park spomina je blagoslovil pater Bernard iz bazilike na Sveti Gori, nato pa so delegacije novogoriške mestne občine, upravne enote in slovenskih svetnikov občine Gorica k vzhodu spomenika v prisotnosti častne straže slovenske vojske položile vence. Vence v spomin padlim so na zgornji plato spomenika, tako kot vsako leto, položili še predstavniki društva za negovanje

rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske, območnega združenja borcev za vrednote NOB Nova Gorica, Društva invalidov severnoprimske regije, območne organizacije društva izgnancev Nova Gorica, pokrajinskega odbora Zve-

ze veteranov vojne za Slovenijo - severne Primorske, društva veteranov SEVER severne Primorske in območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Veteran Nova Gorica.

Katja Munih

Včerajšnje polaganje vencev v Parku spomina na Trnovem (levo) in govornik Andrej Malnič, direktor Goriškega muzeja (desno): »Od tu vidimo, kaj so nam priborili partizani«

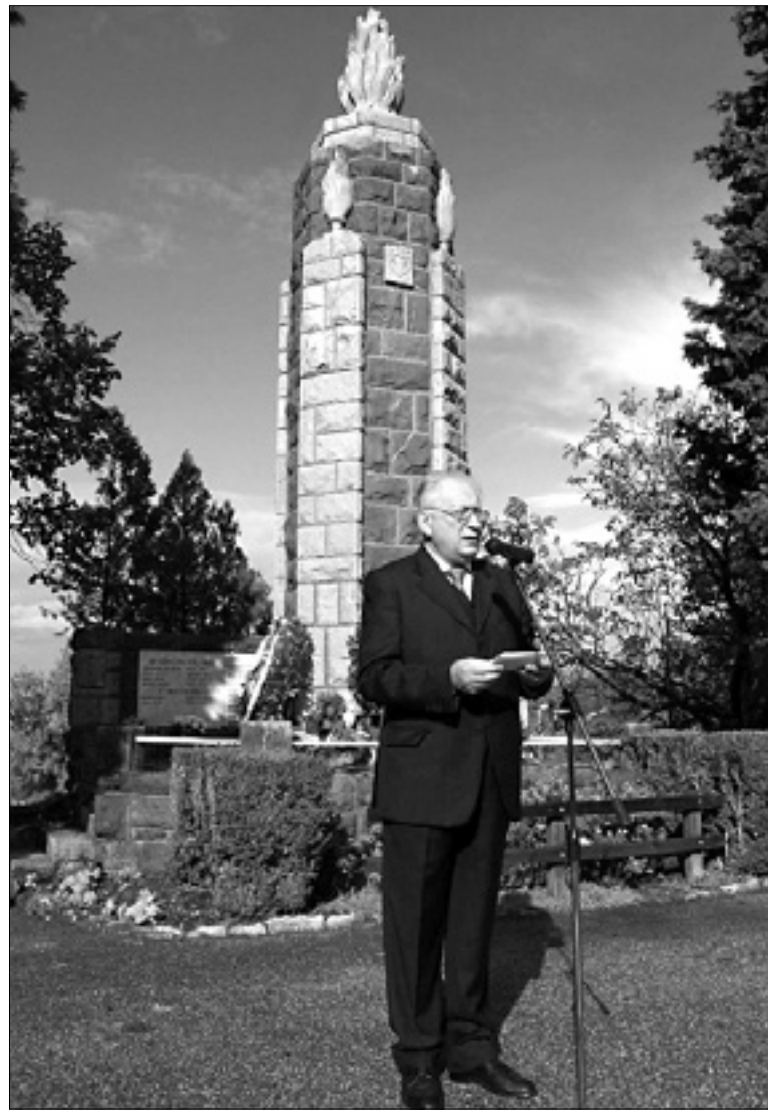
FOTO K.M.

ŠTEVERJAN - Svečanost na trgu ob 60. obletnici postavitve vaškega spomenika

Spomin in hvaležnost

»Naši očetje so med prvimi na Primorskem začeli razmišljati o postavitvi trajnega spomenika junakom« - Obležju posvetili publikacijo

Včerajšnja svečanost v Števerjanu ob 60-letnici postavitve spomenika padlim in žrtvam druge svetovne vojne se je začela s polaganjem petih vencev. Prinesli so jih občinski upravitelji, delegacija iz Slovenije, predstavniki krajevne sekcije stranke Slovenske skupnosti ter društvo Briški grič in F.B. Sedej. Da je bil krvni davek, ki ga je vojna terjala od briške vasi, visok, je razvidno iz imen na spomeniku. Navedli so jih tudi na zadnji platnici publikacije z besedilom Marjana Drufovke, ki jo je za to priložnost izdala občina s posvetilom »V svetla spomin«.

Sredi včerajšnjega dopoldneva, v trenutku, ko se je nebo zjasnilo po jutranjem gostem dežju, so se na glavnem vaškem trgu zbrali mnogi domačini in dokazali, da tudi danes čutijo s temi, ki so postavljali obeležje. Nekaj ljudi je prišlo od drugod, med njimi člani slovenske delegacije, ki so položili venec Republike Slovenije. Župan Hadrijan Corsi je povabil k enominutnemu molku, župnik Anton Lazar je zmolil in spomenik blagoslovil, zapel je mešani pevski zbor F.B. Sedej pod taktirko Mirka Ferlana. Župan je v svojem nagovoru spomnil na tež-

ke čase, ki so jih Slovenci preživljali v prvih tridesetih letih prejšnjega stoletja. Omenil je begunstvo zaradi prve svetovne vojne, vrnitev v domači Števerjan, ki je bil le še pogorišče, in začetek fašističnega preganjanja. Slovenski jezik nam je bil prepovedan, leta 1927 so ukinili števerjansko občino, nasilje nad narodom se je stopnjevalo. Trpljenje zaradi nacifašizma pa je v ljudeh vzbudilo upor. »Ta upor je kmalu postal evropski,« je poudaril Corsi in pozval k budnosti, »da se ne bi to, kar smo doživeli v preteklosti, ponovilo, saj je sovražnik vedno na preži«. Spomnil je, da so »takoj po drugi svetovni vojni naši očetje med prvimi na Primorskem začeli razmišljati o postavitvi trajnega spomenika vsem našim junakom«. To so tudi uresničili. Zato je to kraj spomina in brez-pogojne hvaležnosti tem, ki so za nas darovali svoja življenja, je zaključil župan. Ob njem sta ves potek svečanosti spremljala podžupan Dominik Humar in novi poveljnik karabinjerske postaje v Števerjanu, marešalo Andree Console, ki je novo zadolžitev prevzel prejšnji ted-

Župan, pevci in domačini na vaškem trgu med včerajšnjo svečanostjo

BUMBACA

Za županom so k mikrofonu pred spomenikom stopila tri števerjanska dekleta, Petra Miklus, Katerina Pittoli in Slavica Radinja. Prebrala so ključne odlomke iz publikacije o spomeniku z osmerokotnim stolpom iz laporja, ki so ga postavili na najvišjo točko v vasi in ga odkrili 5. septembra 1948. Naglasila so požrtvovalnost domačinov, ki so ga gradili in kljub velikemu pomanjkanju zanj prispevali. Navedla so tudi števerjanski krvni davek: v taboriščih so umrli štirje vaščani, doma so jih okupatorji pobili devet, izgubljenih v Italiji je bilo deset, vojnim posledicam so podlegli trije vaščani, v partizane je odšlo 350 naših ljudi, na vojnem polju jih je življenje izgubilo 47. In dodala: »Kljub temu da je spomenik posvečen tudi padlim partizanom, na njem ni rdeče zvezde, kar je hudo prizadelo nekatere bivše borce, saj je manjkal simbol NOB. Če je bilo takrat vnašanje partizanskega simbola sporno, danes ni več tako. Spomenik je kraj spomina in hvaležnosti mladim žrtvam, ki so svoja življenja darovale za nas in za domovino.« Ta je vredna najzlahtnejše krvi, je zaključila recitatorica. (Ide)

SOVODNJE - Javno srečanje o razlastitvah zaradi prekvalifikacije hitre ceste Gorica-Vileš

Ljudi skrbijo odškodnine in vpliv avtoceste na okolje

»Rok za vložitev pripomb je prekratek« - Pokrajina se bo pogajala o izplačevanju odškodnin

Gabrska društvena dvorana je bila nabit polna (levo); župan Igor Petejan, pokrajinska odbornica Mara Černic in Edi Blasco iz družbe Autovie Venete (spodaj)

BUMBACA

Prekvalifikacija hitre ceste Gorica-Vileš v avtocesto skrbi Sovodenjce. Mnogi prebivalci slovenske občine, ki jim bodo zaradi širitve prometnice razlastili zemljišča, menijo, da je rok za vložitev pripomb prekratek - zapadel bo 11. novembra -, drugi zahtevajo jamstva glede izplačila odškodnin, številni pa se bojijo posledic, ki jih bo avtocesta imela na okolje. O vsem tem je tekla beseda na petkovem srečanju na sedežu društva Skala v Gabrjah; za niz tovrstnih informativnih soočanj se je na pobudo goriške pokrajine zavzel izredni komisar za izgradnjo avtoceste in obenem predsednik deželne vlade Renzo Tondo. Množičnemu občinstvu v gabrski dvorani sta načrt avtoceste orisala predstavnik družbe Autovie Venete Paolo Perco in Edi Blasco, na katere so občani naslovili vprašanja, predloge in kritike.

Predstavitve so uvedli pokrajinska odbornica Mara Černic, sovodenjski župan Igor Petejan in predstavnik kmečkih organizacij iz goriške pokrajine Danilo Canesini. Soglašali so, da je uresničitev avtocestnega odseka pomembna za gospodarski razvoj pokrajine, poudarili pa so tudi potrebo, da se omilijo nevšečnosti za občane in negativni učinki na okolje. »Prepričani smo, da je treba občanom prikazati projekt in jih z njim natančno seznaniti,« je povedala Černičeva in dodala, da bo občanom Gorice namenjeno srečanje v sredo, 5. novembra, ob 18. uri na goriškem županstvu.

Med vročimi temami gabskega srečanja so bile razlastitve. Na območju sovodenjske občine bo namreč družba Autovie Vente odprla 160 razlastitvenih postopkov - v celi pokrajini jih bo širitev hitre ceste terjala okrog 900 -, ki bodo v glavnem osredotočene na južni strani avtoceste (oz. na desni strani, če se vozimo v smeri proti Gori-

ci). »Južno od hitre ceste bomo razlastili med 20 in 25 metrov širok pas zemljišč, kar nam bo omogočilo, da bomo ob dveh avtocestnih voznih pasovih uredili tudi odstavni pas, zvočne pregrade, poljsko cestico, kanal za odvajanje onesaženih meteornih voda in biološke čistilne naprave, ki bodo prečiščevale vodo,« je pojasnil Perco. O odškodninah je Blasco povedal, da se bo pristojni urad podjetja dogovarjal z vsakim lastnikom posebej. »Višino odškodnin določa pokrajinska komisija za razlastitve. Opravili bomo kontrolo zemljišč, preverili, v katero kategorijo spadajo in se nato srečali z lastniki v našem uradu v Vilešu. Okvirno lahko povem, da je srednja vrednost neuporabljenih kmetijskih površin kakih 2,50 evra na kv. meter, če pa gre na primer za površino, ki je za kmetovalca vir dohodka, pa je vrednost okrog 7,50 evrov na kv. meter. Skratka, nujno je obravnavati vsak primer posebej,« je povedal Blason. Mnogi občani so bili mnenja, da so odškodnine prenizke, obenem pa so zahtevali jamstva v zvezi s tem, da bo do izplačila prišlo v sprejemljivem času. »O postopku za izplačilo odškodnin se bo pokrajina dogovarjala s Tondom,« je zagotovila Černičeva, Blasco pa pristavil: »Obvezani smo, da odškodnine izplačamo v roku petih let. Prav gotovo pa bo do tega prišlo prej, saj pri naši družbi navadno poskrbimo za izplačila v roku enega leta.«

Mnogi občani so v petek negativno ocenili del projekta, ki predvideva izgradnjo manjšega nadvoza čez avtocesto nedaleč od sovodenjskega pokopališča. Prepričani so namreč, da bi bil odvečen in da bi le nagajal tamkajšnjim stanovalcem. Petejan je zato napovedal, da bo občina vložila prošnjo za spremembo načrta in zahtevala, da naj se namesto nadvoza uredi cesta, ki bo tekla za no-

gometnim igriščem in bo povezovala ulico, ki pelje na pokopališče, z ulico Klanec. »Izgradnja te ceste je med drugim že predvidena v regulacijskem načrtu,« je dodal župan.

Glede vibracij in zvočnega onesaževanja, ki jih bo povzročil povečani promet, je Perco podčrtal, da je načrt avtoceste odobrila agencija ARPA. »Kar zadeva vibracije, smo preverili, da bomo z uporabo posebnega asfalta še izboljšali sedanji položaj. Za omejevanje hrupa pa smo se odločili za tipologijo zvočnih pregrad, ki ob učinkovitosti zagotavljajo tudi lepši videz. Vzdolž avtoceste bomo namreč uredili nasip, na njem pa bomo posadili drevesa in grme, ki bodo skrivali tudi leseno zvočno pregrado,«

je pojasnil Perco in poudaril: »Pri meritvah hrupa smo upoštevali gostoto prometa, ki je predvidena za leto 2025. Če se danes pelje po hitri cesti 10.000 vozil dnevno, jih bomo v prihodnjih letih dosegli 25.000.«

Razprava je tekla tudi o prometnih nevšečnostih, ki jih bo širitev nadvoza, na katerem se nahajata sovodenjska telovadnica in nogometno igrišče, povzročala za krajevni promet. Perco je s tem v zvezi dejal, da bodo dela potekala v dveh fazah: »V prvi bo Prvomajska ulica ostala prevozna, v drugi pa bomo uredili alternativno pot za igriščem.« Predstavnik družbe Autovie Venete sta še poudarila, da je rok za vložitev pritožb 11. november, za informacije pa je na voljo tel. 0481-91570. (Ale)

SOVODNJE

Deželo bo opozoril na problem Malnišča

IGOR GABROVEC

BUMBACA

Deželni svetnik SSK Igor Gabrovec bo upravo FJK opozoril na problematiko odlagališča na Malnišču, s katero se je podrobneje soočil med petkovim obiskom v sovodenjski občini. »Gre za pravo ekološko bombo,« je komentiral slovenski predstavnik v deželnem svetu, ki so ga pri popoldanskem ogledu zapuščenega odlagališča spremljali sovodenjski občinski svetniki SSK Kristian Tommasi, Peter Černic in Julijan Čavdek ter pokrajinska odbornica Mara Černic.

»Zaenkrat še nismo podpisali z deželo programskega dogovora, ki nam bo ob že dodeljenih 500.000 evrih zagotovil še vsoto, s katero bomo lahko odlagališče dokončno sanirali,« je povedal sovodenjski župan Igor Petejan, ki se je ob prisotnosti podžupana Slavka Tomsica ter odbornic Alenke Florenin in Vesne Primožič pogovoril z deželnim svetnikom. Gabrovcu je Petejan orisal specifičnost občine Sovodnje in izpostavil njene glavne izize. Občinski svetniki SSK so med drugim izpostavili neresne vprašanje gradnje namakalnega sistema za kmetijske potrebe, pomanjkanje rednega vzdrževanja rečnih strug in probleme zaradi odsotnosti hitre internetne povezave Adsl. Na županstvu je bil govor tudi o naložbah v javne infrastrukture, o prihodnosti letališča in o zaskrbljenosti zaradi nevšečnosti, ki jih predstavlja prekvalifikacija hitre ceste Vileš-Gorica. »Predvidena so dolga gradbena dela, ki bodo močno vplivala na ves sistem cestnih povezav. Razlastitve zemljišč predstavljajo drugo bolečo plat tega načrta, saj bo za smešno nizke odškodnine razlaščeni širok pas predvsem na južni strani avtoceste,« je ocenil Gabrovec, ki se je v petek udeležil tudi javnega srečanja s predstavniki družbe Autovie Venete v Gabrjah. Deželni svetnik se je še pred tem sestal z vodstvom Jusa Vrha, ki ga je seznanilo s sodnim sporom med Jusom in občino Sovodnje v zvezi s priznanjem starodavne kolektivne lastnine.

Prvi uradni obisk deželnega svetnika v Sovodnjah se je zaključil s srečanjem s člani in somišljeniki občinske sekcije SSK, s katerimi je tekla beseda predvsem o političnih odnosih med različnimi občinskimi komponentami ter o pripravi prihodnje upravne volitve.

OBČINA - Ob 90-letnici konca prve svetovne vojne

»Gorica se spominja«

Občinska uprava tokrat razobesila slovenske lepake - Jutri prižig trikolore na Sabotinu

Na ozemlju goriške občine z ožjim mestnim središčem vred in tudi v veži županstva so razobešeni slovenski lepaki z napovedjo dogodkov ob 90-letnici konca prve svetovne vojne. Po znanih polemikah o javnem oglaševanju v slovensčini, ki se mu je občinska uprava hotela odpovedati, a je spričo reakcij naredila korak nazaj, gre za prve plakate v slovenskem jeziku. Na njih je zapisano »Gorizia ricorda - Gorica se spominja«, ostale informacije pa so samo v slovensčini. Gre za napoved razstave z naslovom »1918: zmaga« in »Italico Brass, vojni poročevalec med prvo svetovno vojno«, ki ju bodo odprli jutri ob 17.30 na goriškem gradu; pri občinskih pobudah sodelujejo tudi nekatere slovenske ustanove. Lepaki predstavljajo vsekakor premik, vendar pravici še ni zadoščeno, saj občina razobeša plakate z uradnimi obvestili izključno v italijanščini.

Jutrišnjega odprtja razstav na gradu se bo udeležil podtajnik na obrambnem ministrstvu Giuseppe Cossiga; ob 18.30 je tudi napovedano ponovno odprtje tribarvnih luči na Sabotinu.

Italijanska in slovenska različica plakatov z napovedjo razstav na goriškem gradu, ki jih je občina razobesila tudi v ožjem mestnem središču; fotografija je bila posneta v ulici De Gasperi

FOTO PDK

PEVMA - V petek javno srečanje

Naš prapor sprašuje krajanje

Kot smo že poročali, so bili na zadnji prireditvi Okusi ob meji, septembra letos, s svojim kioskom prisotni tudi člani društva Naš prapor iz Pevme, Oslavja in Št mavra. To je bilo prvič, da se je društvo z desnega brega Soče predstavilo na goriškem pouličnem prazniku kulinarike. Po pripovedovanju mladih članov društva, ki so tri dni stregli gostom pršut, mortadelo in briško vino, je šlo za lepo izkušnjo, ki bi jo bilo primerno ponoviti tudi v naslednjih letih.

Da bi popestrili in obogatili društvene dejavnosti, se je pred dnevi sestalo vodstvo Našega prapora in sklenilo, da priredi širši posvet o dejavnostih in nadaljnjem delovanju društva. Znano je, da je društvo Naš prapor že veliko let prisotno le na športnem področju; njegova odbojkarška ekipa igra danes v prvi diviziji. Zaradi novih možnosti razvoja, ki se kažejo zaradi skorajš-

njega odprtja novega športno-rekreativnega središča v Pevmi, so sklenili, da prisluhnemo tudi mnenjem in predlogom domačinov. Tudi od krajanov želijo izvedeti, kako naj bi na najboljši način izkoristili novi športni objekt, ki bo večnamenski. Pri društvu si želijo predvsem mnenj, kako razviti dejavnosti tudi na drugih področjih, kot so lahko kultura, glasba, likovne razstave in predavanja, dalje razvedrilne dejavnosti, družabna srečanja itd.

V ta namen vodstvo društva poziva vse, ki so jim pri srcu omenjene oblike dejavnosti, da se zberejo v prostorih osmice Pri Pepiju na Oslavju v petek, 7. novembra, ob 19. uri. Posvetu bo sledila Martinova večerja; s tem želijo pri društvu obnoviti nekdanjo tradicijo, ki je v zadnjih letih žal zamrla. Z manjšim prispevkom za pogostitev bodo na voljo okusne jedi in domača kapljica, kot se za Martina spodobi.

OKUSI KRASA Devetak tudi letos s tremi rakci

Degustacijski večeri letošnje izvedbe Okusov Krasa se bodo na Goriškem zaključili jutri pri Devetakovih na Vrhu. Po uspešnih gurmanskih izkušnjah Pri Luni in v Rosenbaru, obakrat v Gorici, bo tudi podpredsednik SDGZ-ja in hkrati uspešni gostinec Avguštin Devetak - kot že vsako leto - gostil kraškimi okusom namenjeni večer. Treba je sicer reči, da je kulinarčna tradicija Čotovih bila vedno prežeta s kraškimi okusi in z domačimi pridelki, tako da zmes avtohtonih zelišč in krajevnih jedi ni pri njih nič novega, ravno nasprotno. Tovrstni družabni večeri pa so vsekakor vedno zanimivi, saj jih popestri tudi prisotnost vinarjev, sirarjev in drugih proizvajalcev.

Naj k povedanemu še dodamo, da je gostilna Devetak tudi letos potrdila visoko uvrstitev v vodniku restavracij ugledne revije Gambero Rosso in se s priznanjem treh rakcev uvrstila med gostilne, ki najbolj izražajo kulinarčno tradicijo ozemlja. To priznanje so Devetakovi želeli povezati s pobudo Okusov Krasa in so za jutrišnji večer pripravili posebno gurmansko srečanje z južnotirolsko kuhinjo gostilne Gasthaus Pretzhof iz kraja Val di Vizzate - Pfitsch (Bocen), ki je prav tako kot Devetak osvojila nagrado treh rakcev. Kulinarčne dobrote bodo ob južnotirolskih vinih spremljali vinar debitant Boris Pernarčič in obrtnica sira Sidonija Radetič iz Medje vasi ter vinarja Sandi Škerk in Edi Kante iz Pra-prota. (aw)

Spacal na Gradini

Med 7. in 9. novembrom bo v sprejemnem centru Gradina potekal niz dogodkov »Rdeči ruj. Zvoki, oblike in barve umetnosti na Krasu«. Fokus prireditve bo razstava grafik Lojzeta Spacala, kateremu se bodo poklonili tudi s simpozijem kiparjenja v lesu z naslovom Nikoli več vojn. Prisotni bodo Tržačan Robin Soave, slovenski kipar Ervin Potočnik in Gabriel Plannger iz južne Tirolske. Odprtje razstave Spacalovih del bo v petek, 7. novembra, ob 18. uri, ob 18.30 pa bo predstavitev zgoščenke Barve in zvoki Krasa avtorja Claudia Cojaniza. Razstava Spacalovih grafik bo na ogled tudi 8. in 9. novembra med 10. in 20. uro ter naslednji konec tedna po istem urniku.

V nesreči trije ranjeni

Na cesti Solkan-Plave je v četrtek prišlo do prometne nesreče, v kateri so bile lažje poškodovane tri osebe. Voznik avtomobila je po ugotovitvah novogoriške policije zaradi neprilagojene hitrosti in mokre ceste v desnem ovinku zapeljal na nasprotni vozni pas in čelno trčil v nasproti vozeči avtomobil. Poškodovali so se povzročitelj nesreče, voznik drugega avtomobila in njegov potnik. Vse tri so prepeljali v šempetrsko bolnišnico, cesta pa je bila dve uri zaprta zaradi nesreče. (km)

Zadnji dnevi za vpis

V sredo, 5. novembra, bo zapadel rok za vpis v prvi letnik študijskih smeri Videmske univerze v akademskem letu 2008-09. Za informacije sta na voljo spletna stran www.uniud.it in tel. 800-24143, informacije o tečajih, ki potekajo na goriškem sedežu Videmske univerze, pa nudijo na tel. 0481-580311.

Maša za Coroninije

V kapeli dvorca Coronini-Cronberg v Gorici bo danes ob 9. uri vsakoletna maša v spomin na grofa Viljema in njegovo družino.

Cochi in Renato v Gorici

S spektaklom »La coppia infedele«, ki ga bosta uprizorila italijanska kabaretista Cochi in Renato, se bo jutri začela nova sezona mestnega gledališča Verdi v Gorici. Občinstvu se bo duo predstavil ob 20.45.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
ALESANI, ul. Carducci 40, tel. 0481-530268.

DEŽURNA LEKARNA V MARIANU
CINQUETTI, ul. Manzoni 159, tel. 0481-69019.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

DEŽURNA LEKARNA V RONKAH
ALLANGELO, ul. Roma 18, tel. 0481-777019.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

Gledališče

V KULTURNEM CENTRU LOJZE BRATUŽ v Gorici bo v sredo, 5. novembra, ob 9. uri in 11.45 predstava v angleškem jeziku »A Christmas Carol« v izvedbi gledališke skupine The American Drama Group. Predstava je namenjena dijakom višjih srednjih šol.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU v Novi Gorici bo v torek, 4. novembra, ob 20. uri predstava Marina Držića »Dundo Maroje«.

Kino

GORICA

KINEMAX Dvorana 1: 15.30 - 17.40 - 20.00 - 22.00 »High School Musical 3«.

Dvorana 2: 15.30 - 17.30 »Wall-e«; 19.50 - 22.00 »La classe«.

Dvorana 3: 15.50 - 17.50 - 20.00 - 22.10 »Tropic Thunder«.

TRŽIČ

KINEMAX Dvorana 1: 15.20 - 17.30 - 20.00 - 22.10 »High School Musical 3«.

Dvorana 2: 16.00 - 18.00 »High School Musical 3«; 20.00 - 22.15 »Il prezzo dell'onore - Pride and Glory«.

Dvorana 3: 15.50 - 17.30 »Tropic Thunder«; 20.10 - 22.10 »Vicky Cristina Barcelona«.

Dvorana 4: 15.50 - 17.50 - 20.00 - 22.00 »Giù al Nord«.

Dvorana 5: 15.30 - 17.30 »Wall-e«; 20.15 - 22.15 »Babilon A.D.«.

Šolske vesti

POTEKA NABIRALNA AKCIJA za Trubarjevo obeležje na slovenskem klasičnem liceju Primož Trubar v ulici Puccini v Gorici. Pobudnik je Sindikat slovenske šole, ki se s prošnjo, naj prispevajo, obrača predvsem na bivše študente goriškega liceja. V ta namen je odprl posebna tekoča računa, in sicer pri Zadržni banki Doberdob in Sovodnje (št. 20191) in Čedajski ljudski banki - Kmečki banki (št. 003571002089).

SDZPI vpisuje na tečaj angleščine - osnovna stopnja A1, trajanje 48 ur, cena 48 evrov. Potekal bo ob torkih in četrtkih od 19. ure do 21.30; informacije in vpis na sedežu zavoda, korzo Verdi 51 v Gorici (tel. 0481-81826, go@sdzpi-irsip.it).

SINDIKAT SLOVENSKE ŠOLE za Goriško prireja redni letni občni zbor v petek, 7. novembra, ob 19. uri v gostilni Pri Drejčetu v Doberdobu; sledila bo družabnost.

Obvestila

KŠD DANICA IN KŠD KRAS vabita v soboto, 15. novembra, ob 20. uri na martinovanje v gostilni Pregelj na Lokvici; vpisovanje do 4. novembra v večernih urah na tel. 333-6734565 (Zdenko) in 333-9950610 (Zvonko).

GLEDALIŠKA DELAVNICA na sedežu kulturnega društva Briški grič v Števerjanu je namenjena otrokom od sedmega do desetega leta starosti. Na programu odkrivanje gledaliških prvin, zabavo, priprava igrice, katere naslov pa je še zaenkrat neznan. Prvo srečanje bo 8. novembra ob 10.30. Otroke bosta sprejeli Petra Miklus in Aleksandra Maraž.

DRUŽINSKI AKORDI, namenjeni otrokom od poldruega do tretjega leta starosti in staršem (mati ali oče), bodo potekali ob četrtnih na sedežu kulturnega društva Briški grič v Števerjanu. Projekt vodi Tanja Gaeta.

Prosvetno društvo Štandrež

K tebi spomin budi

koncert ob 80-letnici rojstva skladatelja **Stanka Jericija**

Izvajajo:

Alessandra Schettino, sopran
Mirjam Pahor, mezzosopran
Goran Ruzzier, bas
Marco Colella, orgle
Roberto Caterini - Francesco Ivone, trobenta
Erik Žerjal - Rok Furlan, pozavna

Mešani pevski zbor Štandrež
Dirigent: **David Bandelj**

Petek, 7. novembra, ob 20.30
Štandrež, cerkev sv. Andreja

Pod pokroviteljstvom
Zveze slovenske katoliške prosvete in Zdrženja cerkvenih pevskih zborov

30. oktobra je praznoval 90 let naš dragi mož, oče, nono in stric

Martin Kranner.

Želimo mu veliko zdravja, da bi še dolgo let telovadil v družinskem krogu, kot tudi v družbi vztrajnih gojenk in gojencev, vsi domači.

ZDRUŽENJE AMICI DEL TRASPORTO SU ROTAIA vabi na dan odprtih vrat danes, 2. novembra, med 9.30 in 12.30 in med 15.30 in 19. uro na sedežu združenja pri goriški železniški postaji (nasproti APT-ja).

BALINARSKI KLUB MAK iz Štandreža organizira v soboto, 8. novembra, ob 9.30 na pokritem igrišču v Gradišcu 12. društveni turnir balinanja. Vpisovanje moških in ženskih tekmovalcev bo možno pred začetkom tekme. Tisti, ki nimajo balinarskih žog, jih bodo imeli na razpolago na igrišču.

DRUŠTVI JADRO IN TRŽIČ organizirata v nedeljo, 16. novembra, martinovanje v Kobjeglavi z obiskom pršutarne in družabnostjo s kosilom; prijave pri odbornikih obeh društev.

DRUŠTVO SLOVENSКИH UPOKOJENCEV za Goriško obvešča, da bo avtobus za martinovanje 8. novembra odpeljal iz Doberdoba ob 15.45, nato s postankom na Poljanah in Vrhu, v Sovodnjah, Štandrežu, Podgori pri športni palači in pri pevmskem mostu (pri vagi). Priporočajo točnost.

DRUŠTVO TRŽIČ organizira začetniški tečaj in tečaj pogovorne slovenščine; vpisovanje in informacije na tel. 347-2471222 (Lucia).

GORIŠKI MESTNI REDARJI sporočajo ulice, dneve in urnike merjenja hitrosti z radarjem: ul. Udine - torek, 4. novembra, 14.30-15.30.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici je odprta od ponedeljka do petka od 9. do 19. ure.

NA SEDEŽU SOVODENJSKIH KRVO-DAJALCEV v Gabrjah poteka 60-urni tečaj šivanja in krojenja; informacije na tel.329-41006925.

SLOVENSKA SKUPNOST GORICA vabi mlade na ustanovno sejo strankine mladinske sekcije, ki bo v sredo, 5. novembra, ob 19. uri na sedežu stranke na drevoredu 20. septembra 118 v Gorici.

SPDG obvešča, da je še nekaj mest na avtobusu za martinovanje v nedeljo, 16. novembra; informacije in prijave na tel. 0481-882079 (Vlado) med 12. in 13. uro.

SREČANJA ZA DOBRO POČUTJE bodo potekala v telovadnici osnovne šole Duca d'Aosta v Tržiču vsako sredo ob 18.15 od 5. novembra dalje; informacije na tel. 347-2471222.

V CERKVI SV. NIKOLAJA v Tržiču bo v četrtek, 6. novembra, ob 19. uri tradicionalna maša za slovenske rajne iz Laškega. Pel bo ženski pevski zbor iz Ronk.

ŠZ MLADOST prireja pod strokovnim vodstvom Daria Frandoliča od 2. do 6. januarja zimski nogometni kamp

ABONMA V GORICI

vabilo k abonmaju

EDOARDO ERBA

Maraton v New Yorku

Torek, 4. november ob 20.30

Kulturni dom Gorica

Info: goriški urad, Korzo Corso Verdi 51, Mob. 340 8624701

Unrik: pon/pet (14.00-17.00), sob (9.00-12.00)

Brezplačna telefonska št. 800214302 - pon/pet (10.00-17.00)

info@teaterssg.it / www.teaterssg.it

info@teaterssg.it - www.teaterssg.it

JAVNI RAZPIS - PRIZNANJE KAZIMIR HUMAR

- 1) Zveza slovenske katoliške posvete, Kulturni center Lojze Bratuž in Združenje cerkvenih pevskih zborov podeljuje priznanje društvom in organizacijam ali posameznikom na osnovi utemeljitve predlagateljev in po presoji organizacij, ki priznanje podeljujejo.
- 2) Predloge za priznanje zbira Zveza slovenske katoliške prosvete na podlagi javnega razpisa.
- 3) Priznanje se praviloma podeli v mesecu februarju za ustvarjalne dosežke, za pomemben prispevek k razvoju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, za publicistično delo in za izjemne dosežke pri organizacijskem delu na kulturnem področju.
- 4) Priznanje lahko prejmejo tisti, ki delujejo v goriškem prostoru.
- 5) Predloge za priznanje je treba oddati do 31. decembra 2008 na naslov: Zveza slovenske katoliške prosvete - 34170 Gorica-Gorizia, Drevored 20. septembra, 85, s pripisom na ovojnico: "Predlog za priznanje"

Čarobni nogomet na snegu; informacije in vpisovanje na tel. 335-6041844 ali na info@juren.it.

Izleti

KRUT prireja 7. in 8. decembra dvodnevni izlet Med jasicami in božičnimi sejmi z ogledom Verone in svetovne razstave jasic v tamkajšni Areni ter sejmov v Trentu in v Levicu Terme; vpisovanje in informacije na sedežu KRUTA-a na korzu Verdi 51 v Gorici ali na tel. 0481-530927.

SPDG sporoča, da danes, 2. novembra, odpade napovedani izlet v okviru Kekčeve poti na Trstelj.

SPDG vabi danes, 2. novembra, na izlet na Kobiljo glavo. Odhod z vlakom z Novogoriške železniške postaje ob 7.35, povratek predviden za 18.45; informacije na tel. 320-1423712 (Andrej).

Prireditve

DRUŠTVI TRŽIČ IN JADRO TER ŽENSKI PEVSKI ZBOR IZ RONK priprajo orgelski koncert Mirka Butkoviča v petek, 21. novembra, ob 19. uri v cerkvi Sv. Lovrenca v Ronkah v spomin na Bernardko Radetič.

NA GRADU KROMBERK bo v organizaciji Goriškega muzeja Nova Gorica predavanje Katje Mihurko Poniž z naslovom Narodnost in ljubezenska sreča v slovenski književnosti v torek, 4. novembra, ob 20. uri.

V SPREJEMNEM CENTRU GRADINA v Doberdobu bo v četrtek, 6. novembra, ob 18. uri predstavitev knjige Vlada Klemšeta Krajevna imena in priimki na doberdobskem Krasu. Knjigo, ki jo je ob 100-letnici ustanovitve izdala Združena banka Doberdob in Sovodnje, bo predstavila Danila Juljan Kumar.

Poslovni oglasi

SLOVENSKA ORGANIZACIJA IŠČE SODELAVCA/KO za tajniško-organizacijsko poklicno vlogo. Pišite na info@slovik.org

Osmice

KOVAČEVI za cerkvijo v Doberdobu so ob petkih, sobotah in nedeljah odprti; tel. 0481-78125.

OSMICA ŠTOLFA pri Kukuku v Doberdobu je odprta; tel. 0481-78140.

V DOBERDOBU je odprta osmica pri Cirili; tel. 0481-78268.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Ivana Peteja na darujeta Marija in Fani 50 evrov za kulturno društvo Sovodnje.

Namesto cvetja na grob strica Ivana Petejana daruje Elvira 50 evrov za kulturno društvo Sovodnje.

Paolo Vizintin z družino daruje 50 evrov za Združenje prostovoljnih krvodajalcev iz Doberdoba.

V spomin na drago Carmelo Visintin por. Devetti darujejo družine Carlo in Rosina Devetak, Claudio in Loreta Devetak, Silvano in Ivana Cadenar ter Giordano in Lucia Pizzamiglio 170 evrov za CRO v Avianu.

Pogrebi

JUTRI V GORICI: 11.00, Ildegarda Gotardi vd. Szollosi in kapeli bolnišnice Sv. Justa in na glavnem pokopališču.

JUTRI V KRMINU: 10.00, Maria Bordinon (sestra Elisetta) v kapeli samostana Rosa mistica in na pokopališču; 14.30, Maria Hlede vd. Kristancic (ob 14. uri iz splošne bolnišnice v Gorici) v stolnici Sv. Adalberta in na pokopališču.

JUTRI V TRŽIČU: 10.50, Mariagrazia Draghicchio por. Colonnello iz bolnišnice v kapelo pokopališča in v Trst za upepelitev; 11.50, Elsa De Odorico vd. Ermacora iz bolnišnice v cerkev Sv. Nikolaja in na glavno pokopališče.

Kam po bencin

Danes so na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA

Q8 - Ul. Trieste 22

AGIP - Ul. Don Bosco 108

AGIP - Ul. Aquileia 60

TRŽIČ

SHELL - Ul. Matteotti 23

ESSO - Ul. I Maggio 59

IP - Ul. Boito 57

OMV - Ul. Terme Romane 5

KRMIN

API - Ul. Isonzo

GRADIŠČE

AGIP - Ul. Udine, na državni cesti 305 proti Marianu

TURJAK

AGIP - na pokrajinski cesti 1 (Foljan-Pieris) Ul. XXV Aprile 31

FOLJAN

AGIP - Ul. Redipuglia 42

ROMANS

API - Ul. XXV Maggio 3/A

POBRATENJE - Dvajset let stikov med krvodajalci iz Doberdoba in Rdečim križem iz Kranja in Kamnika

Človekoljubno poslanstvo krvodajalcev prevzemajo otroci

Šoli iz Doberdoba in Stražišč podpisali listino o sodelovanju - Želja po krepitvi prijateljskih vezi

Krvodajalci iz Doberdoba ter območni združenji Rdečega križa iz Kranja in Kamnika so pobrateni že dvajset let. Slavnostni proslavi ob dvajseti obletnici prijateljskih stikov sta potekali v soboto, 25. oktobra, na obeh pa so bili prisotni tudi župan iz Doberdoba Paolo Vizintin, ravnateljica doberdobske večstopenske šole Sonja Klanjšček, ženska pevska skupina Jezero z dirigentom Dariom Bertinazzijem in skupina starejših odbornikov iz vrst doberdobskih krvodajalcev.

Prejšnjo soboto so krvodajalci iz Doberdoba dospeli v Kamnik v dopoldanskih urah, kjer sta jih pričakala predsednik tamkajšnjega območnega združenja Rdečega križa Vladimir Breznik in župan Anton Smotlikar. Na glavnem mestnem trgu je ženska pevska skupina Jezero zapela nekaj pesmi, zatem pa je v restavraciji Rupnik potekalo slavnostno kosilo, med katerim sta predsednika pobratenih organizacij nagovorila prisotne in podpisala listino ob dvajseti obletnici pobratena.

V popoldanskih urah je delegacija doberdobskih krvodajalcev prispela v Kranj. V spodnji avli mestne občine so si ogledali razstavo slik ob šestdeseti obletnici ustanovitve območnega združenja Rdečega križa in ob dvajseti obletnici pobratena med organizacijama iz Doberdoba in Kranja. V zgornji avli mestne občine je nato potekala slavnostna proslava ob šestdeseti obletnici ustanovitve območnega združenja Rdečega križa Kranj in dvajseti obletnici pobratena z združenjem prostovoljnih krvodajalcev iz Doberdoba. Slavnostni govornik je bil generalni sekretar Rdečega križa Slovenije Janez Pezelj, spregovorila pa sta tudi podžupan občine Kranj Igor Valov in doberdobski župan Paolo Vizintin. Predsednik krvodajalcev iz Doberdoba Aldo Jarc in predsednik območnega združenja Rdečega križa Kranj Marjan Gantar sta obnovila dvajsetletno sodelovanje med organizacijama, nakar sta s svojim podpisom pod listi-

no potrdila pobratenje. Za njima sta listino o sodelovanju podpisala tudi ravnateljica večstopenske šole iz Doberdoba Sonja Klanjšček in ravnatelj osnovne šole iz Stražišč Pavel Srečnik, saj sta šoli vzpostavili sodelovanje ravno po zaslugi krvodajalcev. Marca so se namreč srečali krvodajalci iz Doberdoba in Kranja ter predstavniki osnovne šole Stražišče in večstopenske šole iz Doberdoba. Na srečanju so se dogovorili, da bodo učenci obeh šol sodelovali na raznih prireditvah. Do prve skupne pobude je tako prišlo 18. oktobra, ko so se učenci Večstopenske šole iz Doberdoba skupaj z učenci osnovne šole iz Stražišč udeležili humanitarni akciji Drobčinica, ki je potekala na Maistrovem trgu v Kranju. Doberdobski in kranjski učenci so na stojnicah skupaj prodajali pecivo in druge izdelke, zbrane prostovoljne prispevke pa so namenili plačevanju kosil za otroke iz socialno ogroženih družin.

Med svojim nagovorom je Jarc poudaril, da so sodelovanje med Kranjem in Doberdobom vzpostavili po zaslugi bivšega predsednika doberdobskih krvodajalcev Jožeta Ferletiča, bivšega kranjskega sekretarja Jožefa Čehovina in bivšega sekretarja novogoriškega Rdečega križa Franca Goloba. Listino o sodelovanju so podpisali 10. septembra 1988, od takrat pa sta organizaciji gojili plodno prijateljske stike. S potrditvijo listine o pobratenu so se zavzeli za skupne krvodajalske akcije, za skupno organizacijo srečanj, predavanj strokovnih sodelavcev zdravstvene, socialne in pedagoške usmeritve, povezovanje šolarjev ter še za pospeševanje sodelovanja med mestno občino Kranj in občino Doberdob.

Proslavo ob obletnicah ustanovitve kranjskega Rdečega križa in pobratena z doberdobskimi krvodajalci je povezovala Katja Rogelj. V kulturnem programu so nastopili cetrarka Barbarica Žunič, ženski pevski zbor Jezero, harmonikar Jernej Gašperlin in pevka Neža Lunar.

Delegacija doberdobskih krvodajalcev v Kamniku (desno); Jarc in Gantar podpisujeta listino o potrditvi prijateljskih stikov (spodaj levo), doberdobski učenci na humanitarni akciji Drobčinica v Kranju (spodaj desno)

FOTO A.J.

Sotto l'Alto Patronato del Presidente della Repubblica

Comune di Gorizia

Ministero della Cultura

s. pripravitelj

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

Ministero della Cultura

GORIZIA RICORDA (GORICA SE SPOMINJA)

Od Piave do Vittorija Veneta: zmaga za Italijo

V dvorani deželnih stanov na goriškem gradu bodo na razstavi z naslovom 1918: la Vittoria (1918: zmaga) na ogled pričevanja o zadnjem letu prve svetovne vojne s primerjavo vojnih dogodkov na zahodni fronti in na reki Piave do italijanske zmage 4. novembra 1918. Predstavljeni bodo edinstveni dokumenti, neobjavljene fotografije, dragoceni vojni ostanki in vrsta vojnih najdb, ki so v določeni meri del zbirke muzeja de Henriquez iz Trsta. V grajskih zaporih bo na ogled razstava z naslovom "Il Castello di Gorizia nella Grande Guerra, storia di un maniero risorto" (Goriški grad v prvi svetovni vojni, zgodba o prenovljenem dvorcu) s fotografskimi reprodukcijami in razglednicami s prizori gradu v petih različnih obdobjih med leti 1910 in 1937.

od 3. novembra
Dvorana deželnih stanov in zaperi - Goriški grad

1918-2008

Informacije
Comune di Gorizia / Občina Gorica
tel. +39 0481 383 402-407
Info Point Turismo FVG tel. +39 0481 535764
www.comune.gorizia.it

Goriški umetnik in njegova vojna: slike Italice Brassa, poročevalca s fronte

Na razstavi bodo predstavljena slikarska dela goriškega slikarja Italice Brassa na temo prve svetovne vojne. Poleg tega bo na ogled tudi dosje z vsemi deli, ki jih je ustvaril na fronti med majem leta 1915 in zasedbo Gorice 9. avgusta 1916.

od 3. novembra
Grofova dvorana - Goriški grad

Urniki:
do 31. januarja
od torka do sobote od 9.30 do 18.00
od nedeljah od 9.30 do 18.00
ob ponedeljkih zaprto

Prva svetovna vojna v črno-belem filmu Filmska kronika na temo vojne

6. novembra društvo Amidei prireja filmsko kroniko na temo prve svetovne vojne. Ob 17.30 bosta na sporedu filma *Der Zerstoerte Gorz - Ein Opfer der ohnmächtigen wut italiens* (Avstrija, 1916) in *Umanità* (Italija, 1919), ob 20.30 pa bo ob glasbeni spremijavi Claudija Cojaniza predvajan film *Gloria. Apoteosi del soldato ignoto* (Italija, 1921).

V četrtek, 6. novembra, ob 17.30 in ob 20.30
Hiša filma na Travniku, dvorana 2 Kinemax
(prost vstop)

èStoriabus po poteh prve svetovne vojne

Dve poti po spominih na bitko za Gorico in na pomembnejše faze, ki so privedle do zmage italijanske vojske.
V nedeljo, 16. novembra: "Le tappe della Vittoria" (Etappe zmage) - odhod iz Gorice proti Bassanu del Grappa
V nedeljo, 30. novembra: "La Sagra di Santa Gorizia" (Veselica sv. Gorice) - iz Gorice proti Sredipolju, Oslavju in Kalvariji

Razstave in prireditve ob 90-letnici vrnitve mesta k Italiji in konca prve svetovne vojne

Pa tudi...

Pisna pričevanja, znamke, fotografije in kipi Sicilijanci v prvi svetovni vojni

do 8. novembra - Razstava v Večnamenskem centru v ulici Baiamonti
Urniki: vsak dan od 10.00 do 12.00 in od 16.00 do 18.00

Od Kobarida do zmage: dragoceni predmeti in čudovite vojne starine 1918: od Piave do Gorice

do 11. novembra - Razstava dvorana Avditorij furlanske kulture
Urniki: vsak dan (tudi ob nedeljah) od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 19.00; v soboto, 1. novembra od 16.00 do 22.00

Caritas in Pietas. Bolničarke v prvi svetovni vojni

do 16. novembra
Konjušnice Palače Coronini Cronberg
Urniki: od torka do nedelje od 10.00 do 13.00 in od 14.00 do 19.00; ob ponedeljkih zaprto

Fotografije o ozemlju prve svetovne vojne

od 3. do 30. novembra, v veči goriški občinski palači.

Diaz, od Libije do Vittorija Veneta

od 30. oktobra do 8. februarja, Pokrajinski muzeji v Grajskem naselju
Urniki: od torka do nedelje od 10.00 do 13.00 in od 14.00 do 19.00; ob ponedeljkih zaprto

Godba brigade Pozzuolo odmeva po mestu

Aperitivo in Musica (Glasbeni aperitiv): v ponedeljek, 3. novembra, ob 11.00 - Ljudski vrt na Korzu Verdi
Otvoritev koncert: v ponedeljek, 3. novembra, ob 17.30 - Goriški grad

Razstava gradiva iz prve svetovne vojne

V izloibah trgovin v mestnem središču - v sodelovanju z društvoma Isonzo in Ascom Gorizia
od 31. oktobra do 7. novembra - mestno središče

N

Ko je pred nekaj tedni po dolgih mesecih zatohlosti zapihala prva sapica upora proti odloku, s katerim nameravata gospodarski minister Giulio Tremonti in ministrica za šolstvo Mariastella Gelmini skrbeti sredstva za javno šolstvo, omejiti število učnega osebja in zaustaviti nadomeščanje upokojenih docentov in raziskovalcev na univerzi, ni med voditelji Ljudstva svobode in v vladi najbrž nihče pričakoval, da se bodo prvi valčki, ki so po dolgem času nekoliko razgibali do tedaj zelo mirno gladino italijanske družbe, okrepili v tako močne valove protesta študentov, ki dan za dnem butajo ob obzidje predsedstva vlade in so postopno začeli načenjati v javnem mnenju podporo, ki jo uživa vlada Silvia Berlusconi. Premier in njegovi sodelavci so bili še pred nekaj tedni tudi na osnovi javnomnenjskih raziskav prepričani, da jim bo veter konsenza še vedno polnil jadra, kot dotlej, ko gospodarska kriza in težave, s katerimi so se morali ljudje spoprijemati še niso načele priljubljenosti predsednika vlade.

Tudi zaradi tega so sklenili, da bodo trmoglavo vztrajali pri svoji reformi, če je ukrep, ki nosi ime po ministrici za šolstvo sploh vreden te oznake. Premier je kritike in svarila opozicije odpravil z prezirljivim »Kaj mi mar«, študente, raziskovalce, profesorje in starše, ki so protestirali pa ožigosal kot maloštevilne nasilneže, ki naj bi protestirali pod taktirko levice. Ob tem so se množile oznake, ki so sedanje protestnike, ki polnijo italijanske ulice in trge primerjali z demonstranti iz leta 1968 ali in tistimi iz leta 1977, ko se je med demonstranti pojavil tudi marsikateri tragično zasloveli revolver P38.

Val protesta se je medtem krepil, protestni sprevodi že nekaj tednov dan za dnem polnijo ulice in trge italijanskih mest, mladim protestnikom pa je doslej uspelo ohraniti mirno kri, niso nasedli provokacijam, ohranili so tudi znatno avtonomijo in niso dovolili nobeni politični strani, da bi dala svoj strankarski klobuk na njihovo stolico. Dokaz, da nočejo nobenih duhovnih voditeljev, je prišel včeraj tudi iz Bologne, kjer so protestniki preprečili komiku Beppeju Grillu, da bi stopil v sprevod skupaj z njimi. Tega dokaza želje po avtonomiji ne kaže prezreti, saj gre za igralca, ki je s svojimi populističnimi zakonskimi predlogi še pred nekaj tedni navdušil najbolj radikalne kroge opozicije.

Očitno pa je protest začel povzročati zaskrbljenost tudi v vladnih krogih. Prvi znak živčnosti je bilo Berlusconijevo žuganje s posredovanjem sil javne varnosti proti vsem, ki bi si drznili zasesti univerzitetne fakultete ali šolska poslopja. Grožnja s posegom policije je tako negativno odjeknila v italijanski javnosti, da se je premier dan potem v daljni Kitajski ugriznil v jezik in se hitel popravljati, da sploh ni zagrozil s policijsko represijo, pa čeprav je v radijske in televizijske mikrofone dan prej jasno in glasno napovedal, da bo poklical notranjega ministra in mu bo dal točna navodila, kako naj ukrepa, da zagotovi raven potek pouka in onesposobi protestnike.

Predsednik vlade je bil očitno v veliki zadregi, zato pa mu je v pomoč priskočil nekdanji predsednik republike Francesco Cossiga, ki že nekaj let zelo rad vrže svoje kamne provokacije, metaforične seveda, s katerimi rad razburka že dokaj razburkane vode italijanske politike. Kot stare in škodoželjne botre, ki jih je kantavtor Fabrizio De Andre ošvrknil v svoji pesmi Bocca di rosa in ki rade delijo nasvete, ker same zaradi starosti ne morejo več grešiti, je tudi Cossiga, ki je v sedemdesetih letih vodil notranje ministrstvo, rad poučil svojega sedanjega naslednika v palači Viminale. V pogovoru za milanski Il Giorno je Cossiga Maroniju svetoval, naj se v odnosu do študentskih protestnikov zgleduje po tem, kako je on ravnal, ko je bil šef Viminale. Takrat je »umaknil sile javnega reda, omogočil protestnikom, da demonstrirajo, obenem pa vrnil v njihove vrste provokatorje, ki naj bi

razpihali žerjavico nasilja. Nato pa bi tudi Maroni moral dopustiti demonstrantom, da nemoteno pustošijo po mestih. »Tako bi lahko tudi s konsenzom razjarjenih ljudi dosegel, da sirene rešilnih avtomobilov odločno preglasijo sirene policijskih vozil...« V kakšnem smislu je zanimalo novinarja, ki se je pogovarjal z njim. »V smislu, da bi morale sile javnega reda neusmiljeno tepsti protestnike, tako da bi morali vsi po zdravniško pomoč v bolnice. Nima smisla jih aretirati, ker bi jih sodniki po nekaj dneh osvobodili. Zato bi morali organi javne varnosti tepsti in tepsti, dobro premikastiti tudi tiste docente, ki razpihujejo upor. Tudi docente, je bil začuden novinar. »Predvsem docente,« je bil odločen Cossiga.

Sicer pa je Berlusconijeva vlada podobno taktiko že preizkusila leta 2001 v Genovi, ko je neusmiljeno pretepla mirovnike, ki so protestirali proti srečanju voditeljev držav skupine G 8 v glavnem mestu Ligurije, medtem ko je nasilnežem »črnega bloka« dovolila, da po mili volji pustošijo.

Takrat sicer notranjega ministrstva ni vodil Maroni, ampak sedanji minister za proizvodne dejavnosti Claudio Scajola.

To, kar se je nato zgodilo v sredo na Trgu Navona med protestnim zborovanjem mladih in docentov pred senatom, na las spominja na udejanjenje nasvetov nekdanjega predsednika republike. Tovornjak desničarskega študentskega bloka je privozil na Trg Navona, vendar nenavadna prisotnost ni vzbudila pozornosti pripadnikov sil pregona, ki so bili množično prisotni na trgu in okoli bližnje palače senata. Prav tako so pripadniki sil javne varnosti reagirali počasi, nikomur se ni mudilo onesposobiti provokatorje in pretepače skrajne desnice, ko so segli po v trobojnice ovite gorjače in napadli dijače, ki so mirno demonstrirali. Po poročanju mnogih novinarjev so policisti in funkcionarji, ki so jim poveljevali, prezirljivo preslišali zahteve prisotnih, naj onesposobijo pretepače in branijo najbolj neobojene in mlade protestnike.

Nato pa so organi pregona skušali na-

pade prikazati kot spopad med nasprotnima taboroma. Izkrivljeno so o dogajanju so poročali mnogi televizijski dnevniki, izkazal pa se je tudi podsekretar v notranjem ministrstvu Francesco Nitto Palma, nekdanji sodnik, ki si je najprej poslanski mandat in nato mesto podsekretarja prislužil leta 2001 z zakonskim predlogom, da bi suspendirali vse kazenske postopke proti parlamentarcem, dokler ne poteče njihov mandat. Podsekretar se je v svojem petkovem poročilu v poslanski zbornici zaklinjal, da so četrtkove spopade izzvali skrajneži socialnih centrov in antagonistične levice. Prikaz dogajanja je bil hudo pristranski in v popolnem neskladju s poročanjem poštenih novinarjev, izkrivljanje pa dokazuje, da postaja vlada po vse močnejšem valu protestov vse bolj živčna. Morda se je kdo v Ljustvu svobode spomnil, da je desna sredina pred petimi leti zdrsnila na bananinem olupku 18. člena delavskega statuta. Groba represija v Genovi takrat ni načela priljubljenosti vlade, zato pa je Berlusconi-

vo slepo zaganjanje proti 18. členu statuta, ki uslužbencem jamči zopetno zaposlitev, če pri odpustitvi delodajalec ni spoštoval predpisanega postopka, prispevalo k temu, da je zapihal drugačen veter. Leta 2003 je konsenz ljudi polnil jadra takratne Berlusconijeve vlade, toda po množičnemu protestnemu shodu v Rimu, ki ga je organizirala sindikalna zveza CGIL in na katerem je sodelovalo 3 milijone ljudi, je prišlo do zasuk. Krivulja premierove priljubljenosti se je začela spuščati navzdol.

Letošnji protesti študentov, profesorjev in staršev, ki želijo zasčiti javno šolo, se za Berlusconijsko vlado spremenijo v podoben bananin olupke, kot je bil pred petimi leti 18. člen delavskega statuta.

Italijanski šolski sistem - z izjemo osnovne šole, ki jo vsi priznavajo za zelo kakovostno - ima kopico napak, slabosti in vrzeli, ki jih je evidencialno tudi prejšnji gospodarski minister Tommaso Padoa Schioppa in na katere je med drugim prav pred nekaj meseci dramatično opozorilo poročilo izvedencev organizacije za kooperacijo in razvoj OECD. In vseh teh napak se očitno zavedajo tudi mladi protestniki, ki v teh dneh polnijo ulice in trge italijanskih mest. Vendar, kot poudarjajo protestniki in kot ugotavljajo tudi izvedenci, ukrepi, ki so navedeni v odloku ministrice Gelminijsve sploh niso zdravilo za probleme in težave italijanske šole, ampak se omejujejo samo na brutalno kršenje sredstev, ki naj bi jih država vložila v znanje, kar lahko samo pospeši konec univerze. Sicer pa je po svoje razumljivo, da sedanja Berlusconijska desnica tako ostro nastopa proti državni šoli, ki naj bi bila - tako jo namreč prikazujejo desničarski mediji - nevarno leglo vseh virusov, ki načenjajo nacionalno telo: študentov lenuhov, spolitiziranih docentov, ki jim je samo do tega, da bi si z majhnim trudom zagotovili neko plačo. Zato ni naključje, da je premier v teh dneh namigil na to, da bo zaradi krize najbrž treba spremeniti nekatere postavke finančnega zakona in zagotoviti več sredstev zasebni šoli.

V družbi znanja in v obdobju, ko se mora človeštvo spoprijeti z velikim izzivom povsem novega pristopa do okolja, ki naj prepreči nevarnost katastrofalnih klimatskih sprememb, samo vlaganje v znanje in v znanstveno raziskovanje lahko zagotovi prihodnost mlajšim rodovom. Mladi, ki so obsojeni danes na prekernost in vedo, da bodo živeli slabše kot njihovi starši, so se ob odloku Gleminejeve in brezobzirnemu kršenju sredstev za šolo čutili opeharjene, saj se bojijo, da jim sedaja vlada s svojo šolsko politiko kraje prihodnost in jih obsoja na brezizhodno obrobje.

Na italijanski mladinski sceni je dolga leta vladalo mrtvilo, občasno so odmevali samo prijemi protiglobalistov, medtem ko so bili mladi dejansko gluhi za ponudbo in izzive tradicionalne politike splošna sivina je dušila tudi njihovo sposobnost reagiranja. Berlusconijski, Tremontijev in Gelminijev je - proti njihovi lastni volji uspešno razgibati mlade, prispevali so k temu, da so si otroci in starši zopet segli v roko, v teh dneh protestov je bil delno presežen tisti generacijski razkorak, ki je dušil Italijo.

Mladi, ki so se odločili, da se borijo za svojo prihodnost, so doslej presenetili s svojo treznostjo in zrelostjo. Pismo, ki so ga poslali predsedniku države Giorgiu Napolitanu pa kaže, da se ne nameravajo omejiti samo na zavračanje vladnega odloka, ampak želijo s svojimi predlogi prispevati k reformi šole in univerze. Vlada in Ljustvo svobode si najbrž delata utvare, če upata, da se bodo mladi tokrat utrudili, da se bo protest postopno polegel. Tudi ker, prost po Marksu, mladi nimajo česa izgubiti razen verig svoje prekernosti.

Nove razmere pa so lahko priložnost za opozicijo, še posebej če bo znala ravnati dovolj modro in bo njen cilj skupno dobro, če bo za mlade protestnike znala biti prijazen in dovzeten sogovornik in ne bo popustila skušnjavi, da bi skušala postaviti svoj strankarski klobuk na njihov stol.

PROTESTI ŠTUDENTOV, DIJAKOV, DOCENTOV IN STARŠEV

V boju za prihodnost mladi nimajo česa izgubiti razen verig lastne prekernosti

VOJMIR TAVČAR

GOZD
MARTULJEK
OD
20. JULIJA
DO
4. AVGUSTA
2008

Taborniški

VREME

Tega nihče ne more naročiti. Taborniki smo pač prilagodljivi, tako da nas mraz sploh ni prestrašil. Prve dni smo stisnili zobe in pričakali toplejše dni. Sonce je nazadnje res prišlo in tudi otopilo premražene in premočene tabornike.

MČ-JI

Letošnje taborjenje se bo prav gotovo vpisalo v anale taborniške organizacije v Trstu in Gorici, saj smo na slavnostnem ognju krstili kar 30 najmlajših. Grom, Mušnica, Gad, Vulkan, Blisk, Tema, Atom, Tiger, Ruševac, Meteor, Vrabec, Zebra, Leska, Robidnica, Gobica, Pajek, Vjolicica, Bršljan, Meduza, Popalva, Svizec, Žerjavica, Rak, Zmaj, jenišec, Alga, Kamilica, Čas, Krt in Jagoda. To so naši mlajši bratci in sestre.

IZLETI

Za vse okuse. Začeli smo s krajšim izletom do Martuljskih slapovoh v neposredni bližini našega tabornjega prostora. Izleta so se udeležili vsi, najstarejši pa so turo še nadaljevali. Drugi teden smo se odpravili na slemenovo špico. Do Vršiča smo se pripeljali z avtobusom, nato pa smo nadaljevali peš do očarljive planine, kjer so popodan popestrile tudi lačne ovce.

REKA

Tokrat pa nas reka ni nikoli presenetila. Niti v najtoplejših dneh se ni segrela. Tabornik pa se vedno znajde, tako da smo na kopanje odhajali z lonci, ki so nam omogočili, da nam ni bilo potrebno stati v vodi dlje časa.

(PRE)KRATEK

Škoda, ker je bilo vsega prehitro konec. Letošnje taborjenje je zaradi Raja (taborjenja za bivše tabornike) trajal le 11 dni. Naslednje leto pa bomo prav gotovo spet 16 dni pod šotorskimi platni.

Taborniki Rodu modrega vala smo letos taborili od 20. do 31. julija v Gozd Martuljeku. Na dveh jasadah nedaleč od sotočja Martuljščice in Save Dolinke, ki ju na severni strani varujejo dvotisočaki Martuljkove skupine, je taborilo približno 80 tabornikov in tabornic, katerim so se med taborjenjem pridružili številni obiski starejših članov.

Nekateri člani vodstva so v Gozd Martuljek prispeli s »predhodnico« že v četrtek 17. julija, kjer so lahko v treh dneh postavili zahtevnejše objekte, kot so večji štabni šotor, jambor, kuhinjo in uredili taborni prostor za prihod glavnine.

V nedeljo 20. julija je bilo v zgodnjih jutranjih urah na Novogoriški železniški postaji zelo živahno. Šesdeset glava množica tabornikov in tabornic se je z vlakom pripeljala v Jesenice in nato v Gozd Martuljek, kjer so se pridružili starejšim članom. S prihodom medvedkov in čebelic (7-11 let), gozdovnikov in gozdovnic (12-15 let) ter popotnikov in popotnic (16-20 let), so redno stekle vse dejavnosti.

Prijetno gorenjsko okolje je prispevalo k uspešni izvedbi načrtovanega programa, kateremu ni škodovalo niti muhasto vreme prvih dni. Po slavnostni otvoritvi so si sledili izleti po Triglavskem narodnem parku, tematski dan v svetu barv in bivak gozdovnikov in gozdovnic pod vodstvom brata Skale (Aldo Rupel). Tudi čez noč je bilo pestro. Večerni ognji so si sledili skoraj vsaki drugi dan, nočne taborniške igre pa so tudi letos žele velik uspeh. Novost »Narobe dneva«, kjer se je dnevni red popolnoma spremenil, je še dodatno prispeval k dobremu vzdušju številnih taborečih. Tako smo v zjutraj jedli pašto, nato imeli prosto, zvečer pa okusen zajtrk, nato še »jutranjo« telovadbo.

Osrednji dogodek je bil kot običajno slavnostni oženj. Letos smo zabeležili rekordno število krstov. Kar 30 članov je dobilo taborniško ime, 18 članov je z zamenjavo rute prestopilo v starejšo starostno kategorijo. V Gozd Martuljeku je okolica nudila številna izhodišča predvsem za daljše izlete, kot so bili skupni pohod na Slemenovo špico, ko smo se vsi taboreči z Vršiča sprehodili do Julijskega bisera nad Tamarjem, in obisk izvira Save Dolinke v Zelencih, ki sta dan pred deževno zatvoritvijo uokvirila letošnjo taborniško pravljico za najmlajše v gozdnih obronkih pod Špikom. Po odhodu glavnine je sledilo taborjenje za bivše članke »Nazaj v taborniški raj«, ki se redno odvija vsakih pet let. Med Rajem so številni udeleženci spet preizkusili taborniško življenje in obujali spomine preteklih let, ki so jih preživeli pod platneno streho.

Gozd Martuljek je zgodovinska stalnica roda, saj prvi tabor v gorenjski vasi se je odvijal natanko pred petdesetimi leti, v prvih letih delovanja organizacije. Med leti so si sledili še drugi tabori v Martuljeku, letošnji pa bo zagotovo ostal zapisan kot eden izmed najuspešnejših zadnjih let.

Vsi taboreči smo se na zadnjem celodnevem izletu podali na pohod na Slemenovo špico: z Vršiča smo se sprehodili do Julijskega bisera nad Tamarjem

Straktorjem na bivak

V petek, 25. julija so se gozdovnice in gozdovniki podali na bivak pod vodstvom brata Skale (Aldo Rupel). Pred odhodom je Skala na gozdni šoli udeležencem orisal značilnosti poti, ki jo bodo prehodili, in naštel opremo, ki jo mora vsak vze-

ti s sabo. Po pripravi nahrbtnikov je skupina 16 tabonikov zapustila taborni prostor in se podala do bližnje vasi, od koder naj bi po gozdni poti dospela do bivakirnega prostora. Po enourni hoji je GG-je osrečil traktor, s katerim so se potem odpeljali do razcepa poti. Nato so peš krenili po stezi in po dveurni hoji končno do-

speli do cilja. Tu so postavili sedem bivakov, pripravili ognjišče in prižgali oženj ter si pripravili večerjo. Ob ognju so GG-ji prisluhnili bratu Skala, naporen dan pa se je zaključil s petjem ob ognju. Naslednje jutro so »bivakaši« po zajtrku in pospravljanju spet krenili na pot do tabornega prostora.

5. dan, 24. julij

Program je popestril tudi tematski dan – tor doživeli metamorfozo. Iz navadnih taborečih so se le ve: v rumeno, roza, modro, rdečo, oranžno in zeleno se je prelevilo v pralne praške.

Šest skupin je že v jutranjih urah pripravilo ob in šekč. Vsaka barva je morala posebej utemeljiti, zak Rumena, roza, modra, rdeča, oranžna in zelena bar so si v popoldanskih urah morale na taborniških »ig boriti najboljši izkupiček točk. Tekmovali so v met ce; v hoji po kartonih (določeno razdaljo so morali stopili iz kartonov) in v premikanju škatle z metanj sko je bilo tudi kosilo, saj je vsaka barva jedla pašto na večernem tematskem oženju pa se je vsaka skup žirijo.

raj

ej dan, ko taborniki
tos spremenili v bar-
o barvo. Vodstvo pa
plačila, himno, geslo
raj je barva najboljša.
va ter pravni praški
erah brez meja« pri-
anju krogcev v pali-
i prehoditi, ne da bi
em kamnov. Tema-
z omako iste barve,
ina predstavila pred

Govor ob slavnostnem ognju, 28. 7. 2008

Končno je napočil tudi čas slavnostnega ognja, nedvomno viška letošnjega taborjenja v Gozdu Martuljku. V našo organizacijo bo uradno pristopilo kar 30 novih članov, kar predstavlja izjemen uspeh za ves vložen trud v zadnjih letih. Poleg tega slavi letos Rod modrega val svojo 55. obletnico ustanovitve, tako da bi si težko predstavljali boljšega darila kot je ta množični krst. Spremembe in novosti, ki so bile v zadnjem obdobju sprejete, so torej prinesle nadvse pozitivne rezultate. Ti pa so sad izkušenj, marljivosti in usposobljenosti rodovega vodstva, ki je dokazalo, da se zna prilagajati današnjemu stilu življenja in da je naša organizacija še vedno lahko pomembna za našo mladino. Zadoščenje, kakršnega občutiš v vlogi staroste ob taki priložnosti, je neizmerno, še toliko več pa, ko imaš za sabo že 9 dni skupnega življenja na taborjenju, na katerem smo uživali v pristnem taborniškem duhu. Zelo sem ponosen, da lahko sprejemem v našo organizacijo toliko novih obrazov, da se bo naš rod tako obogatil. Prav tako je gotovo zadovoljno in ponosno celotno vodstvo, tako tisto na taborjenju kot ostali člani rodove uprave. Verjamem, da se s tem krstom začenja nekakšno novo obdobje za naš rod, saj veslamo vsi skupaj v isto smer, naše delo je kvalitetno in privlačno za mladino. Ob koncu želim vsem skupaj, da bi ob tem ognju neizmerno uživali in da bi se vam ta večer globoko vsidral v spomin.

Taborniški srečno!
Erik Piccini, brat Ščurek

PROGRAM

Predhodnica: četrtek, 17. sobota, 19. julij	2. dan: Dela po taboru in slavnostna otvoritev	6. dan: Polaganje venca na spomenik padlih v Gozd Martuljku, Odhod gozdoznikov in gozdoznic na bivak, Veščine mnogoboja za najmlajše	8. dan: Obiski	12. dan: Proga preživetja, zadnji zbor – zatvoritev, odhod
Tabor: nedelja, 20. julij četrtek, 31. julij	3. dan: Raziskovalni dan	7. dan: Veščine mnogoboja za najmlajše, Priprave na Prvi izpit, Vrnitev z bivakiranja, Športni popoldan	9. dan: Priprave na Slavnostni ogenj, Prvi izpit, Slavnostni ogenj	Nazaj v taborniški raj: od petka, 1. avgusta do nedelje, 3. avgusta
1. dan: Prihod glavnine in dela po taboru	4. dan: Celodnevni izlet na Martuljkove slapove	10. dan: Narobe dan	11. dan: Celodnevni izlet na Slemenovo špico in obisk Zelencev	Zahodnica: ponedeljek, 4. avgust
	5. dan: Tematski dan			

VODSTVO TABORA:

Taborovodja: **Volnik** - Andrej Marušič; starosta: **Ščurek** - Erik Piccini; vodja programa: **Plamen** - Borut Bogatez; ekonom: **Marelica** - Ivana Sobani, **Orel** - Peter Pernarcich; gospodarji: **Modras** - Dean Preprost, **Kres** - Gabrijel Zavadlav, **Šum** - Ivan Semolič; kulture: **Vrtnica** - Madalena Pernarcich, **Šmarnica** - Martina Sobani, **Pingvin** - Rudi Balzano; tajnici: **Arktika** - Vera Balzano, **Kapljica** - Tanja Barbieri; blagajna: **Kresnica** - Veronika Sossa; športna: **Volk** - Jar Martini, **Jelen** - Alex Kuret; bolničarka: **Sončnica** - Nina Race; ekolog: **Jak** - Jakob Vascotto; vodniki: **Veter** - Walter Vodopivec, **Taščica** - Maja Malalan, **Pajčevina** - Karin Turco, **Sova** - Katerina Iskra, **Mrvljica** - Mateja Prašelj, **Burja** - Dana Purič; ostalo vodstvo: **Muca** - Maja Pahor

6. in 7. dan, 25. in 26. julij

Medtem ko so bili starejši GG-ji na bivaku z bratom Skala, so najmlajši medvedki in čebelice spoznavali taborniške veščine. Pomerili so se v prižiganju vrvice (na sliki), poligonu, lokostrelstvu, štafeti in postavljanju bivaka iz dveh šotorskih kril. Ni šlo za pravo tekmovanje v mnogoboju, ampak je petkovo popoldne in sobotno jutro minilo z vežbanjem panog, v katerih se bodo MČ-ji pomerili na uradnih tekmovanjih po Sloveniji.

9. dan, 30. julij

Kaj se zgodi, če namesto jutranjega zbora ob sedmih zjutraj spuščaš zastavo? Kaj, če namesto večernega prostega časa imaš jutranjo telovadbo in umivanje? Kaj, če namesto zajtrka ješ pašto s paradižnikovo omako? Letos smo na taborjenju to kar preizkusili. »Narobe« dan je bil v bistvu dan, ko smo ves program obrnili na glavo. Zjutraj smo zastavo spuščali, nato smo jedli večerjo. Sledilo je kopanje v reki in (pop)oldanske aktivnosti. Pred kosilom smo imeli še tiho uro. Pred večerjo – obilnim zajtrkom smo še dvigali zastavo. Šlo je za novost v programu, ki je požela velik uspeh, tako pri najmlajših kot starejših taborecih.

11. dan, 30. julij

Zadnji ogenj je bil tudi na letošnjem taborjenju popoln. Kulturi (odgovorni za program pri ognju in ostele kreativne dejavnosti na taborjenju; poleg pevskih vaj in pisanja stenčasa, so pripravile raziskovalni in tematski dan), sestra Šmarnica in sestra Vrtnica, sta pripravili zabaven večer, na katerem sta nagradili Miss in Misterja tabora, najbolj (»kronično«) bolnega tabornika (»bolehow«), najbolj »fašion« taborečega in najbolj nerodnega. Vsak zmagovalec se je moral še preizkusiti v hecnih igrih. Pesmi in škeči pa so še dodatno popestrili večerni program, ki se je zaključil s tradicionalnim pečenjem klobas in krompirja.

12. dan, 31. julij

Tudi letos sta športna (odgovorna za športne aktivnosti), brat Jelen in Volk, pripravila progo preživetja, ki velja za najbolj zahtevno in hkrati zabavno preizkušnjo na taboru. Taboreči so se med naravnimi ovirami in umetnimi pregradami preizkusili v dveh ločenih skupinah, glede na starost in zmogljivost. V kopalkah in športni obutvi so se vsi zagnano podali na progo, ki se je od tabornega prostora vila do reke in prek gozdnih poti.

NAZAJ ... V TABORNIŠKI RAJ

Pregovor pravi: Enkrat tabornik, vedno tabornik. In to je najbrž tudi pravo geslo naše akcije Nazaj ... v taborniški raj, tri-dnevne taborjenja, ki je letos potekal v Gozdu Martuljku od petka 1. do nedelje 3. avgusta. Taborjenje je bilo namenjeno bivšim članom organizacije. Po odhodu glavnine so se v šotore namestili udeleženci 4. izvedbe akcije, ki je vsakomur omogočila, da je ponovno okusil pravo taborniško življenje.

Že v četrtek so se vodstvu tabora pridružili nekateri člani, večina pa je na tabor prišla v petek. Nekateri so se v petek podali na daljšo turo na Vrbanovo špico, nato od Vodnikovih koč spet do doline.

Tisti, ki so ostali na tabornem prosotru pa so pričakali udeležence in v poznih popoldnaskih urah s himno otvorili lletojni Raj. Po okusni večerji smo sedli ob taborni ogenj, ki je minil razbremenilno. S krajšimi predstavitvi smo se mlajši (sedanje vodstvo) in bivši taborniki spoznali in prisluhnili zanimivim taborniškim anekdotam.

Sobotno deževno jutro je kmalu ogrelo sonce. Na dnevnem redu so bili trije izleti: najpogumnejši so se povzpeli na Prisojnik, skupina se je napotila na Bivak 2, nekateri pa so si ogledali Martuljske slapove. Večer smo preživeli ognju, ob katerem smo vsi skupaj zapeli, zaplesali. Večerni program so popestrili škeči in igre, ki so združili mlado in starejše vodstvo ter vse bivše člane.

Nedeljski jutranji program je bil namenjen magici preživetja. Le kopica udeležencev se je upala preizkusiti zabavno progo, ki je tekla po reki in po gozdnih poteh. Po jutranji malici se je začelo podiranje tabornega prostora.

ZASKRBLJENOST FAO - Opuščanje mediteranskega načina prehrane

Prehrambene navade v Italiji se hitro spreminjajo

Predstavitev vodnika

Vodnik »Tradicionalni proizvodi v tržaški pokrajini« bodo predstavili v petek, 7. novembra, ob 18. uri, v veži na trgu Marconi v Miljah in v ponedeljek, 10. novembra, ob 18. uri, v Društveni gostilni na Proseku. Sodelovali bodo Antonio Paolletti - predsednik Tržaške trgovinske zbornice; prof. Boris Pangerc - urednik; gospa Vesna Guštin - izvedenka; dr. Roberto Cuzzi - direktor Pokrajinskega kmetijskega nadzorništva za Gorico in Trst; dr. Mario Gregori - strokovnjak Kmečke zveze.

Obnova suhih zidov

Kmečka zveza je v zvezi z ukrepom št. 216 deželnega programa za podeželski razvoj (DPPR - PSR) 2007 - 2013 zaprosila krajevne občine za pojasnilo ali so za samo obnovo potrebna dovoljenja občinske uprave. Po Dolini se je izrazila tudi občina Sovodnje ob Soči, ki pravi da: »tehnična pravila za izvajanje obstoječega splošnega regulacijskega načrta dovoljujejo obnove in popravila obstoječih suhih zidov brez priglasitve začetka del, oziroma, brez dovoljenja občinske uprave.

FAO je pred kratkim izrazila zaskrbljenost zaradi opuščanja mediteranske hrane, ki slovi kot zdravju koristen način hranjenja. Istočasno se ob zmanjševanju uporabe testenin, sadja, zelenjave in oljčnega olja, ki so bistvene sestavine mediteranske hrane, opaža porast visokokaloričnih jedi, bogatih predvsem na maščobah. Ta problem je izredno občuten tudi v Italiji, kjer se je v zadnjih 12 mesecih zaradi poviška cen občutno zmanjšala uporaba kruha (- 5,5 %), vrtnin (- 5,5 %) in oljčnega olja (- 5,0 %).

Več kot polovica italijanskih družin je spremenila v zadnjem letu svoje prehrambene navade in se postopoma oddaljuje od mediteranske hrane. Gre za problem, ki je zaskrbljujoč iz raznih vidikov: **gospodarskega**, ker se krči uporaba v Italiji tradicionalno pridelanih kmetijskih pridelkov in izdelkov; **kulturnega**, ker je mediteranska hrana eden najbolj izstopajočih aspektov kulturnega mediteranskega bogastva; **zdravstvenega**, ker je znanstveno preverjeno in dokazano, da je mediteranska hrana zdravju najbolj koristna.

Po mnenju predsednika Italijanskega združenja kmetov Politija je treba sprejeti vse potrebne ukrepe, da se ovrhodi mediteranski način hranjenja, mediteranska hrana pa naj postane svetovna kulturna dediščina UNESCO. Idejo so podprli številni politiki, da uresničijo pobudo za doseg tega cilja.

Svetovalna služba KZ

BOLEZNI

Jesensko zatiranje bolezni in škodljivcev na sadnem drevju (II.)

Po pregledu bolezni in škodljivcev koščičarjev, podajamo napotke za jesensko varstvo ostalih pri nas razširjenih trajnih sadnih vrst, za katere veljajo ista praktična navodila za uporabo fitofarmaceutskih sredstev.

JABLANE

Med bolezni, ki se sicer pojavljajo le občasno in na posameznih drevesih, spada jablanov rak (*Nectria galligena*, *Phomopsis mali*, *Sphaeropsis mali*), ki pa naredi tu pa tam precej škode.

ZNAKI BOLEZNI

Bolezen povzročajo glive, ki vdirajo skozi rane v deblo, veje in poganjke. Na debelejših vejah in deblu povzročajo značilne rane, ki imajo gobast rob in navadno segajo do lesa. Kadarko drevo s kalusom preraste rane, se pojavijo značilne rakaste tvorbe, gube in hrge. Zadnja leta je zelo pogosta prisotnost raka na mladih poganjkih in tanjših vejah v obliki ožigov lubja, ki se prično ob očesih ali tam, kjer smo odrezali predčasne poganjke.

ZATIRANJE

Močno okužena drevesa je treba odstraniti. Če gre za mlajša ali manj napadena drevesa, jih lahko pod napadenim delom odrežemo in vzgojimo nove veje ali krošnje. Rane premažemo s cepilno smolo. Ko jeseni odpade večina listja, poskropimo jablane z bakrovim sulfatom (Bordojska brozga) ali oksikloridi (Polvere Caffaro, Cuprol M, Cuproram ipd). Poleg bakrenih pripravkov, ki jih lahko uporabljamo tudi pri biološkem varstvu, lahko uspešno uporabljamo Ditianon (Tianon WDG, Delan WG ipd.).

ŠKODLJIVCI

Tudi na jablanah, kot na breskvah, češpljah in slivah, se jeseni lahko pojavi ameriški kapar (*Quadraspidiotus perniciosus* = *Comstockaspis perniciosus*). Škodljivca smo že opisali pri varstvu koščičarjev, zato ne bomo opisa ponavljali. Ponovili bomo le način zatiranja.

ZATIRANJE KAPARJA

Zatiramo ga le, če je bil v poletnih mesecih prisoten v večjem številu in je resneje napadel plodove. Učinkovito ga zatiramo z belim mineralnim oljem (npr.: Oliocin, Primoil ES, Ovispral ipd.), ki ga uporabljamo tudi pri biološkem zatiranju.

HRUŠKE

Tudi na hruškah zatiramo rak, ki ga povzročajo iste glivice, ki smo jih navedli za zatiranje jablanovega raka, zato bomo uporabljali ista fitofarmaceutska sredstva. Tudi bolezenski znaki so zelo podobni tistim, ki jih povzroča jablanov rak, zato jih ne bomo navajali.

Dodali bomo le, da je zatiranje te bolezni na hruškah obenem učinkovito tudi proti zelo nevarnemu bakterijskemu hrusevemu ožigu, ki ga povzroča *Erwinia amylovora*, bolezen, ki v zadnjih letih močno ogroža nasade hrušk. Pojavlja se z ve-

nenjem, in sušenjem cvetov oziroma z venenjem poganjkov. O tej bolezni bomo poročali posebej.

OLJKA

Tudi na oljki se v tem obdobju pojavljajo bolezni. Med najpogostejše spada oljni rak, ki ga povzroča bakterija *Pseudomonas Savanostoi*. Slednja okuži rastlino predvsem preko ran, ki jih povzročimo z rezjo in obiranjem oljk, lahko pa tudi preko ran, ki so posledica pozebe ali toče. Ob deževnem vremenu se širjene bolezni močno pospeši. Pri zimski rezi temeljito odstranimo vse veje okužene s to boleznijo in jih zažgemo. Uspešno pa zatiramo bolezni tudi s škropljenjem z bakrovimi pripravki (Npr. Rame Caffaro, Cupravit idr.) ali Kaptafolom (Orthodifolatan). Najnevarnejša glivična bolezen oljke pa je oljna kozavost (*Spilocaea oleaginea*), ki napade vejice in plodove ter se hitro širi ob vlažnem vremenu in ob temperaturah nad 3 - 5 stopinj C. Tudi to bolezen uspešno zatiramo s prej navedenimi sredstvi.

OREH

Oreh je ponavadi zelo odporen proti boleznim. Oreh lahko včasih napade glivična bolezen po imenu orehov ožig (*Gnomonia leptostyla*, *Gnomonia juglandis*). Pojavi se predvsem ob vlažnem vremenu. Listje se prekrije s številnimi temnorjavimi pegami, večkrat nepravilnih oblik. Prav tako nastanejo pege na mladih plodovih. Ko pega prekrije večji del lista, se le-ta posuši in predčasno odpade že v poznem poletju. Druga bolezen pri orehu, bakterijskega izvora, je orehova črna pegavost (*Xanthomonas juglandis*). Bolezen se pojavi podobno kot orehov žig, le da so pege večje, poškodbe na plodovih pa bolj izrazite. Orehi se krčijo in počrni, zato predčasno odpadejo. Glede varstva opisanih bolezni, ukrepamo precej podobno. Ker glivični bolezen prezimata v odpadlih listih ali vejah, je najbolje, da v času odpadanja listov in med zimskim mirovanjem škropimo drevo z že navedenimi ali drugimi razpoložljivimi bakrovimi pripravki ali z ostalimi površinskimi sredstvi za zatiranje glivičnih bolezni.

TRTA

Mnogi vinogradniki bodo kmalu začeli z rezjo trte. Med tem pravilom odstranimo v čim večji meri les, ki ga je okužila črna pegavost (eskorioza). Rozgo odnesemo iz vinograda in jo sežgemo. Prav tako odstranimo trse, ki jih je napadla kap vinske trte (mal dell'esca). Prizadete trse in resneje ogrožene dele, ki smo jih v prejšnjih mesecih označili, odstranimo iz vinograda in uničimo. Škarje in drugo orodje, ki smo ga uporabili pri rezi okuženih trsov, razkužimo z 1% raztopino natrijevega hipoklorida.

Glede na veliko nevarnost, ki predstavlja ti dve glivični obolenji, proti kateremu so uspešni le preventivni ukrepi, ju bomo obravnavali posebej v prihodnjih člankih, ki jih bomo posvetili lesnim boleznim na trti.

KMETIJSKA OPRAVILA V NOVEMBRU

Začel se je november, mesec, ko usmerimo pozornost predvsem v pobiranje oljk, pa tudi negi mladega vina in spravilu pridelkov. Dnevi se krajšajo, zato imamo na razpolago manj ur za delo. **VINOGRAD** - Nekateri vinogradniki so v tem času že začeli z obrezovanjem trte. Če pa le moremo, to opravilo preložimo na konec zime. Če je namreč zima mrzla, trte, ki jih obrežemo jeseni, slabo brstijo spomladi. Sedaj obrezujemo le v večjih vinogradih, in to zaradi časa. Med obrezovanjem lahko preverimo stanje kolov in žic. V primeru, da jih moramo zamenjati, imamo dovolj časa, da si material nabavimo do nove sezone. Istočasno kontroliramo tudi morebitne trte, ki so se posušile, bodisi zaradi kapi vinske trte, kot zaradi drugih dejavnikov. Na začetku pomladi jih bomo zamenjali.

Sedaj pripravimo zemljo za nove nasade, ki jih bomo sadili spomladi, seveda če vreme dovoli. Isto velja tudi za nasade oljk. Pred globokim oranjem založimo gnojimo s fosforjem, kalijem in po možnosti tudi z organskimi gnojili. Pred tem opravilom je v primeru velikih površin priporočljiva analiza zemlje.

KLET - Kletarji so v glavnem že opravili prvi pretok vina. Mlado vino moramo stalno spremljati in ga kontrolirati, da ne bi utrpelo nepopravljive po-

škode. V primeru problemov se moramo posvetiti s strokovnjaki.

OLJČNI NASAD - Največ dela imajo v novembru oljkarji. Podrobnosti o pobiranju oljk smo že obširno pisali prejšnji teden. Poudarimo, da je zelo važno, naj ne poteče preveč časa med pobiranjem oljk in predelavo. Zato se moramo oljarni čim prej najaviti. Medtem moramo oljke čim bolje hraniti, in sicer v suhem, hladnem in čistem prostoru, po možnosti v nizkih slojih, v zabojih z luknjami, da bolje kroži zrak, ali pa dobro raztegnjene po tleh, da se na večjem kupu ne pretirano ogrejejo in torej pokvari. Nikakor jih ne smemo hraniti v vrečah, posebno pa v plastičnih, kar je najslabše. V zabojih oljke tudi prevažamo v oljarno.

Takoj po končanem pobiranju oljk škropimo drevesa z bakrovimi pripravki. Na ta način omejimo oljno kozavost, ki se pogostokrat pojavi v naših oljčnih nasadih. Drugi učinek škropljenja z bakrom je, da slednji pospeši olesenitev vej, kar poveča odpornost mrazu. Škropljenje obenem razkuži morebitne rane, ki smo jih po pomoti naredili ob pobiranju.

SADNI VRT - Če listje sadnega drevja še odpada, je še čas, da škropimo proti raznim glivičnim boleznim. Škropljenje prav med odpadanjem listja je važno, saj na ta način prizadenemo glive, ki

prezimijo predvsem v odpadlih listih. Jablano in hruško škropimo proti škrlupu in proti raku z bakrovimi pripravki. Z istimi sredstvi škropimo tudi breske in druge koščičarje proti breskvini kodravosti, luknjicavosti, moniliji in drugim glivičnim boleznimi. Zelo važno je, da s škropljenjem zaščitimo vse dele drevesa. Z bakrovimi pripravki škropimo po potrebi tudi oreh proti orehovemu ožigu ter orehovi črni pegavosti. Seveda moramo oreh škropiti po pobiranju plodov.

V tem času sadimo sadno drevje. Lahko sadimo tudi spomladi, jesensko sajenje pa ima prednost, da se sadike med zimo bolje ukoreninijo.

November je čas, ko pobiramo še zadnje sadje iz sadnega vrta, kot so kivi, kaki in kutine. Za tržišče in za skladiščenje kivi je pomembno nekoliko pred zrelostjo. Če pa jih poberejo za domačo uporabo, to storimo, ko so zreli. Da so kivi zreli, ugotovimo, ko so plodovi pri peclju dovolj mehki. Kivje za sproti porabo lahko poberejo tudi potem, ko je listje odpadlo, vendar pred mrazom. Pobiramo jih tako, da ostrizemo s škarjami. Pobiramo jih ob suhem vremenu. Hranimo jih v hladnem, zračnem in čistem prostoru, po možnosti daleč od jabolk in hrušk. Slednji namreč proizvajajo etilen, ki pospeši dozorevanje kivija.

ZELENJADNI VRT - Iz zele-

njadnega vrta pobiramo zelje, cvetačo, korenje, radič, rdeči radič, solato, cikorijsko in motovilec. Zadnji čas je, da kisamo zelje in repo.

V zaprte grede sejemo solato, revziko, špinačo in motovilec. Na prosto pa sejemo grah, vendar le v zavetju in v mlačnejših krajih in dnevih. Sedaj je tudi čas, da si uredimo majhen tunel iz plastične folije, ki naj bo čimbolj prozorna. Slednje moramo ob stiku z zemljo nekoliko prekriti s prstjo, da bo notranjost bolj izolirana. Med najtoplejšimi urami v sončnih dneh naj bo tunel odkrit, da se ne bi rastline preveč ogrele. Lahko povrtine, posebno tiste, ki jih bomo kmalu pobirali, v slučaju mraza zavarujemo tudi s pajčevinastim vlaknom, suhim listjem ali slamom.

Posebno ob vlažnem vremenu moramo stalno nadzorovati povrtnine v shrambi, kot so krompir, čebula, česen in druge. Morebitne gnile zelenjadnice moramo takoj odstraniti.

Nadaljujemo z beljenjem nekaterih zelenjadic, ki jih bomo kmalu pobirali.

Pred hujšim mrazom moramo pobirati cvetačo. Da jo začasno zavarujemo za nekaj dni, lahko povežemo skupaj liste nad glavo.

OKRASNI VRT - Na začetku meseca je še čas, da sadimo spomladanske čebulnice, pred mrazom pa vrtnice in

cvetne grmovnice.

V novembru zavarujemo okrasne rastline, ki bodo prezimovale na odprtem. Bolj izpostavljene mrazu so predvsem komaj sejane ali mlade rastline. Zemljo okrog rastline pokrijemo s približno 10 cm debelo plastjo suhih vej, slame ali zdrobljenega lubja. Nato material pokrijemo s suhimi vejami zaradi burje, ki jih križamo med seboj. Da zavarujemo krošnjo proti burji, postavimo zaščitno ograjo v smeri severo-zahoda. Lahko okrog rastline postavimo mrežo, notranjost pa napolnimo s suhim listjem. Posebno mlajša in bolj občutljiva drevesa pokrijemo še s pajčevinastim vlaknom. Tudi korenine ostalih trajnic, na primer vrtnic, zavarujemo z naravnimi materiali.

Pelargonije spravimo v neogrevan rastlinjak ali v notranji prostor, ki naj bo neogrevan in svetel. Pred pravilom odrežemo šibke veje in kontroliramo, da nimajo bolezni ali škodljivcev.

Pozornost v tem tednu posvetimo tudi cvetju, s katerim smo okrasili grobove naših rajnih. V primeru rezanega cvetja, kot so na primer krizanteme, je priporočljivo, da vsak dan ali vsak drugi dan odrežemo malo stebela z ostrim nožem, da osvežimo rano. Na ta način bo cvetje trajalo več časa.

Magda Šturman

MANJŠINE - V Walesu zelo napeta politična kampanja

Aretacije in globe ob boju za zakon o jeziku

Valižanska radikalna organizacija Cymdeithas yr Iaith Gymraegh (valižansko jezikovno društvo) je naslovlila »zadnji opomin« valižanski deželni vladi z zahtevo, naj izpolni svojo obljubo, da bo sprejela nov zakon, ki naj bi zajamčil jezikovne pravice tudi v odnosih z zasebnimi podjetji.

Šest članov te organizacije so aretirali; med temi sta tudi nova predsednica organizacije Menna Macreth in Rhys Llwyd, ker sta na pročelje vladne palače v Aberystwythu z velikimi črkami napisala geslo »Zahtevamo celovit jezikovni zakon«. Ker je nato še 50 čla-

nov Cymdeithasa izrazilo solidarnost z aretiranimi s tem, da so se podpisali na steno vladne palače, je policija aretirala še štiri osebe, med temi dva mladoletnika.

Ta z7godba je že stara. Pred dve letoma je Cymdeithas yr Iaith Gymraegh predložila peticijo, pod katero se je podpisalo 10.000 Valižank in Valižanov; takrat so vse velike politične stranke soglašale z zahtevo po spremembi zakona. Vsekakor pa valižanska deželna vlada ni hotela sprejeti nove zakonodaje, proti kateri so se dvignila zasebna podjetja, ki so ocenila, da bi obveza za rabo valižanščine predstavljala velik strošek.

Sicer pa se Cymdeithas yr Iaith Gymraegh že 30 let bori za uveljavljanje valižanskega jezika. Organizacija ima seboj vrsto kampanj, med katerimi so bile v začetku nekatere zelo ostre, na primer netenje požarov v hišah, ki so jih v Walesu kupovali Angleži. Večina dejavnosti te organizacije pa je ne-nasilna in osredotočena na pisanje ge-

Skupina valižanskih demonstrantov

sel in organizacijo množičnih protestov. Cymdeithas yr Iaith Gymraegh velja za nekakšno operativno krilo valižanske nacionalne stranke Plaid Cymru.

V tem času se je status valižanščine bistveno izboljšal; pred tremi desetletji ta jezik ni užival nobenega pri-

znanja, sedaj pa je prisoten na vseh prometnih oznakah ter na vseh vladnih poslopih in drugih ustanovah, ki dosledno ponujajo storitve tudi v valižanskem jeziku. Nekatere javne ustanove, med temi občina glavnega mesta Cardiff, imajo za informacije dve telefonski šte-

vilni; na eni odgovarjajo v angleščini, na drugi v valižanščini. Sedanja kampanja pa se poteguje za korak naprej: vsa zasebna podjetja naj bi prisilili, da ponujajo storitve v valižanščini. Nekatera podjetja, kot na primer Mc Donalds in Coca cola so to naredila že pred časom in so celo ugotovila povečanje prometa, glavčina podjetij pa se temu protivi, češ da so stroški previsoki.

Negativno zadržanje vlade je sprožilo val protestov, pri katerih je zopet prednjačila Cymdeithas yr Iaith Gymraegh. Dva njena vidna predstavnika, Osian Jones in Steffan Cravos, sta prejela 17. oktobra obvestilo, da morata plačati globo v višini 750 funtov (približno 1000 evrov) vsak, potem ko sta se morala zagovarjati pred krajevnim sodnikom v mestecu Pwllheli na severozahodu Walesa. Oba sta bila obsojena zaradi povzročitve materialne škode, ker sta pisala gesla za priznanje valižanskega jezika na izložbah verige trgovin, v katerih valižanščina ni bila v rabi ali je bila v rabi le obrobno, na valižansko govorečih območjih v deželi. Oba obsojenca sta izjavila, da ne bosta plačala globe, dokler je bo sprejet zakon o uveljavljanju valižanščine v zasebnem sektorju.

Pri Cymdeithas yr Iaith Gymraegh so se tudi odločili, da pošljejo delegacijo v baskovsko deželo z namenom, da njihovi predstavniki na lastne oči preverijo, kakšna so v tej deželi jezikovna pravila za zasebna podjetja, preden se sestanejo z zvezo britanskih industrijcev, ki ostro nasprotuje vsakršni zakonodaji, ki bi obvezovala k rabi valižanščine v zasebnih podjetjih. Delegacijo je v Baskovsko deželo vodil Sioned Haf, ki je svojo mislijo tako ocenil: »Ta enotedenski obisk je za nas izrednega pomena. V baskovski deželi so odobrili nov zakon o rabi jezika, ki zadeva tudi zasebna podjetja in storitve; upamo, da bomo deležni take zakonodaje tudi v Walesu. Reči moram, da je jezikovno stanje v obeh regijah na nekaterih področjih precej slično, čeprav moramo priznati, da je baskovska dežela na področju zakonodaje daleč pred nami. Upam pa, da bomo lahko koristno uporabili znanje, ki smo ga pridobili pri Baskih, ko se bomo v novembru sestajali z zvezi britanskih industrijcev.«

Dodati je še treba, da izvaja Cymdeithas yr Iaith Gymraegh še vrsto drugih akcij; vse zadevajo uveljavljanje valižanskega jezika na raznih področjih. Odmevna je na primer kampanja za uvedbo obveznega pouka valižanščine v vseh srednjih šolah (za dijake od 14. do 18. leta starosti); sedaj je namreč pouk valižanščine obvezen v vseh osnovnih šolah, to je do 14. leta starosti. Nič manj odmevna ni kampanja za ljudska stanovanja: ta organizacija si prizadeva, da bi prepričala občine in druge javne uprave, naj zagotovijo stanovanja z nizko najemnino za mlade družine, ki se jim tako ne bi bilo treba izseljevati v vasi, ki se zaradi tega starajo in praznijo. Posebna kampanja zadeva tudi uveljavljanje valižanščine na univerzah.

GLASBA - Festival popevke v manjšinskih jezikih

Nesporna odločitev publike in žirije: prva nagrada letos soglasno na Korziko

Jacques Culioli iz Korzike je dvojni zmagovalec pete izdaje festivala popevk v manjšinskih jezikih Liet Lavlut, nekakšni manjšinski alternativni znanega tekmovanja za Eurosong, ki se je odvijal 19. oktobra v Lulei na Švedskem. Za najboljšega sta ga namreč razglasila tako strokovna žirija kot tudi občinstvo. Z letošnjim festivalom so tudi počastili 10. obletnico Evropske listine za regionalne ali manjšinske jezike.

Culioli je ljudski pevec iz vasi Chera na jugu Korzike; njegov nastop je očaral tako občinstvo kot tudi žirijo z nadgradnjo pesmi Hozana v višavah. Ta pesem je bila sestavljena kot molitev za prihodnost Korzike.

»Culioliju sprva nisem namerala dati 12 točk,« je dejala mlada članica žirije iz Haparande Maria Kaikonon po koncu tekmovanja, in tako pojasnila svojo odločitev: »Način, kako jo je zapel na finalnem koncertu, pa me kje tako ganil, da sem mu kljub vsemu namenila 12 točk.« Sicer pa je bil potek glasovanja zelo napet, saj se je več skupin menjavalo na čelu lestvice.

Ta peta izdaja festivala je potekala v nabitno polnem kulturnem domu. Neposredno so jo po radiu prenašali v Skandinaviji in v Galiciji. Takoj po koncu prenosa so poslušalci lahko glasovali z sms sporočili. Tudi pri tem glasovanju je zmagal Culioli, tesno pa mu je sledila bretonska pevka Gwennyn.

Pred začetkom festivala je bilo favoritov za zmago kar nekaj. To so bili kasnejši zmagovalci Culioli, Bretonka Gwennyn, Elin kaven, pa še skupine iz Galicije, Walesa albanska skupina iz Kalabrije. Vendar so bili po svoje vsi zmagovalci, saj je bil že nastop na festivalu velika nagrada za vse. Zanimivo je, da je letošnji festival segel tja do Uralskega pogorja, saj so na njem sodelovali tudi člani skupine Mordens, ki je nastopila v mordivjskem jeziku, ugrofinskem jeziku, ki ga govorijo prav v Uralskem gorovju.

Gwennyn se je prikupila publikli s svojo prisrčnostjo, Elin Kaven pa je s svojo glasbeno skupino prevzela z glasovi in vokalnimi značilnostmi v jeziku Samijev. Vendar pa je bila pesen Jacquesa Culiolija, ki jo je napisal Bruno Susini, res neverjetna. Ta pesem je ljudi prevzela, čutili so mravljinčenje v hrbtu, tudi nekaj solza je bilo videti na licih; ljudje so sanjali o svobodi

Korzike. Jacques je tiste, ki delajo za ohranitev in promocijo manj rabljenih jezikov, ki jih pogosto uničujejo celo države, katerim pripadajo, opozoril, kako veliko bo še treba delati za dosedo evropskih standardov o enakopravnosti jezikov.

Pohvalo seveda zaslužijo tudi organizatorji in vsi prostovoljci, ki so sodelovali pri pripravi festivala. V začetku je bilo to majhno glasbeno tekmovanje in preraslo je v evropski festival. Spremljala ga je cela vrsta drugih pobud: tako so priredili nastop fla-

menka in koncert romske glasbe, festival filmov v manj rabljenih jezikih, ples Inuitov v maskah, ples Samijev in številne prodajne razstave ročnih del Samijev in finske skupine Mean-kieli s severa Švedske. Dogodek je tako prerasel v širok prikaz jezikovne različnosti, torej poudarek evropskega načela raznolikosti; kljub temu pa Evropska unija tej prireditvi ne namenja nikakršne finančne podpore.

Ob robu festivala je Svet Evrope organiziral konferenco, ki so se je udeležili številni predstavniki jezikovnih

skupnosti, od Tatarstana do Galwaya na zahodu Irske. Nagrado žirije, ki jo je prispeval prav Svet Evrope, je izročil odgovorni za Evropsko listino Sveta Evrope o regionalnih ali manjšinskih jezikih Aleksej Kožemjakov. Sodelovanje Sveta Evrope pri tej pobudi pa je članica sekretariata za izvajanja Evropske listine Sonia Parayre tako utemeljila: »Svet Evrope je ponosen, da lahko podpira festival Liet Laviut, ker bistveno prispeva k bogastvu Evrope, njene kulture in njene različnosti.«

Davyth Hicks

Na sliki desno
zmagovalec
Jacques Culioli;
spodaj levo drugo
nagrajena
Gwennyn, spodaj
desno furlantska
skupina Carnicats

OB 90-LETNICI KONCA PRVE SVETOVNE VOJNE PRVIČ OBJAVLJAMO

Spomini Vladislava Pavlička, oficirja c.k. 28. pehotne divizije

13. OFENZIVA

Začel se je usodni dan; obstreljevanje se je pričelo že ob tretji uri zjutraj. Mi, kot tretja rezerva, se približamo frontni črti. Z zaskrbljenostjo in radovednostjo obenem smo pričakovali najnoveše dogodke in informacije. Spraševali smo se, kako izgleda tam pred nami, ali so se naši prebili naprej?

Bolj kot smo se bližali frontni črti, bolj se je slišalo streljanje in v tem splošnem ropotu in grmenju smo razločili streljanje strojnih pušk. Napad z naše strani se je pričel ob 6. uri zjutraj; bilo pa je že poldne, vendar pa je streljanje še zmeraj trajalo. Zdelo se nam je čudno, ker ob uspelem napadu tako streljanje preneha in se tu pa tam sliši le še kak posamični topovski strel ali strel iz puške, morda rafali strojnih pušk. Tu pa je splošno streljanje trajalo neverjetno dolgo. V nas se je naselila slutnja, da je tam spredaj, v prvi bojni črti, nekaj narobe. Ni bilo videti ujetnikov. V zaledju so vodili le nekaj zajetih Angležev in to je bilo vse. Naše slutnje so se žal uresničile.

Trinajsta bitka ni uspela. Razbili so nas že drugi dan. Popolna zmeda. Še narava se je obrnila proti nam. Deževalo je vse dni. Nisi našel suhega kotička. V takem stanju se je težko bojevali.

Imeli smo veliko artilerije, baterijo poleg baterije, vendar nam ni to nič koristilo. Tu se je pokazala nesposobnost in nepripravljenost dela našega generalštaba. Nekaj baterij je zasedlo položaje šele opolnoči, tri ure pred začetkom napada. Posadke niso imele točnih informacij o položaju in orientaciji, a zjutraj, ko se je pričelo dani, bi morale sovražnika že zasipati z ognjem. Po drugi strani pa niso imele primerne municije. Vsak top je imel na razpolago tisoč izstrelkov. Če bi bile vse granate, bi bilo dovolj. Vendar so imeli v poprečju okrog 300 granat in 700 šrapnelov. S šrapneli pa se ne da razbiti sovražnikovih zaprek. Šrapneli so primerni za pregon sovražnika.

Naš generalštab je bil prepričan, da bo napad uspel in se je zato pripravljal na pregon sovražnika.

Zvečer smo šli dalje, da zasedemo in zavarujemo prejšnje linije in da ne izgubimo starih položajev. Tu smo bili dva dni. Podrobnosti in občutkov ne bi omenjal. Smrt, strah, pri posameznikih obupanost brez konca, pri drugih občutek sreče. Vse to smo že doživeli v bojih na Soči. Kljub temu pa bi rad opisal nekaj prizorov, saj mislim, da jih še nisem omenil.

Tokrat sem imel pod svojim poveljstvom skupino štirih strojnih pušk in skupno 46 mož. V naše položaje smo se premikali na repu bataljona. Počasi smo se premikali. Noč je bila temna. Vsakih 200 korakov smo se ustavili. Stanje je bilo res dramatično, saj nas je sovražnik ves čas obstreljeval z lahкими granatami.

V temi ne vidati, ki je poiskal kritje, območja nismo poznali. Naenkrat prileti na nas granata, ki smo ji pravili "lage". Razstreši se prav v koncu kolone, med mojimi možmi. Ranjenih je bilo osem vojakov, k sreči večina lažje. Ne da bi sploh dosegel bojno črto, sem ostal z eno strojnico brez moštva.

Vojaki in kurirji, ki so se vračali s položajev so nas opozarjali, da moramo preko mosta, ki ga sovražnik ne prestopa obstreljuje. V nekaj sekundah smo bili preko. Na drugi strani pa zagledamo grozovit prizor; pravo tragedijo, če lahko tako rečem. Tu je bila povsem uničena baterija: topovi, konji, ljudje. Bila je ena od tistih enot, ki naj bi zasledovale sovražnika, če bi preboj uspel. Ranjenci so stokali, eden je ležal pod mrtvim konjem. Prosili so nas, naj jih odvedemo s tega mesta in si bodo potem nekako pomagali. Nismo mogli niti smeli, saj bi bili mnogi na-

Avtor spominov je Vladislav Pavliček, Čeh, ki ga je prva svetovna vojna zatekla v Osijeku, na meji med tedanjavo Avstro-Ogrsko in Srbijo.

Kmalu po začetku sovražnosti je bil vpoklican v vojsko in dodeljen posebnim (novim) enotam strojnih pušk. Po večmesečnih tečajih in vojaških vajah na Tirolskem in drugod je bil poslan na bojišče ob Soči. Kot častnik (poročnik) je bil dodeljen jurišnemu bataljonu 28. pehotne divizije in je poveljeval enoti strojnih pušk. Sodeloval je v bojih južno od Gorice, pri Kostanjevici na Krasu in na Grmadi, kjer je bil 25. maja 1917 lažje ranjen v roko. Pred težjimi posledicami ga je obvaroval zemljevid. Plasti papirja večkrat prepognjenega zemljevida so namreč skrhale udarno moč koščka granate.

V tipkopisu, napisanem v srbohrvaščini, Uspemene iz svetskog rata 1914-1918-1920, dokončal ga je leta 1925, opisuje s trpljenjem in mukami posejano pot vojaka, najprej v službi c.k. armade, potem pa, še skoraj dve leti, v službi novoustanovljene države Češkoslovaške, v bojih proti

Madžarski. Zaradi hrabrosti je bil že med prvo svetovno vojno večkrat odlikovan in povišan v činu.

Dramatični so njegovi opisi bojev na Grmadi, ki še dodatno poudarjajo surovost in nesmisel vojne. V spominih opisuje tudi trpljenje in ponižanje, ki ga je kot italijanski vojni ujetnik doživel v novembru 1918, ob razpadu Avstro-Ogrske. Gre za manj znane in v glavnem zamolčane vidike še zmeraj mitizirane "Velike vojne".

Ceprav je v kasnejših mesecih v Lombardiji, kjer se je pridružil vojaškim enotam novonastale države Češkoslovaške doživel tudi veliko lepih trenutkov, ti, kot sam piše, niso mogli zabrisati grenkih občutkov iz prvih dni ujetništva.

Tipkopis je opremljen s številnimi fotografijami, zemljevidi, skicami (razpored bojnih postojank pri Kostanjevici, ukazi o napredovanju v činu), zadevajo kraje na Goriškem (predvsem na Krasu) pa tudi na Tridentinskem in drugod. Glede priloženih fotografij je mogoče domnevati, da jih je avtor, predvsem tiste, ki prikazujejo razdejanje, posledice fronte in bojev, pridobil šele po koncu vojne, zahvaljujoč poznanstvu z oficirji

nekdanje 28. c.k pehotne divizije, ki so jo sestavljali pretežno Čehi. Iz tipkopisa je namreč razbrati nekakšen poseben prijateljski odnos med avtorjem in poveljnikom divizije, generalom Rado. Zato domnevam, da avtorju tudi po vojni ni bilo težko priti do fotografskega gradiva.

Tipkopis hrani g. David Brezigar iz Solkana, ki mi je prijazno dovolil uporabo in prevod tistega dela spominov, kjer Pavliček opisuje dogajanje pred devetdesetimi leti, med junijem leta 1918 in začetkom leta 1919, za kar se iskreno zahvaljujem.

Ob branju in prevajanju Pavličekovih spominov sem se spomnil strica Leopolda Pelicon (1899-1970), ki je komaj devetnajstleten avstro-ogrski vojak dočkal konec vojne na Piavi. Večkrat mi je pripovedoval o bojih, lakoti in trpljenju v zadnjih mesecih vojne, pa tudi o grenkih izkušnjah, trpljenju in poniževanju v italijanskem ujetništvu, podobnih tistim, ki jih navaja Pavliček. Takrat sem bil premlad, da bi razumel, kako vsaka vojna pravzaprav rojeva novo sovraštvo.

Vlado Klemše

ši med poskusom ranjeni. Ker je bilo toplo, je v zraku že bilo zaznati smrad po razpadajočih telesih.

Ta prizor nas je vse zelo globoko pretresel. Tako je bilo stanje. Boj za življenje. Klici na pomoč, stokanje, prošnje teh revežev bi omehčali še srce iz kamna, vendar pa se nihče ni upal jim pomagati. Vsakomur je bilo, da čimprej pride preko nevarnega mesta.

Končno smo dospeli do dodeljenega mesta. Polk je zasedel položaje, naša enota (Šturmkompanija), je ostala v rezervi, kakšnih 300 metrov za tem položajem, v mrtvem kotu, na potki, ki je bila speljana vzporedno z bojno črto. Tu nas sovražnik ni mogel zadeti z lahкими granatami. Pod nami je bila precej široka dolina, na dnu potok. Prav v potok so padale granate, ki jih je sovražnik usmerjal na nas.

Streljanje in grmenje vse naokoli ni pojenjalo. V tako strašljivem in dramatičnem vzdušju je bilo tudi nekaj drugačnih, rekel bi skorajda lepih trenutkov. Tako recimo, ko se je večja granata razletela v potoku in je v zrak, kakih 25 metrov visoko vrgla ogromen curek vode, kot nekakšen vodomet.

Deževalo je neprestano, vode smo imeli na pretek; naokoli je bila, na srečo, megla in tako smo imeli mir pred letali.

V zgoraj omenjeni dolini so vojaški sanitetne enote skopali veliko in globoko jamo in vanjo cel dan nosili padle vojake. Kar metali so jih v jamo, niso jih polagali. V položaju kakršnem je kdo umrl, tako je tudi ostal. Preden so jih vrgli v jamo so jih povsem slekli. Odvzeto obleko, perilo in vrhnjo obleko, so pošiljali nazaj, v dezinfekcijo, namenili so jo drugimvojakom.

Ko je padla megla, so se po isti potki po kateri smo mi ponoči prišli na položaj, vračali lahki ranjenci. Ko smo tudi mi, tretji dan, podnevi, ker nas je ščitila megla, šli nazaj, smo na tem okrog dva kilometra dolgem odseku vsepovsod videli ležati mrtve vojake.

Bili so lažji ranjenci, ki so se vračali v zaledje, a jim ni bilo usojeno, da se rešijo. Sovražnik je dobro vedel za ta odsek poti in je ponoči in podnevi stalno streljal.

Pri mostu, ki sem ga že omenil, je bil studenec. Tudi tam naokoli so ležali padli vojaki. Na kupe padlih vojakov. Vsi so se pri studencu želeli odžejati in okrepčati; na žalost so plačali z glavo.

Kljub temu, da smo zelo hitro, v skupinah po največ dva ali trije skupaj, prešli nevarno mesto, se mi je vtisnil v spomin prizor, ki ga želim opisati.

Ob cesti je ležal mrtev vojak. Videti je bilo, da je bil sprva lahko ranjen,

pred tremi dnevi in danes. Po dveh dneh so nas poslali na počitek v Caldonazzo.

Tu smo bili nekoliko na miru, saj smo bili precej v zaledju in nas streljanje s fronte ni niti doseglo...

Vladislav Pavliček

saj je imel levo roko prevezano. Bilo je, kakor da sedi, naslonjen na velik kamen. V desni roki je krčevito stiskal pisimo. Na desni strani prsi mu je zevala velika rana.

Tu ni kaj pojasnjevati...

Deževalo je brez prestanka ko smo se premikali in končno prišlo v Matarello (manjši kraj v dolini Adiže, južno od Trenta). Ni bilo velike razlike med tem kako smo izgledali

Kopali smo se v jezeru, se sprehajali, zabavali, a na žalost veseljačeneje ni trajalo dolgo...

Po osmih dneh smo že bili spet na poti na fronto, vendar na drugo stran, v predel reke Brenta. Šli smo preko Primolana (kjer je bila trdnjava, dolinska zapora) v Arsie in Fonzo, kjer smo en dan počivali. Naslednji dan so naš udarni bataljon (Šturmbataljon) poslali v Faller.

PREDEL ASOLONE

V Falleru smo se kar udobno nastanili. Bili smo daleč od fronte in varni pred vsakršno nevarnostjo. Vsak dan smo imeli vežbanje.

V naš predel fronte, "28. I.T.D. Asolone", je vsaka dva tedna odšla stotnija, kot rezerva diviziji in da spozna območje.

Tako je prišla na vrsto tudi naša stotnija. Ker je bil komandant bolan, sem jo vodil jaz. Monte Asolone je bil na slabem glasu in zato nismo bili posebej veseli, da nas pošiljajo tja. S kamioni so nas peljali preko Fonzo in Arsie do Rocca Cismone na Brenti. Od tu pa cel dan peš vzpenjanja navkreber. Za turiste je bila steza prav idealna, a za nas zelo nevarna. Na nekaterih mestih je bila steza vklesana v steno, bila je široka kakih 125 centimetrov, tako, da bi se dva vojaka, opremljena z nahrbtnikom, težko srečala. Na eni strani je bila stena, a na drugi 50 metrov globok prepad, kjer je ležalo ogromno orožja, pušk, vojaške opreme, malih gorskih topov, trupla ljudi in konj. Še bolj nevarno bi bilo hoditi tod pozimi, ob snegu in poledici!

Po osemurnem težkem vzponu smo preko Monte Donato prišli na Monte Beretta (1446 m) Tu smo se namestili v zaklonišču, ki je bilo opremljeno z električnim svetilko. Tu, na vrhu, smo bili povsem odrezani od sveta. Hrana in vodo za pitje so nam pošiljali iz Cismone z žičnico. V slučaju da ta ne bi obratovala, bi bili dva dni brez hrane.

Vsak dan so nad nami leteli sovražnikovi aeroplani in trosili letake. Različne letake sem imel v rokah, a zaradi varnosti nisem nobenega shranil. Če bi pri kom našli tak letak, bi šel takoj pred vojaško sodišče. Ni bilo šale.

Štirinajst dni je minilo brez posebnosti in tako smo se spet vrnili v Faller. Po treh dneh pa smo se vsi premaknili v Lamon.

Med civilnim prebivalstvom je vladala lakota. Ni bilo moke, ne soli, ne masti, da ne govorim o kruhu. Ljudje so dan za dnem kuhali travo in jo kuhano, brez soli, sproti pojedli. Veliko ljudi, posebej otrok, je umrlo. Otekale so jim najprej noge in roke, otekline pa so se pogloma širile in ko so dosegle srce, je bilo konec. Žalostno je bilo gledati, kako umirajo nedolžni otroci, ki jim obupane matere niso mogle pomagati.

Centri za preskrbo so bili povsod, tudi v najmanjših krajih, vendar prazni. Če bi bilo le nekaj koruzne moke, bi bilo že dobro. Tudi nam vojakom ni šlo veliko bolje. Enkrat tedensko smo dobivali koruzni kruh, pomešan s slamo in neznanim trdim materialom. Poleg tega je bil kruh plesniv.

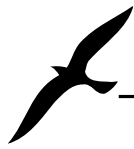
Nerad navajam zelo žalostno ugotovitev, a ne smem je zamolčati. Žene, dekleta in ugledne dame so se prodajale za košček kruha. Grozno!

Razmere so bile že takšne, da se gospe niso sramovale prodati se za košček kruha niti najbolj umazanemu in nasilnemu Ciganu ali Bosancu. To, da je bilo takih kar precej, to pa vsakdo ve.

Tudi v oficirski menzi smo vse pogostje odšli od mize lačni. Po drugi strani pa je bilo pijače na pretek.

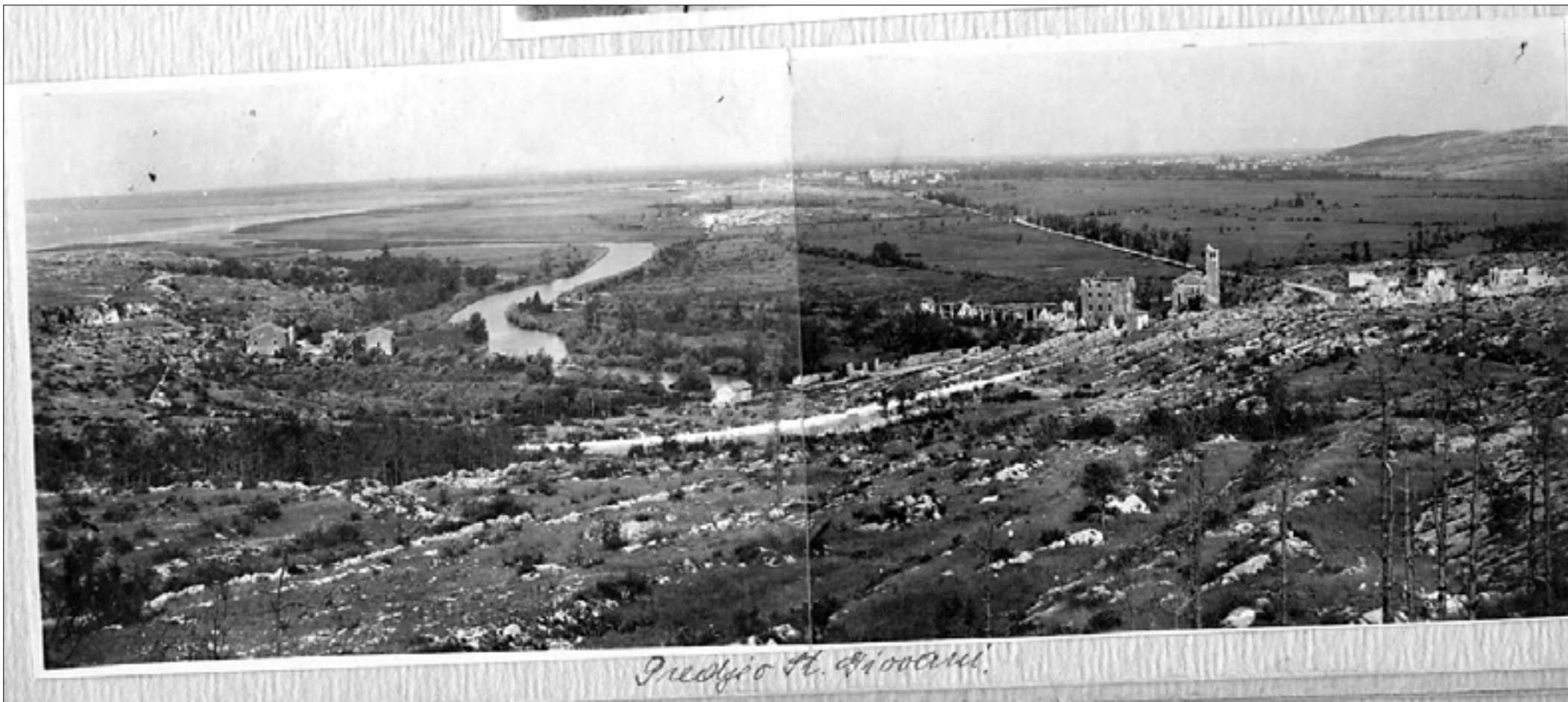
V Lamonu me je doletela neugodna izkušnja. Na srečo se je dobro končalo.

Nekega dne, ko smo se vračali z vaj, mi je neki vojak prinesel polno kapo gob in dejal da so užitne. To je potrdil tudi sluga našega zdravnika, ki je bil dober poznavalec gob. Pripravili smo jih za kosilo; na gobe sem povabil kolege in našega komandanta, majorja Rehna. Velika večina se je za vabilo zahvalila in obrok odklonila, iz strahu, da so gobe strupene. Jedli smo jih zato samo naš zdravnik, kurat, adjutant, neki podporočnik in jaz. Gobe so bile okusno pripravljene ter smo druge, ki jih niso jedli, celo zafrkavali.

IZ DVEH OFENZIV V ITALIJANSKO UJETNIŠTVO

Malo se jih je vračalo, skoraj vsi so ostali tam...

Porušena cerkev v Štivanu in pogled na močvirje proti Tržiču. Posnetek je s prvih vzpetin pod Grmado

Po kosilu smo vsi odšli v stanovanja, da nekoliko poležimo. Jaz sem doma prečital časopis in prižgal cigareto, ki pa je nisem pokadil do konca. Odvrget sem jo, ke mi ni pašala in sluga me je posebej opomnil, da je škoda metati skoraj cele cigarete.

Po približno eni uri me popade slabost. Na gobe nisem niti pomislil. Pot in krči so postajali vse hujši in komaj sem stal na nogah. Sluga me pelje k zdravniku, kjer pa sem presenečen, ugotovil, da smo se tam zbrali vsi, ki smo jedli gobe. Vsi smo imeli podobne simptome, šlo je za zastrupitev.

A revež zdravnik nam ni mogel pomagati, saj je bil sam pomoči potreben in se je zaradi krčev kar zvijal na postelji. Najbolj smešno je izgledal naš kurat. Kolegi, ki so prišli pogledat, kaj se dogaja, so se nam smejali. Vsi smo stali okrog velikega vedra sredi sobe in upali, da bodo bolečine minile. Ko je mene, ki sem pojedel največ gob, obšla taka slabost, da nisem več mogel stati in ničesar nisem več videl, so nas vse takoj odnesli v bolnišnico, ki je na našo srečo bila v kraju. Moje stanje je bilo najtežje, zato so me prvega vzeli v postopek. Posedli so me na stolicu in tri sestre so me držale. Takoj zatem pride zdravnik z dolgo rdečo cevjo, debelo kot palec, in mi jo začne potiskati v usta. Grozen občutek, kakor, da se zdaj zdaj zadušiš. Vendar se cev pomika dalje in globlje. Končno sem jo začutil globoko v želodcu. Zatem je zdravnik stopil na mizo ter mi, skozi lij, začel vlivati vodo. Najmanj kakih osem litrov. Tako sem se napihnil, da sem mislil, da bom zdaj, zdaj počil. Tako so mi pošteno sprali želodec. Že takoj mi je bilo bolje, prišel sem k sebi, šel sem v sosednjo sobo in legel na posteljo. Podobno so ravnali z drugimi. Štiri dni smo ležali v postelji, strogo smo se morali držati diete.

Imeli smo srečo, da je bila v kraju bolnica. Ne vem, kako bi se sicer končalo. Šesti dan sem bil že spet povsem na mestu. Od tedaj ne uživam več gob. Naslednje dni ni bilo pomembnejših dogodkov.

14. OFENZIVA

17. oktobra 1918 se je razširila vest, da Italijani pripravljajo ofenzivo. O političnem dogajanju v zaledju nismo vedeli ničesar. Že dva meseca nam niso dostavljali časopisov, pisma so zadrževali in cenzurirali.

25. oktobra zjutraj nas prebudi silno streljanje s fronte in takoj smo vedeli,

kaj to pomeni. Ob 9. uri dopoldne smo spravili svoje stvari, popoldne pa smo se že bližali fronti. Ko smo dospeli v Arsie zbolil komandant naše stotnije in za kake pol ure spet en častnik (bolezen pred ofenzivo). Tako sem ostal sam z dvema praporščakoma. Poveljevanje so predali meni in vozi ga.

Sluga me je ves čas prepričeval, naj ne hodim na Monte Asolone, ker se od tam ne bomo več vrnili. Kaj sem hotel, saj sem bil popolnoma zdrav!

Ko smo ponoči v Cismonu počivali, mi sluga prinese neko tekočino v steklenici. "Pijte, ne bojte se, vse bo dobro, čez pol ure boste bolani, odšli bomo nazaj". Sprva nisem hotel, kasneje pa sem se pustil pregovoriti. Z gnusom, ker nisem vedel, kaj je v tekočini, sem popil vse in legel. Čez pol ure pride sluga in vpraša, kako se počutim. Nič posebnega. Vrne se čez dve uri. Spet nič. Zdaj se začudi on. Vprašal sem ga, kaj mi je dal piti. Bila je črna kava skuhana s primesjo burmuta (tobaka za njuhanje). Kaj vse si ljudje zmislijo, vendar v tem primeru ni bilo učinka. Veliko so jih odpeljali v bolnišnico, s pokvarjenim želodcem. Pri meni pa ni delovalo.

Končno srečno pridemo na Monte Beretta. Ko sem se z mojimi vojniki javil pri polkovniku, me je skoraj objel. Na poti je izgubil skoraj tretjino polka. Odšli so v bolnišnice. Zboleli so ko so slišali, kam morajo.

Določili so nas za zadnjo rezervo na odseku Asolone (1520 m), s položajem pri komandantu našega polka.

Ves čas sem bil na telefonu in poslušal sporočila. 28. in 29. oktobra so odšli na ojačitev fronte 1., 2. in 3. bataljon. Ostal sem sam s svojimi vojniki.

Lahko si mislite s kakšnimi občutki smo vse to doživljali. S fronte se je vračalo le malo ranjenec; skoraj vsi so za vedno ostali tam.

30. oktobra preberem fonogram s katerim komandant polka ukazuje, da se gori (na Asolone) pošljejo mule, za prenos materiala iz pisarne polka. Kaj naj to pomeni?

Da bi šli naprej, je nemogoče. Zagotovo se umikamo. Kurat je popoldne že pospravil svoje stvari. Vprašal sem ga, kaj to pomeni. Povedal je, da se umikamo. Takoj obvestim svoja dva častnika, vendar sta, na moje presenečenje, že ukrenila vse potrebno.

Popoldne me pokliče komandant polka, me obvesti o vsem in mi ukaže, da moram zasesti tretjo obrambno črto in zadržati sovražnika od 10. ure zvečer, 30. okt-

obra, do 10. ure zvečer 31. oktobra. On se z brigado umakne zvečer ob 9. uri. "Dobro". Za bataljone, ki so bili zunaj, v prvi bojni črti, se ni brigal nihče. Da se je v zaledju nekaj dogodilo, nismo niti slutili.

Dve uri zatem ko so vsi odšli sem zbral svoje ljudi in se začel počasi umikati. Prav nobenega smisla ni bilo ostati tu gori in držati fronto. Bili smo prešibki in čemu zadrževati ljudi v nevarnosti, ko smo se ipak morali umakniti.

Ob umiku smo gledali, kako naši topničarji uničujejo municijo in tudi topove. Ponoči se je lepo videlo.

Ko sem s svojimi ljudmi prispel v Cismon, sem jim eno uro dal prosto. V kraju je bilo veliko skladišče hrane, pijače in cigaret, ki bi ga morali ob 6. uri zažgati. Sluga mi je prinesel 10.000 komadov cigaret znamke MVS (srbske cigarete). Vzel sem jih in jih sam nosil dalje. Po eni uri smo nadaljevali premik proti Fonza-su. V moji četi ni bilo nobenega vojaka, ki ne bi nosil s sabo vsaj pol vreče vsakovrstne hrane. Tri dni nam niso naši kuharji dostavili hrane, pa nihče ni bil lačen. Tretji dan smo dohitevili naš polk. Avstrijska vojska se je ustavila pri Primieru, na stari avstrijsko-italijanski meji, in tam bi morala počakati sovražnika. Še vedno nismo ničesar vedeli o dogodkih v zaledju.

2. novembra mi general Rada naroči naj s svojimi ljudmi zasedem položaj in preprečim sovražniku, da se ne bi približal po neki turistični gorski stezi, ki vodi preko Monte Pavione in Monte Vallazza. To sta gori, visoki okrog 2500 metrov, kjer je še ležal sneg lanske zime. Kot okrepitev smo dobili gorski top. Skupini je poveljeval kapetan, ki pa nas Čehov ni imel posebno rad. Na dodeljeno mesto smo prišli ob 6. uri zjutraj.

Omenjene turistične steze nismo takoj našli, zato sem skupaj s petimi vojniki šel na ogled. Po približno dveh urah smo stezo našli, bila je markirana s turističnimi znaki, speljana pa po takem območju, da bi na prvi pogled menil, da je prehod nemogoč. Premikanje po stezi je bilo naporno. Hodili smo eden za drugim in si med seboj pomagali. Ves čas smo s steze videli naše tovariše, ki so se brezbrizno premikali, doli na ravnici, od koder je steza vodila. Ob drugi uri popoldne se vrnem. Začudim se ko ugotovim, da vojniki vežbajo, kakor da bi bili na kašnem vežbališču v zaledju. Kaj to pomeni. Se je kapetanu zmešalo?

Ko sem prišel nekoliko bliže mi kapetan pove, da je bilo sklenjeno premirje. Vest nas je vse, brez razlike, ugodno presenetila. Ko sem se najedel in očedil, na-

roči mi kapetan, naj s svojimi ljudmi vežbam. Ni mi bilo prav prijetno.

Ni minilo pol ure, ko mi vojniki sporočijo, da se z vrha Monte Pavione in Monte Vallazza spušča množica vojakov. Stopali so prav po isti stezi, kjer sem sam hodil pred štirimi urami. Bili so Italijani.

Zaradi varnosti zasedemo položaje, strojne puške so pripravljene na strel in vojniki čakajo samo na moj znak. Prav tako so bili pripravljeni topničarji. Če bi Italijani hoteli priti do nas, bi morali samo preko platoja, brez kritja. To bi bilo za njih skoraj nemogoče, saj smo mi imeli zelo ugoden položaj.

Poslal sem enega praporščaka z 20 vojniki, da jih kot predhodnica zaustavi in se z njimi pogovori.

Že so se toliko približali drug drugemu, da so se lahko razgovarjali. Gledal sem skozi daljnogled, kako so se pogovarjali in si nekaj dopovedovali. Telefonoral sem generalu in ga seznanil z okoliščinami. Prepovedal mi je, da bi streljali, ker je bilo sklenjeno premirje.

Če bi bil vedel, da nas bodo na lahko zajeli in če bi bil vedel, kaj bomo doživeli v naslednjih treh dneh, ne bi se zadržal. Streljal bi kljub prepovedi divizionarja.

Male skupine Italijanov so se nam približevale. Stopil sem proti njim, da jih zaustavim »Alto, alto«, a oni se ne zmejnijo za klice. Približujejo se našim položajem. Naši vojniki so gledali mene in čakali, kaj bom naredil. Mislim sem, da so se naši v predstraži domenili. Ko se se mi Italijani približali na kake tri korake, s treh strani planjejo name in me obkoliijo. Ukaže za streljanje nisem mogel več dati, ker bi bil tudi sam izgubljen. Italijani vame namerijo puške. Potem se približajo njihovi oficirji. Dopovedoval sem jim, da je premirje, vendar o tem niso ničesar vedeli, ker da so na poti že dva dni. Nisem hotel izročiti orožja in daljnogleda. Ko je eden izmed njih planil name, sem jim takoj oddal vse. Zagrozili so mi, da me bodo, v primeru, če bodo moji vojniki streljali, takoj usmrtili. Tako sem bil prisiljen mojim ukazati, da se predajo, kar so brž naredili.

V UJETNIŠTVU

Četa petnajstih mož in dveh častnikov, eden od častnikov je bil stalno poleg nas, (oficirjev), nas je vodila po omenjeni stezi preko Monte Vallazza (2167 m) in Pavione (2334 m) na drugo stran. Nihče ni spregovoril niti besedice; vsi smo bili zamišljeni in v pričakovanju, kaj bo prinesel nov dan.

Okrog 4. ure zjutraj 4. novembra dospeli smo v razrušeno vasico, kjer so nas naši stražarji predali drugim vojaškim oblastem. Le te so nas po daljšem zaslišanju izročile karabinjerjem, ki so nas vodili dalje v Feltre.

Italijanski vojniki, ki so nam bili dodeljeni za spremstvo in varnost, so ravnali proti svoji dolžnosti. Tolkli so nas, posebej nas častnike, in nas zasmehovali. Eden od naših vojakov je bil bolan in so ga zato naši sanitejci nosili. Naekrat si karabinjerji nekaj zmislijo, ustavijo kolono in vele prinesiti obolelega. Od tedaj dalje smo ga morali nositi kapetan, jaz in dva praporščaka. Naši vojniki - sanitejci so prosto stopali za nami.

Po celi poti so nas zasmehovali in zmerjali, posebej nas častnike. Zasmilil se mi je kapetan. In čeprav ga nisem maral, mi je bilo žal, da je prav on najbolj nastradal in je bilo prav njemu namenjeno zmerjanje "Porchi ufficiali austriaci", "via a Roma" itd. Jaz sem si že med nošnjo bolnika pomagal s palico. Šlo je lažje. Stopali smo s sklonjenimi glavami, poklapani nad takim ravnanjem. Ko eden od karabinjerjev opazi, da si pomngam s palico, skoči do mene in zahteva naj mu jo izročim. Strga mi jo iz roke in začne z njo udarjati. Tepel nas jo kot da bi bili živali. Nikomur tega ne želimo. Nemočni smo morali vse to prenašati. Naši vojniki so se zgržali nad takim početjem; preklinjali so.

Zdaj smo vsi vedeli s kakšnimi ljudmi imamo opravka.

Ko smo dospeli v Feltre smo imeli vtis, da smo prišli v pekel. Ženske in otroci so na nas metali kamne in druge predmete, ki so jim prišli pod roke, tolkli so nas, pljuvali in vpili "ubijte te pse!"

Vojniki, ki bi nas sicer morali varovati so razjarjeno množico dodatno hujskali. Ne morete si misliti, kako je vse to vplivalo na nas. In čeprav sem kasneje v Italiji doživel tudi marsikaj lepega, tega nikoli ne bom pozabil in nikoli ne bom tega oprostil Italijanom. Sovražim jih iz dna duše.

V Feltre smo prišli okrog 10. ure dopoldne, stali smo na glavnem trgu in čakali na nadaljni razplet. Okrog nas se zbrala velika množica meščanov in nas ves čas sramotila. Ni bilo trenutka, da ne bi kdo pljunil na nas. Sledil je gromovit smeh in zadovoljstvo med gledalci.

Prišli so tudi 19-letni italijanski oficirji, ki še nikoli niso bili na fronti in se ob takemu početju smejali. Niti s prstom niso mignili, da bi se zoperstavili takemu ravnanju, ki je proti mednarodnim dogovorom.

ČEŠKI OFICIR SE JE BOJEVAL NA KRASU IN NA TIROLSKEM

Za ujete avstrijske vojake zasmehovanje in žalitve

Če bi bili vse to slutili, nam se nihče tam gori na Pavionu in Vallazzi ne bi živ približal!

Medtem pridejo mimo tudi francoski oficirji in njim tako ravnanje ni bilo všeč. Vstal sem in se približal neke-mu oficirju ter mu, kolikor pač sem znal francosko, dopovedal, kaj delajo z nami, da to ni korektno in viteško tako ravnati z ujetniki, ki se ne morejo braniti. Francoski oficirji so končno naredili red. Množica "dobrosrčnežev" nas je zdaj zasmehovala iz daljave.

Štirje častniki smo sedeli na kamniti klopi. Videli smo, kako Italijani nosijo na neko višje ležeče mesto, blizu nas, velike lesene tramove, deske in vrvi. Sprva zadevi nismo namenili posebne pozornosti, a ko so italijanski častniki, ki so prišli v našo bližino smehljaje pogledovali na nas, se nam je zasvetilo. Kapetan naenkrat izusti: "Um Gottes willen, die werden uns haengen!" . (Za božjo voljo, pobesili nas bodo!).

Bilo mi je kakor da bi mi kdo zabodel nož v srce. Začel sem se potiti kot bi me kdo polil z vodo. Strah in spraševanje zakaj tako delajo z nami, kaj smo zagrešil, zakaj moramo z glavo plačati za druge, misli na domače. Take turobne misli so me preganjale. Leden pot me je oblival. Sedeli smo s takimi groznimi občutki približno pol ure. Nikomur ne želim, da bi kaj takega doživel.

Izkušnje in dogodki prejšnjih dni niso bili nič v primerjavi s tem.

Naekrat zaslišimo močan ropot, ko neki predmet pade na tla, takoj zatem smeh Italijanov. Kaj se sploh dogaja?

O bog, kako nam je odleglo, ko smo videli, da vojaki nosijo veliko tablo, pobarvano črno-rumeno, z napisom "K.K. Militarstationkommando". Kako se človek veseli življenja! Zdaj smo lažje prenešali zasmehovanje, samo da nas puste živeti! Ob treh popoldne pride deset konjenikov z enim častnikom in začeli smo se premikati v notranjost Italije. Kako in kam nismo vedeli.

Zasmehovanje in žalitve, podobno kakor prvega in drugega dne, so se nadaljevale brez konca. Prvi dan smo prehodili najmanj 30 do 35 kilometrov in prišli do kraja, kjer je potekala frontna črta. Tu smo od blizu in tokrat brez strahu opazovali okolico. Videli smo samo nekaj 700 do 1000 korakov širok pas kamenja in zemlje sredi njiv. Videli smo velike luknje in razbite zapreke. Tu je bilo glavno bojišče. Niti košček zemlje ni bil zelen.

Kakor smo se nekoliko oddaljili od

omenjenega mesta, je pokrajina postajala prijetnejša. Po dveh ali treh kilometrih ni bilo niti sledu granatnih jam.

Prvi dan smo v celoti prehodili nekaj 38 kilometrov ter po štiriurnem počitku šli naprej. Tudi drugi dan smo hodili skozi območje, ki je sodilo v frontni pas in od koder se je civilno prebivalstvo umaknilo. Begunci so se vrnili pred nekaj dnevi. Tudi ti so bili do nas sovražni. Ta dan smo prehodili najmanj 45 kilometrov. Dva dni že nismo jedli. Lačni in utrujeni smo, ko smo se ustavili, padali po tleh in zaspali, čeprav je bilo kar hladno.

6. novembra so nam dodelili novo spremstvo. Bili so pehota, kakor mi. Tistega dne sem enemu od spremstva nosil plašč in nekaj druge opreme, samo da mi je dal tri koščke prepečenca.

Ljudje v teh novih krajih so se do nas obnašali bolj korektno in ljubeznivo. Kakor da bi prišli v drugo deželo, kjer so ljudje bolj pametni! Tega dne sem komajda še hodil. Preden smo povsem opešali, so nam dali nekaj limon. To nas je nekoliko okrepilo. Ko smo v bližini kakšnega kraja počivali, so se nam približali civilisti in eskorti prinesli vino in ga dali tudi nam. Šele tretji dan je vsakdo dobil konzervo in košček kruha.

CITTADELLA

Četrty dan, okrog četrte ure popoldne, smo prispeli v kraj Cittadella, kjer je bilo v bližini veliko taborišče za ujetnike. Bilo je obdano z žico in na vsakih 250 metrov postavljena strojnica.

Popisali so nas po imenu in primku, narodnosti itd, zatem pa smo bili razdeljeni po posameznih skupinah. Čehi, Jugoslovani, Poljaki in Romuni smo bili v eni stavbi. Vsakdo je dobil posteljo, imeli smo skupno trgovino, kjer so stregli naši vojaki, večinoma češke narodnosti. Višje oficirje so ločili. Tu smo bili končno podrobno informirani, da je v domovini prevrat.

Drugi častniki, po narodnosti Nemci in Madžari, do čina kapetana, so bili nameščeni v šotorih, kot navadni vojaki in niso imeli trgovine.

Ujetim častnikom, ki so prišli v taborišče samo z obleko, ki so jo imeli na sebi, so takoj izročili po tri komplete perila. Nam Čehom so šli posebej na roko, za kar gre zahvala posredovanju naše revolucionarne vlade.

Nismo smeli iz taborišča, življenje pa je v njem potekalo zelo monotono. Po štirinajstih dneh smo Čehi za-

Vojaki avstroogrške vojske v strelskem jarku pred Doberdobom

čeli vaditi sokolske vaje in igre. Večkrat so nas prišli gledat Italijani. Nemcem in Madžarom smo bili trn v peti. Nekateri izmed njih so si beležili naša imena, da bi, po povratku iz ujetništva, o vsem poročali.

Bližal se je Miklavž. Nismo lenarili. V naših prostorih smo pripravili zabavo in je odlično uspela. Med nami ni manjkalo slikarjev, dekoraterjev, pevcev in igralcev.

Sami smo pripravili in naštudirali komično igro z naslovom "Felix Austria". Z našim denarjem smo pripravili večerjo in povabili vse italijanske oficirje. Prišel je tudi poveljnik taborišča. Vsak gost je prejel vabilo in program v italijanskem jeziku.

Ker je prireditev lepo uspela, so nam plačali vse stroške za hrano in pijačo. Tudi sami so prinesli pijačo. Ob koncu smo peli, pili in se družili. Zaba-va je trajala do 3. ure zjutraj.

9. decembra 1918 smo vsi Čehi, ob spremljavi naše godbe, odšli na postajo, namenjeni v osrednje taborišče češkoslovaških vojni ujetnikov v Busto Arsizio, blizu kraja Gallarate, kjer je bil sedež naše divizije. Odšlo nas je nekaj 600.

BUSTO ARSIZIO

Naše taborišče je bilo urejeno v velikih hangarjih za letala in drugih zgradbah, naokoli pa so bili v lepo urejenih vrstah postavljeni šotori. Vse je dajalo lep videz. Zjutraj smo vsak dan imeli vaje.

Ko smo prispeli v taborišče je bilo tu okrog 4000 Čehov, poleg našega taborišča pa je bilo še manjše taborišče, kjer je bilo nekaj 800 avstrijskih mornarjev.

Štirideset kamionov je cel dan dovažalo nove obleke in opremo. Naši vojaki so izgledali zelo klavarno, umazani, bledi, v raztrganih oblekah, tako kakor so prišli z bojišča.

Tu so formirali bataljone. Jaz sem bil dodeljen petemu. Vsi vojaki so se očistili in otresli uši in preoblekli v novo uniformo češkoslovaške armade. Ne morete si misliti, kako so ti ljudje, potem ko so se skopali in preoblekli, izgledali. Nasmejani obrazi in pesmi so dokazovali, da so zadovoljni in prese- nečeni. To ni bilo samo začasno, ampak med celotnim bivanjem v Italiji. Tudi tedaj, ko so Italijane malo preklinjali ali se

jim je tožilo po domu. Zmeraj so bili zavedni in do prebivalcev kraja spoštljivi in prijazni, kar je ljudi zelo presenetilo.

Povsod so jih radi videvali, vabili so jih, po vajah, na obisk itd. Poudariti moram, da so se naši redko opijani. Če se je komu to slučajno zgodilo, ni začel razgrajati, ampak se je mirno odpravil domov. Povsem drugače so se vedli italijanski vojaki.

Naš 5. bataljon so namestili v Somma Lombardo. 15. decembra namenili smo se v naše novo prebivališče. Ko smo odhajali iz centralnega taborišča Busto Arsizio, je bilo v njem že kakšnih 35 tisoč mož, ki so komaj čakali, da se okopajo, očistijo in preoblečejo.

Zanimivo je bilo opazovati, kako je potekalo kopanje. Z ene strani so vstopali umazani, neobriti in raztrgani v stari avstrijski uniformi, z druge strani pa so izstopali povsem drugi ljudje, vsi že oblečeni v komplet češkoslovaško uniformo, da jih ni bilo prepoznati. Skoraj ni bilo mogoče verjeti, da so to isti ljudje, ki so malo prej skupaj vstopali. Bili so napravljeni, kakor, da bi jih tisti trenutek vzeli iz škatle.

Pogled na kraški grič, ki mu domačini pravijo Jeruzalem in na močvirje pod njim. Na skrajni desni mlin pod Sabliči, ki je bil porušen ob gradnji avtoceste in vozlišča

V UJETNIŠTVU SO ČEŠKI VOJAKI VSAKO JUTRO PELI HIMNO »KDE DOMOV MUJ«

Bel kruh iz riževe moke, makaroni, riž in paradižniki

Prva avstrijska bojna črta in žične ovire nad Štivanom. Posnetek je s prvih vzpetin pod Grmado

SOMMA LOMBARDO

V kraju Somma Lombardo so nas lepo sprejeli. Vse je bilo že pripravljeno. Naša stotnija se je nastanila v mestnem gledališču, ki je bilo last cerkvene skupnosti.

Začeli smo aktivnosti. Dodelili so nam dva češkoslovaška oficirja, ki sta prišla iz Francije. Povsem smo opustili avstrijski način vežbanja in začeli osvajati francosko taktiko. Vsako jutro smo telovadili, imeli smo sokolske vaje in posebne vaje francoske gimnastike. Naši fantje so se lahko in z veseljem učili in že čez mesec dni smo priredili slovesnost z nastopom v sokolskih vajah. Sodelovalo je okrog 900 vojakov. Italijani so samo gledali in bili presenečeni.

Uveden je bil nov način ogovarjanja z »brate«. N.p.r. »brate podporočnik«, »brate kapetan«, in obratno, »brate strelce« itd. Disciplina je bila med vojaki zelo dobra. Sami vojaki so bili pazljivi drug na drugega, kar je bilo dobro. Skorajda ni bilo treba izrekati kazni. Če je kdo kaj nakuhal, so ga že drugi vojaki naravnali takoj po vrnitvi z vaj.

Ob nedeljah in praznikih smo častniki odhajali v Milan, Turin ali na velika jezera, recimo na Lago di Como. Tu so bili čudoviti drevoredi palm, vrtovi, vile, moderno urejeni hoteli. Vse to je bilo urejeno na vsej severni obali jezera. Kamorkoli smo prišli, so nas radovedno ogledovali. Če smo se ustavili in si kaj ogledovali in se med seboj pogovarjali, se je takoj zbralo okrog nas tudi do dvajset ljudi in nas gledalo kakor da bi bili ne vem kaj in zato smo šli dalje. Sprva nam je bilo to precej nerodno, kasneje pa smo se navadili in se na ljudi sploh nismo ozirali.

Italijanke so bile zelo prijazne, posebej do nas, čeprav nam ni ugajalo, da so šle mimo nas, ne da bi pripomnile »Eh, cecoslovacchi, cecoslovacchi«. Bile so zelo sramežljive.

Celotna Lombardija je bila polna naših bataljonov. Ker so bili domačini večinoma socialistično nastrojeni in so simpatizirali z boljševiki, je italijanska vlada najbrž mislila, da bomo mi, v slučaju upora, naredili red. Domačini so nam zaupali, da se edino nas boje, ker drži italijanska pehota z njimi. Sicer pa je med pehoto vladala slaba disciplina.

Domačini so spoštovali karabinjerje, ki so skrbeli za red.

Bili smo samo kakih 20 kilometrov od švicarske meje in vsi smo se odločili, da se v primeru upora napotimo v domovino peš.

V celi Italiji je bilo pomanjkanje drv. To smo občutili tudi mi. Dobivali smo ta-

ko malo drv, da smo komajda vzdržali do predpisanega roka.

Dobivali smo beli kruh iz riževe moke, meso je bilo večinoma iz Argentine. Pogostoma so nam dajali, vsem, brez razlike, tudi vojakom, slan pršut. Če smo slučajno dobili meso iz Italije, ni bilo vredno nič, trdo je bilo in žilavo. Takoj si pomislil, da če ne bi bilo Amerike, bi Italija tako dolgo ne mogla ostati v vojni.

Kar nam je posebej padlo v oči je bila velika razlika med prebivalstvom. Bilo je veliko bogatašev in revežev, razmeroma malo srednjega sloja.

Domačini so se hranili skoraj izključno z makaroni, rižem in paradižniki. To je bila njih glavna prehrana. Bilo je na pretek vina. Žene in nekoliko bolj odrasli otroci, namenjeni na delo na njive, nikoli niso nosili s seboj vodo, temveč vsaj flašo chiantija (dva litra). Zemljišča so zelo umno obdelovali. Ob robovih njiv so bile zasajene trte ali murve za krmljenje sviloprejk.

Nekega dne sem se sprehajal v predmestju ko zaslišim streljanje z bližnjih vrtov. Ker nisem takoj razumel, kaj se dogaja, sem se nekoliko približal. Čud-

no se mi je namreč zdelo, da lovci lahko streljajo v mestu. Kmalu pa mi je bilo vse jasno: po vrtovih je hodil možki s psom in streljal na mačke.

Skrbeli smo za našo zabavo in za zabavo vojakov. V okviru bataljona je deloval pevski zbor, občasno smo prirejali igre; meni so zmeraj dodelili ženske vloge.

V Gallarate, kjer je bil sedež naše divizije, smo pripravili akademijo. Med poslušalci in gledalci so bili tudi Italijani.

Gledališče je bilo zelo veliko. Med poslušalci jih je precej prispelo celo iz Milana. Tedaj smo prvič nastopili pred občinstvom. Sprva je bilo nekaj treme, ki pa je kmalu minila. Uspeh je bil zelo dober. Po prvem premoru nas je sicer presenetil aplavz z žvižganjem in glasnimi medklici. Mislili smo, zdaj je blamaža tu. Pa je bilo ravno nasprotno. Kadar so Italijani navdušeni kričijo, žvižgajo, tolčejo in ploskajo. To je povsem drugače kakor pri nas.

Ko je kurir prinesel časopise iz Prage, dobivala jih je vsaka stotnija, smo se vsi zbrali in je oficir prebral časopis do potankosti. Po branju se je razvila debata. Povsem drugačen način od tistega v avstrijski vojski!

Namesto jutranje molitve smo pred odhodom na vaje zapeli himno »Kde domov muj«. Tedaj se je zmeraj zbralo veliko ljudi in prisluhnilo. Ko smo pevajoč korakali skozi mesto nas je do predmestja po navadi spremljalo mlado in staro, dekleta in žene. Ko smo se naučili tudi italijanske pesmi in jih med maršom peli, smo doživljali burne ovacije.

Italijanska pehota nas ni imela rada. Zmeraj so jim navajali nas za vzgled in to jim ni šlo v račun. Pri njih je bila slaba disciplina. Ko so marširali v mestu, pred njimi je stopal častnik, torej korak v pozoru, je bilo kakih pet vrst usklajenih, ostali pa so zaostajali, da ne govorim o držanju koraka. Eden je držal puško v rokah, drugi na ramenu itd, tisti v zadnjih vrstah pa so enostavno tekali po trgovinah, kupovali pomaranče, klicali dekletom, smejali se itd.

Govorim samo o pehoti, ker so bili drugi rodovi vojske, kakor alpinci, bersaljeri itd zelo disciplinirani.

Neki markiz je nam čast v svojem dvorcu priredil ples. Čeprav nismo dobro znali italijansko smo se lepo zabavali. Malo smo govorili francosko, ma-

lo nemško, pa tudi z rokami. Res dobro smo se razumeli. Prav ob tej priložnosti smo spoznali, da je koristno če človek zna plesati, ker današnja družba to zahteva. Prijatelji, ki niso znali plesati so preprosto stali ali sedeli v kotu in gledali (lahko bi rekli se dolgočasili), kako se mi zabavamo.

Za urejen potek zabave je skrbel aranžer. Ker nas je bilo veliko, smo v parih stali na eni strani, v vrsti, par za parom. Aranžer je izbral 20 parov, ki so nato lahko kakih 10 minut zaplesali. Ko je pozvonil so se plesoči pari umaknili in na plesišče so stopili drugi. In tako smo se izmenjevali ves večer. Sicer je bilo čakanje v vrsti, na naslednji krog, nekoliko neugodno za nas. Kako lahko zabavaš damo, ko niti dobro ne znaš jezika. Vendar smo se kar hitro prilagodili.

Signore in signorine so imele žalibog napako, ki se zdaj širi tudi med našim nežnim spolom. Pretiravale so v sminkanju. Pudrale so se tako, da jim je bila koža povsem bela. Ustnice so si tako močno pobarvale rdeče, da bi mi bilo tu, bogami, nerodno z njimi hoditi po ulici. Tam to ni bilo nič neobičajnega.

Italijanski vojaki v strelskem jarku na goriškem Krasu

KULTURNI Stiki

osebna izkaznica

IME: Slovensko kulturno društvo Vesna

KRAJ IN DATUM ROJSTVA: Križ 1922

ODBOR:

Predsednik: Katarina Košuta

Podpredsednik: Mitja Košuta, Matija Sirk

Tajnik: Ivo Lachi

Blagajnik: Saša Košuta

Odborniki: približno dvajset

DEJAVNOSTI: redne dejavnosti (Moški pevski zbor Vesna, Ženski pevski zbor Vesna, Otroška skupina Mladi ustvarjalci), redne pobude (Kriški teden – lani enajstič, organizacija in sodelovanje na poletnem vaškem prazniku, prvomajsko slavlje ob dnevu osvoboditve, obujanje starih običajev – „tučenje jajc“ za Veliko noč, Božičnica, proslavljanje 8. februarja, proslavljanje 8. marca, pevska revija Pesem ne pozna meja), predavanja, predstavitev publikacij, gostovanja gledaliških skupin in pevskih zborov.

NASLOV: Križ 61

KONTAKTI: mitjakosuta@yahoo.it, matija.sirk@yahoo.it, elendil-mir@gmail.com

POSEBNI ZNAKI: mlad odbor

Pomladansko vzdušje odbornikov SKD Vesna

SKD Vesna je bilo ustanovljeno leta 1922, potem ko so leto prej pridrveli v Križ fašisti in opustošili sedež socialističnega Ljudskega odra, ki je nastal leta 1906. Pred tem je delovalo tudi nekaj drugih vaških društev. Pričevanja o delovanju prvega pevskega zbora segajo na primer v leto 1878. Leta 1880 so Križani osnovali svojo godbo, deset let kasneje pa narodno napredno društvo Skala. Leta 1910 je nastalo tudi katoliško prosvetno društvo Slovenska straža.

Po nastopu fašizma so zavedni Križani sklenili ustanoviti novo prosvetno društvo, za katerega so izbrali

ime, ki je pomenilo pomlad in življenje: Vesna. Prva naloga društva je bila ponovna obuditev zbora in ljudske knjižnice ter ustanovitev dramske skupine. Godba je delovala avtonomno še naprej do leta 1926, ko so bila nasilno razpuščena vsa slovenska društva.

Po ponovni obuditvi je nov spor prinesel kominform, ki je povzročil razdvojitve društva in nastanek drugega društva KD Albert Sirk. Do združitve je prišlo v 60-ih letih. Društvo je delovalo do konca 80-ih let, ko se je za nekaj let delovanje omejilo na zborovsko petje. Nazadnje se je v drugi polovici 90-ih let delovanje zopet obudilo z nastankom novega, mladega odbora, ki se v ekipnem duhu predstavlja z enotnim, skupinskim glasom, ko govori o delovanju društva.

Vaša moč je tudi v mladostni energiji, s katero se lotevate vseh projektov. Verjetno je prav prijetno delovati v takem odboru.

Vzdušje je pozitivno, ker je družba dobra. Tudi predajanje izkušenj od starejših odbornikov (sicer še vedno mladih...) na mlajše oziroma najmlajše je ključnega pomena. Ponudba je še vedno relativno omejena na odrasle in le malo pobud je namenjenih mladi publiki. To bomo skušali spremeniti.

Za vami je posebno pestro poletje, ko je vaško jedro kot vsako leto zaživelo z mnogimi pobudami

Izvedli smo program enajstega Kriškega tedna, nakar smo gostili koncert Kubanca Ricarda Lucque-ja z njegovo skupino iz Zagreba, obenem smo sodelova-

li na tradicionalnem vaškem prazniku. Smo zadovoljni z rezultatom, čeprav je finančnih sredstev premalo, kakovostna ponudba pa zahteva visoke stroške.

Kakšne cilje ste si zastavili za letošnjo sezono?

Želimo si čedalje pestrejše ponudbe, sodelovanja z drugimi vaškimi društvi. Predvsem bi skušali privabiti vedno več aktivnih mladih odbornikov. Na dnevnem redu sta tudi obnova našega Kulturnega doma in spodbujanje pevske aktivnosti, ki je zaradi pomanjkanja priliva mladih pevcev nekoliko zaostala.

Kriška stvarnost je zelo bogata na področju kulturnih aktivnosti in je večkrat prišlo tudi do povezav raznih društev pri skupnih pobudah, ki kažejo željo po sodelovanju za izvedbo skupnih ciljev.

Sodelovanje med društvi bi bilo treba okrepiti, čeprav je povezava med kulturo, športom in gospodarstvom stalnica kriške stvarnosti. Poleg našega društva delujejo v vasi ŠD Vesna in ŠD Mladina, KD Ribiški muzej Tržaškega primorja, KD Kriški Teater, Slomškovo društvo Križ in Združenje za Križ.

Kaj si lahko pričakujemo v bližnji bodočnosti od mladostnega vrenja znotraj vašega društva?

V letošnji sezoni se obetajo velike spremembe znotraj odbora, ki jih boste izvedeli v začetku leta 2009 po društvenem občnem zboru. Ponudba bo skušala še naprej biti pestra, predvsem pa bolj raznolika, originalna in kvalitetnejša.

NAŠI USTVARJALCI V DRUGIH OKOLJIH

Jasna Komar - hornistka!

Vsak prvi četrtek v mesecu ob 18. uri se sedež krožka zavarovalnice Generali spremeni v koncertno dvorano z nastopi mladih, a že uveljavljenih glasbenikov, ki jih predlagata tržaški konservatorij Tartini in glasbena šola Koper. Novembrsko srečanje v dvorani na trgu Duca degli Abruzzi bo popestrila tržaška hornistka Jasna Komar, ki izhaja iz družine glasbenikov in ima za seboj več zanimivih glasbenih izkušenj.

Rog ni najbolj običajna izbira za predstavnico »nežnega spola«. Kako se je začelo?

Instrument so izbrali starši z zavestjo, da zares malo žensk igra na trobilo. Jaz in moja sestra sva začeli s študijem na glasbeni šoli v Ricmanjih. Sprva je bila igra, ki se je potem razvila v trajno ljubezen do instrumenta. Pri enajstih letih sem nadaljevala s študijem na konservatoriju v Trstu, nakar sem doživela enkratno izkušnjo delovanja v okviru Italijanskega mladinskega orkestra v Firencah.

Kateri mentorji so zaznamovali tvojo študijsko pot?

Zdaj študiram v razredu Boštjana Lipovška na Akademiji v Ljubljani. Pred njim so me spremljali na študijski poti Luca Leone, Luca Dardi, Ezio Rovetta, Massimo Mondaini in Imerio Tagliaferri.

Sodelovanje pri Italijanskem mladinskem orkestru je bila prav gotovo izredna formativna izkušnja.

Bila je lepa glasbena in življenjska izkušnja. Kljub temu, da je trajalo samo eno leto, sem nabrala več izkušenj kot kdajkoli. Žal sem se morala omejiti na eno

Hornistka Jasna Komar

samo sezono delovanja, ker sem imela pred sabo maturo v Trstu. Upam, da bom lahko imela še drugo možnost. Za vstop je potrebna avdicija, potem pa se delo razvija na skupinskih vajah z znamenitimi dirigenti in sekcijских vajah z najboljšimi profesorji v državnem merilu. Udeležila sem se poletne mednarodne turnee in jesenskega sklopa koncertov v Italiji. Gostujoči dirigent je bil Gabriele Ferro. Sodelovala sem tudi z Riccardom Mutijem v okviru festivala v Ravenni.

Preizkusila si tako delovanje v godbi kot v simfoničnem orkestru. Kaj ti najbolj ustreza?

Stanko Arnold je rekel, da se najboljši trobilci in pihalci rodijo v godbah

in to lahko potrdim. Začela sem v godbi, potem se je moja pot razvila v simfonično smer. Trobila in pihala dajejo izvajalcu več možnosti izbire; si lahko solist, komorni izvajalec, godbenik, orkestraš. Najraje igram v orkestru, si ne upam biti solistka.

Kot solistka pa boš nastopila v četrtek v dvorani krožka Generali. Kaj bomo poslušali?

Vse skladbe, ki jih bom izvedla, imajo klavirsko spremljavo, za katero bo poskrbel pianist Paolo Troian. Spored se bo osredotočil na glasbo poznega 19. stoletja in 20. stoletja: Paul Dukas, Reinhold Glière, Camille Saint-Saëns in Richard Strauss.

Na lanskem občnem zboru SKD Vesna.

agenda agenda agenda

Mednarodni natečaj poezije »DEVINSKI GRAD« 2009

Natečaja se lahko udeležijo mladi do 30-leta starosti. Še neobjavljena poezija (največ 50 verzov) mora biti napisana v maternem jeziku s prevodom v angleščini ali italijanščini. Tematika natečaja 2009 je »Roads«. Rok prijave zapade 9. januarja 2009.

TEČAJ TROBIL

bo potekal v Ljudskem domu v Trebčah 21., 22., 23. novembra. Za informacije in pojasnila: Jan Foraus 347 5142617 in Valentina Pieri 349-8552127.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza, Svet slovenskih organizacij, Narodna in študijska knjižnica v Trstu, Generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu, Parnas-zavod za kulturo in turizem Velike Lašče, Javni zavod Trubarjevi kraji v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev, Slovensko prosveto, Zvezo slovenske katoliške

prosvete, Glasbeno matico, Kulturnim domom Gorica, Kulturnim društvom Ivan Trinko, Občino Čedad pod pokroviteljstvom Ureda Vlade republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Deželnega šolskega urada za FJK Trst

vabijo na ogled razstave Primož Trubar (1508-1586) Veliki naznani Evropejec. Od ponedeljka do petka od 9. do 12. ure in od 16. do 18. ure v Kulturnem domu v Gorici (ul. Brass 20). Razstava bo na ogled do 8. novembra.

Uradi ZSKD so na voljo za vse informacije

Trst: tel. 040 635 626, e-pošta trst@zskd.org
Gorica: tel. 0481 531495, e-pošta gorica@zskd.org
Čedad: tel. 0432 731386, e-pošta cedad@zskd.org
Solbica: tel. 0433 53428, e-pošta rezija@zskd.org

50-letnica Cecilijanke

Za življenje posameznika, a tudi narodne skupnosti, so pomembni tudi jubileji. Spominjajo nas namreč na mejnike, ki so tako ali drugače obeležili našo pot. In prav take obletnice nam omogočajo poleg pregleda prehojene poti, tudi pogled naprej in odpirajo perspektive za bodoče delo. Med take obletnice sodi tudi petdesetletnica goriške zborovske revije Cecilijanke, ki ima za razvoj našega zborovskega petja ter kulture nasploh velike zasluge. Preteklo je točno petdeset let, odkar so v dvorani Brezmadežne na Placuti izzveneli prvi akordi iz ust pevcev, ki so se udeležili prve pevske revije Cecilijanke. To se je zgodilo 23. novembra 1958. Takrat je nastopilo pet zborov. Glavni pobudnik Cecilijanke je bil profesor in duhovnik Mirko Filej in pa Slovensko kulturno prosvetno društvo. Ko se je v januarju 1959 osnovala Zveza slovenske katoliške prosvete, je ta prevzela skrb za Cecilijanko in od takrat dalje je bila vedno v njeni organizaciji. Prve Cecilijanke so bile tekmovalnega značaja in zборе je ocenjevala posebna komisija. Izkazalo se je, da tekmovanje ni najboljši način, da se zборе spodbuja k petju. Zaradi tega se je opustilo ocenjevanje in Cecilijanka je postala revija zborov. Po desetletju je bila Cecilijanka že močno zasidrana. Udeleževalo se je je vedno več zborov in tudi občinstva. Sama Cecilijanka od tedaj poteka kar dva dni, in sicer v soboto in v nedeljo. Prav tako se je tudi sodelovanje zborov razširilo in na Cecilijanki nastopajo tudi zbori s tržaške in videmske prokrajine, Koroške ter Slovenije, ki s svojo prisotnostjo dajo reviji še večji ugled in privlačnost.

“Ustvarjalnost je način življenja”

Pogovor z Jurijem Paljkom

V našem krajšem popotovanju o ustvarjanju in ustvarjalnosti med Slovenci v Italiji se bomo danes zaustavili na Goriškem, in sicer pri pesniku, esejistu, časnikarju in likovnemu kritiku Juriju Paljku.

Kaj pomeni za Vas ustvarjalnost?

Paljk: Mislim, da mi pomeni predvsem način življenja, ker enostavno moram nekaj delati. Zraven dodajmo še to, da nočem postati že pri petdesetih letih star, ustvarjalnost pa pomaga, saj te sili k mladostnemu razmišljanju! Če dam šalo malce na stran, bi rekel, da je osnovni cilj vsakega poštenega ustvarjanja predvsem pot do sočloveka, bolje: vsaka poezija, vsako umetniško delo je po moje iskanje drugega in lepega, tudi Lepega in Dobrega, a tako, da išče sočloveka. Kot je rekel pokojni veliki poljski papež Janez Pavel II. v svojem znamenitem Pismu umetnikom, ko je nagovarjal tudi tiste, ki ne verujejo, naj prisluheno “nostalgiji po lepem” v sebi! Vsaj zame je tako. Ja, dosti te nostalgije in melanholije po Lepem je v meni in mislim, da tega ne občutim samo jaz, še posebej v tej naši razdrobljeni družbi ne! In ker je pisanje poezije danes zares mazohistično dejanje, mi je všeč, da lahko še sam prispevam k tej današnji vsesplošni blaznosti svoj delež. In me ne moti niti

dejstvo, da naš veliki pisatelj Alojz Rebula imenuje pisanje poezije v današnjem svetu pojav pesniške diareje, ker da nas baje preveč piše. Sam namreč nisem prepričan, da nas pri nas preveč piše, prej bi rekel nasprotno, saj me ima pri petdesetih marsikdo še za mladega pisca... Da pa se pri nas objavlja preveč pisanja in knjig upokojujencev, je žalostno dejstvo, ki tudi govori o tem, v kakšni družbi živimo, v družbi starih ljudi. In stari ljudje lahko govorijo o izkušnjah, vizije za prihodnost pa nimajo in tudi ne morejo imeti nobene! Če še omenim, da pri nas (skoraj) nikogar nič ne zanima, kaj pišem, razen nekaj prijateljev, je to dovolj, da bi vse skupaj pustil, a tega enostavno ne morem. Beseda mi namreč preveč pomeni, da bi se z njo igral, je pa lepo besede videti skupaj, ko pa tako enostano padejo v stavke, rime, stihe, ki imajo nek notranji ritem, da neke v meni tam zadaj zazveni, in sem s pisanjem zadovoljen. Ko potem drugi to preberejo in tudi njim zazveni in tudi njih nagovarja, no, ja, potem je delo opravljeno. Za to gre. Da bi pisal zase in za svoj predal, me ne zanima, ker je to ponavadi jalovo početje. O denarju pa nima smisla, saj pri nas pri izdajanju knjig kasirata samo oblikovalec in tiskar, drugi ne nihče, na avtorja se niti pomisli ne! Je pa res, da nisem

že dolgo nič izdal, a tudi zato, ker dejansko nimaš kje izdati, vsaj pri nas te nihče ne vpraša po poeziji.

Poleg vsebin je za kulturo pomembna tudi oblika oziroma način ustvarjanja...

Paljk: Imeti občutek za formo, obliko, za lepo, tako v življenju kot v umetnosti, to mi je všeč. Pri meni gre seveda za ustvarjanje, ki je potisnjeno na rob. Nimam veliko časa, da bi se lahko posvetil pisanju književnosti na tak način, kakor bi sam hotel, razpet kot sem med časnikom, javnim delom, družino, da, tudi družino, in nasploh vsakdanjikom, ki ga ponavadi ne urejam sam. In sem vedno vesel, ko mi uspe najti nekaj trenutkov za bel list in nalivno pero, četudi je to v avtu, na parkirišču, ko čakam otroke ali pa začetek ne vem kakšne in seveda ne vem kako zelo pomembne seje, prireditve, kulturnega dogodka, druge seje, ki jih imamo pri nas odločno preveč.

Kultura je tisto, kar ljudi združuje, a občasno tudi polarizira.

Paljk: Kultura je pri nas seveda tudi politika in obratno, v tem smislu seveda polarizira, če to mislite. Žalostno je, da se na tej osnovi še delimo, a se, to je dejstvo. Sam sem si od vedno prizadeval za preseganje teh delitev, a sem pred časom dobesedno “vzel na znanje”, da je tako in tako še dolgo bo. Vdal sem se. Pika. Sem pa prepričan, da je škoda, ker je tako. Kot časnikar sem že zaradi tega, ker delam pri Novem glasu potisnjen v nek družbeni okvir, ki mi je pretesen, kar je seveda krivično, a tako je. Ko se ta okvir prenese še na pisanje, je še slabše. Sem pa prepričan, da nas ni malo takih, ki pri nas prisegamo samo na premagovanje pregrad in teh okvirjev, mukotrpno premagovanje teh polarizacij in zavzemanje za skupno dobro. In naj mi nihče ne reče, prosim, da je kultura samo ena. Kultura je namreč politična izbira, je bila, je in bo.

Ali je skupni slovenski kulturni prostor je le pojem?

Paljk: S tem skupnim prostorom je seveda križ od vedno, ker bi radi, da je, a ga največkrat ni in seveda tudi je. Je pač ena od kulturno-političnih parol, floskul, ki so se dobro prodaja-

le, se še in se tudi bodo. Resnični skupni slovenski prostor pa gradimo vsi od vedno, vsi tisti namreč, ki delamo v okviru slovenske kulture, ne glede na meje. Do tega, kako priti do pravega skupnega slovenskega kulturnega prostora pa je še daleč, državne meje namreč še vedno obstajajo in tudi bodo še naprej, na nas je, da jih presegamo z delom in zavzemanjem za skupno dobro.

Koliko kulture je v politiki in koliko politike je v kulturi?

Paljk: Vse, kar delaš, je seveda lahko, in po svoje tudi je, tako kultura kot politika. Je pa dnevna politika, ki bi lahko naredila veliko za kulturo, če bi je seveda kaj sama imela, a jo bolj zanima, kaj bo od kulture imela, dobila...

Kaj pa za vas pomeni kulturna politika?

Paljk: Vztrajati, delati za skupno dobro, ki je v tem, da gojimo svojo besedo, jezik, ker v njem in na njem smo in bomo, če ga izgubimo, izgubljeni tudi mi, nas več ne bo. Seveda to velja za vse, še posebno pa za nas, ki pišemo, od pisnaja in za pisanje živimo. Kulturna politika pa je tudi to, da imaš vizijo za prihodnost in te pri nas pogrešam, ker ne uvidimo, da bi veliko več pomenili in naredili s skupnimi močmi kot pa razdrobljeni. Kulturna politika pa je, bolje: bi morala biti!, tudi kultura srčnosti in prijaznosti, človeškega toplega usmiljenja, ki tako kot glasba, presega vse ovire in meje.

Vahte v Benečiji

Čas okoli vseh svetih je od nekdaj povezan s tradicijami. V zadnjem času se tudi pri nas vse bolj (in to iz čisto komercialnih razlogov) pojavlja Halloween, sicer pa so ne le otroci v beneških dolinah že od nekdaj v tem času šli od hiše do hiše. »Gremo hliebce brat« - je donelo po vaseh. Hliebci so bili hlebčki, ki so jih dobili pri domačinih v spomin na rajne. Vsak obisk hiše je bil povezan z molitvijo in pesmijo. Domačini so poleg hlebčkov ponujali tudi topel kostanj, moškim pa tudi nekaj mladega vina. Leta 1994 je na straneh štirinajstnevnika Dom bil objavljen zapis Toninaza Qualizze pesmi Rasti, rasti rožmarin, ki so jo prepevali prav na Vahte v Benečiji.

Rasti, rasti rožmarin / Ti deviški liep spomin / Rožmarin ima svoj duh / naj bo zelen al pa suh. /
Kadar jest umarla bom / venec liep imela bom / 'z rožmarina niemškega / 'za nagulna rudečega.
Bon na pare ložena / bielo bon obliečena, / venec pa bo liep zelen / mi na glavo položen. /
Že zvuonovi mil pojo / mene h pogrebu nesejo, / u grobu počivala bon / vič sestic imiela bon. /
Tan koščice čakajo / na trobenti angelsko, / z njim' iz groba ustala bon. / šla u dolinco h sodbi bon. /
Bo sodnik prikazu se, / po pravici sodu use, / dobre deu na desno stran, / hude deu na levo stran. /
Daj mi mili Ježuš, daj, / priti h tebi u sveti raj, / daj mi mili Ježuš, daj / sveto nebuo in sveti raj. /

i.nformacije

Združenje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad
tel/fax: 0432 701455
e-mail: slovlt@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
tel: 040 37084, fax: 040/633307
e-mail: sp@mladika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 538128
e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkvenih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst
fax: 040 633307

Združenje cerkvenih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica
tel/fax: 0481 31817
e-mail: corili01@gorica.191.it

trst

ZCPZ in Devinska dekanija vabita na koncert ob 40-letnici smrti učiteljice in skladateljice Brede Šček, ki bo v petek, 7.11.2008, ob 20.00 uri v cerkvi sv. Marije Magdalene v Slivnem. Na koncertu bosta združeni ženski zbor, ki ga bo vodil Herman Antonič in moški zbor, pod vodstvom Iva Kralja, predstavila nekaj zborovskih skladb Brede Šček, sopranistka Milena Košuta, ob spremljavi Ingrid Tavčar, ter sopranistka Sara Jablanšek, ob spremljavi Tomaža Simčiča, bosta izvajali nekaj samospenov, pianistka Petra Grassi pa dve klavirski skladbi. O Bredi Šček kot učiteljici in skladateljici bo spregovorila raziskovalka Bojana Kralj. Spored bo povezovala Vida Forčič.

Društvo slovenskih izobražencev prireja v ponedeljek, 3. novembra, predavanje v Peterlinovi dvorani,

Donizettijeva 3. Dr. Edi Kovač, profesor na univerzi v Ljubljani in Toulouse, bo govoril na temo »Pavlov obrat od morale k etiki«. Začetek ob 20.30.

Radijski oder organizira za abonente gledališkega vrtljaka ogled lutkovne predstave, ki bo 23.11. ob 11.00 uri v Ljubljanskem lutkovnem gledališču. Odhod z avtobusom s trga Oberdan ob 8.30 in povratek ob 15.00. Vpise sprejema urad Slovenske prosvete na tel. 040 370846 od ponedeljka do petka med 9.00 in 17.00 uro. Število mest je omejeno!

gorica

Mešani pevski zbor Hrast z Doberdoba (na sliki spodaj) bo gostoval jutri, 3. novembra, ob 20. uri v ljubljanski stolnici sv. Nikolaja v Ljubljani.

Mešani pevski zbor Štandrež prireja v petek, 7. novembra, koncert v spomin na 80. obletnico rojstva goriškega skladatelja Stanka Jericija, na katerem bo v prvi izvedbi izzvenel njegov Stabat Mater za soliste, zbor in orgle. Koncert bo v cerkvi v Štandrežu ob 20.30.

NOGOMET - V vnaprej igrani tekmi 10. kroga A-lige

Roma v vse globlji krizi

Inter skozi šivankino uho

Mourinhove varovance je v 91. minuti rešil iz zagate Cordoba - Juventus v formi

TURIN/REGGIO CALABRIA - Juventus je proti Romi dokazal, da je izredno dobro telesno pripravljen. Ranieri je varovanci so povsem nadigrali Spallettijevu četo, ki tone v vse globljo krizo. Pri Juventusu še ni igral Camoranesi, saj je Ranieri na desni strani potrdil Marchionnija. V napadu sta igrala Amauri in Del Piero. Pri Romi je na Tottijevem mestu igral Baptista. Črno-beli so začeli zelo napadalno, čeprav je prvo resno priložnost za gol imela Roma. Baptistov strel se je odbil od prečke. V 38. minuti je Juventus povedel po zaslugi Del Piera, ki je mojstrsko izvedel prosti strel s kakih tridesetih metrov. Doni je bil povsem brez moči. Piko na i je v drugem polčasu dal Marchionni, ki je preigral Riiseja in zatem še Donija. Inter se je moral v Reggio Calabria pošteno namučiti, da je odnesel domov vse tri razpoložljive točke, čeprav trener Jose Mourinho je po tekmi izjavil, »da je Inter odigral dobro tekmo«. Zmagoviti Interjev zadetek je v 91. minuti dosegel branilec Cordoba. Za Reggino, ki je dotlej igrala zelo dobro in napadalno, je bila to prava hladna prha. Inter je sicer že vodil z 2:0 (lep gol Maicona po natančni podaji Ibrahimovića in gol Vieri), na-

to pa so gostitelji najprej zmanjšali zaostanek s Cozzo in še izenačili z Brienza. Inter je po sinočnji zmagi, v pričakovanju ostalih današnjih tekem, prevzel vodstvo na lestvici. Kalabrijsko moštvo pa ostaja na samem repu.

Juventus - Roma 2:0 (1:0)
STRELCA: v 38. Del Piero; v 48. min. Marchionni.
JUVENTUS (4-4-2): Manninger; Grygera (Mellberg), Legrottaglie, Chiellini, Molinaro; Marchionni, Tiago, Sissoko, Nedved (De Ceglie); Amauri (Iaquinta). Trener: Ranieri.

ROMA (4-2-3-1): Doni; Panucci (Cicinho), Mexes, Juan, Riise; De Rossi, Pizarro (Okaka); Taddei (Menez), Perrotta, Vučinić; Baptista. Trener: Spalletti

Reggina - Inter 2:3 (1:2)
STRELCI: Maicon v 9., Vieira 24., Cozza v 34.; Brienza 53., Cordoba v 91. min.
REGGINA (4-3-2-1): Campagnolo; Lanzaro (Cosenza), Cirillo, Valdez, Costa; Vigiani, Barreto, Carmona; Brienza (Tognozzi), Cozza (Di Gennaro), trener Orlandi.

INTER (4-4-2): Julio Cesar; Mai-

Romin nogometaš Mirko Vučinić skuša odvzeti žogo Juventusovemu igralcu Zdenku Grygeri

ANSA

con, Cordoba, Chivu (Burdisso), Maxwell; Quaresma (Obinna), Zanetti, Vieira, Mancini (Crespo); Balotelli, Ibrahimović, trener Mourinho.

VRSTNI RED: Inter 21, Udinese, Napoli 20, Milan 19, Juventus 18, Fiorentina 17, Lazio, Genoa 16, Catania 15, Atalanta, Palermo 13, Lecce 10, Siena 9, Torino 8, Sampdoria*, Roma*, Cagliari 7, Bologna, Chievo 6, Reggina 5 (* s tekmo manj).

DANES ob 15.00 Atalanta - Lecce, Cagliari - Bologna, Lazio - Catania, Palermo - Chievo, Sampdoria - Torino, Siena - Fiorentina, Udinese - Genoa; ob 20.30 Milan - Napoli.

NOGOMET - Triestina včeraj nadoknadila dva gola zaostanka

S slabo igro vendarle do točke

Po prvem polčasu je Frosinone vodil z 2:0 - Najboljši v vrstah Triestine vratar Agazzi - Ardemagni je dosegel drugi gol, a z igro ni nikakor zadovoljil

IZJAVA - Verdenik Razočaran nad igro

Taktično boljše v 1. slovenski ligi

Tekmo Triestine sta si včeraj ogledala tudi nekdanji selektor slovenske reprezentance Zdenko Verdenik (**na posnetku**) in Milan Miklavič, trener oziroma prvi pomočnik sedanjega selektorja slovenske izbrane vrste Mateja Keka. Verdenik je igro Triestine tako ocenil: »Pričakoval sem več. In to predvsem v smislu igre. Z obeh strani, čeprav me je bolj razočarala Triestina. Premalo je opazna organizacija igre, predvsem v fazi napada. Premalo se tvega, premalo se želi zadrževati žogo in izigrati nasprotnika. Prehitro poskušajo zaključevati in potem je veliko nenaničnih podaj in izgubljenih dvobojev. Skratka, premalo je poudarka na igri in izigravanju nasprotnika v fazi napadanja.«

Miklavič pa se je včeraj bolj posvetil Dedičevi igri: »Imel sem nalogo, da natančno sledim Dedičev nastop. V prvem polčasu je povsem zadovoljil, tudi v drugem polčasu ni zatajil, tako da odhajam z zelo pozitivnim obračunom, kar se Dediča tiče. O Triestini pa raje ne bi dajal ocen, saj sem sledil v glavnem Dedičevemu gibanju po igrišču, tako da se v analizi celotne tekme raje ne bi spuščal.« (I.F.)

Triestina - Frosinone 2:2 (0:2)
STRELCI: Biso v 24., Antonazzo v 45.; Tabbiani v 47., Ardemagni v 74. minuti

TRIESTINA (4-4-1-1): Agazzi 6,5; Milani 5,5 (70. Lima 6), Cottafova 6, Minelli 5,5, Rullo 6; Tabbiani 6, Allegretti 5, Gorgone 5,5 (65. Piangerelli), Testini 6; Figoli 5,5 (54. Antonelli 6), Ardemagni 5,5. Trener: Maran.

FROSINONE (3-4-3): Sicignano; Ascoli, Scarlato, Nocentini (72. Guidi); Antonazzo, Perra, Biso, Bocchetti; Dedič (75. Coppola), Santoruvo, Eder (83. Martini). Trener: Braglia.

SODNIK: Cavarretta iz Trapanija 5; OPOMINI: Milani, Allegretti, Ascoli, Biso, Figoli, Antonazzo, Eder, Cottafova, Sicignano; IZKLJUČITEV: 73. Biso (dvojni opomin); GLEDALCEV: 4500.

Pri Triestini so lahko z včeraj osvojeno točko več kot zadovoljni. Z zelo povprečno igro, brez pravih idej, so vseeno v drugem polčasu uspeli s kančkom sreče doseči dva gola, ki sta omogočila Maranovim varovancem, da so nasprotnike dohiteli in iztržili remi. Padec kakovosti v igri pa je v zadnjih nastopih očiten.

Že ob samem prebiranju postave Triestine je bilo v primerjavi z napovedanim kar precej novosti. Največja v konici napada, kjer je bil Maran zaradi bolezni Della Rocce prisiljen, da je na novo narisal ekipo. Vključil je v napad Figolija in Ardemagnija, Testinija postavil znova (končno?) v vezno vrsto, na klop pa je sedel Antonelli. V obrambi je po napovedih na desni pas pazil Milani. V vrstah gostov je Braglia tvegal in uvrstil v postavo tri napadalce (Eder, Dedič in Santoruvo).

Frosinone je Triestino poskušal presenetiti po levem obrambnem pasu. Testini je namreč večkrat silil proti sredini igrišča, a tako pustil ogromno prostora nasprotniku. Prvo priložnost so si gostje sicer ustvarili s solo akcijo Zlatka Dediča, ki pa je nato iz zelo ugodnega položaja netočno streljal proti Agazijevim

vratom. Triestina je prvo nevarno priložnost ustvarila, glej čudo, po prostem strelu Allegrettija. Nastala je gneča sredi Frosinonejevega kazenskega prostora, nazadnje je Figoli poskušal s škarjami, a je žogo poslal nad prečko. Triestina je bila v tem delu srečanja nevarna le po prekinitvah, drugače ji nikakor ni uspelo priti nasprotniku do živega. Povezave med vezno vrsto in napadom ni bilo, Allegrettija so nasprotniki zelo dobro pokrivali in mu preprečili, da bi podajal precizne žoge napadalcema. V 24. minuti pa je prav na desni strani Frosinoneju uspel prodor Nocentinija, ki je lepo podal na sredino do Biso, ki je z lahko premagal Agazija. Triestina je poskušala takoj odgovoriti z Rullom (pobudnik akcije je bil Testini), Sicignano je s težavo žogo le uspel preusmeriti v kot. Po kotu je poskus z glavo Cottafove znova neutraliziral vratar gostov. Odločilne za nadaljnji potek srečanja so bile zadnje minute polčasa. V 44. minuti se je Sicignano po Allegrettijevem prostem strelu žoga izmuznila iz rok, a jo je nato le ulovil, ko sta bila dva igralca Triestine že pripravljena, da jo potisneta v gol. Dve minuti kasneje je Dedič povzročil pravo zmedo v kazenskem prostoru Triestine in po nekaj neuspešnih poskusih je Antonazzo od blizue še drugič ukanil Agazija. Kmalu zatem je sodnik dvakrat zažvižgal, med odmorom pa so se morali igralci Triestine pripraviti na poskus preobrata v drugem delu srečanja.

Drugi polčas se je za Triestino začel na najboljši možen način. Po samo 35 sekundah je Antonazzo v kazenskem prostoru zrušil(?) Testinija, sodnik je dosodil najstrožjo kazen, ki jo je izvedel isti igralec. Sicignano je strel odlično odbil, a na noge Tabbianija, ki je žogo preusmeril v gol. Tržačani so seveda še napadali, da bi dosegli drugi gol, vendar je v glavnem šlo za dolge in visoke podaje oziroma za poskuse od daleč. Tako je Antonelli v 64. minuti s kakih 25 metrov zadel prečko. Nato je vstopil Lima v vloge napadalca. Prav on je v 74. minuti - le

Triestinin igralec Luca Tabbiani je tako drugič zatresel mrežo Frosinoneja

KROMA

minuto potem, ko je Frosinone ostal z desetimi igralci zaradi drugega opomina Biso - z glavo podal do Ardemagnija, ki se je obrnil in z diagonalnim strelom premagal Sicignana. A doseženi gol nikakor ne zadostuje za pozitivno oceno igre mladega napadalca. Triestina je bila preveč neurejena, da bi poskušala doseči še tretji gol, v protinapadu sta Eder in Santoruvo zaposlila Agazija, ki je z dvema izvrstnima posegoma preprečil poraz. Najbrž pa je Triestini priskočil na pomoč tudi zelo skromni sodnik (devet opominov in ena izključitev za tekmo, ki je bila stalno v mejah športnosti, a tudi številne napake pri dosojanju prekrškov), ki je spregledal prekršek Cottafove nad Santoruvom v kazenskem prostoru Tržačanov.

Top: Oba gola ne bi mogel na noben način prepreči, vse druge strele pa kje odlično branil, tako da je najzaslužnejši za včeraj osvojeno točko vratar Agazzi.

Flop: Nikoli ni lahko dajati tako drastičnih ocen, a Ardemagni je kljub голу tudi včeraj dokazal, da enostavno ni (še) zrel za igranje v B-ligi.

Iztok Furlanič

KOŠARKA - B2 liga

Tržiški Falconstar slavil v Monzi

MONZA - Tržiški Falconstar je v košarkarski B2-ligi zmagal v gosteh proti ekipi IMS Monza. Končni izid je bil 81:97 za Tržičane, pri katerih sta bila najboljša strelca Laezza s 30 točkami in Acunzo s 26. Slovenski košarkar Daniel Batich je zbral 7 točk (3:4, 2:2, 0:2). Peter Sosič sinoči ni igral. Tržaški Acegas bo danes gostil Castellanza (18.00). V Gorici (18.00) pa bo na sporedu deželni derbi NPG - Calligaris iz Rožaca.

LIGA NLB - Izidi: Krka - Vojvodina 81:70, Partizan - Budućnost 85:71, Cibona - Crvena zvezda 86:63, Hemofarm - Zadar 87:81.

ODBOJKA - 1. ženska liga: Kamnik - Luka Koper 3:0, Aliansa - Grosuplje 3:0. Moški: Vibo - Perugia 1:3.

BELORUSIJA - Bate Borisov iz Minska je tri kroge pred koncem beloruskega nogometnega prvenstva že postal tretjič zapored državni prvak.

RANJENI - Moskovski nogometni derbi med Spartakom in CSKA-jem, na igrišču so bili z 1:0 boljši nogometaši Spartaka, se je slabo končal za več navijačev, ki so se poškodovali, ker se je podrla ograja na tribuni stadiona Lužniki. Še precej več jih je že pred tekmo končalo v policijskih prostorih za pridržanje. Policija je derbi označila za tekmo visokega tveganja in na stadion s 85.000 sedeži poslala kar 3000 mož. Že pred tekmo pa so zaradi nasilja aretirali več kot 130 navijačev.

SMRTNA KOSA - 57-letni sodnik se je na nogometni tekmi prvenstva ljubiteljev pri Lucci zgrudil na tla in nato umrl, najbrž za posledicami srčnega infarkta.

FORMULA 1 - Zadnja letošnja dirka v San Paolu

Massa s prvega mesta, Hamilton »še« četrti

2. Trulli, 3. Raikkönen - Danes končna odločitev ob 18.00 - Za Coultharda zadnja dirka

SAN PAOLO - Na kvalifikacijah pred zadnjo letošnjo dirko svetovnega prvenstva formule 1 se je v brazilskem Sao Paolu od obeh kandidatov za naslov boljše odrezal domači Felipe Massa. Brazilec na Ferrariju je bil najhitrejši, vodilni v SP Britanec Lewis Hamilton (McLaren-Mercedes) pa je bil četrti. Drugo mesto je pripadlo Italijanu Jarnu Trulliju (Toyota), tretji pa je lanski prvak Kimi Raikkönen. Britanec na startu, danes ob 18.00, tudi ne bo mogel računati na pomoč moštvenega sotekmovalca Heikkija Kovalainena, ki je bil peti. V primeru zmage Masse bi bil to še drugi naslov prvaka, ki bi ga dirkač osvojil na domačem dirkališču. Prvi je bil Giuseppe Farina, Italijan, ki je leta 1950 ob sklepu prve sezone slavil v Monzi. Če bo zmaga šla Hamiltonu, pa bi Britanec postal najmlajši svetovni prvak s 23 leti in 300 dnevi. Za Škota Davida Coultharda bo današnja zadnja dirki formule 1, saj bo obesil čelado na klin. V 14 letih zbral 13 zmag na posameznih dirkah, nabral 535 točk, dvanajstkrat startal s prvega mesta in postavil 18 najhitrejših časov posameznega kroga.

Hamilton postane prvak, če ...

... Massa ne zasede prvega ali drugega mesta;

... osvoji vsaj peto mesto, ne glede na uvrstitev Masse;

... je šesti ali sedmi, Massa pa ne zmaga.

Massa postane prvak, če ...

... zmaga, Hamilton pa je šesti. Dirkača bi imela po 97 točk, vendar bi imel Brazilec eno zmago več (6:5);

... zmaga, Hamilton pa je sedmi ali slabši;

... je drugi; Hamilton pa zasede osmo mesto. Oba dirkača bi imela 95 točk, a Brazilec prevlada zaradi več drugih mest (3:2).

15

zmag ima doslej moštvo Ferrarija. Z današnjo zmago Brazilca Felipeja Masse pa bi lahko bil to že 16. naslov. McLaren pa bi z zmago Hamiltona osvojilo 9. naslov konstruktorjev (zadnjič leta 1998 s Häkkinenom).

Filipe Massa (Ferrari) je pred domačimi gledalci osvojil najboljši startni položaj^{ANSA}

Izidi: **1. vrsta:** Massa (Fer) 1:12,368, Trulli (Toy) 1:12,737; **2. vrsta:** Räikkönen (Fer) 1:12,825; Hamilton (McL) 1:12,830; **3. vrsta:** Kovalainen (McL) 1:12,917; Alonso (Ren) 1:12,967; **4. vrsta:** Vettel (ToroR) 1:13,082, Heidfeld (BMW) 1:13,297; **5. vrsta:** Bourdais (ToroR) 1:14,105, Glock (Toy) 1:14,230; **6. vrsta:** Piquet ml. (Ren) 1:12,137, Webber (RBull) 1:12,289, **7. vrsta:** Kubica (BMW) 1:12,300, Coulthard (RBull) 1:12,717; **8. vrsta:** Barrichello (Hon) 1:13,139, Nakajima (Will) 1:12,800, **9. vrsta:** Button (Hon) 1:12,810, Rosberg (Will) 1:13,002; **10. vrsta:** Fisichella (FInd) 1:13,426, Sutil (FInd) 1:13,508.

KOŠARKA - NBA Bargnani navdušil z zabijanjem

MIAMI - Slovenski košarkar Beno Udrih je s Sacramento v ligi NBA izgubil proti Miamiju (77:103). Odločilno za poraz je bilo 41 izgubljenih žog: k temu je pripomogel tudi Udrih, ki se po poškodbi še le vrača v dobro formo. V 22 minutah dosegel dve točki, podajo in skok, ob tem pa je pet žog izgubil. Košarkarji Toronta, za katere igra tudi Italija Andrea Bargnani, pa so po podaljškju s 112:108 premagali Bellinellijeve Golden State. Bargnani je prispeval 19 točk, ob tem pa navdušil občinstvo s po tremi zabijanji in blokadami. Philadelphia 76ers je s 116:87 premagal New York Knicks, kjer igra Danilo Gallinari. Bivši igralec Armani Jeans je igral 8 minut in dosegel 2 točki.

BALVANSKO PLEZANJE - V Moskvi je bil včeraj slovenski dan. Natalija Gros in Katja Vidmar sta namreč upravičili sloves favoritinji in na predzadnji tekmi svetovnega pokala v finalu balvanskega plezanja osvojili drugo mesto in si razdelili srebrno kolajno. Klemen Bečan, ki se je sploh prvič v karieri uvrstil v finale, pa je pristal na 6. mestu. Selektor slovenske članske reprezentance v športnem plezanju Aleš Jensterle je bil nad prikazanim več kot zadovoljen. Obe slovenski plezalki, ki sta stopili na stopničke Škofjeločanki Natalija Gros in Katja Vidmar sta se odlično odrezali, že z uvrstitvijo v finale pa je velik podvig uspel tudi Tržičanu Klemenu Bečanu.

ARGENTINA - Novi argentinski selektor Diego Maradona si je za pomočnika izbral Sergia Batisto in Joseja Luisa Browna. Batista, Brown in Maradona so leta 1986 z argentinsko reprezentanco osvojili naslov svetovnih prvakov.

LOEB - Francoz Sebastian Loeb je tudi po drugem dnevu relija po Japonski še vedno v igri za peti naslov svetovnega prvaka. Štiriintridesletni Francoz s svojim Citroenom C4 na 14. letošnji preizkušnji za svetovno prvenstvo zaseda tretje mesto za Fincema Mikkom Hirvonenom in Jari-Mattijem Latvalo (oba Ford focus).

NEWYORŠKI MARATON - Najbolj pomembno svetovno tekaško prireditve, newyorški maraton, bodo danes neposredno prenašali po satelitskih kanalih Eurosport in RaiSport pik od 15. do 18. ure. Posnetke bodo prikazali tudi po Rai 2, od 19. do 20. ure.

KOŠARKA - Slovenski derbi v D-ligi v telovadnici Ervatti

Breg nadigral tudi Kontovel

Kontovel se je uspešno upiral le v prvi četrtini - Pri goriškem Domu, ki je izgubil v Trstu, je bil najboljši strelec Cej (20 točk)

Kontovel - Breg 61:78 (15:18, 30:35, 43:65)

KONTOVEL: Paoletič 6 (2:4, 2:7, 0:5), Švab 16 (1:5, 6:10, 1:4), Lisjak 8 (0:5, 4:6, 0:4), Genardi 5 (1:2, 2:4, -), Ukmar 12 (3:4, 0:3, 3:4), Gantar 7 (3:4, 2:6, 0:1), Rogelja 2 (0:2, 1:3, -), Sossi 5 (-, 1:3, 1:3), Bufon (-, 0:1, -). TRENER: Brumen. 5ON: Lisjak v 39. min, Švab izključen.

BREG: Cerne 3 (1:2, 1:6, -), Klarica 24 (6:6, 9:14, 0:2), Zeriali 8 (-, 4:11, -), Sila 13 (5:5, 4:7, 0:2), Lokatos 9 (4:4, 1:3, 1:4), Klabjan 12 (4:5, 4:7, 0:1), Cociancich 0, Posar 1 (1:2, -, -), Grazioso 8 (-, 1:3, 2:2), Petaros n.v. TRENER: Kraševac. 5ON: Zeriali v 38. min, Cerne izključen.

Že drugi letošnji derbi v D-ligi je pripadel Bregu, ki je tako vknjižil že peto zaporedno zmago in zaradi sinočnega poraza Don Bosca sam vodi na lestvici. Tokrat so na domačem igrišču padli Kontovelci, ki so za pravo vzdušje derbija poskrbeli samo v prvi polovici slovanja, ko so bili Brežanom povsem enakovredni.

Prvi naskok je pripadel okrnjenemu Kontovelu (odsnosti so bili Zaccaria, Bukavec, Šušteršič in Vodopivec), ki je začel zagnano in po dveh minutah povedel 6:2. Tudi v nadaljevanju prve četrtine se Kontovelci z dokajšnjo mero borbenosti in s prepričljivo predstavo niso pustili presenetiti. Kljub hitrejši in raznoliki igri Brega se domači igralci s čvrsto obrambo in preciznimi napadi povedli s 13:11 in vse do konca prve četrtine odbržali stik z Bregom (15:18). Izenačenost se je nadaljevala tudi v drugi četrtini, ko so se Švab in soigralci zagrizeno borili za vsako žogo. Vodstvo Brega 18:24 so Brumnovi fantje z dvema napadoma skoraj izničili naprej na 23:26, nato pa s Sossijem v 26. minuti zmanjšali razliko na eno točko (25:26). Takrat pa je Breg pritisnil na plin in s Silo na čelu spet pridobil šest točk prednosti (29:35), ki jih Kontovel do konca prvega polčasa ni uspel nadoknaditi.

Po petnajstminutnem odmoru pa se je začetna izenačenost razblinila, na igrišče pa sta se predstavili skorajda spremenjeni ekipi. Kontovelci nikakor niso uspeli nadaljevati začetnega ritma, Brežani pa so z organizirano igro in predvsem s preciznejšimi meti iz razdalje večali prednost. Tako so že v 23. minuti povedli za deset točk (33:43) in še pred koncem četrtine za 23 (39:62). Visokega zaostanka Kontovelci niti v zadnji četrtini niso uspeli zmanjšati. Predvsem premoč Brega pod košem je silila Kontovelce v mete z daljave, ki pa so bili neuspešni. Tudi številni nenatančni prosti meti (10:26) so onemogočili, da bi domači igralci omilili visok zaostanek. Razi-

Brežan Elvis Klarica (včeraj 24 točk) pri metu na koš in mladi Kontovelov košarkar Martin Genardi. V telovadnici Ervatti se je tokrat zbralo veliko navijačev obeh ekip in ljubiteljev košarke

KROMA

grani Brežani so tako z raznoliko igro v napadu pričakovano obdržali vodstvo vse do zvoka sirene.

Izjavi po tekmi: Roby Paoletič (Kontovel): Vedeli smo, da smo na papirju slabša ekipa, ampak kljub temu smo na igrišče stopili prepričano. Brežane smo na začetku skušali presenetiti s hitrejšo igro, kar nam je v prvih dveh četrtinah uspevalo, nato pa so oni prevladali. Njihova premoč pod košem je bila očitna. Nasploh bi lahko igrali boljše, ampak bi bila zmaga tudi zaradi okrnjene postave res težko dosegljiva.

Borut Klabjan (Breg): Mi smo tokrat zaigrali krepko pod našimi sposobnostmi. V uvodu ni šlo za podcenjevanje, ampak smo zaigrali brez nezbrano. Vedeli smo, da se bo Kontovel boril, in to se je tudi izkazalo v prvem delu tekme. Od tretje četrtine dalje pa gostitelji niso uspeli zadržati našega ritma, tako da smo tudi z našo boljšo predstavo prevladali. (V.S.)

San Vito - Dom 82:57 (17:9, 37:19, 59:37)

DOM: Vončina 9 (3:6, 3:10, 0:6), Covi 6 (-, 3:6, 0:5), Belli 3 (1:1, 2:6, -), Faganel 6 (-, -, 2:4), Cej 20 (5:7, 6:15, 1:8); Dornik, Collenzini 8 (2:2, -, 2:3), Oblak 3 (1:1, 1:1, -), Ambrosi nv, Zavadlav. PON: Belli (33) in Covi (37).

Domovci so na gostovanju v Trstu visoko izgubili proti San Vitu. Za razliko od

prejšnjih srečanj so tokrat dobro začeli in bili v prvih minutah povsem enakovredni višje uvrščenim nasprotnikom. V šesti minuti so celo vodili za dve točki (7:9), po prvih menjavah pa so gostitelji prevzeli vodstvo s koši razpoloženega Semenica. Obe ekipi sta igrali bolje v obrambi kot v napadu, kjer je bilo veliko izgubljenih žog. V drugem delu Ambrosijevi varovanci nikakor niso mogli zaustaviti hitrove Praticoja, ki je samo v tem delu dosegel kar 14 točk - 5 več kot cela goriška ekipa. Med glavnim odmorom je tokrat trener-igralec Ambrosi streznil svoje varovance. Kljub pomembni odsotnosti Kristančiča so se z dobro igro Collenzinija kmalu približali na 13 pik pri izidu 42:29. Po poškodbi Faganela v 32. minuti pa se je v Domovih vrstah spet nekaj zataknilo. Groba igra, ki sta jo včasih dopuščala sodnika je bila bolj po godu domačim igralcem, ki so sicer nadigrali goste tudi na račun hitrih protinapadov. S temi so gostitelji ponovno povečali prednost na 20 pik in jo brez večjih težav obdržali do konca tekme. Kljub porazu je bil napredek v igri Doma precej očiten, poleg tega pa sta mlada plamakerja Vončina in Collenzini skupaj dosegla skoraj tretjino točk svoje ekipe. (M.O.)

Ostali izidi: NAB Tržič - Poggi 66:83, Don Bosco - Romans 62:86, Fogliano - Libertas TS 75:67.

F1 V ŠTEVILKAH Bo desetič prevladal zasledovalec?

25. sezono bo odločila zadnja dirka prvenstva formule 1. V 58 sezonah je 9-krat slavil končno zmago zasledovalec, torej tisti, ki je imel pred tekmo manj točk. Tako je bilo tudi leta 1950 na prvem prvenstvu, ko je Farina na alfi romeu na VN Italije v Monzi v finišu premagal Fangio. Ob njem so slavili še Surtees (64), Hunt (76), Piquet (81 in 83), Prost (86), Villeneuve (97), Hakkinen (99) in Raikonnen (07). Schumacher je bil kar petkrat protagonist zadnje dirke: dvakrat je zmagal (94 in 2003), leta 1997 pa ga je v zadnji dirki prehitel Villeneuve, leta 1998 in 2006 pa mu je na zadnji dirki naslov prvaka ušel: zmagala sta Hakkinen in Alonso.

9. britanski svetovni prvak bi postal Lewis Hamilton (McLaren Mercedes) v primeru današnje zmage. Prvi je bil Hawthorn (58), nato Hill (62 in 68), Clark (63 in 65), Surtees, Stewart (69 in 71), Hunt (76), Mansel (92) in Hill (96). Brazilec Filipe Massa pa bi bil »še« četrti. Pred njim so lovili najboljšega prejšli še rojaki Fittipaldi (72 in 74) in Piquet (81, 83 in 87) in legendarni Ayrton Senna (88, 90 in 91).

JUTRI PO TV KOPER Športel bo gostil Marka Civardija

V koprskem studiju bo voditelj Igor Malalan jutri ob 22.30 na TV Koper gostil podvodnega snemalca Marka Civardija, ki je letos na državnem prvenstvu osvojil 2. mesto. Civardi bo pojasnil, kako se mora na take preizkušnje fizično pripraviti, vsak pa si bo lahko ogledal tudi posnetek, s katerim je Slovenec iz Barkovelj postal podprvak. Oddajo bodo dopolnili posnetki z nogometnih tekem Juventina - Staranzano in Primorje - Begliano, košarkarskega derbija Kontovel - Breg in tekme Jadran - Roncade. Sledila bo nagradna igra Poglej me v oči.

Obvestila

AŠD-SK BRDINA organizira novembra sejem rabljene smučarske opreme po sledečih datumih in urnikih: samo v četrtek, 6. novembra, od 18. do 21. ure zbiranje opreme; sejem bo potekal v petek, 7. novembra, od 18. do 21. ure, v soboto, 8. novembra, od 16. do 21. ure in v nedeljo, 9. novembra, od 10. do 12. ter od 16. do 20. Sejem bo v prostorih doma Brdina na trgu Brdina na Opčinah. Sprejemamo samo tehnična oblačila v dobrem stanju. Za informacije štev. 347-5292058.

SK DEVIN prireja sejem rabljene smučarske, kolesarske in športne opreme od 11. do 26. novembra 2008 v pristaniškem predelu v Tržiču pri Logistiki Eurocar - ul.Grota del Dialul Zot, 5 od 10.30 do 19.00 po sledečem programu: od 11. do 13.novembra zbiranje opreme; od 15. do 23. novembra prodaja; 25. in 26.novembra prevzem neprodane opreme.

PLANINCI SK DEVIN in ŠD SLOGA vabijo v soboto, 8. novembra, svoje članke in prijatelje na tradicionalno martinovanje in pohod po Brkinih. Zbirališče v Bazovici pri Kalu ob 13.30. Za pojasnila sta na razpolago Viktor 040-226283 in Frančko 040-200782.

SK DEVIN prireja tečaj smučanja na plastični progi v Nabrežini vsako soboto in nedeljo od 9.00 do 11.00 z društvenimi učitelji. Začetek tečajev ob sobotah od 8.11 do 29.11 oz. ob nedeljah od 9.11 do 30.11.2008. Možnost najema opreme. Informacije in vpisovanja: info@skdevin.it ali na tel. 338 8621592 (Janja).

MOŠKA C-LIGA - V 3. krogu

V derbiju Sloga Tabor Televita po petih nizih ugnala Buio

Val Imsa, Olympia Tmedia in Soča Zadružna banka Doberdob Sovodnje praznih rok

Sloga Tabor Televita - Buia: 3:2 (22:25, 25:19, 25:27, 25:21, 15:11)
SLOGA TABOR TELEVITA: Kan-te 12, Peterlin 7, Riolino 2, Slavec 10, Vato-vac 26, V. Veljak 5, Privileggi (L), Jercog, Sorgo, Strain, I. Veljak 13. TRENER: Bo-sich.

Sinoči se je v Repnu odvijala prava maratonska borba, v kateri je po petih se-tih slavila Sloga Tabor Televita proti eki-pi, ki je imela enako število točko kot na-ša. Zaradi nekaterih zdravstvenih težav svojih igralcev je bil trener Bosich primo-ran spremeniti postavo in na center je po-stavil Vasilija Kanteta, ki je v tej vlogi igral prvič in se zelo dobro odrezal. Poleg nje-ga zasluži posebno pohvalo tudi Igor Ve-ljak, ki je stopil na igrišče proti koncu prve-ga seta in bil na to do konca tekme prava gonilna sila ekipe in je prav gotovo najza-služnejši za zmago. Tekma se ni začela naj-bolje, saj je Buia takoj povedla z 8:0. Slo-gaši so sicer odločno reagirali, vsega zao-stanka pa jim ni uspelo nadoknaditi. Ne-primereno bolje jim je šlo od rok v drugim setu, v katerem pa je prišlo do neobičajnih težav na igrišču. Ker v repenski telovadnici zaradi tehničnih problemov še ne dela ogrevanje, je zaradi vlage začelo igralcem močno drseti, kar je seveda vplivalo na sa-mo igro, ki je postala veliko bolj enostavna, zato pa nič manj borbena. Drugi niz je os-vojila Sloga Tabor in bila na pragu uspe-ha tudi v tretjem, v katerem je vodila že s 23:18, a je nerazumljiva serija napak omo-

gočila gostom, da so dosegli 6 toč, prvi prišli do set žoge in potem v razburljivem fi-nišu tudi zmagali. Tak poraz običajno po-tare ekipo, ki ga je doživela, vendar so slo-gaši odločneje reagirali, osvojili četrti set in potem še petega, v katerem so vsesko-zi visoko vodili in Buia je omilila razliko le v končnici. (INKA)

San Vito - Soča Zadružna banka Doberdob Sovodnje 3:1 (25:17, 25:19, 22:25, 26:24)
SOČA ZBDS: Testen 17, I. Černic 10, J. Černic 1, Valentinič 17, Ma. Černic 9, M. Devetak 2; Juren (L), Škorjanc 0, Brai-ni 0, R. Devetak, Butkovič. TRENER: Bat-tisti.

Poraz v San Vitu je v taboru Soče pu-stil grenak priokus. Varovanci trenerja Bat-tistija so bili že na pragu, da osvojijo vsaj točko, saj so v četrtem nizu že vodili s 23:20, toda na koncu so ostali praznih rok. Ško-da, saj je bil San Vito povsem v dometu na-sih odbojkarjev. Sočani bodo tako morali počakati še vsaj en teden na prvo zmago. Valentinič in soigralci so srečanje pričeli zelo negotovo. Mogoče je na raz-položenje vplivalo dejstvo, da je zadnji tre-nutek odpovedal nastop standardni libe-ro Kragelj. Njegovo vlogo je tako prevzel mladi Matej Juren. Prva dva niza sta tako minila v znamenju gostiteljev, saj Sočani niso nudili pravega odpora. V tretjem se-tu pa je trener Battisti nekoliko spremenil postavo, kar je takoj obrodilo zaželeno sa-dove. Sočani so se zdramili in s prepričljivi-vo igro spravili v težave nasprotnike. Z do-bro igro so nadaljevali tudi v 4. nizu a žal samo do izida 23:20. V končnici so namreč znova popustili, napravili nekaj naivnih na-pak in podlegli zagrizenosti gostiteljev. Naj-več preglavic je Testenu in soigralcem pov-zročal izkušeni Polesel (igral je tudi že v viš-jih ligah), saj je bil s krila prava neresljiva uganka za Sočin blok in obrambo.

Val Imsa - PAV Natisonia 0:3 (20:25, 17:25, 20:25)
VAL IMSA: Devetak 5, Tomšič 5, Marget 6, Corazza 6, D. Nanut 7, Radetič 16; Plesničar (L), Faganel 0, Grusovin 1,Corva 0, Sancin. TRENER: Makuc.
Kljub gladkemu porazu je bil trener Makuc ob koncu srečanja zadovoljen, saj so se njegovi varovanci favoriziranemu na-sprotniku, ki ima v svojih vrstah kar tri bi-vše valovce (Berzacola, Ombrato in Loia-cono) in cilja na napredovanje, dobro upi-rali. Škoda, da je v določenih trenutkih prišlo do pravih »balck-outov«, ko so odpo-vedali na celi črti in gostom omogočili, da so dosegli pet zaporednih točk, kar jim je

Igor Veljak je bil sinoči najzaslužnejši za Slogino zmago

KROMA

seveda znatno olajšalo delo. Pav je zelo učinkovito serviral (vsi igralci so servirali v skoku), valovci pa so v tem elementu na-pravili preveč napak. Zelo dobro je tokrat Imsi šla od rok obramba, saj so polovili kar precej težkih žog. Pohvalo tokrat zasluži-ta predvsem libero Plesničar, saj je svojo nalogo zelo dobro opravil in pa Radetič, ki je bil kljub temu, da zaradi službenih obveznosti ne trenira redno, na mreži neu-stavljiv.

Il Pozzo - Olympia Tmedia 3:0 (25:21, 25:20, 25:12)
OLYMPIA TMEDIA: Faganel 11, Terčič 6, Bernetič 13, Manià 4, Caprara 1, F. Hlede 3; P. Brotto (L), Komjanc 2, Ca-parelli 1, L. Brotto 0, J. Hlede. TRENER: Konz.
Olympia je sinoči odigrala najboljše srečanje do sedaj. Goričani so se proti iz-kušnim in visokim nasprotnikom dobro borili, žal pa so v določenih trenutkih plačali davek neizkušenosti, kot na primer v prvem setu, ko so vodili vse do 20. točke, potem pa so napravili nekaj naivnih napak in set je splaval po vodi. Prvič je na igriš-če stopil tudi mladi Edoardo Caprara, ki je dobro opravil svojo nalogo. Sedaj čaka Olympio nekoliko lažji spored in upati je, da bo tudi proti nasprotnikom, ki so v nje-nem dometu, igrala tako kot sinoči.

FIPAV Dva Slovenca kandidata za deželni odbor

Kmalu bodo volitve za obno-vo odbora deželne odbojkarske zve-ze za štiriletje 2009/2012. Dose-da-nji 74-letni predsednik Renzo Cecot bo ponovno kandidiral, za nasprot-nika pa bo imel 49-letnega Paola Santuza. Za odborniška mesta kan-didira deset oseb, med temi tudi Slo-venca Boris Žerjal in Ivan Peterlin, ostali pa so Clara Beltrami, Dori-no Cattarossi, Ascanio Cosma, Sil-vio Franceschinis, Alessandro Mic-helli, Franco Revelant, Franco Ros-sato in Silvano Zilli. Zagotovljeno iz-volitev ima že edini kandidat za re-vizorsko mesto Livio Lonzar.

MOŠKA D-LIGA

Slogaši ugnali izkušeni Oglej

Sloga - Aquileia 3:0 (25:20, 25:20, 25:11)
SLOGA: Bertali 4, Cettolo 17, Iozza 5, Cante 8, Romano 14, Rožac 8, Dusich, Ilič, Košuta Taučer. TRENER: Peterlin.
V drugem domačem nastopu je Sloga zabeležila dlo-ko zmago proti ekipi iz Ogleja, ki ima v svojih vrstah samo izkušene igralce, med katerimi je tudi bivši slogaš Stabile v vlogi libera, ki je bil kljub svojim 51 letim najboljši v vrstah svoje ekipe. Gostje so nastopili rahlo okrnjeni, vendar z zelo učinkovito postavo, ki je bila zlasti v obrambi res dobra. Slogaši so se ji postavili po robu s hitro in dinamično igro, veliko so napadali preko kril, saj so imeli v tej poziciji na dru-gi strani mreže šibkejši blok. Razigrala sta se zlasti David Cet-tolo in Matjaž Romano, kateremu je bil v veliko oporo to-krat zelo razpoloženi podajaj Bertali. Sploh pa se je vsa eki-pa izkazala kot celota, saj so bili slogaši res homogeni in so delovali zelo ubrano. Tekma se je začela v znamenju velike izenačenosti, saj je bilo očitno, da starejši igralci nikakor no-čejo popustiti pred neprimerno mlajšimi domačini. Prva dva seta sta si bila zelo podobna. Ekipa iz Ogleja je v obrambi pobirala tudi nemogoče žoge. Sloga je bila sicer stalno v vod-stvu, vendar so gostje znali nadoknaditi tudi visoke zaostanke (npr. 9:16 v prvem setu), tako da so se morali slogaši za zma-go vztrajno boriti do konca. Po drugem setu pa so gostom enostavno pošle moči in razigranim slogašem res niso več mogli priti do živega, kot jasno kaže tudi končni izid. (IN-KA)

ŽENSKA D-LIGA - Zaslužen poraz Bor Breg Kmečka banka razočaral proti mladi šeststerki Rizzi Volleya

Martina Flego spet na igriščih

šek, Sancin. TRENER: Smotlak.
Združena ekipa Bora in Brega je spet ostala praznih rok, to-krat pa za poraz res nima opravičila, saj so nasprotnice gotovo slabša ekipa. Plave so srečanje sicer začele zelo zbrano, dobro so servirale in sprejemale, na mreži pa so bile še posebno s centra zelo učinkovite. Domačinke so igrale zelo požrtvovalno v obrambi, naši ekipi pa se niso mogle enakovredno upirati. Po lah-ki zmagi v prvem nizu pa so Smotlakove varovanke odpoveda-le na celi črti. Popustile so v sprejemu in obrambi, v napadu pa začele ogromno grešiti. Mlade odbojkarice Rizzija so se tedaj opo-gumile in začele igrati veliko bolj agresivno, tako da so z lahko-to osvojile drugi niz, še lažje pa tretjega. V četrtem setu so pla-ve spet začele igrati nekoliko bolj natančno, po vodstvu 16:14 pa so spet odpovedale in zmago prepustile domači ekipi. (T.G.)

Rizzi Volley - Bor Breg Kmečka banka: 3:1 (17:25, 25:20, 25:9, 25:19)
BOR BREG KMEČKA BANKA: Vodopivec 10, Della Mea 7, Žerjul 1, Spe-tič 5, I. Flego 9, Gru-den 0, Legovich (L), M. Flego 6, Grgič 0, Sadlowski 0, Bezen-

ŽENSKA C LIGA - Prehuda kazen

Martignacco boljši od Sloge List

Slogašica Ivana Gantar je tokrat prispevala 12 točk

KROMA

Libertas Martignacco - Sloga List: 3:1 (25:27, 25:22, 25:21, 25:17)
SLOGA LIST: Babudri 18, Bukavec 10, Cvelbar 10, Gantar 12, Pertot 7, Sta-rec 1, Michela Spangaro (L), Ciochi 2, Colsani 0, Maurovič 2, Alice Spangaro 0. TRENER: Draovich.
Po skoraj dve uri trajajoči tekmi so slogašice izgubile v Martignaccu, vendar je poraz brez osvojene točke prav goto-vo prehuda kazen glede na dejansko raz-liko med ekipama. Sloga List je bila v treh setih povsem enakovredna domačin-kam, večkrat celo boljša, v ključnih tre-nutkih pa je imel Martignacco več šport-ne sreče, slogašice pa morda premalo odločnosti. Najboljša sta bila vsekakor prva dva seta, v katerih sta obe ekipi da-li vse od sebe. Dobrim napadom so sle-dili odlični posegi v obrambi, tako da la-hko res govorimo o dobri odbojkarški predstavi. Po osvojenem prvem setu so bi-le slogašice zelo blizu zmagi tudi v dru-gem, v katerem so vodile skoraj do kon-ca a so jih domačinke dohitele in v kon-čnici nanizale nekaj zaporednih točk. Slo-ga List je bila v igri tudi praktično ves tre-tji set, čeprav je napad postal manj pro-doren, kar je bilo kot nalašč za odlično

Domači šport

DANES

Nedelja, 2. novembra 2008

KOŠARKA

MOŠKA C-LIGA - 18.00 v Trstu; Altura: Jadran Mark - Roncade; 18.00 v Oderzu: Oderzo - Bor Radenska

ODBOJKA

UNDER 16 MOŠKI - 10.30 v San Vitu al Tagliamento: San Vito - Olympia Hlede11.00 v Sovodnjah: Soča Rast - Altura; 11.00 v Vidmu: Volleybas - Sloga

NOGOMET

PROMOCIJSKA LIGA - 14.30 v Repnu: Kras Koimpex - Centro Sedia; 14.30 v Gorici, Ul. Capodistria: Pro Gorizia - Vesna

1. AMATERSKA LIGA - 14.30 v Trebčah: Primorec - San Lorenzo; 14.30 v Pierisu: Pieris - Sovodnje

2. AMATERSKA LIGA - 14.30 pri Brišičkih, Ervatti: Primorje Interland - Begliano; 14.30 v Tržiču, Ul. Boito: Romana - Breg

DEŽELNI NARAŠČAJNIKI - 10.30 v Vidmu, Ul. Fornaci: Donatello - Pomlad

NAJMLAJŠI - 10.30 v Gorici, Ul. Baiamonti: Audax Sanrocchese - Juventina

ZAČETNIKI 11:11 - 10.30 v Repnu: Pomlad B - San Giovanni B

NAMIZNI TENIS

DEŽELNE LIGE - 10.30 v Zgoniku: Kras - Trieste Sistiana B (Moška C2-liga); 10.00 v Fiumicellu: Fiumicello A - Kras (moška D1-liga)

JUTRI

Ponedeljek, 3. novembra 2008

NOGOMET

DEŽELNI MLADINCI - 19.00 v Štandrežu: Juventina - Kras

POJUTRIŠNJEM

Torek, 4. novembra 2008

NAMIZNI TENIS

ŽENSKA A1-LIGA - 18.00 v Zgoniku: Kras ZKB - Sterilgarda Castelfgoffredo

PROMOCIJSKA LIGA - V 7. krogu na gostovanju v Štarancanu

Zaslужen poraz štandreške Juventine

Po prvem delu je bil izid neodločen - Zadetek za Juventino je dosegel Candussio

Staranzano - Juventina 2:1 (1:1)

STRELEC ZA JUVENTINO: Candussio v 45. min.

JUVENTINA: Furios, Paravan (Rosolen), Morsut, Re, Masotti, Sorbara (Giannotta), Candussio, Pantuso, Ruffini, Gerometta, Zanuttig, trener Portelli.

Enajsterica iz Štarancana je uveljavila prednost domačega igrišča: 4 tekme, 4 zmage. Včerajšnji poraz Juventine pa je povsem zaslužen, saj so varovanci trenerja Portellija tokrat na zelenem pravokotniku pokazali bolj malo. Res, da trener tokrat ni mogel računati na kar 4 pomembne nogometaše, ki so še poškodovani (Stabile, M. Peteani, Terpin in Negro) in da v drugem delu je tudi sreča Juventini nekoliko obrnila hrbet, saj bi skoraj izenačila (1 z Ruffinijem in 2 s Candussijem), toda to nikakor ne more biti alibi za včerajšnji poraz. Staranzano je bil povsem v domu goriških nogometašev, ampak je odlično izkoristil edini dve priložnosti, ki si ju je priigral v 90 minutah, Juventina pa je tokrat igrala pod svojimi sposobnostmi, predvsem v obrambi so bili preveč nepazljivi. V sedmih krogih je torej Juventina slavila zmago trikrat, prav tolikokrat je bila poražena, samo enkrat pa je zapustila igrišče le s točko v žepu. Vrh lestvice se je tako nekoliko oddaljil.

V prvem polčasu igra ni bila na visokem nivoju. Prvi zadetek je padel že v 19. minuti in to po napaki obrambe gostov. Juventina je v napadu igrala neurejeno. Še najbolj aktiven je bil Candussio, ki je v zadnji minuti polčasa tudi dosegel izenačujoči zadetek. Vsi so bili prepričani, da bo to Juventini vtilo novega elana in da bo v drugem polčasu le stopila na igrišče bolj zagrizena, a ni bilo tako. Tudi v drugem delu se je namreč nadaljevala medla igra s prvega polčasa in v 74. minuti so gostitelji znova prešli v vodstvo in to znova po napaki obrambe. To je vendarle nekoliko zdrnilo gostitelje, ki so dve minuti pozneje z Ruffinijem zadeli prečko (lep strel z glavo), v končnici pa je Candussio za pravil dve edinstveni priložnosti (enkrat je žoga končala mimo vrat, enkrat pa v objemu domačega vratarja).

OSTALA IZIDA

Elitna liga: Fincantieri - Palmarena 2:1 (Milan, avt. Mossenta, Pauletto(P))

1. amaterska liga: Isonzo - S. Canzian d'Isonzo 2:1 (Milton (SC), Trentin, Malo).

2. AMATERSKA LIGA - Zarja Gaja nerodno izgubila proti Chiarboli

Trpko razočaranje

Že po prvem polčasu je bilo 2:0 - Nezanimiva tekma brez lepih priložnosti za gol

Tako je nogometaš Chiarbole Casalaz iz prostega strela premagal vratarja Zarje Gaje Alessandra Carmelija

KROMA

Chiarbola - Zarja Gaja 2:0 (2:0)

STRELCA: v 36. min. Casalaz, v 44. min. Migno.

ZARJA GAJA: Carmeli, Bernetič, Franco, D. Gregori (od 42. min. Segulin), G. Križmančič, V. Križmančič, Ghezzi, M. Grgič, Zocco (od 34. Kariš), Bečaj, Primosi, trener Di Summa.

IZKLJUČEN: G. Križmančič v 64. min.

Maloštevilni gledalci so na tržškem igrišču Ferrini na Čarboli videli grdo in vse prej kot zanimivo tekmo. Na koncu so se veselili navijači domače ekipe, gostje pa so odšli domov razočarani. »Tako ne gre,« so se pritoževali privrženci rumeno-modrih. Povedati je treba, da sta bila pri Zarji Gaji odsotna oba napadalca Bertocchi in Bernobi, ki sta poškodovana.

Resnici na ljubo tudi domača ekipa ni pokazala lepe igre in si ni ustvarila večjih priložnosti za gol. Domači nogometaši so prvič resneje zaposlili vratarja Carmelija v 14. minuti, ko so

streljali izven kazenskega prostora, vratar Zarje Gaje pa se ni pustil presenetiti. Tri minute kasneje je bil v kazenskem prostoru Chiarbole nevaren Peter Primosi, ki je po Zoccovi podaji za las streljal mimo vrat. V 23. minuti še ena lepa akcija (sicer jih ni bilo veliko) Zarje Gaje: Ghezzi je lepo podal do Zocca, ki je s prsi podaljšal do Bečaja. Koprski napadalec pa je bil pri zaključku nenatančen. V 36. minuti prva hladna prha za ekipo vzhodnokraškega društva. Sodnik je gostiteljem dosodil prosti strel od roba kazenskega prostora. Igralci Zarje Gaje se niso strinjali s sodnikovo odločitvijo, češ da prekrška ni bilo. Casalaz pa jih je kaznoval in z natančnim strelom je poslal žogo naravnost v zgornji kot. Zarja Gaja je v letošnji sezoni prejela že četrti gol s prostega strela. Štiri minute kasneje je s približno 30 metrov poskusil presenetiti vratarja Chiarbole Vili Bečaj. Strel pa ni bil nevaren. V 44. minuti so se gostitelji še drugič veselili.

Sodnik je po dvomljivem prekršku v kazenskem prostoru Zarje Gaje pokazal na belo točko. Gostje so zaman protestirali, s kazenskega strela pa je bil natančen Migno. V prvem polčasu sta morala zaradi poškodbe zapustiti igrišče tako David Gregori kot Zucco.

V drugem polčasu nismo zabeležili niti ene nevarne akcije Chiarbole in Zarje Gaje. Omembe vredna je bila le izključitev branilca Gorana Križmančiča, ki mu je sodnik v 64. minuti pokazal še drugi rumeni karton.

V taboru Zarje Gaje so bili po tekmi precej razočarani in potrti. Včerajšnji je bil prav gotovo najslabši nastop rumeno-modrih v letošnji sezoni.

IZJAVA PO TEKMI:
Spremljevalec Zarje Gaje Valter Milkovič: »Res je, da sta nam manjkala oba napadalca, a to ni popravilo. Igrali smo zelo slabo, brez iniciative. Tudi Chiarbola ni pokazala nič posebnega.« (jng)

3. AL - V Trstu

Naivni napaki usodni za Mladost

Sant'Andrea San Vito - Mladost 2:1 (0:0)

STRELEC ZA MLADOST: Bressan v 93. min.

MLADOST: Devetak, Kobal (od 60. min. Batistič), Contin (od 55. min. Marušič), E. Zorzin, C. Zorzin, Spadari, Bressan, Gagliano, Vitturelli, D'Onorio, trener Sambo.

Mladost je v gosteh doživela pekoč poraz. Pekoč zato, ker so varovanci trenerja Samba včeraj igrali dobro, tako da niso bili nič slabši od nasprotnikov, škoda le, da so napravili dve naivni napaki, ki so ju ob sodnikovem žvižgu drago plačali.

V prvem polčasu je Mladost celo zapravila stoodstotno priložnost. Emanuel Radetič se je znašel sam pred domačim vratarjem, vendar je z glavo žogo poslal v out. Vajeti igre je trdno v rokah imela stalno Mladost, toda žal ni našla prave poti do vrat. Tudi v drugem delu se slika ni bistveno spremenila. Mladost je zapravila še eno lepo priložnost, ko se je sam pred vratarjem znašel Enrico Zorzini, ki pa je žal streljal mimo vrat. V 70. minuti pa so gostitelji odlično izkoristili napako v protinapadu Mladosti in prvič zatresli mrežo vratarja Devetaka. Drugi zadetek je padel v sodnikovem podaljšku, topkrat pa po napaki obrambe. V sklepnih sekundah pa je edini gol za Mladost dosegel Bressan.

DEŽELNI MLADINCI

Vesna ni bila natančna pred nasprotnikovimi vrati

Vesna - Muggia 0:1 (0:1)

VESNA: Rossoni, Burni, Farfoglio, Vascotto, Drassich, Zarba, Ronci, Salice, Radivo (Del Savio), Ribezzi (Brandolisio), Simonis (Ciriello), trener Toffoli.

Mladinci kriške Vesne so izgubili proti Muggi, ki jih je tako prehitela na lestvici. Toffolijevi varovanci so se sicer enakovredno borili, pred nasprotnikovimi vrati pa so bili skrajno nenatančni. »V drugem polčasu smo imeli kar tri dobre priložnosti za gol, ki smo jih neverjetno zgrešili,« je povedal spremljevalec Giancarlo Zoffoli. Muggia je zmagoviti zadetek dosegla v 42. minuti, po lepo speljani akciji. Pri Vesni so tokrat dobro igrali Rossoni, Drassich in Vascotto.

Ostali izidi 7. kroga: Domio - Pro Gorizia 0:6, Monfalcone - Sevegliano 2:0, Ponziana - Staranzano 3:0, San Luigi - Trieste Calcio 2:0, Torviscosa - Fincantieri 1:0. **Vrstni red:** San Luigi 16, Pro Gorizia, Muggia, Monfalcone 14, Vesna, Trieste Calcio 13, Ponziana, Torviscosa 12, Fincantieri, Kras* 7, Staranzano, Sevegliano 4, Juventina*, Domio 3 (* s tekmo manj). **Jutri:** Juventina - Kras. **Prihodnji krog:** Fincantieri - Vesna, Kras - Staranzano, Sevegliano - Juventina.

ČEZMEJNO PRVENSTVO U14 - V drugem krogu nekaj zanimiv rezultatov

Delitev točk med Hitom in Ronkami

Štandreška Juventina je tesno izgubila v Vipolžah - Visoki zmagi Pro Romansa in Cormonsa - V Tolminu niso igrali zaradi močnega naliva

Izkupiček drugega kroga čezmejnega prvenstva v kategoriji najmlajših U14 je dve zmagi za ekipi iz italijanskega dela Goriške, dve za ekipi iz slovenskega dela Goriške in en neodločen izid.

S točko sta se morali zadovoljiti Hit Nova Gorica in Ronchi. Novogoričani so povedli z golom Ibeskija, ekipa iz Ronk pa je izenačila v drugem polčasu s Cuzzolinom. Hit Nova Gorica sicer nastopa z leto mlajšimi, U13, nogometaši. »Odločili smo se pač, da bodo v tem čezmejnem prvenstvu nastopali le s trinajstletniki. Mednarodni pečat lige je namreč dodatna stimulacija za mlade nogometaše. Naši leto starejši najmlajši igrajo že v državnem prvenstvu in so tik pod vrhom lestvice,« nam je povedal trener Darko Krump, ki je še dodal, da ima na razpolago 22 nogometašev istega letnika. »Morali bi jih imeti še več, če bi želeli narediti pravo selekcijo. Vsekakor treniramo tudi do štirikrat tedensko, saj samo tako lahko ti fantje napredujejo in postanejo dobri nogometaši. Na območju Nove Gorice je premalo društev, ki se ukvarjajo z mladinskim nogometom. Premalo je zdrave konkurence,« je še dodal Krump.

Štandreška Juventina je v četrtek igrala v Vipolžah in tesno izgubila proti domačim Brdam. Končni izid je bil 2:1. Po vodstvu domačinov z 2:0, je za Juventino dosegel častni zadetek Vlorian Bytyci, ki je bil natančen iz enajstmetrovke (prekršek nad Markovičem). Juventinin trener Franco Cecotti je bil zadovoljen z nastopom svojih varovancev, pa čeprav so nastopili z okrnjeno postavo.

V drugem krogu sta prav gotovo najbolj odmevali prepričljivi zmagi Pro Romansa in Cormonsa. Ekipa iz Romansa je doma visoko s 5:0 premagala Bilje. Dva gola sta dosegla Barbus in Massiz, enega pa Fabris. Krminsko moštvo pa je s 6:0 ugnalo Adrio Ciciban iz Renč. Renško mrežo so zatresli Tartara 3, Musulin 2 in Tuzi. Vsi goli so padli v drugem polčasu. Združena ekipa Primorje Vipava pa je z 2:1 zmagala sredi Gorice. Ajdovci in Vipavci so z goloma Klemenata Sluge premagali Audax Sanrocchese. Za Goričane je častni zadetek dal Scipron Hoti. Tekme med Tolminom Kobaridom in gradiško Italo San Marco pa zaradi močnega deževja niso igrali. (jng)

Nogometaši novogoriškega Hita in njihovi vrstniki iz Ronk

BUMBACA

Prihodnji krog, v sredo: Itala San Marco - Primorje Vipava (17.30 v Tapoglianu), Audax - Hit Gorica (17.30 v Gorici), Bilje - Ronchi (18.00 v Biljah), Cormons - Tolmin

Kobarid (18.30 v Krminu); v četrtek: Brda Idrija - Pro Romans (18.00 v Vipolžah); v petek: Adria Ciciban - Juventina (17.30 v Renčah).

Vrstni red: Primorje 6, Hit Gorica 4, Itala*, Cormons, Brda, Pro Romans, Tolmin Kobarid* 3, Juventina, Ronchi, Bilje 1, Audax, Adria 0 (* s tekmo manj).

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

20.20 Tv Kocka: Martina in ptičje strašilo - Ošabnost

20.30 Deželni TV dnevnik

20.50 Vabilo v gledališče: Samomorilec, sledi Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

6.00 Aktualno: Quello che

6.30 Aktualno: Sabato & Domenica

9.30 Dok.: Stella del Sud

10.00 Aktualno. Linea verde Orizzonti

10.30 Aktualno: A sua immagine

10.55 Sveta maša, sledi Angelus

12.20 Aktualno: Linea verde

13.30 Dnevnik

14.00 Variete: Domenica in - L'Arena

14.40 Variete: Domenica in... sieme

15.40 Variete: Domenica in - 100 e lode

16.25 Dnevnik in vremenska napoved

16.35 Variete: Domenica in - 7 giorni

17.15 Šport: Pole Position

17.55 **Avtomobilizem:** VN **Brazilije v Foruli 1**

19.40 Šport: Pole Position

20.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti

20.40 Kviz: Affari tuoi (v. Max Giusti)

21.30 Nan.: Il Commissario Montalbano

23.40 Dnevnik, sledi Speciale Tg1

0.40 Aktualno: Oltremoda

6.35 Aktualno: Inconscio e magia

6.45 Aktualno: Mattina in famiglia

10.00 Dnevnik

10.05 Evangeličasnski obred

11.00 Šport: Numero Uno GP

11.30 Variete: Mezzogiorno in famiglia

13.00 Dnevnik

13.25 Aktualno: Tg Motori, sledi Eate Parade

13.45 Variete: Quelli che aspettano

15.30 Variete: Quelli che il calcio e...

17.05 Šport: Stadio Sprint

18.00 Dnevnik in vremenska napoved

18.05 Šport: 90° minuto

19.00 Atletika

20.00 **Avtomobilizem:** VN **Brazilije v Formuli 1**

20.30 Dnevnik

21.00 Nan.: NCIS - Unita' anticrimine

21.50 Nan.: Criminal Minds

22.35 Šport: La domenica sportiva

6.00 Aktualno: Fuori orario

7.00 Risanke

7.30 Variete: E' domenica papa'

8.50 Kratki film: Due amici per la terra; Leggende sotto il mare

9.00 Glasb.: Il Gran Concerto

9.35 Dok.: Timbuctu

11.15 Aktualno: Buongiorno Europa

12.00 Dnevnik, šport in vremenska napoved

12.20 Aktualno: TeleCamere Salute

12.55 Aktualno: Racconti di vita

13.25 Aktualno: Passepartout

14.00 Deželni dnevnik

14.30 Aktualno: In 1/2 h

15.05 Aktualno: Alle falde del Kilimanjaro

18.00 Kviz: Per un pugno di libri

18.55 Dnevnik in vremenska napoved

20.00 Variete: Blob

20.10 Variete: Che tempo fa

21.30 Aktualno: Report

23.25 Deželni dnevnik

23.40 Variete: Glob, l'osceno del villaggio

6.00 Nan.: Commissario Saint Martin

6.30 Dnevnik: Pregled tiska

7.25 Nan.: Sei forte maestro 2

9.35 Dok.: Magnifica Italia

10.00 Sveta maša

11.00 Aktualno: Pianeta mare

11.30 Dnevnik, prometne informacije

12.10 Aktualno: Melaverde

13.30 Dnevnik in vremenska napoved

14.05 Nan.: Le comiche di Stanlio e Olio

15.00 Film: La battaglia dei giganti (voj., ZDA, '65, r. K. Annakin, i. H. Fonda)

18.05 Nan.: Colombo

18.55 Dnevnik in vremenska napoved

20.35 Nan.: Karol, un Papa rimasto uomo

22.40 Šport: Controcampo

6.00 Dnevnik - Prima pagina

7.55 Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved

8.00 Jutranji dnevnik

8.50 Aktualno: Le frontiere dello Spirito

9.45 Aktualno: Verissimo - Tutti i colori della cronaca

13.00 Dnevnik, vremenska napoved, Okusi

13.40 Nan.: Belli dentro

14.10 Resničnostni šov: Amici

16.30 Variete: Questa domenica

18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario (v. G. Scotti)

20.00 Dnevnik, vremenska napoved

20.40 Variete: Paperissima Sprint

21.30 Film: Ghost (fant, ZDA, '90, r. J. Zucker, i. **Patrick Swayze**, **Demi Moore**)

0.30 Variete: Maurizio Costanzo Show

1.30 Nočni dnevnik

7.00 Aktualno: Superpartes

7.45 Risanke

10.50 Nan.: Raven

11.20 Nan.. Willy, il principe di Bel Air

12.25 Dnevnik in vremenska napoved

12.25 Dnevnik in vremenska napoved

13.00 Šport: Guida al campionato

14.00 Film: Il Poseidon (akc, Australia, '05, r. J. Putch, i. R. Hauer)

16.50 Film: Titanic: mille e una storia - La leggenda continua (anim., It, '01, r. C. Teti)

18.30 Dnevnik in vremenska napoved

19.00 Film: Ritorno al futuro III (fant., ZDA, '90, r. R. Zemeckis, i. M. J. Fox)

21.30 Film: A spasso nel tempo (kom., It, '90, i. C. De Sica, M. Boldi)

22.00 Dnevnik in vremenska napoved

23.25 Nan.: Heroes

0.20 Aktualno: Speciale studio aperto

6.45 17.30 Risanke

8.05 13.20 Dokumentarec o naravi

8.30 Inf. odd.: Tra scienza e coscienza

9.30 Salus Tv

9.40 Musa Tv

10.00 Incontri al caffè' de la Versiliana

11.20 Aktualno. A. COM - Automobilisima

11.40 Rotocalco ADN Kronos

12.00 Sveta maša

12.25 Aktualno: Eventi in provincia

12.50 Šport: Hard Trek

13.15 Aktualno: Qui Tolmezzo

14.00 Camper magazine

14.30 Campagna amica

14.55 Film: Arriva John Doe (r. F. Capra, i. G. Cooper, B. Stanwyck)

16.55 Inf. odd.: Casa Italia News - Diario Olimpico

19.30 Inf. odd.: E domani è lunedì

23.00 Voci dal ghetto

0.25 Film: Viaggio verso la verità'

6.00 Dnevnik, horoskop in prometne vesti

7.00 Aktualno: Omnibus Week-end

9.20 Aktualno: La Settimana

9.35 Film: Io, due figlie, tre valigie (kom., Fr, '67, r. E. Molinaro, i. L. De Funes)

11.30 Motociklizem: VN Superbike (Portugalska)

13.00 Dnevnik

14.00 Nan.: L'ispettore Barnaby

15.25 **Motociklizem:** VN **Superbike (Portugalska)**

17.05 Dok.: Big game

17.45 Film: La mia spia di mezzanotte (kom., ZDA, '66, r. F. Tashlin, i. D. Day)

20.00 Dnevnik in športne vesti

20.35 Resničnostni šov: Chef per un giorno

21.30 Variete: Crozza Italia

23.30 Aktualno: Reality

0.30 Dnevnik in športne vesti

1.25 Film: Il Bounty (akc., ZDA, '83, i. M. Gibson)

7.00 Ris. Nan.: Živ Žav

8.55 Šport Špas

9.25 Nan.: Linus in prijatelji

9.55 Nedeljska maša

11.00 Izvir(n)i

11.30 Obzorja duha

12.00 Ljudje in zemlja

13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti

13.15 Na zdravje! (pon.)

14.30 Nad.: Fina gospa

15.00 17.15 **NLP s Tjašo Železnik in Klemnom Slakonjo**

15.15 Glasbeni dvboj

15.40 Človeški faktor

16.00 Družabna

16.30 Oglasni blok

17.00 22.35 Poročila, športne vesti in vremenska napoved

17.20 Fokus

18.30 Žrebanje Lota

18.40 Risanke

19.00 Dnevnik, vremenska napoved, zrcalo tedna in športne vesti

19.55 Zvezde pojejo

21.25 Intervju: Dr. Jože Pirjevec

22.15 Ars 360

23.00 Nad.: Deset božjih zapovedi

6.30 0.25 Zabavni infokanal

8.30 Skozi čas

8.40 50 let Tv

9.10 Globus (pon.)

9.40 Hum. nan.: Brat bratu

10.15 Z glasbo in s plesom

10.45 Po poteh Ushuaie

11.40 Slovenski magazin (pon.)

12.40 Rad igram nogomet

13.10 Turbolenca

14.05 Film: Zvezda pri belem dnevu

16.10 Migaj raje z nami!

16.45 Rokomet (M): kvalifikacije za EP

18.45 Film: Cezannova zmaga

20.00 Dok. serija: Pogled z neba

20.50 Nad.: Berlin AlexanderPlatz

21.50 Tujec v mestu (pon.)

22.40 Nad.: Rim

23.30 Na utrip srca: zlata resna glasba in balet

13.45 Dnevni program

14.00 0.20 Čezmejna Tv - TG R FJK - želne vesti

14.10 Euronews

14.30 Vas tedna

15.00 »Q« - Trendovska oddaja

15.45 Nautilus

16.15 Srečanje v skupnostih Italijanov

16.55 Odmev

17.25 Potopisi

18.00 Ljudje in zemlja (program v slov. jeziku)

19.00 22.00, 0.5 Vsedanes - Tv dnevnik

19.25 Tednik

20.00 Vesolje je ...

20.30 Istra in...

21.00 Dok. oddaja

22.15 Nedeljski športni dnevni

22.30 Slovenski magazin

23.00 Istra skozi čas

23.35 Resna glasba

12.00 23.30 Videostrani

18.00 Duhovna misel (pon.)

18.15 Kultura (pon.)

18.45 Tedenski pregled

19.00 Energetska samopomoč (pon.)

20.00 Razgledovanja (pon.)

20.30 Spoznajmo jih

21.30 Odbojka: Salonit Anhovo vs. Hypo Tirol Volleyballteam

22.30 WRC - Korzika (pon.)

RADIO

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.20 Koledar; 8.30 Kmetijski tednik; 9.00 Maša iz Rojana; 9.45 Pregled slov. tiska; 10.00 Jesenski izbor; 10.30 Otroški kotiček; 10.50 Melodije za vse okuse; 11.15 Nabožna glasba (pripr. Ivan Florjanc); 11.40 Vera in naš čas; 12.00 Sotočja; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Radioaktivni utrinki; 14.30 Nedeljskih sedem not; 16.00 Šport in glasba, vmes kratka poročila; 17.30 Iz naših prireditev; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

7.15 Jutro na RK; 7.45 Kmetijska oddaja; 8.00 Noč in dan; 8.10 Glasbeni utrinek; 8.30 Jutranjik, osmrtnice; 9.00 Radijska kronika; 9.15 Pregled prireditev; 9.30 Nedelja z mladimi; 11.00 Primorski kraji in ljudje; 11.30 Torklja; 12.00 Glasba po željah; 12.30 Primorski dnevnik; 14.00 Du ješ?; 14.30-19.00 Nedelja na športnih igriščih; 19.45 Radijska kronika; 20.00 Večer večnozelenih; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30-0.00 Easy come, easy go....

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

7.15, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 8.30, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.45 Drobci zgodovine; 7.40 Proza; 8.05 Horoskop; 10.00 Moje mnenje; 10.40 New entry; 11.00 7 dni; 13.00 Radio z vami; 14.00 Ple-soči arhitekt; 14-30-18.00 Nedeljsko popoldne; 15.00-17.30 Ferry sport; 18.00 Album charts; 19.00 Atlantično pristanišče; 20.00 Večerni pr. RK; 20.45 Pesem tedna; 21.00 Moje mnenje; 21.15 Extra extra extra; 22.00 Dosje; 22.45 Sigla single; 23.00 Hot hits, 0.00 Prenos RS.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 23.00, 0.00 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Duhovna misel; 7.00 Jutranja kronika; 8.05 Igra za otroke; 8.45 Glasba za otroke; 9.30 Labirinti sveta; 10.10 Sledi časa; 10.40 Zborovska glasba; 11.05 Pozdravi in čestitke; 12.05 Na današnji dan; 13.10 Osmrtnice in obvestila; 13.35 Slovenski zvoki; 14.10 Za kmetovalce; 15.30 DIO; 16.30 Reportaža; 17.05 Veseli tobogan; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 (Ne)obvezno v nedeljo; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Informativna odd.; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2

5.00, 6.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.00, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.15 Dobro jutro; 8.25 Vremenska napoved; 8.45 Koledar prireditev; 8.50 Napoved sporeda; 9.15 Šport; 9.35 Popevki tedna; 10.00 Izlet; 10.10 Ljubljanski maraton; 10.45 Nedeljski gost; 11.40 Obvestila; 12.00 Centrifuga; 13.10 Pregled novic; 14.35 Športnik izbira glasbo; 15.30 DIO;

16.05 Popevki tedna; 17.00 Rokomet; 18.00 Morda niste vedeli; 18.35 Pregled športnih dogodkov; 18.55 Odpoved oddaje; 19.00 Dnevnik; 19.30 Valodrom; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Glasba za prave moške; 22.55 Drugi val.

SLOVENIJA 3

11.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.22 Dobro jutro; 8.00 Lirični utrinek; 10.00 Prenos maše; 11.05 Evroradijski koncert; 13.05 Arsove spominčice; 14.05 Humoreska; 14.35 Operno popoldne; 15.30 DIO; 16.05 Glasba naša ljubezen; 18.05 Spomini, pisma, potopisi; 18.25 Serenade; 18.40 Sedmi dan; 19.00 Obiski kraljice; 21.00 Novice operne plošče; 22.05 Literarni portret; 22.30 Slovenski koncert.

RADIO KOROŠKA

6.00-9.00 Dobro jutro - Guten Morgen; 9.00-10.00 Zajtrk s profilom; 12.00-13.00 Čestitke in pozdravi; 15.00-18.00 Vikend, vmes Studio ob 17-ih; - Radio Agora: dneвно 13.00-15.00 Agora - Divan; 18.00-6.00 svobodni radio; -Radio Dva: 10.00-12.00 Sedmi dan.

HOROSKOP

OVEN 21.3.-20.4.: Zadovoljni boste s seboj. Uspelo vam bo uživati v tisočernih malenkostih. Veliko boste od doma, saj vas bodo štiri stene utesnjevale. Zaželeli si boste nekoliko več svobode in prostega časa.

BIK 21.4.-20.5.: Včasih si ljudje kakšno stvar tako močno želimo, da si z lastno nestrpnostjo zapremo pot do nje. Če boste kontrolirali svoja čustva boste tudi miselno bolj prilagodljivi realnim možnostim.

DVOJČKA 21.5.-21.6.: Na delovnem mestu pritiskajo na vas z vseh strani. Čeprav imate občutek, da vaš trud ne obrodi pravih rezultatov, vztrajajte naprej. Kmalu se bo pokazalo drugače.

RAK 22.6.-22.7.: Ste v napornem obdobju. A čeprav bo na delovnem mestu veliko pritiskov, boste imeli dovolj prostega časa. Privoščite si drobna veselja, ki vam bodo pomagala pozabiti na vsakodnevne skrbi.

LEV 23.7.-23.8.: Pri delu, ki vas veseli, boste zelo uspešni, vsa neprijetna opravila pa boste raje prelagali na kasnejše čase. Če imate otroke boste uživali v druženju z njimi, saj boste sami prav tako igriivi.

DEVICA 24.8.-22.9.: Ker bo v tem tednu v vaš znak prišel planet Saturn boste imeli občutek, da vam na ramenih leži težko breme. Dogodki, ki bodo zaznamovali teden, vam bodo dali nov vpogled v prihodnost.

TEHTNICA 23.9.-22.10.: Na delovnem mestu žanjete uspehe, čeprav se vaši načrti ne odvijajo tako hitro, kot ste pričakovali. Za vse prihaja čas žetve. Ljubezen: za partnerja vam enostavno zmanjka časa.

ŠKORPION 23.10.-22.11.: Polni ste načrtov in idej. Vsega, kar ste si začrtali, na žalost ne bo mogoče uresničiti. Toda tudi če boste naredili pol toliko, boste lahko s sedanjim obdobjem zelo zadovoljni.

STRELEC 23.11.-21.12.: Druženje in sproščenost bosta za znamovala prihodnji teden. Službene skrbi boste postavili na stran - dobro, da vam delo to dopušča, na družbinske obveznosti pa nikar ne pozabite.

KOZOROG 22.12.-20.1.: Zadnje čase ste nekoliko pogostejše utrujeni in brezvoljni. Potolažite se z drobnimi radostmi in si ne nalagajte preveč dela. Potrebni ste počitka in sprostitve.

VODNAR 21.1.-19.2.: Pred vami je zelo ustvarjalen teden. V službi boste burili duhove z zanimivimi idejami. Kljub nekaj polenom pod nogami boste pokončno vztrajali pri svojem.

RIBI 20.2.-20.3.: Na delovnem mestu imate ogromno dela. V veselje vam bo, ker bo vaš trud opažen s strani sodelavcev. Več dela postorite skupaj s sodelavci in ne prevzemajte odgovornosti.

SLOVENSKI PROGRAM
Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Milje)
Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)
Teletekst: str. 316 - 342 - 343
18.40 Čezmejna Tv: Primorska kronika
20.25 Števerjan 2008: ans. Rimljani
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

6.10 Nad.: Incantesimo
6.30 Dnevnik, Cciss
6.45 Aktualno: Unomattina
10.00 Aktualno: Verdetto finale
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.30 Vremenska napoved in dnevnik
12.00 Variete: La prova del cuoco
13.30 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana, vodi **Caterina Balivo**

16.15 Aktualno: La vita in diretta
16.50 Dnevnik, vremenska napoved
18.50 Kviz: L'eredità
20.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 Nan.: Il Commissario Montalbano
23.20 Dnevnik
23.25 Aktualno: Porta a porta

6.20 18.50 Resničnostni show: L'isola dei famosi
6.55 Aktualno: Quasi le sette
7.00 Variete: Cartoon Flakes
9.30 Aktualno: Sorgente di vita
10.00 Dnevnik Punto.it
11.00 Aktualno: Insieme sul Due
13.00 Dnevnik
13.30 Aktualno: Tg2 Costume e società, sledi Zdravje
14.00 Variete: Scalo 76 Cargo
14.45 Aktualno: Italia allo specchio
16.15 Aktualno: Ricomincio da qui
17.20 Nan.: The District
18.05 Dnevnik - kratke vesti vremenska napoved in Športne vesti
19.35 Nan.: **Squadra speciale Cobra 11**

20.30 Dnevnik
21.05 Resničnostni show: L'isola dei famosi (vodi S. Ventura)
23.45 Nočni dnevnik, sledi Punto di vista

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di Corradino Mineo, Italia, istruzioni per l'uso

7.30 Tgr Buongiorno Regione
8.15 Aktualno: La storia siamo noi
9.15 Aktualno: Verba Volant
9.20 Aktualno: Cominciamo bene
12.00 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano
13.05 Nad.: Terranostra
14.00 Deželne vesti, vremenska napoved in rubrike
15.15 Variete: Trebisonda
17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sle-di Geo & Geo
19.00 0.00 Deželni dnevnik in vremenska napoved
20.00 Variete: Blob
20.10 Nan.: Agrodolce
20.35 Nan.: Un posto al sole
21.05 Dnevnik
21.10 Aktualno: Chi l'ha visto?
23.10 Šport: Replay

7.05 Nan.: Vita da strga
7.30 Nan.: Charlie's Angels
8.30 Nan.: Hunter
9.30 Nan.: Febbre d'amore-Riassunto settimanale
10.30 Nan.: Bianca
11.30 Dnevnik, prometne vesti
11.40 Nan: My Life
12.40 Nan.: Un detective in corsia
13.30 Dnevnik, vremenska napoved
14.00 Aktualno: Sessione pomeridiana: Il tribunale di Forum
15.00 Nan.: Hamburg Distretto 21
15.55 Nad.: Sentieri
16.10 Film: Secondo amore (kom., UDA, '55, r. D. Sirk, i. J. Wyman)
18.40 Nad.: Tempesta d'amore
18.55 22.40 Dnevnik in vremenska napoved
20.20 Nan.: Walker Texas Ranger
21.10 Nan.: Karol, un Papa rimasto uomo (It, '05, i. P. Adamczyk)
23.25 Film: Il cacciatore (dram., ZDA, '78, r. M. Cimino, i. **Robert De Niro**)

6.00 Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik - Prometne vesti, vremenska napoved, borza in denar
8.00 Dnevnik
8.40 Aktualno: Mattinocinque (vodi B. D'Urso, C. Brachino)
10.05 Dnevnik in vremenska napoved
11.00 Aktualno: Forum
13.00 Dnevnik, okus, vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: CentoVetrine
14.45 Aktualno: Uomini e donne
16.15 Resničnostni show: Amici
16.55 Aktualno: Pomeriggiocinque (vodi B. D'Urso, C. Brachino)
18.50 Kviz: Chi vuol essere milionario
20.00 Dnevnik, vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Variete: Zelig
23.30 Aktualno: Matrix

6.35 13.40, 16.50 Risanke
9.05 Nan.: Starsky & Hutch
10.10 Nan.: Supercar
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 Dnevnik: Studio aperto, vremenska napoved, Studio sport
14.30 Risanka: Simpsonovi
15.00 Nan.: Paso adelante
15.55 Nan.: Wildfire
18.30 Dnevnik, vremenska napoved
19.05 Nan.: Tutto in famiglia
19.35 Resničnostni show: La Talpa
20.30 Kviz: La ruota della fortuna
21.10 Nan.: Grey's Anatomy
23.55 Nan.: Nip/Tuck
0.50 Studio sport

7.00 8.35, 12.00, 13.30, 16.40, 19.30, 23.02 Dnevnik
7.20 17.00 Risanke
8.10 Storie tra la righe
8.50 Retrosцена: I segreti del teatro
9.30 Inf. program: Novecento contro luce

11.30 Camper magazine
12.10 Šport: Super Sea
12.35 Zibaldone goloso
13.50 Inf. odd.: Animali amici miei
14.30 Aktualno: A.com - Automobilissima
15.20 Mozartove sinfonije
18.35 Super calcio - Udinese
19.00 Super calcio - Triestina
20.05 A casa del musicista
20.30 Deželni dnevnik
20.55 Nogometna tekma: Triestina vs. Frosinone
23.35 Film: Love Kills

7.00 Aktualno: Omnibus, sledi Omnibus Life
10.10 Due minuti in un libro
10.25 Nan: Il tocco di un angelo
11.30 Nan.: Matlock
12.30 20.00, 0.30 Dnevnik
13.00 Nan.: Cuore e batticuore
14.00 Film: Cinque poveri in automobile (kom., It, '52, r. M. Mattoli, i. **Aldo Fabrizi**)

16.05 Nan.: Mac Gyver
17.05 Dok.: Atlantide
19.00 Nan.: Stargate SG-1
20.30 Aktualno: Otto e mezzo
21.10 Aktualno: L'infedele
23.30 Dok.: La storia proibita del '68

6.40 Zrcalo tedna (pon.)
7.00 8.00, 9.00 Poročila
7.05 8.05 Dobro jutro
9.10 Šport špas
9.40 Risanan nan.
10.15 Iz popotne torbe (pon.)
10.35 Dok nan.: Slovenski vodni krogi (pon.)
11.00 Dok. serija.: National geographic (pon.)
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.15 Zvezde pojejo (pon.)
15.00 Poročila
15.10 Dober dan, Koroška
15.45 Risanka
16.20 Lutk. nan.: Bisergora
16.30 Otroška nad.: Ribič Pepe
17.00 Novice, slovenska kronika, športne vesti, vremenska napoved
17.35 Glasbeni spomini
18.25 Žrebanje 3x3
18.40 Risanke
18.55 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
19.55 Nan.: Brat bratu
20.40 Polemika
22.00 Odmevi, kultura, šport, vremenska napoved
23.00 Umetni raj
23.25 Glasbeni večer
0.40 50 let televizije

6.30 9.30, 1.20 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otroški infokanal
9.30 Zabavni infokanal
11.30 Sobotno popoldne (pon.9
14.15 Slovenci v Italiji
15.00 Rad imam nogomet (pon.)
15.30 50 let televizije
16.50 Osmi dan (pon.)
16.20 Ars 360 (pon.)
16.40 Dok. nan.: Glas
17.30 Slovenski magazin
18.00 Regionalni program: Slovenija danes
18.25 Kronika osrednje Slovenije
18.35 Primorska kronika
18.55 Berlin, Berlin
20.00 Poljudoznan. serija: Planet zemla

21.00 Studio City
22.00 Knjiga mene briga: Svetlana Markarovič: Samost
22.15 Resnična resničnost
22.45 50 let televizije
23.20 Film: Kdaj pridejo dekleta (kom., It, '05, r. P. Avati, i. C. Santamaria)

13.45 Dnevni program
14.00 0.00 Čezmejna TV (dnevnik v slovenskem jeziku)
14.20 22.15 Vzhod-Zahod
14.35 Vsedanes, vzgoja in izobraževanje
14.55 Alter Eco
15.25 Slovenski magazin
15.55 Istra skozi čas, 2.del
16.25 Vesolje je...
16.55 Tednik
17.25 Istra in...
18.00 Športna mreža (program v slovenskem jeziku)
18.35 Vremenska napoved
18.40 23.00 Primorska kronika
19.00 Vsedanes - TV Dnevnik, vremenska napoved, športne vesti
19.25 Šport
19.30 Fanzine
20.00 Sredozemlje
20.30 Artevisione
21.00 Meridiani
22.00 Vsedanes - Tv Dnevnik
22.30 Športel (program v slovenskem jeziku)
23.20 Športna mreža
23.55 Vremenska napoved

11.00 23.30 Videostrani
16.30 Odbojka: Salonit Anhovo vs. Hypo Tirol Volleyballteam (pon.)
18.00 20.20 Kultura (pon.)
18.30 Epp
18.40 Glasbena oddaja (pon.)
19.55 Epp
20.00 23.40 Dnevnik, vremenska napoved
20.20 Kultura
20.30 Športni ponedeljek
21.30 Mali nogomet: Kix ajdovščina vs. Puntar Casino Safir

RADIO
RADIO TRST A
8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.25 Dobro jutro; 9.00 Maša iz Rojana; 10.10 3x3 je deset; 10.20 Odprta knjiga; 11.00 Studio D, sledi Napovednik; 13.30 Kmetijski tednik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Sotočja; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Glasbeni slovarček; 18.00 Hevreka; 18.40 Vera in naš čas; 19.35 Zaključek oddaj.
RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jutranjik; 7.30 Noč in dan; 8.00 Pregled tiska; 9.00-12.30 Dopoldan in pol; 12.00 Glasovanje za osebnost meseca; 12.30 Opoldnevnik; 14.00 Oddaja o morju in pomorščakah; 16.15 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.30 Glasbena razglednica; 19.45 Radijska kronika; 20.00 Sotočja; 21.00 Indie ni Indija; 22.30 Radio Kažin.
RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 7.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.25 Pregovor; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o...; 9.00 Leto šole; 9.33 Zgodbe dvožncev; 10.33 Ameriška duša; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.30 Vreme, promet, novice, šport; 13.50 Chiachieradio; 14.00 Proza; 14.45 Reggae in pillole; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 In orbita; 19.00 Glasbena lestvica; 20.00 Giulianine note; 21.00 Odprti prostor; 22.00 Zgodbe dvožncev in ne; 22.30 Leto šole; 23.00 The magic bus; 0.00 RS
SLOVENIJA 1
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 18.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.05 Svetovalni servis; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Junaki našega časa; 10.10 Med štirimi stenami; 11.45 Pregled tujega tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13.ih; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Eppur si muove; 15.00 Radio danes, jutri; 15.30 DIO; 16.15 Obvestila; 17.00 Studio ob 17-ih; 19.00 Dnevnik; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Sotočja; 21.05 Naše poti; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Za prijeten konec dneva.

SLOVENIJA 2
5.00, 6.00, 6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 17.30, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 8.05 Ime tedna: predstavitev kandidatov; 8.45 Koledar prireditev; 9.15 Na val na šport; 9.35 Popevki tedna; 9.50 Avtomobilsko prometne minute; 11.35 Obvestila; 12.20 Komentar ankete; 13.00 Danes do 13-ih; 14.00 Kulturne zanimivosti; 14.20 Obvestila; 15.10 RS napoveduje; 15.30 DIO; 16.05 Popevki tedna; 16.30 Telstar; 17.45 Šport; 18.10 Hip hop; 18.50 Sporedi; 19.00 Dnevnik; 19.30 Ne zamudite; 20.30 Top albumov; 21.00 Poslanci; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 V souju žarometov.
SLOVENIJA 3
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 22.00, 0.00 Poročila; 7.00 Kronika; 7.25 Glasbena jutranjica; 8.00 Lirični utrineki; 10.05 Iz sveta kulture; 10.20 Skladatelj tedna; 11.05 Mojstri samospeva; 11.30 Intermezzo; 12.05 Arsove spominčice; 13.05 Pogledi na sodobno znanost; 13.30 Intermezzo; 14.05 Ars humana; 15.00 Divertimento; 15.30 DIO; 16.15 Kulturni dnevnik; 16.30 S knjižnega trga; 17.00 Iz Slov. glasbene ustvarjalnosti; 18.00 Kulturni globus; 18.20 Nove glasbene generacije; 19.00 Dnevnik; 19.30 Mali koncert; 20.05 Koncert Evroradia; 22.05 Igra; 23.00 Jazz avenija.
RADIO KOROŠKA
6.00-10.00 Dobro jutro; 12.00-13.00 Studio ob 12-ih; 15.00-17.00 Lepa ura; 17.00-17.30 Studio ob 17-ih; 17.30-18.00 Naša pesem; -Radio Agora: 13.00-15.00 Agora-Di-van; 18.00.00 Svobodni radio; -Radio Dva 10.00-12.00 Sedmi dan. (105,5 MHz)

Lastnik:
Zadruga Primorski dnevnik d.ž. - Trst
Izdajatelj:
Družba za založniške pobude
DZP doo z enim družabnikom
PRAE srl con unico socio
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786380, fax 040 7786381
Tisk: EDIGRAF srl, Trst
Odgovorni urednik: DUŠAN UDOVIČ
Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
email: trst@primorski.it
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 533382, fax 0481 532958
email: gorica@primorski.it
Dopisništva: Čedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432 731190, fax 0432 730462
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463 318510, fax 0463 318506
Internet: <http://www.primorski.it/>
Naročniško - prodajna služba
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040 7786300, fax 040 772418
Gorica, Ul. Garibaldi 9, tel. 0481 535723 fax 0481 532958

Cena: 1,00 €
Naročnina za Italijo 280,00 €
Poštni t.r. PRAE DZP št. 11943347
Cena za Slovenijo: 0,90 €
Letna naročnina za Slovenijo 200 €
plačljiva preko DISTRIEST doo, Partizanska 75, Sežana, tel. 05-7070262, fax. 05-7300480
transakcijski račun pri banki SKB D.D. v Sežani, št. 03179-1009112643
Primorski dnevnik prejema neposredne državne prispevke po zakonu 250 z dne 9. avgusta 1990
OGLAŠEVANJE
Oglaševalska agencija Tmedia s.r.l.
www.tmedia.it
GORICA, ul. Malta 6
TRST, ul. Montecchi 6
KOMERCIALNI OGLASI
advertising@tmedia.it
Brezplačna tel. št. 800129452
Iz tujine +39.0481.32879
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 29,2 mm) 35,00 €, finančni in legalni 92,00 €, ob praznikih povišek 20%
NEKOMERCIALNI OGLASI
oglasit@tmedia.it
Brezplačna tel.št. 800912775
Fax +39.0481.32844
Cene oglasov: mali oglasi 20,00 € + 0,50 € na besedo; nekomercialni oglasi po formatu, osmrtnice, sožalja, čestitke in zahvale na besedo. DDV - IVA 20%

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Primorski dnevnik je včlanjen v Evropsko zvezo manjšinskih dnevnikov MIDAS

Izdajanje Primorskega dnevnika podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Tekstov, fotografij in drugega gradiva, ki je bilo v kakršnikoli obliki poslano uredništvu, ne vračamo. Dostavljeno gradivo ne obvezuje uredništva oziroma založnika za objavo ali drugačno uporabo; za objavo člankov, ki jih posredujejo uredništvu, imajo avtorji pravico do morebitnega honorarja samo po predhodnem dogovoru z založnikom.

Danes doteka k nam v višinah tople in suh zrak medtem ko je v nižjih plasteh vlažen. Jutri nas bo delno oplazila fronta, ki bo zajela severozahodno Italijo.

Nad jugozahodno Evropo ter nad zahodnim in severnim Sredozemljem je območje nizkega zračnega pritiska. Z jugozahodnimi vetrovi doteka nad naše kraje razmeroma tople in nekoliko bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzhaja ob 6.46 in zahaja ob 16.5.
Dolžina dneva 10.04

LUNINE MENE
Luna vzhaja ob 11.21 in zahaja ob 19.27

PLIMOVANJE
Danes: ob 0.08 najvišje 15 cm, ob 4.37 najnižje -2 cm, ob 13.31 najvišje 29 cm, ob 18.07 najnižje -35 cm.
Jutri: ob 1.12 najvišje 11 cm, ob 4.56 najnižje 5 cm, ob 10.39 najvišje 22 cm, ob 19.14 najnižje -27 cm.

BIOPROGNOZA
Vremenska obremenitev bo danes jutraj prehodno nekoliko popustila in se nato čez dan ponovno krepila. Nekateri bolezenski znaki bodo okrepljeni.

MORJE
Morje skoraj mirno, temperatura morja 17,5 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	15	2000 m	8
1000 m	16	2500 m	6
1500 m	11	2864 m	4

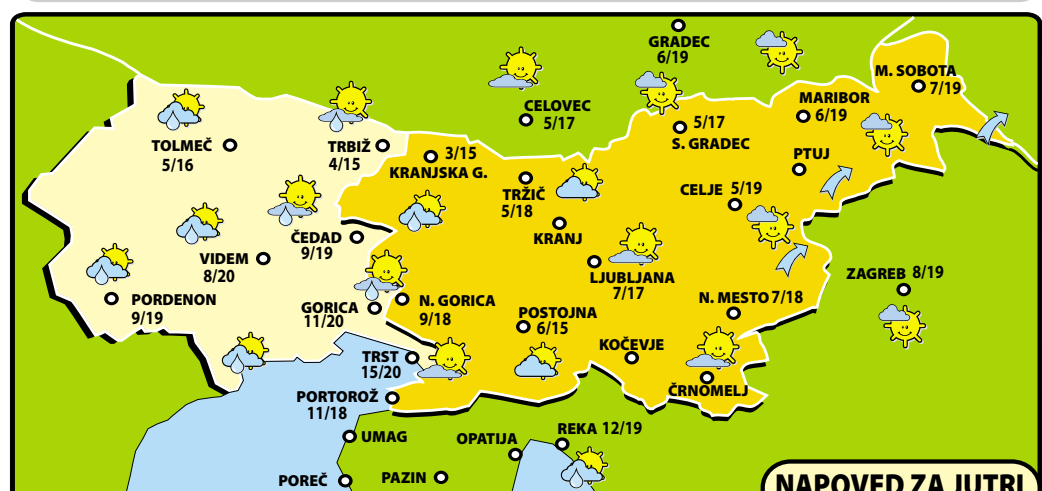
UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks sredi dneva v gorah 6, po nižinah 5.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Nad celotno deželo bo spremenljivo do krajevno oblačno, dežja ne bo. Ponoči in jutraj je v nižavju in v dolinah možen nastanek megle, ob obali pa meglic. Termična ničla bo precej nad 3000 metri nadmorske višine.

Dopolodne bo na zahodu pretežno oblačno. Drugod se bo ponoči delno zjasnilo. Jutraj bo po nekaterih nižinah megla. Jutri popoldne se bo jasnilo tudi v zahodnih krajih. Najnižje jutranje temperature bodo od 5 do 10, na Primorskem okoli 12, najvišje dnevne pa od 14 do 20 stopinj C.

Na vzhodu dežele bo spremenljivo, na zahodu pa pretežno oblačno z zmernimi padavinami v popoldanskih urah. Popoldan in zvečer pa so možne šibke padavine tudi na vzhodu.

Jutri bo na vzhodu še delno jasno, drugod pretežno oblačno. Ponekod v zahodni Sloveniji bo občasno rahlo deževalo. Zapihal bo jugozahodnik. V torek in sredo bo oblačno, občasno bo ponekod deževalo. Več dežja bo v sredo.

ARTES

NEPREMIČNOSTNE STORITVE
Damian Grilanc

Narodna ulica, 36/1
34151 Opčine (TS)
Tel. 040 2158112 - Fax 0402158225
www.artes-immobiliare.com

KONTOVEL:
dvonadstropno stanovanje veliko ca. 200 m²: vhod, dnevna soba z jedilnim kotom, kopalnica, dve sobi, shramba, mansarda, velika terasa in parkirno mesto. Avtonomno ogrevanje na plin, klima in keramična peč.

SEŽANA:
nov apartma na mirni lokaciji z dnevno sobo, kuhinjo, dvema spalnica, kopalnico, teraso, kletjo in s parkiranjem v garaži. Takoj vseljivo.

OPČINE-UL.DEI SALICI:
že v gradnji enodružinske hiše različnih tipologij in velikosti tudi štiri sobne, z zasebnim vrtom, terasami, taverno in dvemi pokritimi parkirišč. Posebna pozornost na gradbene materiale, termično-akustično izolacijo in vgraditev sončnih kolektorjev za ogrevanje vode. Dodelave po okusu kupca. Brez provizije.

OPČINE-UL.PROSECCO:
kraška dvonadstropna hiša v centru: vhod, shramba, dnevna soba, kuhinja, kopalnica, dve spalni sobi, dvorišče in skladišče.

KRMENKA:
enodružinska dvonadstropna hiša z mansardo pred kratkim obnovljena, z lastnim vrtom in parkirniščem, vredna ogleda.

Nova znižana cena.

NABREŽINA-RESIDENZA AL PARCO:
dokončani novi apartmaji dvo in tri sobni z velikimi terasami, vrtom, kletjo, z lastnim parkirnim mestom in garažo. Termična in akustična izolacija, samostojno ogrevanje, videodomofon in centralna satelitska antena. Končne finiture prilagodljive željam kupca.

KONTOVEL:
dvonadstropno stanovanje na mirni in sončni lokaciji. Vhod, kuhinja, dnevna in spalna soba, dve kopalnici, dva balkona, bivalna terasa in mansardna soba.

ŠKOFLJE:
v parku Škocjanskih jam, 5 km stran od Divače, dvonadstropno hišo potrebno obnovitve z vrtom, ugodno, prodamo.

SLOVENIJA:
prodajamo zazidljiva zemljišča na območju Krasi različnih velikosti.

Nudimo tehnično in pravno pomoč pri nakupu in prodaji ter možnost kredita z dogovorjenimi bankami.

**AVTOPREVOZNIŠTVO,
GRADBENA MEHANIZACIJA IN ZIDARSTVO
ANDREJ FILIPČIČ s.p.**

NUDIMO VAM RAZLIČNE STORITVE Z GRADBENO MEHANIZACIJO:
IZKOPI ZA STANOVANJSKE HIŠE - UREJANJE DVORIŠČ
RUŠENJE OBJEKTOV - ODVOZ IN DOBAVA MATERIALA

Šmarje pri Sežani 71a, 6210 SEŽANA - Tel. +386 (0) 31 635 824

DOPIS IZ PARIZA

Izredna razstava Picasso in veliki mojstri

PARIZ - V Parizu je v teku najpomembnejša razstava zadnjih let: »Picasso et les maîtres« (Picasso in mojstri). Razstava je najpomembnejša glede vsebine, ki zajema Picassa in druge velike mojstre, glede dejstva, da prvič sodelujejo tri najpomembnejše institucije oziroma Louvre, Musée d'Orsay in Grand Palais (torej razstava poteka istočasno na treh lokacijah) in ne nazadnje na prvem mestu zaradi stroškov. Računi razstave se vrtoglavijo okoli 4,3 milijona evra, kar pomeni, da gre za najdražjo razstavo v francoski zgodovini (in ne samo francoski). In zakaj ta razstava toliko stane? Milijon evrov gre družbam, ki skrbijo za varstvo in organizacijo obiskov. Drugi milijon (točneje 730.000 evrov) je za zavarovanje mojstrov; stvar bi še toliko več stala, če ne bi mnoga dela bila že last dotičnih muzejev. Sicer pa mnoga dela prihajajo tudi iz drugih evropskih muzejev in privatnih zbirk in tu so se računali - za prevoz, zavarovanje - vrtoglavo dvignili. Sicer brez vseh teh varstvenih ukrepov razstava ne bi bila mogoča, saj naj bi bila vrednost mojstrov milijarda evrov ali več; nekateri trdijo dve, tri, štiri milijarde evrov. Glede tega so mnenja deljena, saj je nemogoče izračunati realno vrednost. Kako določiti vrednost Goyove Gole Maye, Manetove Olimpije, Leonardove Mone Lise? In prav zato, ker so te mojstrovine tako dragocene, se jih kljub izrednim varstvenim ukrepom nerado posoja; pogajanja so se začela že pred tremi leti in nekateri muzeji so dolgo časa zavračali ponudbo (na primer, Hamburški Kungstalle glede Manetove slike Nana). Tudi iz tega vidika je razstava posebna, saj je prvič toliko govora o organizaciji, o proračunu oziroma o zakulisju. Kot zanimivost naj povem, da je med mecenati tudi družba LVMH (Louis Vuitton Moët Hennessy), ki naj bi dala milijon evrov. Naj bi, saj točne številke niso poznane; velike družbe ne dajejo subvencij (le) iz ljubezni do umetnosti.

Zakaj pa so za ta megalomanski projekt izbrali Picassa? Picasso je eden redkih, ki se je v svojem dolgem življenju (1881-1973) postavil v odnos do drugih velikih umetnikov na edinstven način. Pablo bil je že kot otrok nadarjen in študij slikarstva je začel z očetom, Joséjem Ruiz-Blascom, ki je tudi bil slikar. Vzgoja je šla po akademski poti: študij in kopiranje velikih. Tradicionalno učenje se ni ujemalo s svobodnim duhom mladega

slikarja, obratno. Razvilo je željo po premostitvi tistih pravil in mej, ki je nato privedla do kubizma. Prelom s tradicijo, ironična duplikacija. Slikarstvo slikarstva. Toda če je bila na začetku kritika, je nato postala dialog, dialog modernosti s preteklostjo. Greco, Velasquez, Goya, Zurbarán, Ingres, Delacroix, Manet, Courbet, Lautrec, Degas, Cézanne, Renoir, Gauguin, Rousseau, Rembrandt, Van Gogh... Picassov odnos do preteklosti in zgodovine je edinstven. Picasso je predelal iste teme, subjekte, toda iz drugega zornega kota, dal jim je drugo razlago, dal je poudarek na omenjeno, pokazal je, kar je bilo skrito. Na primer, glede »Las Meninas« Velasqueza je pokazal predvsem spektakel oblasti, pri Ropu Sabink Nicolasa Poussina grozote vojn, pri Venerah Tiziana, Goye in Maneta erotičnost. Picasso je še danes legenda, toda ne le zaradi umetniškega vidika, del zanimanja dolguje tudi svojemu privatnemu življenju, svoji prostosti in svojim ljubeznim.

Razstava »Picasso et les maîtres« privabi okoli 10.000 obiskovalcev dnevno. Ker je razstava izredna, je izreden tudi urnik, ki nudi štiri nočne obiske (to je do 22. ure) in med počitnicami (v Franciji imajo za vse svete deset dni počitnic) bo čas ogleda podaljšan vsak dan do 23. ure. Razstava je v teku do 2. februarja 2009, če pa v tem času ne nameravate v Pariz, si lahko ogledate spletno stran [/www.rmn.fr/Picasso-et-les-maitres](http://www.rmn.fr/Picasso-et-les-maitres).

Jana Radovič

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Slovensko stalno gledališče

Hans Magnus Enzensberger: »Hči zraka«. Urnik: v petek, 7. novembra, ob 20.30 (z italijanskimi nadnapisi), v soboto, 8. novembra, ob 20.30 (Red B), v nedeljo, 9. novembra, ob 16.00 (Red C, varstvo otrok) in v petek, 14. novembra, ob 20.30 (Red F).

Gledališče Rossetti

Vincenzo Cerami, Giampiero Solari, Riccardo Cassini in Mariangela Melato: »Sola me ne vo«. Režija: Mariangela Melato. Urnik: danes, 2. novembra ob 16.00.

Garinei in Giovannini: »Il giorno della tartaruga«. Nastopata Chiara Nosc-hese in Christian Ginepro. Režija: Saverio Marconi. Urnik: v petek, 7. in v soboto, 8. ob 20.30 ter v nedeljo, 9. novembra ob 16.00 in 20.30.

Sala Bartoli

Roberto Damiani: »La vita xe fiam«. Poklon Biagiu Marinu, režija Furio Bordon. Nastopa: Massimo De Francovich. Urnik: danes, 2. novembra, ob 17.00.

Dramaturg, izvajalec in režiser Marco Maltauro: »Anvedi Goethe«. Nastopata še: Stefano Vigilante in Natalie Wilhelm. Urnik: od torka, 4. do nedelje, 9. novembra ob 21.00.

GORICA

Kulturni dom

V torek, 4. novembra, ob 20.30 / v priredbi SSG Trst, Edoardo Erba: »Maraton v New Yorku«.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov dom

Jutri, 3. novmbra, ob 20.00 / Mestno gledališče Ljubljansko: »Mobilec«.

HRPELJE

Kulturni dom

V sredo, 12. novembra, ob 17.00 / Igrana predstava za otroke »Pipi in Melkjad«. Igrata Jurij Souček in Andrej Murenc.

LJUBLJANA

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

Jutri, 3. novembra, ob 19.30 / William Shakespeare »Tit Andronik«.

V torek, 4. novembra, ob 18.00 / William Shakespeare: Kralj Lear.

V sredo, 5. novembra, ob 19.30 / Matjaž Zupančič: »Vladimir«.

V četrtek, 6. novembra, ob 19.30 / Jean-Baptiste Poquellin Molière: »Scapinove zvijaček«.

V petek, 7. ob 16.00 in v soboto, 8. novembra ob 19.00 / William Shakespeare: Kralj Lear.

Mala drama

Jutri, 3. novembra, ob 20.00 / Dušan Jovanovič »Življenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni«.

V torek, 4. novembra, ob 20.00 / Jean-Luc Lagarce »Samo konec sveta«.

V sredo, 5. novembra, ob 20.00 / Zoran Hočevar: »Za znoret«.

V četrtek, 6. novembra, ob 20.00 / »Slovenec Slovenca gori postavi«.

V soboto, 8. novembra, ob 20.00 / Jean-Luc Lagarce »Samo konec sveta«.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

V sredo, 5. novembra, ob 19.30 / August Strindberg: »Gospodična Julija«. Gostuje Prešernovo gledališče Kranj.

V petek, 7. novembra, ob 19.30 / Dragica Potočnjak: »Za naše mlade dame«.

V soboto, 8. novembra, ob 19.30 / Joseph Stein, Jerry Bock in Sheldon Harnick: »Goslač na strehi«.

Mala scena

V petek, 7. in v soboto, 8. novembra, ob 20.00 / Branko Završan in solisti: »Solistika«.

Šentjakobsko gledališče

V četrtek, 6. in v petek, 7. novembra, ob 19.30 / W. Allen: »Bog« (komedija), režija Gašper Tič.

V soboto, 8. novembra, ob 19.30 / A. Nicolaj: »Hamlet v pikantni omaki« (komedija), režija: Janez Starina.

GLASBA

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Orazio Bobbio

Jutri, 3. novembra ob 18.30 / Ob prazniku tržaškega zavetnika sv. Justa bo nastopila godba na pihala Giuseppe Verdi iz Trsta. Dirigent: Cristina Semeraro.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov dom

V četrtek, 6. novembra, ob 20.00 / Koncert ruskega otroškega pevskega zbora Navdih iz Moskve.

DIVAČA

Knjižnica

V petek, 7. novembra, ob 19.00 / Koncert kitarista Tomaža Bana.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Danes, 2. novembra, ob 20.15, Gallusova dvorana / "Glasbe sveta '08", Rokia Traoré (Mali).

Jutri, 3. novembra, ob 20.15, Gallusova dvorana / Vlatko Stefanovski Blues Project.

Hala Tivoli

V petek, 7. novembra, ob 20.00 / Koncert Jeana Michela Jarraja.

■ KOGOJEVI DNEVI

V četrtek, 6. novembra, ob 20.30 / Slovenski kulturni dom, Trst / Simfonični orkester RTV Slovenije: Olga Kaminška - sopran, Markus Fink - bariton. Anton Nanut - dirigent.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULJSKA KRAJINA

TRST

Muzej na gradu sv. Justa: do 25. januarja 2009 je na ogled razstava »Srednji vek v Trstu«. Odprto vsak dan od 9.00 do 17.00.

Muzej židovske skupnosti Carlo in Vera Wagner: razstava razglednic o antisemitizmu. Na ogled do 15. januarja, in sicer ob nedeljah, ponedeljkih, sredo, četrtkih in petkih od 10.00 do 13.00, ob torkih pa od 16.00 do 19.00, ob sobotah zaprto.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

OPČINE

Bambičeva galerija, Proseška ul. 131: razstavlja Peter Cvelbar, pod naslovom »Brazde, struge in sledi v kamnu...«. Obisk je mogoč do 7. novembra, od ponedeljka do petka, od 10.00 do 12.00 ter od 17.00 do 19.00.

NABREŽINA

SKD I. Gruđen, še danes, 2. novembra, razstavlja Anica Pahor »Občutljivi stiki«. Ogled je možen od 10.00 do 12.00. Za informacije: 349-8430222 (A. Pahor).

Kavarna Gruđen: do 9. decembra je na ogled razstava Gabriele Osbich »K... Kras, k... keramika«. Odprto vsak dan, razen ob sredo, od 8.00 do 13.30 in od 16.00 do 24.00. Za info. 040-228991 (G. Osbich) in 333-8927739 (Kavarna Gruđen).

SEMPOLAJ

Štalca: danes, 2., jutri, 3., v petek, 7., v soboto, 8. in nedeljo, 9. novembra, od 18.00 do 21.00, na ogled razstava »Galicija - naši nonoti v vojni 1914-1918«.

DEVIN

Na Devinskem gradu bo do 9. novembra na ogled razstava »Torbe in torbice na gradu«. Odprto vsak dan (razen v torek) od 9.30 do 16.00.

GORICA

Kulturni dom: do 8. novembra, od ponedeljka do petka od 9.00 do 12.00 in od 16.00 do 18.00, je na ogled dokumentacijska razstava »Primož Trubar (1508-1586) veliki neznani Evropejec«.

V deželnem avditoriju v Ul. Roma, bo ob 90-letnici konca prve svetovne vojne, do 11. novembra, na ogled razstava z naslovom »1918 - Dal Piave a Gorizia«, vsak dan med 9.00 in 12.00 ter med 16.00 in 19.00 uro, ob sobotah voden obisk razstave.

Kulturni center Lojze Bratuž: razstava slik in risb iz cikla Potovanje amaterjev, ruskega akademskega umetnika Nikolaja Mašukova. Na ogled od jutri, 3. novembra do 31. decembra po domeni ali ob prireditvah.

Fundacija Goriške hranilnice, (Ul. Carducci, 2): do 15. januarja, bo na ogled razstava z naslovom »Marcello Fogolino a Gorizia. Ricostruzione di un capolavoro disperso«. Odprto od torka do petka od 10.00 in 13.00 ter od 16.00 do 19.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 19.00, (informacije na www.fondazionecarigo.it - tel. 0481-537111), vstop prost.

LAHKA GLASBA - Pestra glasbena scena v Sloveniji

Tudi druga polovica novembra ponuja koncerte za vse okuse

V ponedeljek, 17. novembra, bo zelo pestro v Cvetličarni v Ljubljani. Tu bo nastopal ameriški Italijan Al Di Meola. 54-letni jazz izvajalec iz New Jersey Cityja uspešno nastopa že 37 let, v preteklosti pa je že sodeloval s številnimi drugimi glasbenimi zvezdami. Njegovi koncerti pa so vrhunska zmes raznih glasbenih zvrsti. Med temi izstopata jazz in blues. Koncert naj bi prišel ob 21. uri, vstopnice pa lahko v predprodaji kupimo po ceni 35 €.

Najzanimivejši koncert meseca casinoja Kongo v Grosupljah bo v soboto, 22. novembra, ko bo tam nastopila hrvaška pop zvezdnica Severina. Po odmevnem uspehu njenega zadnjega albuma »Zdravo, Marijo« Severina Vučković beleži sama laskava priznanja in njeni številni koncerti so vselej zelo dobro obiskovani. Koncert v Grosupljah bo ob 22. uri (vstopnica 22 €).

Isti dan, a v mariborskem Štuku, bodo prišli na svoj račun tudi oboževalci ameriške rap glasbe. Ob 20. uri bodo namreč v štajerski prestolnici nastopili člani brooklynske skupine Biohazard, ki je nastala kot hardcore punk skupina, nato pa prešla na rap, hip hop in tu-

V Grosupljem bo v soboto, 22. novembra, nastopila hrvaška pop zvezdnica Severina

ARHIV KROMA

di metal. Potem ko so se leta 2006 razšli, so se letos znova združili, da bi s serijo koncertov zabeležili 20. obletnico nastanka.

V četrtek, 27. novembra, bo Slovenija znova gostila eno izmed najbolj znanih skupin iz bivše Jugoslavije. V Cvetličarni v Ljubljani bodo namreč od 21. ure dalje koncertirali člani skupine Prljavo Kazalište, ki je sestavljala, s Parnim valjakom in Plavim orkestrom, trojček vrhunskih jugo skupin. Če želite poslušati številne nepozabne uspešnice te skupine morate odšteti v predprodaji 22 evrov.

VIPAVA

Vojašnica Janka Premrla Vojka: vojaški muzej, orožje, oprema, dokumenti, osebni predmeti vojakov s soške fronte, stalna razstava.

BRANIK

Grad odprt ob sobotah, nedeljah in praznikih od 14.00 do 19.00 (ob slabem vremenu zaprto), za večje skupine tudi med tednom po predhodnem dogovoru (tel. +386(0)53334310, gsm +386(0)31324101).

MIREN

Galerija Oskarja Kogoja: na ogled monografska zbirka ter prostori obnovljenega materinega doma, Miren, št. 125.

NOVA GORICA

Muzejske zbirke Goriškega muzeja: Grad Kromberk od ponedeljka do petka od 8. do 19. ure, ob sobotah zaprta, ob nedeljah in praznikih pa od 13. do 19. ure; Sv. gora ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10. do 18. ure; Grad Dobrovo v ponedeljek zaprta, od torka do petka od 8. do 16. ure, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 13. do 17. ure; Kolodvor od ponedeljka do petka po urniku Turistične agencije Lastovka, ob sobotah od 12. do 19. ure, ob nedeljah pa od 10. do 19. ure. Najavljene skupine si lahko zbirke ogledajo tudi izven urnika (tel. 003865-3359811).

V Paviljonu poslovnega centra HIT v Delpinovi 7a, bo do 30. novembra vsak dan med 10.00 in 19.00 na ogled razstava slik Azada Karima.

Mestna galerija: v petek, 7. novembra, ob 19.00 odprtje razstave slik in predstavitev monografije Aleksija Kobala z naslovom »Zrcaliti vajenca k soncu«. Umetnika in monografijo bo predstavila Petja Grafenauer; na ogled bo do 27. novembra od ponedeljka do petka od 9.00 do 13.00 in od 15.00 do 19.00, ob sobotah od 9.00 do 12.00, ob nedeljah in praznikih zaprto.

LOKAVEC

Kovaški muzej: orodje in oprema, stalna razstava.

KANAL

V Melinkih na št. 5 je na ogled stalna razstava etnološko-rezbarske zbirke Franca Jerončiča.

Mestni muzej: odprto vsak dan od 9.00 do 18.00.

TOLMIN

Tolminska muzejska zbirka: od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.

KOBARID

Kobariški muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglav-

skem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.

IDRIJA

Razstavišče Nikolaja Pirnata na gradu Gewerkenegg: do 23. novembra, je na ogled muzejska razstava »Razvoj žgalniških peči pri rudniku živega srebra Idrija«.

LJUBLJANA

Muzej novejše zgodovine: na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

Narodna galerija (Cankarjeva 20): do 8. februarja 2009 je na ogled razstava »Slovenski impresionisti in njihov čas 1890-1920«.

V Galeriji Cankarjevega doma bo do 9. novembra na ogled razstava slik Karla Zelenka z naslovom »La Comédie Humaine«. Urnik: od 10. do 19. ure, ob nedeljah do 14. ure.

Mestna galerija 1: do 9. novembra, retrospektivni izbor slik, grafik, kipov, ilustracij, arhitekturnih in oblikovalskih rešitev Bogdana Groma, pod naslovom »Dva svetova«. Urnik: od 10.00 do 18.00, ob nedeljah od 10.00 do 13.00 ob ponedeljkih in praznikih zaprto.

Italijanski inštitut za kulturo v Sloveniji, (Kongresni trg 13): do 21. novembra, bo na ogled fotografska razstava, ob stoletnici rojstva italijanske igralka Anne Magnani.

■ RAZSTAVE FESTIVALA MESEC FOTOGRAFIJE 2008

Branko Lenart »Piran » Piran« / Obalne galerije Piran, do 16.11.

Roberto Kunsterle »Zrcalo telesa« / Galerija Tir Nova Gorica do 24.11.

»Photonic moments IV« / Mala Galerija Cankarjevega doma v Ljubljani do 16. 11.

Eva Petrič »Znaš Plavati« / Mestna galerija Ljubljana še danes, 2.11.

Jelena Vivoda »Urbano » ruralno« / Galerija KUD France Prešeren Ljubljana do 3.11.

Metka Vergnion »Tišina« / Galerija Fotografija Ljubljana do 22.11.

Igor Bijuklić »Na rezilu horizonta« / Galerija KUD France Prešeren Ljubljana do 11.11.

NAŠA SLIKOVNA KRIZANKA

REŠITEV (1. 11. 2008)

Vodoravno: akademija, trska, samaritan, Atair, Aramis, nekovine, Maris, Tiša, gin, Mor, kec, Ramona, A.B., Elia Kazan, Hrovatin, ovoj, P.U., poslanec, platonik, skalar, jar, mlin, Lara, kolovodja, Oran, vitez, ala esej, Panamerika, cenilka, poteze, Italika, Enid, onkolog, Nana, irh, Lone, Pandora, idol, eta; *na sliki:* Pavel Hrovatin.

NAROČNINA NA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 2009

Vsem naročnikom sporočamo, da znaša znižana naročnina za leto 2009 **200,00 evrov** in jo je treba poravnati najkasneje do **31. januarja 2009**. Vsak izvod časopisa vas bo torej stal le **0,67 evra!**

Vsi naročniki bodo časopis prejeli na dom brezplačno!
Brezplačno bodo tudi objavljali neposlovna sporočila in čestitke.
Vsi novi in stari naročniki bodo prejeli **stenski koledar 2009** - darilo Zadruga Primorski dnevnik.

Bralce, ki niso še naročeni in vse zainteresirane osebe pa vabimo, da to storijo čimprej: PRIMORSKI DNEVNIK jim bomo namreč začeli dostavljati takoj, tako, da ga bodo do konca leta 2008 **vsako jutro na dom prejeli brezplačno!**

Znižano naročnino za leto 2009 se lahko plača do 31.1.2009:

z nakazilom na enega od sledečih tekočih računov na ime PRAE srl - DZP doo:

› na pošti na račun št. 11943347

› Pri naslednjih bančnih zavodih:

Banca Antonveneta Trst, ag. 8 - št. računa: IT44 V 05040 02208 000001136670

Banca di Cividale - Kmečka banka sedež v Gorici - št. računa: E 05484 12401 001570404860

Banca di Cividale - Kmečka banka - podružnica Trst - št. računa: O 05484 02200 004570422289

Nova Ljubljanska banka - podružnica Trst - št. računa: P 03018 02200 010570002197

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje - št. računa: R 08532 64560 000000019102

Zadružna kraška banka - št. računa: F 08928 02203 010000010730

na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici

Ujemite jutro.

ZA INFORMACIJE:
Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 533382
www.primorski.it